

TEDEN RK OD 5. DO
11. MAJA

Rdeči križ je naša skupna skrb

To geslo je za letošnji mednarodni dan Rdečega križa kot osnovno vsebinsko orientacijo za dejavnost predlagala Liga organizacij Rdečega križa. Mednarodni dan Rdečega križa praznujemo vsako leto 8. maja ob obletnici rojstva Henrija Dunanta, idejnega očeta organizacije Rdečega križa in prvega Nobelovega nagrajenca za mir.

Od bitke pri Solferinu v Severni Italiji 1859. leta, ko je Henri Dunant, pretresen od trpljenja in obupa, ki ga je prinesla vojna, poslal v svet prvi apel o ustanavljanju humanitarnih društev, je organizacija Rdečega križa sprejela že 109 držav s skupno 210 milijoni članov. To dokazuje, da je svet kljub razlikam v političnih, socialnih in ekonomskih konceptih lahko združen z idealom humanizma, spoštovanjem življenja in človeške osebnosti ter z voljo, da se bori proti ljudskemu trpljenju.

Danes, v času neslutene razvoja tehnike in znanosti, ki prinašata človestvu vsestranski napredek, hkrati pa tudi strah pred novo svetovno katastrofo, postaja stvar Rdečega križa bolj kot kdaj prej resnično stvar človeka.

Zavest, da sodelujemo in podpiramo Rdeči križ zato, ker bo tudi nam kdaj potrebna njegova pomoč, mora postati vse bolj vsakdanja. Rdeči križ se v svetu in pri nas v vse večji meri opira na sodelovanje celotnega prebivalstva za uspešno pomoč vsem, ki so je potrebni v miru in vojni, za uspešno zdravstveno in socialno vzgojo in za krepitvijo prijateljstva med narodi.

Ker je torej Rdeči križ naša skupna skrb, smo vsi ljudje dolžni nekaj dati drugim, posebno tistim, ki trpijo. To je lahko trenutek časa, dokaz dobre volje, trohica razumevanja, prisrčen stisk roke, prijazen nasmeh, lepa beseda ali del materialnih dobrin. Beseda DATI je tesno povezana z delom Rdečega križa. Pomeni, da mora vsak, ki živi v ugodnejših življenjskih razmerah, čutiti dolžnost do tistih, ki jim je življenje manj naklonjeno in za katerih korist je nujno potrebno začeti s humanitarno akcijo. Tisti, ki imajo, niso dolžni dati le nekaj od svojega imetja, ampak tudi del samega sebe, ko postanejo aktivni člani tega velikega svetovnega bratstva, ki se imenuje RDEČI KRIŽ.

Rdečemu križu dela ni treba iskati, ker delo trka iz dneva v dan v tej obliki na vrata domovanja slehernega človeka. Zato pa tudi je RDEČI KRIŽ NAŠA SKUPNA SKRIB.

BORIS SAVNIK,
predsednik OBRK
Novo mesto

»OD LETA 1931, KO SEM PRISEL OD VOJAKOV, ne pomnim take pomladanske suše,« je rekel Jože Znidaršič iz Kapljišča pri Podzemlju, ko je na Kolpi natakalo vodo, ki jo mora vsak dan pripeljati več kot 500 litrov na domačijo, če jo hoče imeti za kuhinjsko in živino. Tako kot v Beli krajini, kjer so razpoke v zemlji na travnikih široke že več kot dva prsta, morajo tudi po drugih krajih Dolenjske in Posavja paziti na vsako kapljico vode, ki je te dni tako dragocena. (Foto: Janez Dular, Metlika — prva nagrada za fotografijo tedna)

TRENTNO OBETAJO NAJVEČ INTENZIVNI NASADI

Da bi se le nekaj premaknilo

Težave v družbeni in zasebni kmetijski proizvodnji — Kmetije so majhne in razdrobljene — Mladi gospodarji nimajo potrebnega znanja

V Sloveniji ima družbena kmetijska proizvodnja v lasti okoli 20 odstotkov obdelovalnih zemljišč, v rokah zasebnikov pa je približno 80 odstotkov kmetijskih površin. Torej živi veliko ljudi na malo zemlje. Pridelovalni stroški so znatno večji, kot jih prizna tržišče, ki je iz dneva v dan zahtevnejše. — Kmetijska podjetja so močno obremenjena s odplačevanjem kreditov in družbenimi dajatvami, v velikih težavah pa so tudi zasebniki.

Ce pogledamo tri leta nazaj, v čas pred gospodarsko reformo, vidimo, da se je v brežiški občini zmanjšalo število kmečkega prebivalstva skoraj za tri odstotke. Sedaj je v občini 40 odstotkov kmečkega prebivalstva, ki ima v lasti 90 odstotkov obdelovalnih zemljišč.

Odhajanje ljudi s podeželja za kruhom v industrijo in drugo proizvodnjo se je zaustavilo. Zemlja postaja vedno pomembnejši vir dohodka za preživljanje vedno večjega števila prebivalstva. Njena cena zato tudi raste. Zda se mora sleherni kmetovalec prilagoditi cenam na tržišču in upoštevati zahteve po kakovosti. Za dobro izkoriščanje zemlje pa je potrebno in prvi vrsti znanje. Tega ima kmečka mladina premalo.

Zemljišča so v Sloveniji zelo razdrobljena. Povprečno

pride na gospodarstvo 3,4 ha zemlje, v brežiški občini nekaj manj kot 3 ha, v sevnjski občini pa komaj 2,4 ha. Vsa ta posestva so razen tega še razdeljena na številne parcele. Razkosanost zemljišča povečuje stroške in onemogoča rentabilno strojno obdelavo.

Veliko vrednost pridelka lahko dosežajo predvsem tam, kjer so pogoji za vrtnarstvo, sadjarstvo in vinogradništvo. Trenutno je kritično tudi to, da na teh zemljiščih gospodarijo večinoma starejši ljudje, mlajši pa nimajo potrebne izobrazbe. Večina jih ni dokončala osnovne šole, razen tega nimajo skoraj nič poklicnega znanja.

O vsem tem so razpravljali kmetijski tehniki in inženirji iz Spodnjega Posavja marca letos na sestanku v

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pred kratkim vložene podusti so končale takole. (Foto: Legan)

Nepozabna praznovanja prvomajskih dni

V prvomajskih dneh so zaživel tudi najbolj skriti kraji in najlepše izletniške točke — Dolenjsko, Belo krajino in Spodnje Posavje so obiskali izletniki, ki so prihajali od vsepovsod

Vremenoslovci so za prvomajске praznike napovedali dež, pa so se zmotili. 1. in 2. maja je bilo povsem tako vreme, kakršnega so si izletniki lahko samo želeli, kmetje pa so se v tistih dneh zaman ozirali za dežnimi oblaki, ki bi jim pregnali veliko skrb. V nekaterih krajih na Dolenjskem in Spodnjem Posavju

še skoraj mesec dni nimajo vode in jo morajo dovažati iz bolj oddaljenih krajev.

Se pred prvomajskimi prazniki so skoraj v vseh večjih krajih priredili proslave in svečane akademije v počastitev praznika dela. Prvomajskih praznikov so se spomnili s kratkimi, toda prisrčnimi proslavami tudi na vseh šo-

lah. Večji kraji in vasi so bili v tistih dneh posebno lepo okrašeni z zastavami in zelenjem.

Lepa dneva so izkoristili skoraj vsi ljubitelji narave za krajše in daljše izlete. Tisti, ki so si posebno zaželeli sonca, so krenili proti morju, nekateri so obiskali planine, mnogim pa je zadostovalo le-

ZASTRUPLJANJE SE PONAVLJA ZE NEKAJ LET

Spet zastrupljene ribe

V delu Mirne je uničen ves ribji zarod

Struga Mirne po letošnjih prvomajskih dneh: povsod se belijo nekdanji srebrni trebuhi rib. Zda so motni, že zaudarjajo. Ob bregovih je steptano od ljudi. Voda je kilometre daleč prazna, brez življenja. Ob reki opazujemo skupino vran, ki je izvlekla iz struge podust in ji brska po drobovju. Kdo kriv moritve je velike?

»Zadnjega aprila popoldne so se prve začele obračati na hrbet. Potem se je začelo, poginile so vse do zadnje,« je žalostno ugotavljal Franc Hočevar, ki ima hišo ob vodi v Prelesju.

»Prav letos v aprilu smo na tem delu Mirne vložili 450 drsnih podust — samo prevoz in delo je stalo 40 starih tisočakov — zda pa je vse uničeno. Ne vem, koliko časa se bodo te zastrupitve še ponavljale,« nam je poročal komandir milice in ribič tov. Brunček iz Mokronoga.

O veliki škodi se lahko vsak sam prepriča. Ves ribji zarod od Doba do mostu v Puščavi na blizu 3 km dolgem odseku struge, je uničen, večinoma pa tudi tja do Pijavč. Sprva so nekateri ljudje pobirali ribe iz vode, kasneje pa so se zbalj posledic. V petek, 3. maja, je prisla komisija. Sodelavka zavoda za ribištvo iz Ljubljane je vzela vzorce za kemično preiskavo vode. Sumijo strupene spojine, ki jih uporabljajo za galvanizacijo v delavnicah v KPD Dob.

Zastrupitve se ponavljajo iz leta v leto. Reke umirajo počasi, toda zanesljivo. Mnoge že ne poznajo več življenja, ne pričakovanja ribičev, ne radosti kopalcev. Požrla jih je nenasitna industrija kljub vsem predpisom in glasovom ljubiteljev narave.

Sluz, odpadki iz tovarne Dane, strupene snovi iz KPD Dob grozijo, da se bo to zgodilo tudi z Mirno. Ponavljajoče zastrupitve v zadnjih letih kaže, da pristojni niso ukrenili ničesar učinkovitega. M. LEGAN

Avstrijska priznanja našim reševalcem

30. aprila je bila v gasilskem domu na Jesenicah slovesna podelitev priznanj reševalcem iz Slovenije, ki so v letu 1966 prisrčno in v času velikih poplav na pomoč prebivalcem sosednje Koroške. Med odlikovanci je bilo tudi 8 delavcev Cestnega podjetja iz Novega mesta. Odlikovanja za pomoč ob katastrofah so prejeli Franc Čušar, Franc Novak, Martin Zupan, Janko Čelinšek, Franc Stojnič, Ignac Zupančič, Franc Glavič, Martin Kuhar, Ivan Planko, Slavko Kenda, Alojz Teran in Avgustin Lavrenčič.

Prisrčne slovesnosti so se udeležili predstavniki jeseniških družbeno-političnih in gospodarskih organizacij, zastopnik koroške deželne vlade, župan iz Beljaka, avstrijski generalni konzul dr. Heinrich Riesenfeld in jugoslovanski konzul v Celovcu željo Jeglič.

»LABOD«

v Logarski dolini

Za prvomajске praznike je 140 članov LABODOVEGA kolektiva iz novomeškega, krškega in kostanjeviškega obrata obiskalo v treh avtobusih Velenje, Celje in Logarsko dolino. Praznike so v lepem vremenu preživeli zelo prijetno, razen tega pa so si ogledali še lep kos Slovenije, v katerega marsikdo izmed njih zlepa ne bi zašel.

OD 9. DO 19. MAJA

Ves čas nestalno s pogostnimi padavinami in ohlaiditvami, deloma z nevihtami.

Dr. V. M.

NOVA GORICA

(Nadaljevanje na 5. strani)

Obrt ni peto kolo

Stališča glede zasebnega dela so razčiščena, zdaj je treba tudi kaj storiti za razvoj obrti — kaj, to je zdaj vprašanje

Prvega maja je bilo marsikje po svetu vračanje, posebno v Madridu in španskih mestih. Tam je policija neustojljivo mlátila po glavah, ki začinjajo misliti po svoje. Najhuje je udrihala takrat, ko je slišala vzkliče »Svoboda! Svoboda!... Po naključju sta se hkrati v Londonu znašla jordanški kralj Husajn in izraelski minister za zunanje zadeve Aba Eban. Po naključju sta se tudi znašla v istem hotelu. Toda izraelski minister je — ne bodi ten — nemudoma odpovedal rezervacijo in se preselil drugam... V ZAR so je nad 99 odstotkov volivcev izreklo za referendum za program političnih reform. Baje je samo 798 oseb glasovalo proti. Pomenjanja vredna enotnost... Podpredsednik ZDA Humphrey, ki se zdaj z Johnsonovim blagoslovom poteguje za predsedniškega kandidata demokratske stranke, zelo rad govori. Nedavno je revija »Time« objavila njegovo sliko na prvi strani. Neka bralka se je reviji zahvalila z besedami: »Zdaj ste mi prvič dali priliko, da gledam Humphreya z zaprtimi ustmi... Pravkar se je umaknil v pokoj šef zahodnonemške obveščevalne službe Reinhard Gehlen, ki je začel svojo plodno in zanimivo kariero kot šef nacistične obveščevalne službe na vzhodni fronti med vojno. Da ne bi bila prekinjena tradicija, je postal njegov naslednik general Gerhard Wessel, ki je bil »po naključju njegov neposredno podrejeni šef protiobveščevalne tudi na vzhodni fronti... Čeprav so ameriški vojaški predstavniki v Vietnamu govorili, da so dobro pripravljene na morebitno novo ofenzivo osvobodilnih sil, se je po vietnamskih mestih spet razbesnela repriza janaarske ofenzive. Morda je to najzgodnejša opozorilo Američanom naj pri pogovorih s predstavniki Severnega Vietnama v Parizu ne pozabijo, da je v Južnem Vietnamu še mnogo, s katerim bodo morali napovedati sesto za zeleno mirno... V Južni Afriki bodo v kratkem prepovedali sleherni stranko, ki ima za člane črnce in belce, in sleherni politični šoh, na katerem bi bili črnci in belci. Kdo ve, nekega dne bodo morda prepovedali celo črna raso in Afričane na sploh.

Potem ko je republiška konferenca Socialistične zveze razčistila teoretična stališča glede zasebnega dela z zasebnimi sredstvi za proizvodnjo, čemur po domače pravimo glede zasebnega obrtništv, kmetijstva gostinstva in drugega, kar je zasebnega v proizvodnji ali storitvah, so se v republiški skupščini lotili proučevanja, kako je z obrtjo pri nas in kaj bi bilo treba storiti, da bi jo še bolj razvili.

Predvsem je jasno nekaj, da je namreč obrt še kako pomembna gospodarska veja, ki pokrije celo vrsto potreb občanov in ki ustvarja velike možnosti za novo zaposlitev ter prispeva tudi pomemben delež k ustvarjanju narodnega dohodka. To je sicer znano že dolgo, vendar je bilo v dosedanjih politiki vendarle marsikaj, kar ni ravno pospeševalo obrti in kar občutimo še zdaj. Pomembno je predvsem, da na vidimo v obrti nekaj socializma tuje, kar bi bilo treba zatirati ali vsaj omejevati, ampak da je tudi zasebna obrt sestavni del naše druž-

bene proizvodnje in gospodarstva.

Kakšen je zdaj položaj?

Obrt je splošno zelo malo akumulativna, zato tudi ni interesentov, da bi jo kreditirali. Obrtnik težko dobi kredit pa naj bo zasebnik ali družbeno podjetje. Dalje je obrt slabo mehanizirana, režijski stroški so zadnje čase močno narasli in poslovanje je močno zamožano. Tudi ni kakšnega posebnega organa ali institucije, ki bi skrbelo za razvoj obrti, da bi namreč proučevala, kako izboljšati proizvodnjo in delo sploh, kako ga bolj organizirati in kako se tudi povezovali z drugimi proizvajalci.

Raznišljajo o tem, da bi kreditiranje uredili v kreditnih in hranilniških združenjih, ki bi zajele denar predvsem iz same obrti in ga vanjo tudi usmerjale. Glede mehanizacije tečejo razmišljanja v tej smeri, da bi bilo treba obrt izenačiti z drugimi gospodarskimi vejami glede prometnega davka pri uvozu strojev, za kar se potegujejo tudi kmetije za kmetijsko mehanizacijo. Dalje bi kazalo za obrt pripraviti tudi prostor, se pravi, da so taki prostori predvideni že v urbanističnih načrtih. Pa tudi stanovanjska podjetja bi morala skrbeti za lokale, kajti zdaj zelo težko pride obrtnik do lokala, če si ga že sam ne zgradi.

Glede davčne politike so tudi zdaj stvari jasnejše: biti mora taka, da bo spodbujala razvoj obrti. Hkrati pa mora biti tudi stroga, da bo vsak, ki bo skušal dohodke utajiti, vedel, kaj ga čaka. To pa pomeni, da je treba postaviti na noge davčno in inšpekcijsko službo, sicer bo ostalo le pri besedah.

Precej je tudi govora o tem, ali naj bi tudi vnaprej dopustili, da ima obrt tudi zaposlen človek. Mnenja se nagibajo k temu, da tega ne bi kazalo preprosto prepovedati, ker bi s tem napravili več škode kot koristi, da pa bi morali hkrati uresničevati tisto, kar je zapisano v zakonu, se pravi, da lahko dela le tisto, za kar ima dovoljenje. Najbrž pa bi bilo treba znova pregledati obrtna dovoljenja.

So še drugi problemi, na

ELLINGTON pri HOUSTONU: Astronavt Neil Armstrong, ki je že leta 1966 zasilno pristal z Gemini 8, je v ponedeljek nekaj sekund pred katastrofo srečno odskočil tudi s poskusne ladje za pristanež na luni. Pilot ni bil poškodovan, ladja, vredna 312 milijard novih dln, pa se je razbila in zgorela pri letalski bazi v Ellingtonu. Telefoto: UPI

primer učenci v gospodarstvu, ki jih je v obrti čedalje manj in bi kazalo pripraviti zakon o tem. Nekateri se zavzemajo tudi za ponovno uvedbo mojstrskih izpitov in za to, da bi moral imeti vsak obrtnih predpisano strokovno izobrazbo.

O vsem tem bo republiška skupščina še razpravljala in sprejela tudi ustrezen dokument.

V. J.

Uravnoteženje cen in življenjskih stroškov

Statistiki so v zadnjem času zabeležili pomirjajoče uravnoteženje cen na našem tržišču, zlasti za industrijske proizvode. Na osnovi podatkov za februar lahko sklepamo, da se proizvajalci več ne upajo kar tako zviševati cene, katere kupci ne bi mogli sprejeti. Izjema so kmetijski pridejki, ker je na njihove cene vplivala predvsem sezonska podražitev, saj smo se v zimskem razdobju, ko stara proizvodnja poje, na novo veliko pozudbo pa bo treba še precej dolgo čakati.

V nasprotju s cenami proizvajalcev pa se dviguje malo prodajne cene, čeprav ne tako izrazito, kot je to primer z uslugami. Vendar to povečanje maloprodajnih cen ni tako nedolžno in če pogledamo nanj v razdobju enega leta, znaša 3 odstotke.

tedenski zunanjepolitični pregled

Novica, da je predsednik ZDA Johnson privolil v začetek pogovorov s severnovietnamskimi predstavniki v Parizu, pomeni žarek upanja v sicer še vedno mračnem mednarodnem položaju. Pogovori se bodo začeli trinajstega maja v francoskem glavnem mestu, tri dni pozneje, kakor je bilo prvotno doloceno.

To novico je pozdravil ves svet z olajšanjem. S posebnim zadovoljstvom so jo sprejeli na sedežu svetovne organizacije. Znano je, da se je generalni sekretar OZN U Tant potegoval, da bi bil Pariz kraj, kjer bi se začeli pogovori.

Slišati pa je čedalje več glasov, ki opozarjajo, da začetek pogovorov še ne prinaša prave pomladi. To bo samo uvod v dolgotrajna in naporna pogajanja, ki utegnejo trajati mesece in mesece. Položaj na Koreji ni bil tako zapleten, kakor je v Vietnamu, in vendar so pogajanja v Panmunjomu trajala skoraj natanko dve leti. Medtem je padlo v bojih na Koreji več vojakov kakor med vsem prejšnjim vojskovanjem.

Zato je Pariz res samo prva lastovka, ki ni nujno še znanilka pomladi. Preveč je sil in interesov, ki jim je do tega, da bi se vojna v Vietnamu nadaljevala — do končne zmage. Na prvem mestu je sajonska vlada, ki vidi v vsakršnih pogajanjih nevarnost ne samo za svoj položaj, ampak za svoj obstoj. Tudi v ZDA so močne sile, ki bodo skušale čimbolj ovirati pogajanja z izgovorom, da Amerika ne sme poklekniti in kapitulirati. Za vseni temi interesi pa se skrivajo vsi tisti, ki služijo masne denarje v Tajski, Singapuru in na Filipinih — tudi Japonska služi milijone dolarjev — z izvozom vojaškega materiala in hrane v Vietnam. Zato bodo pogajanja dolga in negotova. Toda to ni razlog, da ne bi pozdravili prvi resni korak k miru v Vietnamu.

Konec prejšnjega tedna je naše dnevno časopisje objavilo zelo pomemben dokument, v katerem (K Zveze komunistov Jugoslavije navaja razloge, zakaj ZKJ ni poslala svojih predstavnikov na pri-

pravljani sestanek komunističnih in delavskih partij v Budimpešti.

Naša partija je z zanimanjem sledila posvetovanju in tudi izmenjala mnenja z drugimi partijami o številnih problemih, ki izvirajo iz boja za mir proti imperializmu, ZKJ poudarja, da so vse oblike sodelovanja med parti-

Prva lastovka

jami lahko koristne, če temeljijo na neodvisnosti, samostojnosti in enakopravnosti partij. Toda za nas niso sprejemljiva nekatera subjektivna mnenja o tem, katera partija lahko sodeluje na takim sestanku in katera ne more.

Najbolj moti našo partijo dejstvo, da ni na posvetovanem sestanku nihče naravnost in nedvoumno obsodil tistih delov dokumentov s posvetovanja partij leta 1957 in 1960, ki delajo krivico ZKJ in ji pripijo revizionizem in podobne grehe. Ze takrat je ZKJ ugotovila, da so bili ti dokumenti plod kompromisarstva — na naš račun.

Drug pomemben pomislek ZKJ izvira iz ugotovitve, da je bilo posvetovanje partij postavljeno na preozko osnovo. Nobenega dvoma ni, da se tudi naša partija pridružuje boju proti imperializmu in vojni, da se zavzema za sodelovanje vseh naprednih sil sveta v tem boju. Toda posvetovanje ne upošteva vseh naprednih sil. Zelja po sodelovanju obstaja v mnogih deželah, predvsem pri komunističnih, delavskih, osvobodilnih, socialdemokratskih in drugih gibanjih. Takemu sodelovanju posvetovalni sestanki ni posvetil dovolj pozornosti. Skodljiva je namreč ustvarjati vtis, da imajo komunisti nekakšne posebne interese v protikomunističnem boju in da hočejo drugim naprednim silam in gibanjem vsiliti nekakšne svoje posebne cilje.

Ta dokument ZKJ je zelo pomemben zato, ker nedvoumno osvetljuje naše načelno stališče do posvetovanja partij in odpravlja vse mogoče naj dolga in negotova. Toda dvome ali ugibanja glede naše udeležbe na nameravanem posvetovanju v Moskvi — kakor si ga zamišljajo njegovi sklicatelji.

TELEGRAMI

PARIZ — V francoski prestolnici so na dnevnem redu množične študentske demonstracije, zaradi katerih so oblasti zaprla univerzo na Sorbonni. Samo v enem dnevu so v pariški bolnišnici prejelji 460 ranjenecov. Haje ali la-še je bilo ranjenh kakih sto poli-cajev.

SAIGON — V južnem Vietnamu se je spet razbesnela ofenziva osvobodilnih sil. Poročajo, da je bilo ubitih več pomembnih južnovietnamskih funkcionarjev, med njimi šef saigonske policije. Šef neke letalske baze in drugi.

BUKARESTA — Prvi sekretar romunske partije je v nedavnem govoru obtožil pokojnega voditelja partije Deja samovolje in nezakonitosti. Hkrati so odstavili dosedanjega ministra za notranje zadeve Draghicija. Pripravljajo rehabilitacijo številnih osebosti, ki so bile žrtve akcija neumnosti.

DACCA — Računajo, da je utulo 67 oseb, ko se je v delti reke Ganges potopila rečna ladja po trčenju z drugo ladjo. Na ladji je bilo 175 oseb.

BONN — Med zahodnonemškima strankama svetlike koalicijske pri-haja do čedalje hušjih trenj, medtem ko neonacisti dobivajo nove glasove na volitvah. Kiesingerjev tekmo za položaj zveznega kancelarja Schröder je predlagal, da bi razpustili svetlo koalicijsko in da bi se krščanski demokrati spet združili z liberalci v smali koalicijske.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

POLOŽAJ KMETIJSTVA — Predsedstvo centralnega komiteja ZK Slovenije bo na seji 10. t. m. razpravljalo tudi o družbenoekonomskih odnosih na vasi. Gradivo o tem ugotavlja, da je gospodar-ska reforma omogočila, da je kmetijstvo prišlo v enakopravnejši položaj. To je prispevalo k večji kmetijski proizvodnji, hkrati pa se v se ostrejši luči kažejo nekateri problemi.

Zasebna kmetijska posestva so v povprečju majhna, razdrobljena, kar otežkoča smotrno uporabo strojev in uvajanje sodobnejše obdelave zemlje sploh. Na takšnih posestvih pogosto ostajajo samo ostareli ljudje, ker mladi tu ne vidijo prihodnosti zase. Zato na takih posestvih ni moč povečevati proizvodnje in dohodka.

Veliki družbeni kmetijski obrati zavzemajo 12 odst. kmetijskih površin v Sloveniji. Te površine so prejšnja leta naglo povečevali, vendar pa se obrati niso hkrati notranje dovolj uredili in krepili. Razen tega mnoge teh obratov močno obremenjuje odplačevanje kreditov. Vse to pa za zdaj še zmanjšuje njihove gospodarske uspehe, ki bi bili sicer znatno večji.

O kmetijstvu bodo te dni začeli na široko razpravljati tudi v republiški skupščini.

CLOVEK CLOVEKU — Rde-či križ Slovenije bo ta mesec organiziral množično zbiranje (tudi rabljene) obleke, obutve, posteljnine in denarja za pomoč tistim, ki živijo v slabih gmotnih razme-

Na dnevnem redu vprašanja kmetijstva

rah in si pogosto ne morejo kupiti najnujnejših reči. Dne 8. maja je mednarodni dan Rdečega križa.

PSENICA RESNO OGRZE-NA — Ugleadni docent kmetijske fakultete v Novem Sadu dr. Novica Vučić pravi, da letos v Vojvodini zanesljivo ne bo takšnega pridelka pšenice kot prejšnja leta. Če se bo suša potegnila še v prihodnje dni, bo pridelka več kot tretjino manj. Vremenarji pa napovedujejo Vojvodini nekaj več dežja šele med 10. in 20. majem.

UREJANJE FINANČNEGA POLOŽAJA KLINIČNIH BOLNIŠNIC — Republiški izvršni svet je sprejel sanacijsko pogodbo, po kateri naj bi uredili finančni položaj ljubljanskih kliničnih bolnišnic. Lete so namreč začle v izgubo, ki znaša okrog milijardo Sdin. Zaradi tega so imeli letos vsak mesec težave z izplačevanjem osebnih dohodkov.

Kolektiv naj bi se s pomočjo mestnih in republiških organov ter komunalnega zavoda za socialno varovanje tor z lastnim boljšim gospodarjenjem postopoma znebil te zube.

STAFETA MLADOSTI — Dne 30. aprila je z enega največjih jugoslovanskih gradilišč — energetsko-koplovnega objekta Djerdap — krenila letošnja štafeta mladosti, ki bo prinesla pozdrav jugoslovanskih narodov tovarišu Titu ob njegovem 76. rojstnem dnevu, dne 25. maja.

KONGRES SLOVENSkih GASILCEV — V Kranju bo 10. in 11. maja kongres slovenskih gasilcev. Ta zveza šteje kakih 100.000 članov. Na kongresu bodo govorili zlasti o neurejenem financiranju in pomanjkljivi tehnični opremljenosti, o premajhni skrbi delovnih organizacij za požarno varnost in o strokovnem izpopolnjevanju gasilcev.

Med novim še staro

Zveza komunistov postaja učinkovitejša, toda njeno obnavljanje šedaleč ni pri kraju

V prenavljanju Zveze komunistov se že pojavlja čedalje več novega, ki pa je prepleteno in ovito še z marsičem preživelim. O vsem tem bo razpravljala centralna komiteja Zveze komunistov Slovenije na seji v drugi polovici maja.

Namesto razdrobljenih organizacij ZK smo v zadnjih mesecih ustanovili večje, v katerih pa ni malo komunistov, ki se še ne znajdejo in se počutijo nekako tuje, odveč. Zato naj bi te organizacije čimprej razvile razne oblike, kot so komisije, aktivni, občasne skupine za proučitev tega ali onega problema, ter vanje vključevale vse komuniste, pač glede na to, na kaj se najbolj spoznajo. Zlasti komisije (tudi pri občinskih organizacijah) so za zdaj še vse preozko sestavljene. Prav v teh komisijah pa bi lahko zelo sproščeno načel razna odprta, nejasna idejno politična vprašanja, strpno soočali različna mnenja, preprečevali monopol raznih avtoritativnih stališč, prispevali k dejanski in ne le formalni enotnosti stališč ipd.

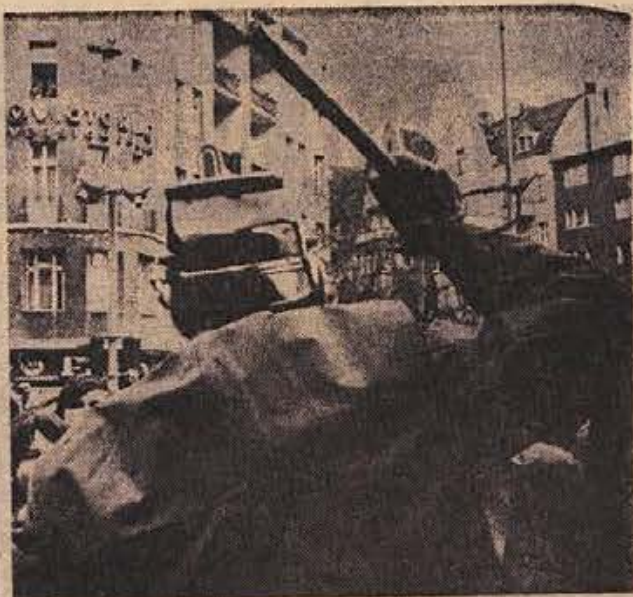
Seveda pa s prenavljanjem ZK ne bi prišli nikamor naprej, če bi ostajali le pri delovanju znotraj organizacij ZK. Prvenstvena naloga teh organizacij je namreč ta da usposablja svoje člane za delo v samoupravnih organizacijah, v Socialistični zvezi, v raznih društvi, povsod tam, kjer se nekaj dogaja. Tu, med delovnimi ljudmi naj se komunisti javno borijo za uveljavljanje politike ZK.

Gospodarska in družbena reforma je vnesla v naše življenje zahtevnejši ritem. Nove naloge pa seveda tudi priglavljuje Hrati se Zveza komunistov razvija v sodobno idejno politično silo in pri tem marsikaj spreminja v svojem delovanju. Ob vsem tem se seveda tudi mnogi komunisti ne znajdejo kar takoj. Zmehdani so, zbežani, nekatere njihove dovčrajšnje predstave o socializmu in vlogi ZK se celo podirajo. Nekateri se vprašujejo: »Ali ni to, kar zdaj doživljamo, razsulo naše družbe?« Smatrajo, da je bil prejšnji, »organiziran« način dela ZK uspešnejši in da bi moral ZK vendarle še naprej »komandirati«, kajti: »kaj pa sicer ZK potemtiskem sploh še pomeni?«

Vsem tistim članom ZK, ki so sicer dobronamerni, a ne morejo tako naglo dojeti sedanje časa in posodobljanja ZK, smo dolžni pomagati s strpnimi razlagami in tovariško besedo. Računati pa moramo tudi s tem, da nekateri izstopajo iz ZK. Ta pojav je že tu in je normalen.

Zveza komunistov pa je, hvala bogu, čedalje, manj privlačna predvsem tudi za razne komolčarje in za vse tiste, ki hočejo svojo rdečo člansko izkaznico izkoristiti za sebične gnotne in druge koristi. Še najdemo take v Zvezi komunistov, toda dolžni smo brez prizanašanja komurkoli in na katerikoli funkciji trebiti ljuljko iz vrst komunistov, sicer obnavljanje ZK ne more biti uspešno. Takšni ljudje, ki nevarno spodkopavajo ugled ZK, hkrati tudi odvrčajo mnoge delovne ljudi, zlasti mlajše, ki prav zdaj, spričo intenzivnejšega prenavljanja ZK kažejo čedalje večje zanimanje in pripravljenost, da vstopijo v vrste komunistov.

MIRO ZAKRAJŠEK

ZVESTOBA ADOLFU — DO GROBA

Po navodilih zahodnonemške vlade je policija v vseh večjih nemških mestih krepko udarila po naprednih študentih, delavcih in uslužbencih, ki so ob letošnjih velikonočnih praznikih protestirali in demonstrirali proti časopisnemu motogotu Axelu Springerju. Vlada je po zahtevih demonstracijah »pohvalila« policijo, ki se je »odlično izkazala« — tako kot za časa Adolfa Hitlerja. Več kot 200 civilistov in 54 policajev je bilo med 5-dnevnimi nemiri ranjenih, več sto mladih ljudi pa je policija do nezavesti prečepila in zaprla. Neredi in protesti proti režimu v Zah. Nemčiji pa kljub policijskemu terorju seveda niso prenehali... (Fotografija iz revije »Der Spiegel«)

Nekaj slabe volje - pa manj preprirov

Končni predlog ne dopušča izjem pod 40.000 prebivalcev — Kaj bo z območjem Ribnica-Kočevje, Ravne-Slovenj Gradec, Črnomelj-Metlika in drugimi? Več časa posvetiti delu in strokovnosti

Kako premagati slabo voljo in pomiriti hudo kri tako se bodo najbrž spraševali tam, kjer bo treba spremeniti načrte o okoliših zdravstvenih domov. Treba je namreč povedati, da se je izvršni svet skupščine SR Slovenije odločil upoštevati mnenje skupščinskih odborov, da v spremeni-nem zakonu o organizaciji zdravstvenih služb ne bi dopustil izjem o velikosti območij, ki jih zajema en zdravstveni dom. Po prvotnem predlogu je bilo misljeno, da naj bi izjemno dopustili da bi zdravstven dom deloval, če so za to upravičeni razlogi, tudi na območju, ki ne bi zajemalo 40.000 prebivalcev. Kot rečeno pa so se v končanem predlogu zakona odločili, da izjem ne bi dopuščali.

Ze vse lansko leto je pri reorganizaciji osnovne zdravstvene službe delalo težave na nekaterih območjih to ključno vprašanje, kateri zdravstveni zavodi naj se združijo, kje naj bo sedež novega zdravstvenega doma, kako veliko naj bo delovno območje, ki ga tak zdravstveni dom zajema. Na ljubljanskem zdravstvenem območju je bilo celo že sklenjeno, da bosta Ribnica in Kočevje samostojen zdravstveni dom za območje, kjer živi manj kot 40.000 ljudi. ves čas pa je bila v zraku tudi združitev zdravstvenih domov Črnomelj — Metlika in prav tako Ravne — Slovenj Gradec, težnje po manjših zdravstvenih domovih pa so se javljale tudi drugod.

Zaloge stekla še vedno nenormalne

Poleg steklarne v Pančevju proizvajata ravno steklo v državi še dve novi tovarni: v Novem mestu in Lipiku; njuna zmogljivost vsake je 4 milijone kvadratnih metrov okenskega stekla letno. V kratkem pa bo, kot napovedujejo, začela obratovati še nova tovarna ravnega stekla v Zaječaru, prav tako s kapaciteto 4 milijone kvadratnih metrov stekla letno.

Vse nove tovarne so bile projektirane v času gradbene oziroma investicijske konjunktore, ko je okenskega stekla na splošno primanjkovalo, razen tega tedaj tudi še ni bil tako obsežen uvoz ravnega stekla, kot je zlasti v zadnjih dveh letih. Po uveljavitvi gospodarske reforme je nastopilo mrtvilo v investicijskih in zlasti v stanovanjski graditvi, ki je zmanjšala potrebo po okenskem steklu. Zaloge so občutno porasle tudi zato, ker je izvoz na zahodno-ev-

stveni dom za območje, kjer živi manj kot 40.000 ljudi. ves čas pa je bila v zraku tudi združitev zdravstvenih domov Črnomelj — Metlika in prav tako Ravne — Slovenj Gradec, težnje po manjših zdravstvenih domovih pa so se javljale tudi drugod. Sedaj se lahko vprašamo, ali je prav, da bo zakonski predpis črtal vsakršne izjeme. V prvih razpravah v skupščinskih odborih so bili poslanci mnenja, da bo edino odločna usmeritev na združevanje zdravstvenih zavodov in snovanje večjih

836 delavcev v tujino

Po uradnih podatkih je odšlo letošnji januarja in februarja s posredovanjem komunalnih zavodov za delo na časovno delo v tujino 836 naših delavcev, lani v teh dveh mesecih pa 764. V Avstrijo jih je letos odšlo nekaj manj kot lani, več pa v Francijo, Švico, Italijo in nekatere druge evropske dežele. Med delavci, ki so odšli v tujino, je 24 odst. delavcev s poklicno šolo, 6,6 odst. delavcev s srednjo, višjo in visoko izobrazbo, 51,1 odst. neprilicnih in priučenih delavcev ter 18,3 odst. zasebnih kmetov.

MARIJA NAMORŠ

ropska tržišča zaradi ostre konkurence zelo težaven zaradi dokaj visokih carin pa tudi ni preveč rentabilen.

Poleg tega v blagovnih listih v okviru zunanje-trgovinske izmenjave z vzhodno-evropskimi državami ravno steklo ni obseženo, tako da kljub trenutnemu povpraševanju okenskega stekla naše tovarne v državi SEV ne morejo izvažati.

Po oceni je lani poraba ravnega stekla znašala okrog

Zadruga naj bo organizacija kmetov

Na pogovoru kmetov iz vse Slovenije pri predsedniku ljudske skupščine SR Slovenije Sergeju Kraigherju so dobila mnenja o zadrugi določnejšo podobo — Ni treba čakati na nove predpise

Pobudo za pogovor o kmečkih vprašanjih, zlasti o zadrugi, je dala Socialistična zveza. Zbrali so se kmetje, ki delajo v raznih organizacijah in odborih ter dobro poznajo težave kmetov. Po večurnem pogovoru s predsednikom skupščine SRS Sergejem Kraigherjem so se različna mnenja vse bolj zblížala, smer nadaljnjega razvoja zadrugi je postala jasnejša.

Preveč bi bilo naštevati vse, o čemer so se pogovarjali. Omejiti se moramo na končne ugotovitve in le na najpomembnejša vprašanja. Dodati pa je treba, da so bili kmetje zadovoljni s pogovorom. Pokazalo se je namreč, da so se stvari, s katerimi kmetje niso bili zadovoljni, začele resno urejati.

Skoraj vsi so se strinjali, da je pri kmetijskih združenjih pomembnejša vsebina, njihova dejavnost kot oblika organizacije. Dejavnost zadruge pa je moči spremeniti

in izboljšati tudi pri sedanjih predpisih. Seveda bo to v veliki meri odvisno od kmetov samih. Zahtevati morajo samoupravne pravice v svoji zadrugi, pravice odločanja pri ustvarjanju in delitvi dohodka. Zadruga naj bo njihova organizacija, zadrugo sestvo pa naj bo delovna enota z lastnim obračunom. Tako bodo odpravljene oboje in sumničnja, da kolektivne zadruge živi na račun kmetov ali obratno.

Sedanji predpisi omogočajo tudi ustanavljanje novih kmetijskih združenj. Nove organizacije pa bi sprožile nova vprašanja. Kje dobiti sredstva za njih poslovanje? Čigavi naj bodo kmetijski stroji, ki so jih imele nekdanje zadruge? Čigavi zadrugi domovi in drugi objekti? Pravno bi zelo težko urejali te stvari, čas pa bi tekel in nove organizacije kmetov ne bi mogle prav začevati. V sedanjih tržnih razmerah bi jih ovirala pri uspešnem delu tudi razdrobljenost organizacij. A tudi delovnim kolektivom sedanjih združenj je treba povedati, da za njih ne bi bilo dobro, če bi kmetje ustanavljali nove zadruge. Torej bo boljše, če ugodijo upravičenim željam kmetov. Vsakdo naj gospodari s sadovi svojega dela.

Kmetje so opozarjali na pomanjkljivo poklicno izobraževanje kmečke mladine in na nujnost pokojninskega zavarovanja kmetov. O obeh vprašanjih se je že veliko razpravljalo. Ugotovili pa so, da za uresničitev takih želja ni nobenih drugih ovir kot pomanjkanje sredstev. Iskati je torej treba vires sredstev za kmetijske šole in kmečke pokojnine. Mnenja, kje dobiti sredstva, so še precej različna. Podoba pa je, da bo tudi take želje moči kmalu začeti uresničevati.

Predsednik skupščine Sergej Kraigher je podpril mnenje kmetov, da tudi lastniki gozdov morajo imeti ustrezne samoupravne pravice pri upravljanju z gozdovi, podobno kot kmetje v združenjih. Zakon to omogoča in celo določa. Pri trditvah, da so pri-

spevki kmetov previsoki, pa je opozoril, da o tem odločajo v občinah, kjer ostane tudi večina sredstev. Proračunska sredstva pa služijo enako kmetom kot drugim občanom.

Stvari so jasne. Kmetom je torej treba le pomagati, da si izbojujejo pravice v združenjih in drugod, kjer so zdaj prikrajšani za njih. Pri tem jim lahko največ pomaga Socialistična zveza. Sami pa se bodo morali otreseči malodušnosti in krepkeje poprijeti v boju za pravice, ki jim jih omogočajo predpisi.

J. PETEK

Več zaposlenih v Sloveniji

1792 oseb se je v Sloveniji februarja na novo zaposlilo. V gavnem gre to na račun večjega števila zaposlenih na vseh negospodarskih področjih, medtem ko dela nekaj več ljudi na področju gospodarstva le v gradbeništvu, gostinstvu, trgovini in zasebni obrti.

Hkrati pa se je povečalo tudi število brezposelnih, kakor že navadno v februarju. Februarja so zapisali 740 novih brezposelnih delavcev, katerih je bilo konec februarja v SRS 21.548 oseb. Od skupnega števila brezposelnih je kar 80 odst. žensk. Med brezposelnimi jih ima približno 20 odst. poklicno šolo, nekaj manj kot 73 odst. otrok jih je brez strokovne šole, nekaj nad 7 odst. pa je delavcev z višjo ali srednjo izobrazbo.

Lani: 3337 ton ulova na slovenski obali

269 poklicnih in 31 občasnih ribičev vzdož slovenske obale je lani nalovilo 3.309 ton rib in 28 ton mehkužcev (rakov, raznih sip in podobno). V zveznem merilu pomeni to 10 odst. vsega jugoslovanskega ulova morskih rib, hkrati pa predstavlja gornja številka podatkov, da je bilo 97 odst. nalovljenih rib ujetih v mreže podjetij, torej družbenega sektorja.

Kmetijski nasveti

Voluhar in bramor

Voluhar je smrtni sovražnik sadjarjev, vrtničarjev in poljedelcev. Živalico je težko zatirati, ker je prebrisana, ima dober vonj in deluje dobesedno »podtalno«. Spoznamo jo po njenih rojih. Znano je, da imajo miši rove odprte, voluhar pa ima svoje domovanje zaprto, vendar ne z visoko krtino kot krt.

● Star in preizkušen način zatiranja so yabe. V razpolovljen koren, krompir, kolerabo ali celo pesu damo arzenik ali cinkov fosfid ali talij in obe razini spremo z zobtrebecem. Vse to pa moramo delati v rokavicah, ker voluhar že po vohu lahko spozna naš namen. Novejši strupi so antikolin, tomorin in racumin; navodilo o uporabi je zapisano na izdelku.

Učinkovit način zatiranja je polaganje strupenega prahu ali tablet v voluharjeve rove. Tak prah je cymag, iz katerega se v dotiku z vodo razvije strupena cianovodikova kislina, od tablet pa so znani izdelki phostoksin. Ker so ti strupi zelo nevarni, jih lahko kupite le pod posebnimi pogoji.

V velikih nasadih se je najbolje obneslo škropljenje z endrinom (1,5 do 4 kg na ha) in toksafenom (2 do 2,5 kg na ha), ki pa sta zelo strupena za ljudi in živali. Z njima škroplimo v jeseni, pozimi ali zgodaj spomladi.

● V vrtovih je zelo škodljiv tudi bramor, ki razriva zemljo s plitvimi vodoravnimi rovi in obrize gomolje in korenine. Na večjih površinah ga najbolje uničujemo s strupenimi vabami, predvsem z bramorinom, na manjših površinah pa ga zatiramo tako, da poleti uničujemo njegova gnezda z jajčeci in mladiči.

Iz rogov izženemo bramorje tako, da jih zalijemo z vodo, nato pa s petrolejem ali karbolinejem. Pozimi se radi zatekajo v kupe gnoj, zato jih lahko ujamemo in uničimo. Eni priporočajo tudi lovljenje v stare posode, ki so do roba zakopane v zemljo; ponoči bramorji popadajo vanje.

Inf. M. L.

Naročite si svoj lokalni list na

DOMAČI NASLOV

NOVI ODNOSI DROBIJO STARO MISELNOST

Pogosto beremo take vesti, ki na tihem še vedno opozarjajo, da se odnos občanov do miličnikov še ni zboljšal tako, kot bi se moral. Podatki, ki so jih zbrali na republiškem sekretariatu za notranje zadeve kažejo, da so lani občani dvakrat napadli miličnike z orožjem, 20-krat z orodjem, žalili pa so jih kar 1544-krat. Odnos med občani in miličniki je bilo tudi eno izmed najvažnejših vprašanj na zadnji tiskovni konferenci na strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani. Statistična zadnja leta sicer zboljšal, da pa ljudje v nekaterih krajih na miličnike zadnja leta sicer zboljšal, da pa ljudje v nekaterih krajih miličnike še vedno gledajo kot na predvojne orožnike.

Šolsko znanje je tudi v dobro pomoč

Slovenske postaje milice že nekaj let nimajo potrebne števila miličnikov. Redke so tiste postaje milice, ki bi imele zasedena vsa delovna mesta. Na več postajah in oddelkih milice manjka četrtina miličnikov, ponekod celo polovica. V zadnjih 6 letih je bilo v Sloveniji znatno več odhodov iz milice kot prihodov. Število miličnikov se je zmanjšalo za 474 ali kar za povprečno 80 miličnikov na

podo odslej vsako leto sprejemali po 150 kadetov, mladih fantov s končano osemletko, ki izpolnjujejo pogoje za vpis v to šolo. Šolanje kadetov traja tri leta. V tem času si gojenci pridobijo splošno in strokovno izobrazbo srednje šole. Učni program je namreč sestavljen iz splošno izobraževalnih, strokovnih in vojaških predmetov.

Miličniki, ki so v miličniško službo sprejeti po odsluženju kadrovskega roka, se šolajo na nekoliko drugačen način. V pripravniški dobi, ki traja od 18 mesecev do dveh let, morajo miličniki opraviti najprej enomesečni pripravniški tečaj, kjer se naučijo osnovnih predpisov o organizaciji organov za notranje zadeve in o vseh dolžnostih in pravicah. Na tečaju poslušajo tudi predavanja iz prometnih predpisov in pravilnega vedenja. Pripravniški tečaj pomaga miličnikom pripravnikom, da se lažje živijo v novo delovno okolje. Po 6-mesečni praksi na postaji milice sprejmejo pripravnike v enoletno miličniško šolo, kjer si pridobijo potrebne kvalifikacije. Miličniki lahko kasneje nadaljujejo šolanje v dvoletni strokovni šoli za notranje zadeve, ki ima rang srednje šole.

kov. Zato je njihovo delo še težje. Večkrat je treba skrbeti za prometno varnost v mestu, drugič je treba v poznih urah ugnati mlade razgrajče, tretjič spet raziskati večje ali manjše tatvine v okolici. Delo zahteva celega človeka. 42-urni delavnik se včasih kar razvleče. Pri odkrivanju kršitve javnega reda in miru je potrebna velika vztrajnost in potrpežljivost. Miličnik mora imeti veselje do svojega dela. Marjan je prepričan, da se človek le tako lahko znebi neprijetnega občutka, da te ljudje včasih zapostavljajo, žalijo ali sprejemajo s srdom ali strahom.

Novo mesto je razmeroma miren kraj. Največje težave povzročajo miličnikom še vedno mladi razgrajči, ki dajejo duška svoji mladosti z razgrajanjem, vpitjem, s popivanjem, in cigani, ki so jim neredi skorajda v krvi. Vse preveč se ljudje pritožujejo zaradi ciganskih tatvin in vse prepogosto miličniki ugotavljajo, da niso samo cigani — domačini tisti, ki krajejo! Iz dneva v dan morajo biti pozorni na tiste ciganske družine, ki se selijo iz kraja v kraj, ki tu in tam kaj izmaknejo, če le lahko. Ko krivce najdejo, morajo nemalokrat ostati hladnokrvni in se obvladati, kajti v Ciganih prerada vaburka vroča kri. Ze v šoli, pa tudi pozneje pri delu, so se miličniki morali navaditi na to, da so prisilni ukrepi zadnje, česar se lahko poslužijo.

Marjan Novak ima rad svoje delo. Naučil se je izogibati vsem napetim trenutkom in nevarnostim, ki mu pretijo. Naučil se je, da je skromna zahvala ljudi tisto, za kar si miličniki prizadevajo in s čimer iz dneva v dan izboljšujejo svoje odnose z občani.

MARIJA PADOVAN

Marjan Novak, miličnik iz Novega mesta

leto. V naslednjih letih se bo število miličnikov najbrž še zmanjšalo, kajti starostni sestav v milici je tak, da bo v naslednjih letih večje število miličnikov izpolnilo pogoje za upokojeitev.

Občutne potrebe po novem kadru zahtevajo tudi nov način šolanja. Prav zato so se na strokovni šoli za notranje zadeve v Ljubljani odločili, da bodo za nove, mlade moči skrbeli z dvema načinoma šolanja. Slovenska strokovna šola je bila prva v Jugoslaviji, ki je uvedla kadetski način šolanja. V kadetsko šolo

»NALOGE IZPOLNJO LAHKO LE SPOSOBNI IN PREDANI LJUDJE«

Tako nam je zabil Marjan Novak, 29-letni miličnik iz Novega mesta. Ko je končal miličniško šolo, je svoje prvo delovno mesto nastopil na postaji milice v Novem mestu. Od takrat mineva že šesto leto in čeprav Marjan ni domačin, se mu je Novo mesto prav priljubilo.

Tudi na novomeški postaji milice nimajo dovolj milični-

S skupnimi močmi bi dosegli še več

Kaj sodijo občani o delu milice, o delu varnostnih organov? Različna so mnenja, kakor smo ljudje različni in kolikor pač delo te posebne službe poznamo.

Jože Serec, 64-letni brodar na Muri pri Krogu pravi, da so miličniki dobri fantje, čeprav so mu odnesli mrežo za ribolov. V Muri in menda sploh v rekah ni dovoljeno loviti rib z mrežami, s tem se je Serec sprijaznil, na mrežo nekje v skladišču milice pa ni posabil.

Pravi, da za noben denar ne bi bil miličnik: služba da je preveč naporna in človek nikoli ne ve, kdaj bo imel prosto in še takrat, ko je prost, ni tako kot v drugem poklicu; vsak čas ga lahko pokličejo na delo, ponoči ali podnevi.

Jože Serec je v določenem smislu na strateški točki, na kraju, kjer sreča veliko ljudi. Podobno kot gostilničarji, trgovci, sprevodniki in drugi najraje pomaga delavcem milice. Spominja se predlanske pomladi, ko je bila voda v Muri zelo nizka. Obiskali so ga miličniki in mu povedali, da iščejo pobeglega tatu. Opisali so ga in se odpravili iskati v obraslo pokrajino ob Muri. In Serec je kmalu imel priložnost srečati prometnega zmikavca. Zgodaj zjutraj je pred brodarjevo kolibo stal prav takšen kot so ga opisali miličniki. Serec pravi, da bi ga spoznal tudi brez opisa, saj je nosil še zaporniški suknjič. Brodar je zavlačeval vožnjo na drugi breg z izgovorom, da se mu samo enega ne splača voziti. In res so kmalu prišli tudi

drugi: nekaj ribičev in kmetje, ki so šli obdelovat polje na drugo stran Mure. Med vožnjo je Serec nekaterim povedal, koga vozijo s sabo in naj mu pomagajo na drugem bregu tatu ujeti in zve-

Jože Serec

Poklic, ki je videti na prvi pogled kratkočasen in razburljiv, zahteva več kot celega moža, za izpolnjevanje vseh nalog, ki jih zahteva služba, pa tudi dobršno mero spretnosti in vztrajnosti. Na sliki oddelek prometnih miličnikov.

Kaj pravi prometnik s področja Celja?

Med prometnimi miličniki, ki vozijo po cestah na celjskem območju, je tudi 33-letni JOŽE OPRČKAL. Mnogi vozniki ga poznajo kot prijaznega in strogega prometnega miličnika. Njemu smo zastavili nekaj vprašanj.

»Kaj bi najprej potrebno urediti glede na prece cestno prometne probleme?«

»Na cesti I. reda, odsek Tepanje—Zajesovnik je izredno gost promet, cesta pa je ozka in brez kolesarske steze. Izločitev kolesarjev, vprej in traktorjev je samo začasen ukrep, perspektivna rešitev pa je v novi moderni avtomobilski cesti. Tudi vozniki bi morali mnogo bolj upoštevati osnovni prometni bonton, ne mislim samo predpise, temveč tiste drobne pomankljivosti v odnosih med vozniki, ki jih lahko opažamo vsak dan.«

»Kakšen je odnos voznikov do vas kot prometnega miličnika?«

»Večinoma v redu. Lepo sprejmejo opozorilo, so pa

»In česa si najbolj želimo? Več človeške topline, vljudnosti in medsebojnega razumevanja med vsemi uporabniki cest!« je med drugim dejal tovariš Jože Oprčkal, eden izmed prometnih miličnikov v Celju.

tudi takšni, ki jih moraš večkrat opozoriti, pa pravijo, da jih imaš na pliki!«

»Kateri vozniki pa so najbolj problematični?«

»Predvsem tisti fantje, ki pridejo iz tujine na dopust z avtomobili in hočejo pri nas pokazati tako avtomobil, sebe in hitrost, ki pa za naše ceste ni primerna. Ti in tudi drugi ne razumejo ali nočejo razumeti naše vloge, saj v bistvu le skrbimo za njihovo varnost in varnost drugih udeležencev prometa.«

»Imate kakšno posebno željo?«

»Najprej to, da smo miličniki prometniki v stalni življenjski nevarnosti, saj iz dneva v dan delamo na cesti, pa tudi vozimo večkrat hitro, če je potrebno. Zavarovani pa smo slabše kot nekdo, ki sedi v pisarni. Mislim, da to ni prav! Naši osebni dohodki so odlično prenizki za tako težko službo. Delati več kot bi moral, ponoči, ob nedeljah in praznikih ni najbolj prijetno. Vsakdo pa ima svoj dom in družino. Se to: vozniki bi nas lahko bolj spoštovali; ne mislim na ničesar drugega kot na osnov-

no medčloveško vljudno ravnanje in pozornost. In seveda, čim manj prometnih nesreč!«

MILAN SENICAR

»UGRIZNIL JE MILIČNIKA: Včeraj popoldne sta hotela miličnika Jože Potočnik in Ivan Slođej zaustaviti vozilka v sebnega avtomobila Albina Akazo iz Crete, ker sta sumila da je vinjen. Akaza ni hotel ustaviti avtomobila in ni hotel na razgovor. Upri se je in oba miličnika ugriznil in brcnil. Oba je lažje poškodoval.«

(DELO, torek, 2. aprila 1968)

»Z DOLGIM NOŽEM NAD MILIČNIKA Miličniki iz Pluja in Gorišnice so 28. marca sledili divjim ribičem ob Pesnici, ki so izrabljali drstenje za bogat lov. Divji lovec Jože Vidovič je z nožem, ki je imel 26 cm dolgo rezilo, napadel miličnika Stefana Čanačiča in ga zabol del v prsi, mu močno poškodoval pljuča in ga ranil v roko, s katero se je branil. Miličnik se je skušal rešiti z begom, Vidovič pa ga je spet zabol del v hrbet pod lopatico. Stefan Čanačič je streljal na Vidoviča, ki je podlegel ranam, sam pa je bil zaradi težko poškodovanih pljuč več dni v kritičnem stanju.«

(Po VESTNIKU, 4. aprila 1968)

Udeležencem Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju

Vse, ki so se leta 1943 kot odposlanci ali kot gostje udeležili Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju, prosimo, da nam najkasneje do konca maja t. l. pošljete svoje naslove z navedbo, v kakšnem svojstvu so se udeležili zgodovinskega zbora v Kočevju, da bi jim mogli ob proslavi 25. letnice zbora poslati osebna vabila.

SKUPŠČINA
SR SLOVENIJE
Ljubljana
Šubičeva 4

Kako le odpraviti razlike v pokojninah?

V razgovoru z novinarji, ki je bil 12. aprila v uredništvu Ljubljanskega dnevnika, je podpredsednik izvršnega sveta SRS Vinko Hafner opisal napore za odpravo težav v pokojninskem zavarovanju in zdravstvenem zavarovanju. Iz tega, kar je povedal tov. Hafner, in iz misli, ki so se utirle v razpravi, se je porodilo več rešitev, ki so zaenkrat samo predlogi, za njihovo uresničitev pa bo potrebno še precej časa.

Težave s pokojninami so v Sloveniji posledica dejstva, da stvarni in izplačani osebni dohodki nenehno rastejo, pokojnine so bile revalorizirane, razlika med njimi in

osebni dohodki pa se še naprej povečuje.

Povprečna pokojnina znaša letos 54 odst. lanskega osebnega dohodka v Sloveniji, ki je bil 910 din. 110.000 upokojencev v Sloveniji, ki so bili upokojeni pred 1965, ima pokojnine, ki dosežejo le 45 odst. tega zneska, torej 409 din. To je že na meji tega, kar je potrebno za golo življenje. Nekatere stare pokojnine pa so celo še manjše. Najvišja pokojnina pri nas je 2850 din; nove pokojnine dosega 87 odst. lanskega povprečja osebnih dohodkov v Sloveniji, stare pokojnine pa le 45 odst. tega povprečja. Pred 7 leti upokojeni delavec ima ob enaki izobrazbi, enakem delu, enaki delovni dobi,

skratka ob enakih pogojih pokojnino, enako 54 odst. lanskega povprečja osebnih dohodkov, lani upokojeni delavec pa pokojnino, enako 87 odst. tega povprečja. Gre torej za krivico, ki upokojence upravičeno razburja.

Zaenkrat obstajata dva predloga za rešitev: prvi ugotavlja, da prispevek od osebnih dohodkov ne more biti več edina osnova za ustvarjanje pokojninskih fondov. V blagajno, v kateri se ta denar zbira, naj bi se stekal tudi del denarja od opredmetenega dela v družbenem bogastvu. Vsak upokojenec je, dokler je delal, pomagal ustvarjati družbeno bogastvo. Z osebnim dohodkom je takrat dobival samo del tega, kar je ustvarjal, drugi del pa je družba vlagala v tovarne, ceste, električne centrale itd., ki obstajajo in delajo še danes. Prav bo torej, če bo tudi upokojenec deležen deliška tega, kar se v družbenem bogastvu, ki ga je pomagal bogatiti, ustvarja še danes.

Zato predlagamo, da bi se denar za pokojnine ustvarjal razen s prispevkom zaposlenih od osebnih dohodkov tudi z delom obrsti od poslovnih skladov podjetij, z

delom v podjetjih ustvarjenega podjetniškega dohodka, z delom akumulacije in z delom obrsti od starega bančnega kapitala (splošnih investicijskih fondov). Upokojenci so namreč, ko so še delali, ustvarjali tudi to, še danes obstoječe družbeno bogastvo, ki se prenaša iz generacije v generacijo.

Če bi abirali denar, namenjen pokojninam, na ta način, bi lahko v 7 letih v celoti odpravili razlike med staro — in novoupokojenci, v 15 letih pa bi se zbrala enomesečna rezerva pokojnin.

Po drugem predlogu naj bi zveza s temeljnimi zakonom določila le načela pokojninskega zavarovanja, področnosti pa bi prepustila republikam. V Sloveniji bi se nato odločili za regresijo pri odmeri pokojnin: delavcem z visokimi prejemki bi bila odmerjena pokojnina enaka 85 odst. osnove, delavcem z nizkimi prejemki pa enaka 90 odst. osnove. Na ta način bi v daljšem razdobju lahko počasi odpravili že obstoječe razlike med staro — in novoupokojenci, nadaljuje povečevanje teh razlik pa preprečili.

M. J.

Vsem borcem XII. SNOUB!

Obveščamo vse nekdanje borce XII. SNOUB, da bo proslava 25. obletnice ustanovitve brigade 8. septembra 1968 v Novem mestu. Zelja odbora borcev XII. SNOUB je, da se te proslave udeležimo v čimvečjem številu. Zaradi izpopolnitve evidence prosimo vse borce XII. brigade, da pismeno sporoče svoje rojstne podatke s točnim naslovom sedanjega bivališča. V tem sporočilu navedite tudi, če se nameravate udeležiti proslave.

Zaprošene podatke sporočite na naslov: Odbor borcev XII. SNOUB brigade pri Zvezi združenih borcev NOV, Novo mesto. Odbor borcev XII. SNOUB Novo mesto

Zaradi izvoznih težav bo velika izguba

KZ Krka iz Novega mesta je bila v letu 1966 eden sta je bila v letu 1966 eden izmed najboljših slovenskih izvoznikov kmetijskih proizvodov na tuje tržisce, saj je izvozila kar za 653.000 dolarjev.

V zadnjih 6 mesecih so nastale pri izvozu goveda velike težave. Tudi v novomeški KZ imajo z izvozom goveje živine velike izgube. V hlevih jim je ostalo še 1200 glav neprodane živine, ki je zaradi zastoja prerasla normalno težo in zato izgubila na kvaliteti. Če bo zastoje v izvozu še vedno trajal, bodo imeli v KZ Krki nad 1.200.000 din izgube. Kolektiv se je odločil, da bo premostiti težave delno tudi tako, da bo v prihodnje preusmeril proizvodnjo in omejil pitanje živine za 50 odstotkov.

Mednarodni kmetijski sejem v Novem Sadu

Od 11. do 20. maja bo 35. mednarodni kmetijski sejem v Novem Sadu, ki je postal že prava tradicionalna kmetijska manifestacija.

Na letošnjem mednarodnem kmetijskem sejmu bodo razstavljeni živina, vino in naravne šagane pijače, kmetijski pridelki, testenine, mlečni in mesni izdelki, med, vošek in kmetijski stroji. Poleg domačih razstavljavcev bodo letos sodelovali še razstavljavci iz Holandije, Avstrije, Velike Britanije, Zvezne republike Nemčije, ZSSR, Češkoslovaške, Italije, Francije, ZDA, Grčije in Poljske.

POJASNILO

V zvezi s člankom »Tat ne sme biti sentimentalna«, ki je bil objavljen v DOLENJSKEM LISTU 4. aprila 1968, se je na naše uredništvo obrnilo podjetje »AUTOCENTAR« iz Zagreba s prošnjo, da objavimo naslednji popravek:

Naše podjetje ni nikdar kontaktiralo z »AVTOMONTAZO« niti ji ni ponujalo posel s prikolicami.

Zato »AUTOCENTAR« nima nobene zveze z navedenimi pripravami »AVTOMONTAZE«, niti z deli, o katerih je govora v navedenem članku. Prav tako ni »AUTOCENTAR« ponujal tega posla drugim proizvajalcem.

V omenjenem sestavku ni bilo nikjer rečeno, da je »AUTOCENTAR« kontaktiral z »AVTOMONTAZO« in ji ponujal posel s prikolicami, niti o tem, da ima »AUTOCENTAR« kakšno zvezo s pripravami »AVTOMONTAZE« za proizvodnjo prikolic. Pač pa IMV iz Novega mesta še vedno trdi, da ima pismene dokaze, da je švedski zastopnik »AUTOCENTAR« ponujal ta posel tudi drugim proizvajalcem v Jugoslaviji.

UREDNIŠTVO

Tit Doberšek (v sredi) v razgovoru z bizeljskimi vinogradniki (Foto: Legan)

Tit Doberšek: Vinogradništvo

Ob izidu nove, izpopolnjene izdaje

Prva Doberškova knjiga Sodobno vinogradništvo je bila razmeroma hitro razprodana. To pomeni, da je bila potrebna, saj v domačem jeziku razen nekaj skript za visokošolski študij nismo imeli nobene knjige, ki bi celovito zajela vinogradništvo, in kar je še najbolj pomembno: služila tudi praktičnemu vinogradniku.

Zato imamo lahko novo, za tretjino obsežnejšo knjigo, dopolnjeno z novimi izsledki, ki jo je izdala Državna založba Slovenije, za dogodek v slovenski kmetijski strokovni literaturi. Za našega dolejnjskega in posavskega vinogradnika je delo toliko pomembnejše, ker upošteva mnoge njegove praktične izkušnje in potrebe, ki jih je njegov stari znanec Tit Doberšek, sedaj kmetijski referent v novomeški občini, zbral v svojem dolgoletnem prizadevanju.

Tov. Doberška je k pisanju vodil isti motiv kot slovitega avstrijskega vinogradnika

Lenza Moserja iz Rohrendorfa. V obeh njunih knjigah: Vinogradništvo in Weinbau einmal anders je prisotna ista glayna misel: pomagati vinogradniku, ki v potu svojega obraza obdeluje vinograd.

Ze sedaj lahko trdimo, da ti klci in ta pomoč niso bili zaman. Sedanje obnove, ki upoštevajo sodobna vinogradniška načela, kažejo, da se staro vendarle umika novemu, da vinogradniki že spoznavajo, da postaja težka vinogradniška motnja in nahrbtna škropljenca vse bolj stvar preteklosti. Žal ključ vinogradnika ali vinogradniškega strokovnjaka se ne more (ali noče) bolj pritegniti naše gospodarstvo, banke, družbena skupnost, ki naj bi pomagala raztegniti stroške obnovitve vinogradov na daljše obdobje.

Avtorju knjige gre zasluga za obsežno delo, ki ga kot priročnik lahko uporablja dijak ali študent na kmetijski šoli ali praktičen vinogradnik. Prizadeval si je napisati knjigo v razumljivem jeziku. Morda bi bilo potrebno iti v tem pogledu za praktičnega vinogradnika še dlje, še preprosteje obravnavati nekatere strokovne zadeve in opustiti nekatere statistične podatke. Ko pa o tem razmišljam, moram pritruditi, da je pravzaprav vrsta na vinogradniku, če naj se približa nivoju knjige s poznavanjem tistega osnovnega kmetijskega znanja, ki bi ga morale dati tako potrebne šole za kmetovalce. Velika škoda je, da kmetijske strokovne knjige prav iz teh razlogov lahko tiskajo le v sorazmerno majhnih nakladah.

Nova Doberškova knjiga je lepo opremljena, tiskana na dobrem papirju in ima

veliko slik, shem in pregledov. Podoba žametne ornine na ovitku dokazuje, da je knjiga sodobnih gricev lista. Izvod iz nove izdaje, ki smo ga prejeli, žal ni vezan v polplatno, tako kot knjiga iz leta 1957, čeprav so vinogradniške roke trde in hrupave.

Inž. M. LEGAN

Da bi se le nekaj premaknilo!

(Nadaljevanje s 1. str.)

Krškem. Sprejeli so nekaj predlogov v želji, da bi se v kmetijstvu vendarle že kaj premaknilo.

Predlagali so, naj bi kmetijstvo postalo učni predmet že v osnovni šoli; za to pa bi bilo treba posebej vzgojiti učni kader. Mladji gospo-

darji bi morali razen tega v kmetijske šole.

Dejali so še, da bi bilo nujno treba sestaviti normative za pravilno pripravo večletnih nasadov, obnovo pa pospešiti z ustreznostjo davčno politiko, s kreditiranjem in subvencijami.

Vsaka občina bi si morala organizirati dobro strokovno

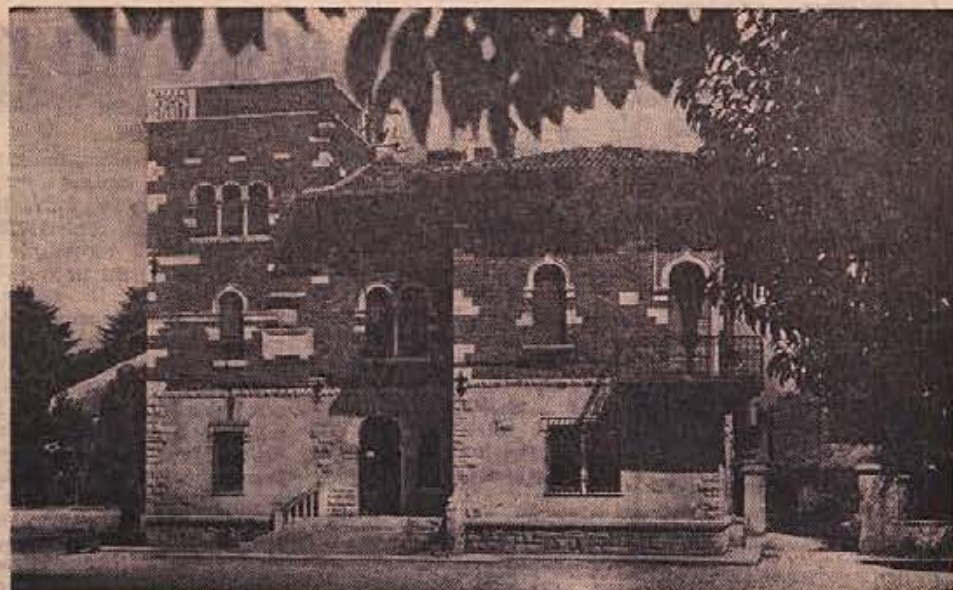
službo za usmerjanje zasobne kmetijske proizvodnje, ki bi bila vezana na znanstvene zavode in na kmetijske organizacije. Kmetijska trgovska podjetja bi sicer lahko bolj pospeševala razvoj zasebnega kmetijstva, vendar so tudi ta v težkem finančnem položaju in tega ne zmorejo.

Predsednik zveznega sveta za zdravstvo in socialno politiko dr. Nikola Georgijevski in njegov namestnik mr. ph. Vencislav Pavlov sta pred kratkim obiskala novomeško tovarno zdravlja Krko. V spremstvu predsednika Obs Novo mesto Francija Kuharja in predstavnikov podjetja sta si gosta ogledala razvojne laboratorije inštituta in izmenjala mnenja s področja znanstvenoraziskovalnega dela v farmaceutski industriji. Na sliki: direktor inštituta mr. ph. Peter Jerman razkazuje gostom gradnjo novih Krških obratov v Ločni. (Foto: Mirko Vesel)

Metlika in Ronki sta pobratena

Metličani so bili v Italiji zelo lepo sprejeti — Nastop metliške folklorne skupine na slavnostni akademiji v pobratencem mestu Ronki pa je gledalce navdušil — Delegacija Ronkov vrne obisk 4. julija

Občinska hiša v Ronkih, kjer je bila podpisana listina o pobratenju obeh mest.

25. aprila 1968 je dolgoletno tovarštvo in prijateljstvo med borci brigade Fontanot, ki je bila ustanovljena v decembru 1944 na Suhorju pri Metliki in nad katero je prevzela patronat metliška občina ter Metličani dobilo novo potrdilo medsebojnega zaupanja in skupnega napora za mir in prijateljstvo med narodi. Mesto Ronki, iz katerega se je okoli 40 partizanov borilo v brigadi Fontanot, se je namreč ta dan svečano pobratilo z Metliko.

svečanostih je bila navzoča tudi delegacija iz avstrijskega mesta Vagne, ki ga z Ronki vežejo dogodki in spomini še iz prve svetovne vojne.

Metliški gostje so si v prostih urah ogledali še mestno letališče in veliko vojaško pokopališče na Doberdolu ter druge zanimivosti, popoldne pa so prisostvovali velikemu javnemu zborovanju na glavnem trgu.

Delegacija Ronkov bo vrnila Metliki obisk na letošnji praznik borca, 4. julija.

Dvajsetčlanska delegacija občine Metlika, ki so jo sestavljali zastopniki občinske skupščine in predstavniki političnih, gospodarskih in kulturnih organizacij, ter 18-članska folklorna skupina sta prispeli v Ronke že 24. aprila dopoldan. Vse mesto, ki šteje nekaj nad štiri tisoč prebivalcev, je bilo bogato okrašeno z velikimi lepaki v italijanski trikolori, na katerih so bile v slovenskem in italijanskem jeziku izpisane dobrodošlice Metličanom in gesla prijateljstva in miru. V slavnostno okrašenih sejni dvorani občinske hiše, na kateri je poleg italijanske plapolala tudi jugoslovanska zastava, je nato župan Ronkov Umberto Blasutti s člani mestnega sveta sprejel metliško delegacijo in ji zazel dobrodošlico ter prijetno bivanje v prijateljskem mestu.

stop pri gledalcih, med katerimi je bilo veliko Slovencev, poželi navdušeno priznanje.

Naslednji dan dopoldne je bilo v občinski dvorani svečano podpisovanje pobratena obeh mest. Pergamentni listini v obeh jezikih je v imenu Metlike podpisal predsednik občinske skupščine Peter Vučič, v imenu Ronkov pa župan Umberto Blasutti. Po prisrčnih nagovorih so si zastopniki obeh mest izmenjali darila: Metlika je bratskemu mestu izročila svilen mestno zastavo, velik umetno rezljan metliški grb in sliko Metlike, delo pokojnega akad. slikarja Vlada Lamuta.

Na svečanem obedu pa so vsi Metličani prejeli v spomin na pobratenje obeh mest lepe umetniško izdelane keramične predmete. Pri pobratenju in vseh

Popoldne so si Metličani v spremstvu gostiteljev ogledali nekatere zanimivosti mesta, med drugim tudi vzorno urejeno predšolsko varstveno ustanovo in osnovno šolo. Zvečer je bila v veliki dvorani sredi mesta slavnostna prireditev ob dnevu odpora, kjer je govornik poudaril borbo naprednih Italijanov proti nacistom in fašistom in ponovno zagotovil skupna prizadevanja obeh mest, da se utrdi bratstvo med narodi in tako ohrani mir v svetu. V izbranim sporedu je nato najprej igrala godba na pihala z Doberdola, potem pa je goste prijetno presenetil slovenski pevski zbor »Srečko Kosovec« iz Ronkov, ki je pod vodstvom pevovodje Pavline Komeljeve zapel vrsto domačih pesmi. Zlasti so poslušalce navdušile partizanske pesmi, ki so jih slovenski pevci zapeli v obeh jezikih. Za zaključek so s pesmijo in plesom nastopili člani metliške folklorne skupine, ki so za svoj živahni na-

»Smo za mir in proti vojnam ter nasilju v svetu«, pravijo v viniškem Klubu OZN. V klubu so najbolj delavna dekleta, nekaj jih vidite na fotografiji (Foto: R. Bačar)

VINIŠKI PIONIRJI NADALJUJEJO Z AKCIJO MIRU

„Zamisel je lepa, toda težko uresničljiva“

Videti je, da bo lažje graditi mednarodni kamp kot pa naselje miru — Viniški klub OZN ni izgubil upanja, čeprav se načrt zatika

Člani viniškega Kluba OZN vztrajno nadaljujejo z akcijo miru. Na množico pisem, ki so jih poslali našim vplivnim tovarišem, že dobivajo odgovore. Zamisel o gradnji naselja miru in mednarodnega kampa ob Kolpi vsi hvalijo, hkrati pa izražajo bojazen, da bo načrt težko izvedljiv in da je za Viničane prezahteven.

Poročali smo, da nameravamo miru, v katerem so izdali knjigo »Poslušajte nas«, nadaljevati s široko zastavljenim končanem prvem delu akcije

in velikopoteznim načrtom. Radi bi v bližini Šole zgradili naselje miru, v katerem bi bilo toliko majhnih hišic, kolikor je držav članic OZN. V nadaljevanju akcije pa je v načrtu izgradnja mednarodnega kampa ob Kolpi.

Drugi del akcije, gradnja naselja miru, ki bi med drugim bila za vso Jugoslavijo izredna turistična zanimivost, je najbolj zahteven. Na to so sicer računali, niso pa pričakovali, da bo tako težko dobiti nasvet, kako se akcije lotiti.

Napisali so že množico pisem našim vplivnim tovarišem, jim razložili načrt in jih prosili nasveta, kako bi iz posameznih držav dobili odgovor, če so pripravljeni sodelovati in prispevati za gradnjo hišice, ki bi predstavljala njihovo državo v naselju miru. Prejeli so že precej odgovorov, iz katerih povzemamo nekaj poglobilnih misli:

● BRANKO JEVREMOVIC, predsednik Jugoslovanskega odbora za koordinacijo aktivnosti z mednarodnim letom, posvečenim človekovim pravicam:

»Ta ideja vsekakor zasluži vso pozornost, bojim se pa, da bo težko najti sredstva za njeno uresničitev...«

● ALEKSANDER BOŽOVIC, načelnik uprave za mednarodne organizacije pri sekretariatu za zunanje zadeve:

»Vaša ideja o izgradnji naselja je zelo dobra in izvirna. Upam, da bo naša ugoden odziv pri mladih v drugih dr-

žavah in da bodo oni prispevali k njeni uresničitvi...«

● VIDA TOMŠIČ, predsednica zbora narodov v zvezni skupščini:

»Čeprav se nam zdi zamisel simpatična, vendar zaradi svojega značaja in obsežnosti tak program nikakor ne more biti samo stvar vašega kluba, vaše občine, temveč bi moral biti s pomočjo republiških organizacij in društev dosežen dogovor v merilu Jugoslavije...«

● LEO MATES, direktor Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo:

»Vaš projekt naselja je zelo lepa zamisel, mislim pa, da bodo težave pri financiranju izgradnje posameznih hišic in ureditvi zemljišča. Morja bi bilo dobro, da bi se direktno ali s posredovanjem ambasad obrnili na mladinske ali dijaške organizacije v drugih državah...«

Odgovorov imajo še več, vendar so si vsi močno podobni: hvalijo zamisel, hkrati pa izražajo bojazen, da je uresničitev za Viničane prezahtevna.

»Iščemo dalje vse možne poti«

— Kaj pa zdaj? — smo vprašali mentorja teh načrtov, ravnatelja Antona Troho.

— Iščemo dalje vse možne poti za dosegajo cilja. Zavedamo se, da bo šlo težko, toda ne bomo se vrgli puške v koruzo. Če ne bo drugače, bomo pač načrt spremenili, da bomo najprej s pomočjo mednarodnih mladinskih brigad gradili kamp ob Kolpi, drugega dela načrta, gradnje naselja miru, pa se bomo lotili kasneje. Zdi se nam, da bo tretji del akcije lažje izvedljiv kot drugi. O vsem tem razmišljamo, upoštevajoč nasvete, ki smo jih že dobili. R. B.

Šli smo po pesnikovih belokranjskih poteh

Bela krajina ni nič več bela in mojih mladih bosih peta ne bo nikoli več v mokri travli! (Oton Zupančič: Iz moje mladosti)

Januarja je minilo 90 let, odkar se je rodil na Vinici Oton Zupančič, ki nam je z razsipnimi rokami delil lepoto slovenske pesni. Skorajda neopazno je šla njegova pomembna obletnica mimo nas, ki si samo včasih najdemo čas, da mislimo in čutimo z njim.

Na Vinici je Zupančičev muzej. Ze od vsega začetka prijemno sprejema in vabi obiskovalce na ogled 58-letna Ana Mihelič, pesnikova daljna sorodnica. Vseposvodi je čutili njene srebne roke, ki znaajo obrisati prah še z zadnjega, čeprav majhnega predmeta, ki spominja na pesnika. Vse, kar je imel Oton Zupančič rad, kar je imel dragocenega in dobrega, da bi nam razdal, je ostalo v tej sobi. Pesnikove fotografije na stenah, rokopisi, rojstni list, fotografije staršev in najbližjih prijateljev, kovorov

venec, ki ga je muzeju poklonila ob otvoritvi Glasbene matice iz Ljubljane, častna diploma doktorja filozofije, starinsko pohištvo še iz pesnikovih časov in mnogo belokranjskih spominčkov, ki so bili pesniku še posebno pri srcu.

Majhno stopnišče vodi na vrt, od koder gleda na domačo hišo pesnikov bronastih kip, ki ga je izdelal Jakob Savinšek.

Najbrž na Vinici se vedno živijo prav taki ljudje kot so živeli v pesnikovih časih. Pesnik se jih je spominjal, ko je bil daleč od Bele krajine. V sebi je hranil mnogo podob in besed. Se dolga leta potem se je spominjal bahavih Amerikancev z žepi na zadnji plati, ki so videli nekaj sveta, pa so že mešali angleške besede in so si želeli nazaj. Spominjal se je Perčeve Kate, ki je imela v nedeljo vedno mesarico v rokah, da je lahko klala janjce, spominjal se je starega Breleta, ki je z dlanjo razbil lesnik na mizi in je šil še pri 70 letih skakal čez jerke; spominjal se je Ciga-

nov, ki so bili pijani od zdravja in od vina.

Nekaj let pred smrtjo je pesnik dobil od svojega mladega sorodnika male statve, ki jim v Beli krajini pravijo krosna. Pričarale so mu del Bele krajine, bile so se njegove nekdanje mladosti, čeprav so bile manjše in je bilo videti, kot da so stara krosna dobila mlade.

Vinica se rada spominja svojega velikega pesnika, rada prisluhne njegovi pisani besedi. Odmaknjena skorajda na breg Kolpe, živi svoje življenje. Če zaidejo sem kaj tujci, potem prihajajo največkrat zaradi pesnikovega muzeja in zaradi krajev, v katerih je živel. Vsako leto jih prihaja manj. Letos je na Vinico zašlo samo 32 obiskovalcev in nekaj razredov osnovne šole iz Vrhnovec pri Ljubljani. Vsi, ki pridejo, se pritožujejo, kako slaba je cesta do Vinice.

V maju bo v času šolskih izletov prišlo na Vinico najbrž mnogo šolarjev. Prav je tako, kajti ko bodo enkrat videli Vinico, se bodo sem najbrž še večkrat vračali.

MARLIJA PADOVAN

Ana Mihelič, daljna sorodnica pesnika Otona Zupančiča, zelo lepo skrbi za muzejsko zbirko v njegovi rojstni hiši

Proslave ob stoletnici ljutomerskega tabora

Sestega oktobra letos bo v Ljutomeru velika slovesnost ob stoletnici prvega slovenskega tabora. Pokroviteljstvo nad proslavo je prevzel član sveta federacije Edvard Kardelj, ki bo po vsej verjetnosti imel tudi slavnostni govor. Proslave ob stoletnici ljutomerskega tabora bodo imele vseslovenski značaj, kakor to obletnica tako pomembnega dogodka tudi zasluži.

Prve proslave so se začele že pretekli mesec, vrh pa bodo dosegle v prvem tednu oktobra; takrat bo v Ljutomeru srečanje zgodovinarjev, odprli bodo galerijo slik, razstavo slovenske knjige, akademskega slikarja Trstenjaka in nekaterih prieskkih slikarjev. Igralske skupine iz ljutomerske občine bodo takrat uprizorile KRAFTOVO Veliko puntarje, ki jo bo avtor sam režiral.

Še nekaj misli o Matjažu in Alenki

Tovariš urednik!

Z zanimanjem sledim vašim poučnim sestavkom o vzgoji otrok pod naslovom »Matjaž in Alenka«. Ko sem v zadnji številki brala o raznih pripombah na račun odkritih pogovorov med starši in otroki, sem se odločila, da še jaz napisem svoje misli in, mislim, tudi misli ne mnogih mlajših in starejših zakonskih parov, ki niti sami niso bili zadosti poučeni, zato pa imajo zdaj tem večjo skrb, kako razložiti svojim otrokom, točneje, dozorajočim otrokom, veliko »skrivnost« nastanka in razvoja človeka. Občutim, da je to pomembna stvar, o kateri pa neradi začnemo pogovor in se izmikamo, premnogokrat v otrokovo in svojo škodo, z raznimi pravljicami in uresnicami.

Sem preprosta, neizobražena kmečka žena in mati štirih dorasčajočih otrok. Sicer še nisem v dobi, ko bi mi postajali različna vprašanja, ki bi me, nepripravljeno, spravljala v zadrego. Zavedam pa se, da bo tudi do tega prav kmalu prišla. Mislim, da je vzgoja, točneje spolna vzgoja otrok, važna in odgovorna naloga in da nasvetov ni nikoli dovolj. Zato se je tudi meni zdelo pametno in potrebno, da ste v Vašem listu načeli vprašanje, ki je za starše tako zelo težko, nasvetov pa je tako malo. Rada prebiram vaše in podobne sestavke in dobivam iz njih dragocene napotke za praznito vzgojo otrok. Mislim, da nisem edina in da je še mnogo staršev, ki z zanimanjem sledijo vašim razlagam. Zato se ne menite za tiste redke posebnosti, ki v teh in podobnih sestavkih samo iščejo, kje je kaj, seveda da po njihovem, »nesramnega« in »nedostojnega«. Spominjam se tudi pregovora: »Čistemu je vse čisto.« Prav tako pa je, kot ste vi napisali, »umazanacu vse umazano«.

Mislim, da bo vsak, ki mu je kaj do tega, da bo njegov otrok dober, skrbel za to, da bo pravočasno dobil pouk v družini, ne pa da bi ga vzgajala cesta, slaba tovarišija ali »prepametni« posamezniki, ki mislijo, da vse vedo, pa otroku le močno škodujejo. Pravočasno povejmo otroku, kar ga zanima, pa ne bomo imeli skrbi, da bi iskral razlago za svoja vprašanja drugje. Vemo tudi, da mnogi otroci napravijo v teh letih kaj slabega, pa ne iz zlobe, pač pa mnogokrat iz radovednosti.

Zgrešeno je mnenje mnogih staršev, češ bo že v šoli izvedel, kar bo treba, kaj mu bom jaz razlagal! Vemo, da to ni tisto, kot če bi razlagal zgodovino ali zemljepis. Vzgojitelj tudi ne more govoriti vsem otrokom naenkrat, ker se nekateri umsko hitreje razvijajo kot drugi. Kar bi nekomu še ne bilo razumljivo, bi bilo drugemu premalo, zato mora vsak dobiti odgovore na svoja vprašanja ob pravem času. Kdo pa naj se z otrokom odkrito pogovori, če ne starši, pri katerih preživi večino svojega časa? Dodimo otroku, če je treba, učitelji — pa tudi odkriti in iskreni tovariši! Le tako domo v otrocih vzbujati zaupanje, ki je potrebno za dobre medsebojne odnose. »Več ljudi več ve.« to je že star pregovor, zato se moramo zavedati, da znanja ni nikoli dovolj, saj se človek vse življenje uči.

Naj bo teh nekaj besed vam pri Dolenjskem listu v spodbudo, da boste še naprej objavljali poučne in zanimive sestavke, pri tem pa se nič

ne ozirajte na razne čenče in obrekovanja!

Vaša zvesta bralka

F. K.

iz okolice Dobrnica

»Očka, povej, od kod pride otrok na svet«

Uredništvu lista!

Naj še jaz povem, kaj mi stišim o spolni vzgoji. Od nekdanj in še danes velja, da se otroku prikriva spolno življenje, dokler se da, da nima zanimanja, ker le tako je še srečen. In če ne bi bilo tako razuzdanih staršev, ki vsevprek govorijo nespodobno, kar ne spada med mlade otroke, tudi ne bi bilo tako razuzdanih otrok in polvarjenih, kakor je tisti, ki to vzgojo opisuje.

Bil sem dolga leta šolski odbornik in sem bil priča kritike učiteljev o pokvarjenosti šolskih otrok glede spolnosti in da so ti otroci od slabih staršev, ki take stvari slišijo in menda vidijo. Taki otroci so tudi najslabši učenci, nimajo nobene omike in kulture. Tudi tole se je zgodilo.

učitelj, ki je imel sina, ki je hodil v tretji razred osnovne šole, je bil z otrokom na sprehodu. Pa ga vpraša sin: »Očka, povej mi, od kod pride otrok na svet?« Spravil ga je v tako zadrego, da mu ni bilo mogoče odgovoriti. V tem času je priletelo letalo prav nizko in oče je rekel: »Tonček, ali vidiš vojaka pilota?« in s tem mu je zmešal misli, da ni več vpraševal.

Tako delajo tisti starši, ki rabiš svoje otroke in to in celotnega in kaj porečejo jim ti?

Prijamnihi moram, da jaz nimam malih otrok. Imajo jih pa moji otroci in se mi gnusi tak časopis, zato ga odpovedujem, da ga ne dohijo v roke pod mojo streho.

ALOJZ CERJAK
Zgornji Obršič

Zakaj naj bi otroci vse vedeli?

Tudi jaz sembral članek »Umazanac je vse umazan«, pa bi rad dal pripombo o tem, kar objavljate v vsaki številki.

Sem starejši mož in sem bil tudi mlad kot otrok, nas je bilo pri hiši 7 otrok, pa nikoli nisem slišal od svojih staršev, ki so me vzgajali, kake slabe in pohujšljive stvari. Zdar pa berem v Dolenjskem listu vse take sramotne članke, ki ne pripadajo nič starejšim, kje še otrokom. S takimi članki, ki jih vi dajete v časopis, smo moralno na tleh. Za precej časa to opisujete, pa bi bilo prav, da daste na glasovanje, da bi videli, ali je to prav za »dca ali vna«.

Prosim, da takih člankov ne objavljate več, kakor je Matjaž in Alenka, ker to ni prikladno za nikogar. Mladine že tako ne moremo kerotiti, ne pa do jo se vi s tem spodbujate.

ALOJZ ZUPAN
Valentince 6
Novo mesto

Srečanje z umetnikoma

11. aprila smo učenci osnovne šole »Katja Rupena« v Novem mestu poslušali koncert violinista Dejana Bravničarja in pianista prof. Marjana Lipovška. Predvajala sta Beethovna, Mozarta, Chopina, Brahmsa, Prokofjeva in Sarasateja. Koncert je

bil čudovito dopolnilo našemu skromnemu znanju o glasbi. Bil je veliko srečanje z živo glasbo. Vesela sem, da sem bila na koncertu in da nam je šola omogočila obisk. Le zakaj nismo mladi vseh novomeških sol do zadnjega prostora napolnili dvorane?

ZVONKA LINDIČ

Kristanova Ja
Novo mesto

Naš pismonoša pride ob vsakem vremenu

Tovariš urednik!

Ze od februarja prejeman Dolenjski list, pa mi se ni- ste poslali položnice; tokoj mi jo pošljite, da nakašem denar do konca leta. Naj vam povem, da mi je Vaš list prav všeč, preberem prav vse. Pred kratkim sem videla, da ste nekaj pisali o nepoštenem pismonoši, pa vam zato pišem o našem poštarju Alojzu Kristofju, kako je v- sten. V četrtek mi prinese Dolenjski list, v petek pa Ne- deljski dnevnik; tudi o nj- slabšem vremenu se potru- di, čeprav ne, da imam sele v nedeljo čas za branje. Vsi naj bi bili taki, pa bi dobili vi še več naročnikov.

Sprejmite vi od mene lep pozdrav, jaz pa od vas položnico.

MILENA PEVEC
Grm 11 — p. Sentvid
pri Stični

POJASNILO: vsi naročniki, ki so si naročili Dolenjski list v februarju ali marcu, bodo te dni dobili položnice, ker se je preljani četrtek že začela druga izterjava naro- čnin za prvo polletje. — Hvala za spodbudne besede.

UPRAVA DL

Trije veliki majski dnevi

Lens, 22. aprila 1968
Severna Francija

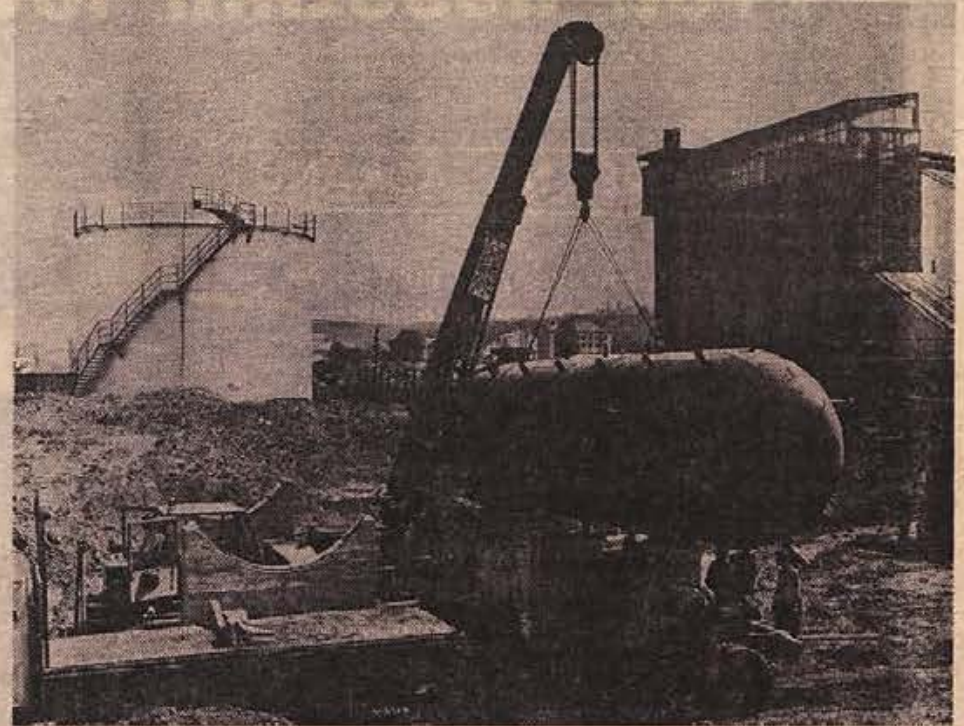
Dragi DOLENJSKI LIST! Pred nami je 1. maj, praznik dela, sledi mu bo 9. maj, praznik emage, za njim pa je eden najpomembnejših dni, dan rojstva predsednika naše republike, tovariša Tita.

Če sem zapisal: najpomembnejši, sem se zavedal, kaj to pomeni, kaj nam pomeni naš tovariš maršal. Letos poteka 25 let, kar je tovariš Tito zabel novo dobo v zgodovini naših narodov, obdobje socializma, naše demokracije in svobode.

Spomnite se besed iz Internationala, tovariši: »Mi vse ustvarjamo na svetu, zato naj vse bo naša last, zato naj delavci in kmeti pripadajo tudi vsa oblast!« Dobro premislimo, tovariši, te besede, katerim bi dodal še tole: ko ste prevzeli vso oblast, vam pripada tudi vsa odgovornost. Roko na srce: kaj delate vsaki, ko ste prevzeli odgovornost za oblast, ki vam jo je dal narod? Ali jo povsod in vedno izpolnjujete?

Ko boste slavili 9. maj, naj vas spominja, da ste z zmagajo v revoluciji uničili tudi vse krivice, ki naj jih nado- mestni pravica. In ko boste slavili rojstni dan maršala Tita, se spomnite njegovega nauka, ki ga vedno ponavlja. To vam pišem danes, ko sam slavim 50 let stid- kalnega dela v 70. letu živ- ljenja.

To vam želim, vsemu kolektivnemu mojemu dragemu »dolenjskega pisma«, kakor rad imenujem naš »Dolenjski list«, da bi vsi lepo prazno- vali majske praznike in z

V TEDNU PRED PRAZNIKI so delavci podjetja Javna skladišča iz Ljubljane montirali rezervoarje za plinsko postajo v tovarni stekla INIS v Bršlino pri Novem mestu. Plin bodo uporabljali za tempiranje šob za vlečenje stekla. (Foto: Milan Miška — druga nagrada za fotografijo tedna)

najtoplejšimi spomini poča- stili 9. in 25. maj! Prek Do- lenjskega lista pa tovariško pozdravljam vse bralke in bralce.

Vaš Jože Martinčič
Lens — Francija

Pojasnilo tovariša Zupanca tovarišu M. Moškoni

Če je v Moškonovem odgo- voru vsaj kanec pelina, naj bo v mojem vsaj kanec dob- re volje. Se enkrat vam pra- vim, tovariš Moškon: Ne ta- ko!

Kake, da sva tuca oba do- ber namen: Vi kot novinar v svojem uvodniku in jaz s svojim prispevkom kot bra- lec Dolenjskega lista. Vendar se po Vaši lastni izjavi nisva razumela. Škoda, res velika škoda, da se dva tako dobra misleča človeka ne razumeta. Ali vi kot NOVINAR niste za DRALCA dovolj razumlji- vo napisali ali pa imam jaz tako slabo (družbeno) KVA- LIFIKACIJO, da nisem tega vašega dobronamernega član- ka razumel. O tem naj odlo- čijo bralci, ki NAJU obeh vsi prav gotovo ne poznajo (če želite dokaz, vam pri- peljem cele tri bralce, ki VAS ne poznajo).

»Napadela sem vas kot no- vinarja, ki je v službi pri glasilu Socialistične zveze. Ocenil sem vas kot BRALEC, in sicer z oceno nezadostno. Te pravice mi kot novinar ne morete oporekati, saj vas »tu ocenjuje bralec, ki kupi- je naš časnik.« Kot sem imel čast prebrati, ste celo tehni- ni urednik. Vprašujem se kot bralec, koliko časa ste še teh- nični urednik in kdo vas je postavil na to mesto? Po mo- jem mnenju je to zelo odgo- vorno POLITICNO mesto. To- rej imate za seboj bogato družbeno-politično prakso. Kolikor sem svedel od tova- ritev, ki so vodili krajevno organizacijo SZDL — tam, kjer stanujete — v njej niste dežali. Po evidenci OHK SZDL pa tudi niste bili član vodstva občinske organizacije SZDL. Kje pa ste potemt- kem delali?

Cisto resno, tovariš M. Moškon: v svojem sestavku sem hotel opozoriti samo na to, da je v naši družbi dovolj abstraktne načelne kritike, ki pa NI USTVARJALNA. Meni sem, da je tudi vaš članek tak. Pri tem še vedno vstra- jam. Zelo lepo in prav od Vas je, da ste enkrat le po- kazali na nekoga (to je na Dušana Zupanca), ki je bil

»tri leta tajnik SZDL«, pa ce- lo VI tega niste vedeli! To pa bi morali storiti že v PR- VEM članku, ne pa šele ta- krat, ko VAS je nekdo osebno napadel.

O osebnem napadu samo tole: pod članek ste se pod- pisali, torej ste javno pove- dali, da ste VI avtor. Zato sem odgovoril vam, tovariš Moškon: lahko pa bi tudi mm, za itd. Srd je odveč.

S tem končujem javno po- temitko. Za konec samo še majhna prošnja vam kot teh- ničnemu uredniku: če si bu- ste privoščili tudi na to pis- mo kakšen komentar, dolo- lite ravno toliko besed tudi meni. Polemike nisem pov- zročil jaz, ampak VI.

Dušan ZUPANČ
Prešernov trg 5,
Novo mesto

Še o članku: »Nekaj novega: DELATI«

Tovariš Moškon,

morda ste hoteli napisati dober članek, kakor bi bilo po tematski pričakovali, ven- dar vam žal ni uspelo in bi morali to priznati, ne pa še nadalje razglabljeni na način, ki je za prizadevne družbe- no-politične delavce žaljiv.

Pravite, da niste arbirer, dajete pa nam lekcijo o (ne)- delavnosti. Vprašujem se, kje so ti »abstraktne delujo- či, mišični politični delavci, ki jih ljudje ne poznajo? Če so med nami, moramo nanje po- kazati s prstom in jih javno ožigosati, ne pa v abstrakt- nem članku kritizirati vse podolgem in počez.

Priznati moramo, da je bi- lo v zadnjih 23 letih res stor- jenih veliko napak, vendar čeprav to priznamo, nam se zaradi tega ne ježijo lasje, res pa je, da nam v svetu ljudje tudi ploskajo zaradi dusebenih uspehov. Ali niste rasti skupaj z nami, da bi opazili napredek, o kakršnem naši očelje niso niti sanjali!

To so ustvarili naši delovni ljudje, katere so vodili druž- beno-politični delavci v dru- žbeno-političnih organizaci- jah, podjetjih in organih dru- žbenega samoupravljanja. Kaj lahko naredi družbeno-politi- čni delavec sam brez podpo- re in sodelovanja delovnih ljudi in kaj lahko napravijo ljudje sami brez dobrega in sposobnega vodstva? Čemu torej pri tako resni temi ba- nalna primerjava o nagraje- vanju političnih delavcev in omenjanje nekega televizij-

skega junaka iz komercialnih filmov brez vsake ideologije.

Sam se že precej let po svojih močeh udeležujem v družbeno-političnem življe- nju, zato me je vaše pisanje prizadelo, kakor je prizadelo veliko poštenih družbe- no-političnih delavcev, ki so 23 let gradili našo družbo in pri tem dosegli velike uspe- he, pa tudi grešili; vi pa ste se sedaj pojavili in diletant- sko presojale njihovo delo. Uh, kako prostaško, kajne? Predlagam vam, da malo po- brskate po arhivu komisije za odlikovanja in naši boste podatke o ljudeh in njihovem delu, za katere niso prejeli plačila, ampak visoka prizna- nja naše socialistične skup- nosti. Pišite o njih, hvalosni vam bomo.

JOZE CVITKOVIČ

Operacija »ozkega grla« ali konzolni most?

Tovariš urednik!

Med zgodovinske znamenit-osti Novega mesta prav go- tovo sodi tudi most čez Krko, ki povezuje Glavni trg s Kan- dijo. Most je bil zgrajen le- ta 1902 in je prav toliko ši- rok, kot je bil širok stari le- semi most, ki je stal na spod- njem koncu Pugljeve ulice.

Most že davno več ne ustreza narasčajočemu številu motornih vozil in težkim to- vornjakom. Potreba po no- vem mostu je vsak dan več- ja. Čeprav bo Novo mesto morda dobilo obvozne ceste in mostove, bo ta most še vedno preozek in bo še ved- no v razvoju mesta ozko grlo za promet.

Prav gotovo bi bila najbolj-ša rešitev gradnja novega mostu, ki bi bil kos narasča- jočemu prometu. Za tak most primanjkuje denarja. Zasilna rešitev ozkega grla bi bila prav gotovo tudi mož- nost razširitve cestišča še na desni breg za pešce, nov prehod za pešce pa bi mon- tirali na priključeni konzol- ni most v isti višini. Najbrž bi bilo treba zgraditi podpor- nik sredi mostu, ki pa bi mor- al biti na zidanem ali žele- zobetonškem postavku.

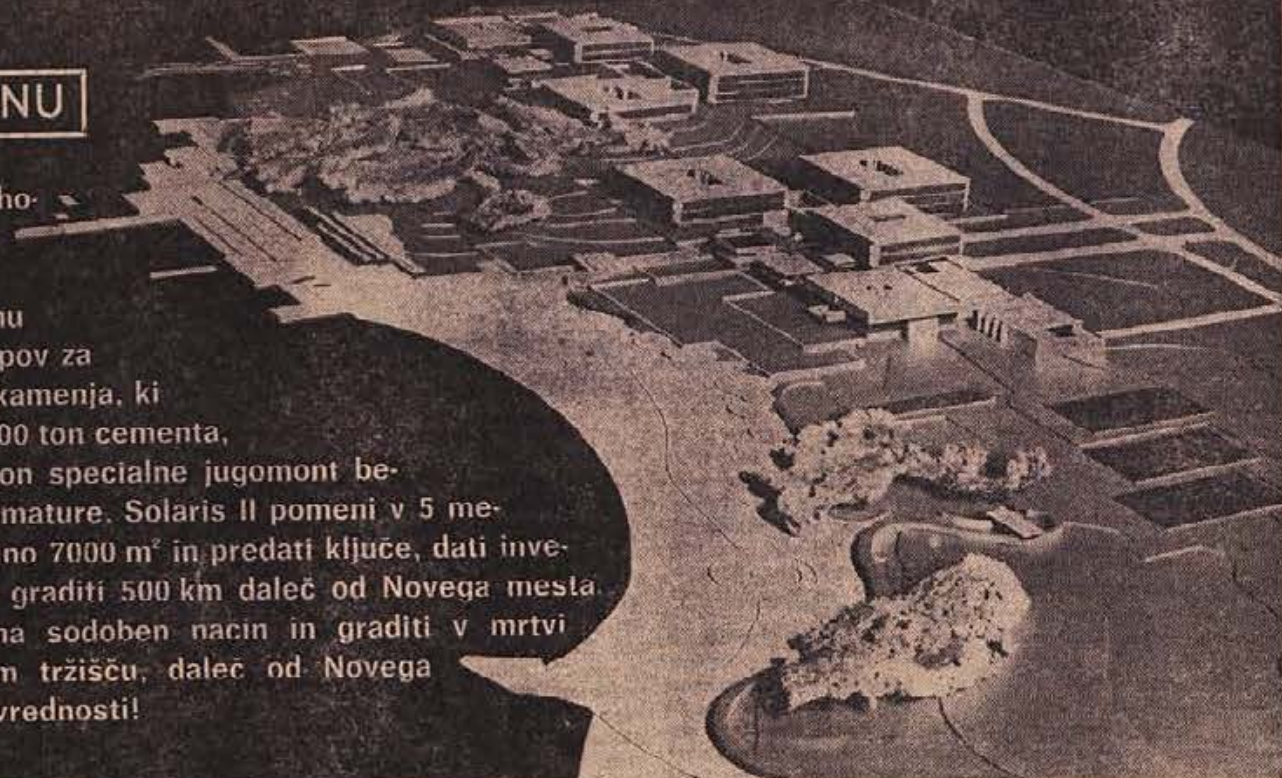
Taka rešitev »ozkega grla« na mostu bi bila nedvomno mnogo cenejša in bi vsaj za silo ustrežala. Pravi bi bilo, če bi pristojni organi mislili tudi na tako rešitev in jo tu- di upoštevali.

Alojz Stine
Voičičeva 39, Novo mesto

Pred desetimi leti bi bila to pravljica

»PIONIR« SPET NA JADRANU

Solaris II je približno polovica novega hotelskega naselja Solaris pri Sibeniku. Ta polovica pomeni v jeziku gradbincev: v 5 mesecih opraviti v golem kamnu 4500 m³ izkopov za stavbe, 1500 m³ izkopov za komunalne naprave, splanirati 4500 m³ kamenja, ki je ležalo tu v kupih, vgraditi v stavbe 1700 ton cementa, 8000-m³ gramoza, 300 m³ peska, 180 ton specialne jugomont betonske armature in 120 ton klasične armature. Solaris II pomeni v 5 mesecih dograditi hotele s tlorisno površino 7000 m² in predati ključ, dati investitorju 5-letno garancijo za vsa dela in graditi 500 km daleč od Novega mesta. Solaris II pa pomeni tudi to: graditi na sodoben način in graditi v mrtvi sezoni ter ustvariti na jugoslovanskem tržišču, daleč od Novega mesta, 10 milijonov dinarjev (novih!) vrednosti!

Petičen tujec bo letos poleti ob prihodu v Solaris pri Sibeniku objel s pogledom sončno nebo, kopicico novih hotelskih stavb, lepo plažo, redke oljake in borove gaje in kamnito pokrajino v ozadju. Če bo v recepciji morda vprašal, kdaj je bilo to zgrajeno, bo receptor na kratko odvrnil: »Letos! in že hitel naštevati udobje, ki ga nudi gostu hotel.

Začetek je bil tak, da bi pobegnili!

»Letos« je zelo kratka beseda. Kaj vse lahko skriva v sebi, bo precej obširneje kot malo prej receptor povedal pomočnik šefa PIO. NIRJEVEGA gradbišča v Sibeniku, Metod Šonc. Šef gradbišča Slavko Guštin je bil v času mojega obiska na zasedanju DS v Novem mestu.

— Pred 10 leti bi se to zdelo kot pravljica, 28. decembra lani je SGP PIONIR podpisalo pogodbo z INZENERINGOM iz Zagreba za gradnjo Solaris II. 4. januarja letos smo prišli sem s prvo skupino delavcev. Tudi je bila gola, kamnita planjava, čežnja pa se je v sunkih zaganjala burja. Bilo je, da bi človek pobegnili. 31. maja bomo predali ključ hotelov, sposobnih za vselitev gostov.

— Pred 10 leti bi se to zdelo kot pravljica, 28. decembra lani je SGP PIONIR podpisalo pogodbo z INZENERINGOM iz Zagreba za gradnjo Solaris II. 4. januarja letos smo prišli sem s prvo skupino delavcev. Tudi je bila gola, kamnita planjava, čežnja pa se je v sunkih zaganjala burja. Bilo je, da bi človek pobegnili. 31. maja bomo predali ključ hotelov, sposobnih za vselitev gostov.

Brez zastojev, hitro in sodobno: liti beton in mrežne armature

V petih mesecih bomo zgradili 3 hotele s 500 ležišči, kuhinjo, restavracijo in kotelnico, ceste, vse komunalne naprave in uredili okolje novega hotelskega naselja Solaris. To je tako, kot če bi gradili v puščavi. Če pa graš v puščavo, ne smeš ničesar pozabiti!

Pripravljalna dela so bila zelo zelo temeljita. Predvideti je bilo treba že v Novem mestu vse: od žlice in krožnika za delavca do zadnjega žebila in spojke. Tega kar smo pripeljali s seboj, je bilo za 40 velikih 15-tonskih kamionov šleperjev. Peljali bi v 2 km dolgi koloni.

Ta prostor smo odstopili SGP PIONIR Novo mesto

če bi iz Novega mesta odšli, na pot vsi hkrati.

Časa za raziskavo tukajšnjega tržišča ni bilo, zato smo vzeli vse s seboj iz Novega mesta. Vse smo predvideli tako dobro, da ni bilo zaradi pomanjkanja materiala niti en dan zastoja. Tu smo nabavili le 1700 ton cementa, 8000 kub. m gramoza 300 kub. m peska in 180 kub. m lesa. Gradbeno podjetje PRIMORJE iz Ajdovščine je po pogodbi z nami prevzelo izkope in jih opravilo v res rekordnem času. 4. januarja smo prišli sem, 15. januarja pa smo že betonirali temelje prve stavbe.

Stavbe so iz litega betona. Opaž sestavljamo iz elementov (bleč plošče), vanj nato vstavimo že v tovarni zvarjene in pripravljene mrežne armature in jih zalijemo z betonom. Velike kose opaž prestavlja žerjav, ta vliaga vanj tudi armaturo in nato

preneša do opaža beton ter ga vlije vanj. Opeke nismo uporabljali.

Pohvala betonercem, strojni službi in ekonomatu

Odkar smo začeli, dela povprečno po 200 delavcev vsak dan od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Ko smo betonirali, smo delali noč in dan. Vsi so zelo prizadevni. Pohvaliti moram betonercem, strojno službo in ekonomat. Zlasti ekonomat je zelo uspešno opravil svojo nalogo glede prehrane in namestitve 200 delavcev, za kar vse priznanje domu Filiju (tako pravimo Marjani Filipiču) in njegovim štirim kuharicam!

Zelo so se obnesli tudi naši stari kooperant delavci gradbenega podjetja PRIMORJE iz Ajdovščine, ki so na najtežjem terenu zelo hitro opravili izkope, in obr-

niki podjetja IMP iz Ljubljane. Vsakdo je tu na gradbišču dal od sebe največ, kar je mogel, saj smo za Sibenik izbrali najboljše!

Sam kamen in burja sta nas pozdravila

Jože Strgar je VK tesar, je delavec iz PIONIRJEVE »stare garde«, ki hodi po svetu. Mimogrede je povedal o svojih vtisih in doživljajih:

— Ko smo prišli sem, je bil tu sam kamen in burja je pihala prav do kosti. Veliko hudoga smo prestali. Dvanaest ur dela na dan je kar precej. Zdaj, ko so stavbe že pokonci, pa je človeku prijetno pri duši. Težko je hoditi po svetu, če imaš doma družino, ampak za dinar se je treba pomujati!

Novo hotelsko naselje Solaris, tik ob obali, osem kilometrov iz Sibenika, vidite na gornji maketi. V njem bo šest hotelskih stavb, kuhinja, restavracija, upravni prostori, pristanišče za jahte, urejena plaža in športna igrišča. Letos bo zgrajeno vse, razen pristanišča za jahte.

Naučil sem se spati z enim očesom

Andrej Burger, električar: — Električni kabe smo vlekli po tem kamenu. Za stroje je bila napetost vedno prevelika. Ko smo betonirali, smo delali nepretrajeno, ponoči pa je bila potrebna luč. Povsod so me klicali, povsod so hoteli kaj na hitro in takoj... Električar je nevarna stvar, zahteva varnostne ukrepe, na tem gradbišču pa se je vedno mudilo... Od 15. januarja dalje nisem niti enkrat

zaspal brez strahu, da me bo kdo potreboval in zbudil. Naučil sem se spati z enim očesom...

Človek je ponosen na takšno podjetje

Anton Dular, KV zidar: — Tretji mesec teče, odkar sem tu in delo se dobro odvija. Priprava za to gradnjo bna res dobra, zato pa ni zastojev. Vedno se sproti že prej pogovorimo, kaj bomo delali jutri, da se vse pripravi. V Sibeniku se pogovarjajo: »Glej jih, Kranjce, ti pa znajo, mi bi to gradili 5 let!« Res je: na golem kamnu smo postavili hotele v treh mesecih, po petem mesecu pa bodo že vseljivi! Človek je ponosen na takšno podjetje, kot je naš PIONIR, ki naredi tako velike stvari!

Burja je nosila 18-tonski žerjav!

Ivan Lsh, gradbeni delovodja: — Delo je zelo naporno zaradi oddaljenosti od sedeža podjetja, zaradi kamnitega terena in pa zaradi burje, ki nam je dolgo nagajala. Najhuje je bilo 6. marca ponoči. Luči so iznenada ugasnile, v istem hipu pa je zapihala burja tako silovito, da je odnašala s stavb velike, več sto kilogramske opaže, deske in drugo. Takoj smo dvignili preplah. Najprej smo morali umakniti od stavb stroje in vozila, da jih ne bi poškodovali predmeti, ki jih je odnašala burja, nato pa smo morali reševati še 18-tonski žerjav. Veter je bil tako silovit, da je žerjav kot perece vozil po tračnicah in ga grozil prevrniti. Delavci so se nato umaknili v notranje dele stavb. Zdaj je vse dobro in želimo si samo to, da bi tako lepo vreme, kot je zdaj, trajalo do konca gradnje.

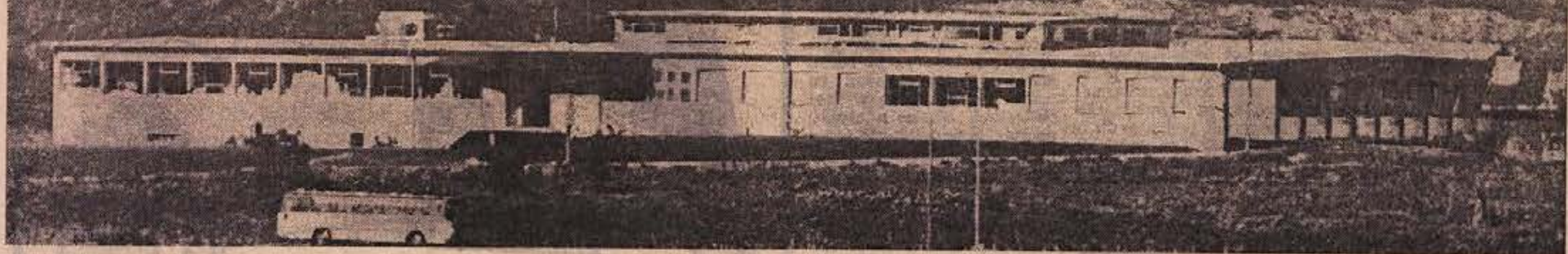
Pogled na hotelske stavbe Solaris, ki jih gradi SGP »Pionir«.

»5-krat M« pravijo Pionirjevci v Sibeniku ekipi ekonomata, ki skrbi za prehrano in nastanitev 200 delavcev. Sestavljena je iz štirih kuharic Marij in Marjana Filipiča, ki ga kličejo don Filio. Da ne bi bilo zmešnjave, kadar kličejo druga drugo, ima vsaka kuharica še »uradni« vzdevek: Marija Marolt je »komandant«, Marija Žižič je »Seka«, Marija Fenc je »Džani« in Marija Cunjak je »Debela« (od leve proti desni). Čeprav je dela čez glavo, je v ekonomatu na pretek dobre volje, vsi pa priznajo ekipi »5-krat M«, da opravlja svojo nalogo zelo uspešno, marljivo in vestno.

Tekst in fotografije: M JAKOPEC

LABOD V JUGOSLOVANSKEM VRHU

V tovarni perila LABOD v Novem mestu so konec marca letos volili nove samoupravne organe. Prva seja novega DS v začetku aprila je bila najlepša priložnost za oceno dosedanje razvojne poti podjetja, za oceno, do kod je prišel LABOD med jugoslovanskimi proizvajalci srajc, pa tudi za pominek o tem, kaj storiti, da bi 600-članski kolektiv tudi v bodoče tako na domačem kot tudi na tujem trgu dosegel takšne uspehe kot doslej.

V začetku 1966, torej v prvem letu gospodarske reforme, so v LABODU sprejeli 5-letni plan razvoja podjetja. Lani, v drugem letu uresničevanja tega plana, so dosegli toliko: zaposlenost se je povečala za 1 odst. nad planirano, celotni dohodek je bil za 9 odst. nižji, proizvodnja v kvadratnih metrih predelanih tkanin za 12 odst. nižja, dohodek za 9 odst. nižji, osebni dohodki prav tako za 9 odst. nižji, skladi za 6 odst. nižji in povprečni osebni dohodki za 2,5 odst. nižji kot planirani. Plan sicer res ni bil dosežen — to povedo pravkar naštetih odstotki — toda razmerja med posameznimi pokazovalci kažejo na ohranjeno gospodarsko ravnovesje v podjetju. Navidezno največji je bil izpad le v kv. m predelanih tkanin, toda na to je vplivala usmeritev v visoko kvalitete izdelke, ki terjajo več vloženega dela.

Sele primerjava z letom 1962 da realno sliko

Od prej naštetih podatkih bi se dalo reči: v reformi so se še kar ujeli, vendar takšna ocena ne bi bila pravšna za LABOD. Podjetje se je namreč začelo razvijati sele po letu 1962 in pravo sliko o prehojeni poti lahko dobimo sele s primerjavo današnjega stanja s takratnim.

V zadnjih petih letih se je vrednost osnovnih sredstev povečala v LABODU za 13-krat, poslovni sklad za 22-krat, celotni dohodek za skoraj 7-krat, dohodek za 10-krat, osebni dohodki za skoraj 8-krat, čisti osebni dohodki na delavca za 4-krat, povprečno število zaposlenih pa za manj kot 2 in polkrat. V LABODU so izdelali lani na delavca za 3,71-krat več izdelkov kot 1962.

Ugodno je tudi razmerje v sestavi osnovnih sredstev, nekoliko slabše pa je zlasti z obratnimi sredstvi. Proizvodnja se je povečevala v zadnjih letih vrednostno in količinsko tako hitro da kolektiv še posebej zaradi vplivov reforme ni mogel enako hitro povečevati poslovnega sklada. Dobršen del sklada so v tem času namreč sproti porabili za gradnjo nove tovarne in nakup strojev. Na težave z obratnimi sredstvi so vplivali tudi kupci, saj so se povečali v tem času za 29-krat, dobavitelji pa le za 7-krat. Pravkar opisani rezultati so posledica zavestnega vlaganja skladov v povečevanje proizvodnje, prav to pa daje LABODU gospodarsko trdnost in mu zagotavlja bodočnost.

Z dna lestvice so se povzpeli na vrh

LABODOV nagli vzpon dokazuje še bolj prepričljivo

izvodu na delavca, v celotnem dohodku na delavca ter v celotnem dohodku proti porabljanim sredstvom na tretjem mestu med jugoslovanskimi proizvajalci srajc.

Tudi pred leti nedosegljivi vzor so prehiteli

Zelo hiter razvoj je v zadnjih letih še posebno značilen za LABOD in prav zato mu posvečamo toliko besed. Najbolj prepričljivo ga je možno dokazati s primerjavo dveh podjetij.

Za primerjavo bomo vzeli podjetje, ki je imelo pred petimi leti dobro strojno opremo, urejeno tovarno in izoblikovan tehnološki postopek. Takrat je bilo to podjetje nekoliko večje kot LABOD, veljalo pa je za vzornega proizvajalca srajc.

LABOD je imel zastarele stroje, o LABODU kot tovarni pa je bilo takrat težko govoriti. Danes je v LABODU realizacija na zaposlenega za 32 odst. večja, čisti proizvod za 27 odst. večji, celotni dohodek za 36 odst. večji, izplačani čisti osebni dohodki na zaposlenega pa so za 17 odst. večji kot v tem podjetju.

Najvišji skladi na zaposlenega

Zlasti delitvena razmerja so v LABODU, če jih primerjamo s sorodnimi podjetji, zelo ugodna. Tako ima v primerjavi z najboljšimi proizvajalci srajc v Jugoslaviji najvišje skladi na zaposlenega. Pravkar opisani hitri in uspešni razvoj je v največji meri posledica odrekanja kolektiva, ki je dobršen del presežne vrednosti zavestno vlagal v povečevanje in modernizacijo proizvodnje.

To je tisto, kar zagotavlja LABODU poslovno trdnost, ki je toliko bolj potrebna ob dejstvu, da so zmogljivosti jugoslovanske proizvodnje srajc že prevelike za domači trg. Popolnoma jasno je, da bodo v pogojih tržnih zakonov v gospodarstvu lahko ostala samo tista podjetja, ki bodo konkurenčno sposobna in se bodo sposobna vključiti v mednarodno delitev dela.

Trije obrati: novomeški, kostanjeviški in krški

Zavidljivi uspehi bi bili lahko še večji, če ne bi bilo ne-

katerih težav, ki so posledica hitrega razvoja kolektiva v zadnjih letih. LABODOVA proizvodnja teče v treh krajevno ločenih obratih: v novomeškem, kostanjeviškem in krškem. To deloma onemogoča enoten režim proizvodnje, obremenjuje strokovne službe in povečuje stroške poslovanja.

Razen tega tovarna, ki je razbita na tri krajevno ločene obrate, teže rešuje vprašanja standarda (prehrana ljudi na delu, izobraževanje, prevozi itd.). Ekonomske analize kažejo, da bi bilo najbolje kostanjeviški obrat združiti s krškim. To bi bilo boljše tudi za kolektiv tega obrata, ker bi se mu s tem zmanjšali stroški poslovanja, Krško pa je oddaljeno od Kostanjevice le 14 km in cesta bo kmalu asfaltirana.

Kljub temu si v LABODU prizadevajo najti ustreznejšo rešitev. Za kostanjeviški obrat iščejo ustrezen konfekcijski proizvod za domači trg, ki bi bil primernejši (tak z večjo stopnjo obdelave in z majhno porabo surovin), ali izdelek, ki bi ga obrat za naročnika iz tujine delal v celoti sam.

Večina proizvajalcev je mladih in večina takšnih, ki delajo v stroki manj kot 3 leta

Druga posledica zelo hitrega razvoja je zelo mlad sestav kolektiva. Delavcev, ki so stari do 20 let, je v novomeškem obratu 39 odst., v kostanjeviškem 33 odst. in v krškem 57 odst.; od 20 do 30 let starih je v novomeškem obratu 34 odst., v kostanjeviškem 40 odst. in v krškem 24 odst.; nad 30 let starih pa je v novomeškem obratu 27 odst., v kostanjeviškem 27 odst. in v krškem obratu 19 odst.

Na zelo mlad sestav kolektiva kažejo tudi podatki, ki govorijo o tem, koliko časa delajo delavci v LABODU in v stroki lahke konfekcije. Takšnih, ki so tam do 3 leta, je v novomeškem obratu 55,5 odst., v kostanjeviškem 39 odst. in v krškem 90 odst.; tistih, ki delajo od 3 do 5 let, je v novomeškem obratu 15 odst., v kostanjeviškem 26 odst. in v krškem 1 odst.; delavcev, ki delajo nad 5 let, pa je v novomeškem obratu 29,5 odst., v kostanjeviškem 35 odst., medtem ko v krškem obratu delavcev s tako dolgim stažem sploh ni.

Če upoštevamo, da pridobi delavec v industrijski proizvodnji v treh letih vse veščine, ki so potrebne za popolno usposobitev, so uspehi, ki jih je dosegel LABOD po starostnem sestavu tako mlad kolektiv, še toliko večji.

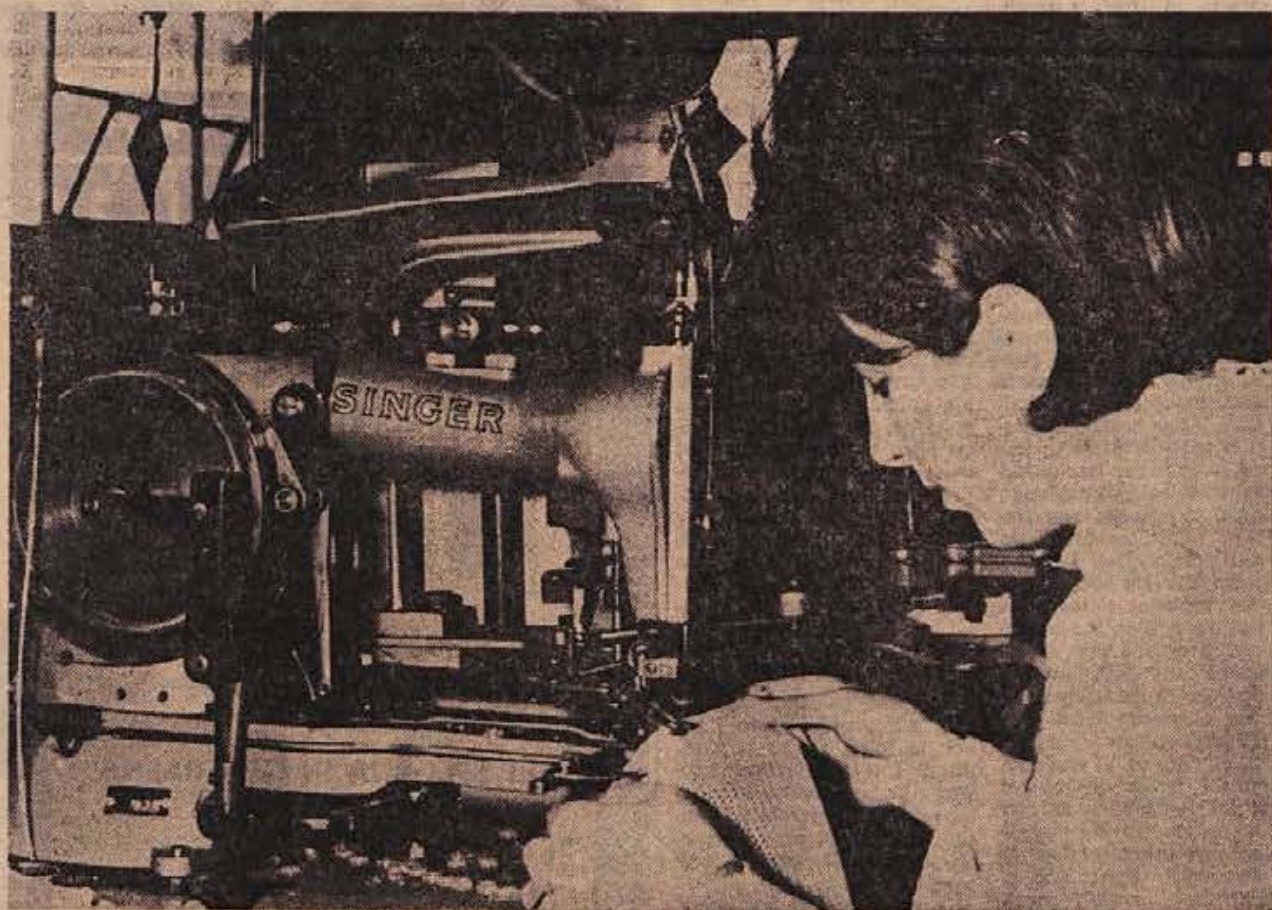
Letos 3000 m² novih proizvodnih prostorov

Letos bodo v LABODU dokončali gradnjo četrte faze novomeškega obrata in porabili za to 1.100.000 din (novih), za prvo stopnjo rekonstrukcije obrata v Krškem pa bodo porabili 900.000 din. S tem bo pridobil LABOD letos novih 3000 m² proizvodnih prostorov.

Novi DS je na prvem zasedanju soglašal z oceno direktorja, da ima LABOD vse pogoje, kar se tiče prostorov in strojne opreme. Sorazmerno mladi kolektiv, ki še ni v celoti dozorel svoji proizvodni nalogi, pa bo moral v prihodnosti doseči z večjim učinkom znatno hitrejšo rast osebnih dohodkov. S tem v zvezi pa bo treba uvesti tudi spodbudnejše nagrajevanje strokovnjakov.

DS je nato ugotovil, da so dosedanja uspehi vredni zavidanja, da pa tudi nalog ne manjka. Zlasti so poudarili, da je treba na vseh delovnih mestih, še posebej na vodilnih in vodstvenih, zadržati neposredno odgovornost, da je treba skrbeti za kvaliteto izdelkov in izločiti iz proizvodnje tiste delavce, ki po strokovni ali delovni usposobljenosti ne ustrezajo zahtevam delovnega mesta. Pri bodočem delu pa bodo kolektivu LABODA še naprej glavna vodila: ekonomika, rentabilnost, produktivnost in zniževanje stroškov.

Ta prostor smo odstopili Tovarni perila LABOD iz Novega mesta

S sodobnimi stroji je lažje delati, pa tudi storilnost je večja. Na sliki: detajl iz LABODOVEGA proizvodnega postopka v novomeškem obratu. (Foto: M. Vesel)

V stavbi na levi strani gornje slike je stekla zibel LABODOVEGA obrata v Krškem, na desni strani pa je stavba, ki jo bodo letos preuredili in s tem pridobili nove proizvodne prostore.

Stanovanjsko podjetje odgovarja

Naše podjetje je pripravilo in komunalno opremilo stavbna zemljišča za gradnjo zadnjih štirih stanovanjskih blokov na Mestnih njivah. Iz komunalnega prispevka, ki ga je prejelo za te štiri bloke, je izvedlo asfaltiranje Koštalove ulice, vodovod in kanalizacijo in to od nove »Delkatese« v Koštalovi ulici do Mestnih njiv, ter pojačenje trafopostaje za celotno naselje. Obenem je zasilo uredilo zelenice pri zadnjih štirih blokih in tako izvedlo komunalno opremljanje, ki je potrebno za gradnjo blokov. Za ta dela je bilo porabljenih več sredstev, kot pa je podjetje prejelo prispevka.

Ker je bil komunalni prispevek ob gradnji prvih osmih in zadnjih štirih blokov premajhen za izvedbo ostalih del komunalnega opremljanja, ni bilo mogoče urediti glavne zelenice, na kateri so sedaj garaže in ki pripada vsem blokom. Prosili so na glavni zelenici najprej postavili lesene »šerne« garaže, katerih videz je bil že predmet polemike na televiziji in v Dolenjskem listu.

Glede na to je občinska skupščina Novo mesto zadolžila v letu 1966 naše podjetje, da pripravi zemljišče za gradnjo garaž, kajti prosilci so bili že zelo nestrpni. Tipični projekt garaže je izdelal Projektivni biro »SGP« Pionir Novo mesto, in občinske strokovne službe so ga odobrile

in na ta projekt izdale gradbeno dovoljenje.

Naše podjetje ni imelo pristojnosti za strokovno oceno projekta. Podjetje tudi ni nastopalo kot investitor za postavitev garaž, čeprav je bilo to prosilec predlagano. Interesenti za gradnjo garaž so prosili podjetje, da bi jim omogočilo, da sami, in to v najkrajšem času, gradijo garaže v lastni režiji, ker bodo tako bolj poceni, kot če bi kot investitor nastopalo naše podjetje. Glede na to je bilo gradbeno dovoljenje izdano vsakemu prosilcu kot investitorju posebej.

Iz pogodb o uporabi zemljišča in plačila skupnih stroškov za postavitev garaž na Mestnih njivah, ki so bile sklenjene med našim podjetjem in med investitorji, je razvidno, da podjetje pripravi in uredi zemljišče za začetek gradnje. Po pogodbi je vsak prosilec vplačal 300 N din. V tej ceni so zajeti naslednji stroški: odkup zemljišča od zasebne lastnice, geodetski posnetek in zidalni načrt, cena tipičnega projekta in režijski stroški podjetja. Podjetje je pri tem utrpelo celo izgubo, ker so celotni naštetni stroški znašali 30.000 N din za planiranih 100 garaž, doslej pa je oddanih le 65. Iz določil pogodbe izhaja, da podjetje ne izvede za ta prispevek drugih komunalnih del, in to je bilo investitorjem ob pričetku gradnje jasno.

Podjetje omogoča lastnikom

garaž, da priključijo kanalizacijski odtok od garaž na skupno kanalizacijsko omrežje naselja, ki ga je financiralo naše podjetje. Priključke od garaž na skupne komunalne naprave naselja pa so dolžni investitorji izvesti sami na lastne stroške že na podlagi občinskega odločka o uprabi, uporabi in vzdrževanju kanalizacije v občini Novo mesto.

Naše podjetje izgradnje teh priključkov ne bo financiralo, ker za to ni prejelo namenskih sredstev. Kolikor pa bi razpolagalo s skupnimi sredstvi za komunalno opremljanje, bi jih prej namenilo za izgradnjo kanalizacije do stanovanjskih objektov, saj nam je poznano, da velik del mesta še plava na greznicah, ne pa za popolno komunalno opremljenost zasebnih garaž.

Če bi ravnali drugače, potem bi nas res lahko doletela upravičena družbena kritika. Ne želimo, da je občan žoga med občinsko skupščino in stanovanjskim podjetjem, kot to navaja Dolenjski list, razumljivo pa je, da pač nekdo ne more prejemati družbene dotacije za gradnjo zasebne garaže.

Iz tega izhaja, da bodo morali investitorji na lastne stroške opraviti pomanjkljivosti, ki jih odločba inšpekcije navaja, kolikor želijo pridobiti uporabno dovoljenje.

Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij
NOVO MESTO

— GOSTILNICAR! Tako si gosta že ne boš pridobil! Uredi si nov gostinski prostor!

— In denar?

— Varčuj namensko in dobiš boš kredit pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU ali v njenih poslovnih enotah

v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

NE POZABITE:

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu je lani avgusta zvišala obrestne mere: za navadne vloge na 6,5%, za vezane vloge do 8%! — In ne pozabite tudi na ugodne obresti za sredstva na deviznih računih občanov, za katera plačuje banka 4-6 odstotkov v devizah, razen tega pa dodatno še 1,5 do 2,5 odstotka v dinarjih!

In vendar ni odgovora na odprta vprašanja!

4. aprila letos (torej pred več kot enim mesecem) smo objavili sestavek »Občan — žoga med ObS in Stanovanjskim podjetjem?« (pri objavi sestavka je v tiskarni pomotoma izpadel vprašaj!). V njem smo načeli problem, ki se neposredno tiče stanovanjskega podjetja. Odgovora kljub temu ni bilo in dobili smo ga šele nato, ko smo 24. aprila zaprosili zanj. Podjetje za stanovanjsko gospodarstvo s posebnim dopisom.

Zakaj tako? Mar podjetje za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto ni javna ustanova, namenjena občanom? Mar res ni samo od sebe začutilo potrebe javno odgovoriti na preda vprašanja, ki so zelo boleča za prizadete občane?

Preden začnemo komentirati odgovor Stanovanjskega podjetja, ki je pravzaprav bolj izgovarjanje kot odgovor, se ozirimo za tri leta nazaj. Julija 1965 smo v našem listu objavili tale:

»Mestne njive bodo prvo novomeško naselje, ki ga bo Zavod za urejanje naselij v celoti uredil: izkopana je nova kanalizacija vzdolž Koštalove, pojačan bo električni vod, urejen vodovod, napepljene pošne komunikacije, asfaltirana bo cesta in urejene zelenice z javno razsvetljavo. Sredstva za ta dela je zavod zbral s komunalnim prispevkom. Zidane garaže po enotnem načrtu bodo lahko lastniki avtomobilov postavili po lokacijah, ki jih bo določila občinska skupščina.« To je del izjave, ki jo je dal našemu novinarju julija 1965 direktor takratnega Zavoda za urejanje naselij Novo mesto tov. Miha Hrovatič.

Koliko od teh obljub je uresničeno, vedo najbolje prebivalci naselja Mestne njive, ki je vse prej kot v celoti urejeno naselje.

V svojem odgovoru povzema Stanovanjsko podjetje najprej zgodovino komunalnega urejanja naselja Mestne njive. K temu nimamo posebnih pripomb razen te, da so današnje trditve v očitnem nasprotju s pravkar citirano

izjavo iz leta 1965. Nato prehaja podjetje v svojem odgovoru na gradnjo garaž.

Tu je vse v redu do 5. odstavka, v katerem razdeljuje stroške za ureditev zemljišča, namenjenega za garaže. Trdijo, da so utrpeli pri urejanju tega zemljišča izgubo. Toda podjetje je samo določilo znesek za ureditev zemljišča in graditelji so ga brez besed plačali. Zakaj torej zdaj izgovarjanje na izgubo?

Stanovanjsko podjetje trdi, da izhaja iz določil pogodbe in da je bilo investitorjem garaž jasno, da Stanovanjsko podjetje ne izvede drugih komunalnih del. Toda podjetje se je kot prizadeta stranka pritožilo zoper odločbo ObS Novo mesto, s katero je ta odrekla izdajo uporabnega dovoljenja. Republiški sekretariat za gospodarstvo SRS pa je pritožbo Stanovanjskega podjetja zavrnil in potrdil odločbo ObS kot utemeljeno. Zakaj v svojem odgovoru molčijo o tem? Še bolj zanimiv je zadnji del odgovora. V njem trdijo, da so graditelji garaž dolžni na svoje stroške napraviti priključek na obstoječo kanalizacijo. Stanovanjsko podjetje pravi, da tega ne bi naredilo, četudi bi imelo denar, ker velik del mesta plava na greznicah, in da zato ne morejo uporabljati skupnega denarja za popolno komunalno opremljenost zasebnih garaž.

Tu pa se moramo vprašati: kateri deli mesta plavajo na greznicah? Naselje zasebnih hišic — je odgovor! Zdej smo pa najbrž se pri jedru zadeva. Kanalizacija je pri gradnjah v Novem mestu že dolgo časa kamen spotike. Kanalizacija je draga stvar in zanjo vedno zmanjkuje denarja. Urejena je samo v blokovskih naseljih, pri zase-

bnih gradnjah pa jo vedno uporabljamo kot izgovor.

Stanovanjska gradnja se usmerja v zadnjih letih predvsem v zasebno gradnjo. Eni trdijo, da je to prav, drugi, da ne, toda zgolj z razpravljanjem se zadeve ne rešujejo.

V Novem mestu je veliko občanov, ki bi radi gradili zasebne hišice, pa niso zadovoljni z lokacijami, ki so na razpolago. V zasidavi bihe mesta pa še vedno vtrajamo pretežno pri vrstnih hišah, ki jih občani odidanjajo. Mnogi občani, ki že dve ali tri leta brezuspešno brusijo pete po mestu in iščejo parcelo po svoji želji, vedo veliko povedati o nekaterih članih kolektiva Stanovanjskega podjetja, ki si gradijo zasebne hiše, o tem, kako morajo zastaviti besedo, da boš čimprej prišel do gradnje, komu moraš dati izdelati načrt, da bo gradnja odobrena, naštevajo »družbeno nepogrešljive« ljudi, ki so imeli hitreje kot kdo drugi vse urejeno na lokaciji, ki so si jo sami izbrali, in so lahko začeli hitro graditi itd., itd.

Kje smo pa zdaj? Noj zarije, kot pravijo, glavo v pesek in misli, da se je skrnil. Ali ni torej srojevsko izgovarjanje: za zasebne graditelje ne bomo uporabljali skupnega denarja prav v času, ko je zasebnih gradenj največ?

In na koncu še to: občan je listi, ki prispeva denar za komunalno urejanje naselij, za blokovsko gradnjo, za zasebno gradnjo, za vse gradnje. Ta denar ne raste na drevju, pač pa ga ustvarja občan. Prav zato pa smo dolžni temu občanu kdaj pa kdaj povedati, kako smo denar, ki ga je prispeval, porabili, ne pa se skrivati za paragrafe in delati iz občana žogo, katero se obmetavajo sorganla.

Po vsem tem torej še nismo prejeli odgovora na vprašanje, ki smo ga pismeno zastavili Stanovanjskemu podjetju: KAJ JE PO VAŠEM MIŠLENJU »UREJENO ZEMLJIŠČE«?

MILOS JAKOPEC

ZASTAVA

FIAT

RENAULT

TAM

- SERVISNI PREGLEDI IN GARANCIJSKA POPRAVILA
- SPLOŠNA IN GENERALNA POPRAVILA VOZIL VSEH VRST
- ZAMENJAVA MOTORJEV ZASTAVA IN TAM
- KLEPARSKA IN AVTOLIČARSKA DELA

avtoservis

sgp pionir novo mesto

osmošolci

Če vas veseli trgovski poklic, vas vabimo, da se izučite pri našem podjetju. Za triletno šolanje nudimo ugodne strokovne pogoje — postanete

trgovski pomočniki

POGOJI: — spričevalo o končani osemletki (vsaj z dobrim uspehom)
— potrdilo o zdravstvenem stanju
— starost do 16 let

Vloge pošljite na kadrovski oddelek najkasneje do 20. junija.

metalka

EXPORT — IMPORT

LJUBLJANA, DALMATINOVA 2

24. aprila se je na NOVOLESOVEM skladiščnem prostoru v Straži zrušil premični portalni žerjav. Letos februarja ga je postavila avstrijska firma SCMIDT iz Gradca. Razpetina žerjava je bila 96 metrov, višina 12,5 metra, nosilnost pa 5 ton. To je bil največji tovrstni žerjav v Sloveniji. Novoles je odšteta za 550.000 Ndin. — Uradne komisije že nekaj dni ugotavljajo vzrok zrušitve. Prvi dokazi dajo slutiti, da je prišlo do deformacij nosilnih nog, zaradi česar se je žerjav sesul. Žerjavovodja, ki je bil v trenutku podiranja v kabini, je še pravi čas izskočil in tako odnesel celo kožo. — (Foto: M. Vesel)

S SKUPNEGA POSVETOVANJA OBCINSKIH SINDIKALNIH SVETOV

Rešitev težav v enotnih predlogih

V domu na Travnici gori je bilo 26. aprila skupno posvetovanje vodstev občinskih sindikalnih svetov Kočevje in Ribnica, predstavnikov iz Obč. SS iz Grosupljeja za ni bilo, čeprav je bil ta posvet zamišljen v troje.

Namen posveta je bil predvsem ta, da se izmenjajo gledišča iz razprav v predkongresni dejavnosti. V obeh občinah je bila v aprilu izredno razgibana dejavnost sindikatov. Gradivo, ki so ga dobili sindikati za razpravo, so obravnavali po skupinah. Ker so se dela v obeh občinah oprile z zavzetostjo, je prišlo na dan več koristnih predlogov, pobud, ki bi jih bilo vredno upoštevati.

V razpravi so se najprej dotaknili integracije gospodarskih organizacij. Sindikati so za integracijo, vendar pa leta ne sme biti v škodo šibkejšemu partnerju. Obrati, katerih sedež podjetja je izven

občine, bi morali imeti večje pravice do odločanja o razporeditvi sredstev, ki jih ustvarjajo v njihovem obratu. Potrebno je posvetiti večjo skrb delavcu. Sedanji minimalni osebni dohodek ne zagotavlja delovnemu človeku življenjskega minimuma. Ta naj bi znašal najmanj 500 ND. Zaščita delavca je vse preveč formalna, zato je marsikateri zaposleni v svojih pravicah prizadet. Opaziti je tudi, da v nekaterih gospodarskih organizacijah dopuščajo šikaniranje delavcev. Sindikat je proti takim pojavom do sedaj malo storil, čeprav je njegova naloga, da svoje člane štiti.

Zanimiv je bil predlog, da bi z uvedbo združevanja knjigovodskih služb za večje število gospodarskih organizacij v enotno knjigovodsko službo pocenili to službo, obenem pa bi jo izboljšali. Zakon o delovnih razmerjih je bil dele-

žen kritike, saj ne ustreza niti zaposlenim niti podjetju. Beseda je tekla tudi o bresposelnosti, ki je postala stalen gost tudi v obeh občinah. Rešitev je le v odpiranju novih delovnih mest. Toda tu se poraja nova težava: kje dobiti sredstva za novo delovno mesto.

Razpravljali so tudi o drugih stvareh: o socialnem zavarovanju in sindikatu, ki naj bi imel vlogo zaščitnika zavarovanca; o gospodarjenju in problemih stanovanjske politike; o vlogi sindikata v sodobnih družbenih procesih in preoblikovanju delovnega človeka v razgledanega upravljavca ter pomenu sindikata nasploh kot politične organizacije in pomembne politične sile delavskega razreda.

Posvetovanje na Travnici gori je v celoti doseglo namen in bi bilo prav, da bi do takih skupnih posvetovanj še prišlo.

V TEDNU VARNOSTI OD 8. DO 14. MAJA

Parada dobrih odnosov z občani

Osrednja prireditev bo v Ljubljani — V Novem mestu več tekmovanj

»Osrednji namen letošnjega praznovanja tedna varnosti je razvijanje in utrjevanje dobrih odnosov med občani in organi za notranje zadeve,« je med drugim povedano v okvirnem programu za praznovanje tedna varnosti, ki ga je pripravil republiški sekretariat za notranje zadeve.

Osrednje prireditve bodo v Ljubljani. 8. maja zvečer bo imela godba milice v Slovenski filharmoniji slavnostni koncert, 9. maja popoldne pa bo na ljubljanskih ulicah velika parada, v kateri bodo sodelovali poleg miličnikov, motoriziranih oddelkov milice in kadetov tudi pripadniki gorske reševalne in ljubljanske reševalne službe, poklicne gasilske brigade, službe »Promo-či — informacija« in pionirske

straže. Po paradi bodo v ti- volski dvorani prikazali razne spretnosti in načine, ki jih uporabljajo organi javne varnosti pri opravljanju dolžnosti.

Na območju novomeške uprave javne varnosti bo v tednu varnosti več športnih in drugih manifestacij. 9. in 12. maja bodo balinarska srečanja, 11. maja pa strelsko tekmovanje. Predvideno je tudi, da bodo delav-

ci UJV te dni obiskali bojne sodelavce in upokojence.

Učenci 6. do 8. razreda osnovnih šol v črnomaljski, metliški, novomeški in trebanjski občini bodo v tednu varnosti pisali naloge z delovnim naslovom »Otroci — mi- ličniki«. Pisce najboljših nalog iz vsake občine bodo nagradili in jih 12. maja povabili s prometnimi patrolami na avtomobilsko cesto.

Prireditve in druge javne manifestacije v tednu varnosti bodo take narave, da bodo v resnici parada dobrih odnosov z občani; to pa je, kot smo omenili uvodoma, tudi osrednji namen tedna varnosti.

»Takšnega dolgočasnja o prvomajskih praznikih še ni bilo,« je povedal vratar pri odprtem bazenu v Smarjeških Toplicah 2. maja popoldne. Kopalcev je bilo malo, le najbolj pogumni so se kopali, saj je bilo oblačno in je pihal veter. (Foto: Polde Miklič)

rdečila za ustnice in laki za nohte

BB

BRIGITTE BARDOT

Med slovenskimi bralci je še mnogo takih, ki jim ni uspelo dobiti roman

T. SVETINE

UKANA

I. in II. del.

Zato razpisujemo prednaročilo:

za I. del — knjiga, vezana v platno, 569 strani, cena 55 din;

za II. del — knjiga, vezana v platno, 904 strani, cena 86 din.

Roman UKANA je prvo delo, ki opisuje špijonsko dejavnost gestapa in obveščevalno službo partizanov na Slovenskem med drugo svetovno vojno. Knjigi sta v ponatisu in izideta v septembru 1968. Avtor že pripravlja tudi zaključni, to je III. del.

NAROČILNICA

Podpisani _____

kraj, ulica _____

pošta _____

naročam roman UKANA

a) I. del, cena 55 din
plačljiva v dveh obrokih;

b) II. del, cena 86 din,
plačljiva v treh obrokih

Informativno naročam tudi UKANO III. del
(izide v letu 1969)
(neustrezno prečrta)

ZAVOD BOREC,
knjižotrški oddelek,
Ljubljana, Beethovnova 10-11

(Podpis naročnika)

Antanta je ukazala premirje

Pomembno obletnico proslavljajo po vsej Sloveniji — 3. junija se bodo preživeli borci za severno mejo srečali tudi v Šentjerneju

Letos, zlasti oktobra, bomo proslavljali 50-letnico osvoboditve Slovencev izpod dolgoletnega tujčevega jarma. Oktobra 1918 je bila z razpadom avstro-ogrške monarhije končana štiriletna prva svetovna vojna. Na razvalinah te 1000-letne državne tvorbe so nastajale nove države. Tako se je povečala tudi mala teptana Srbija in se razširila od Beograda do Triglava.

V tej zmedji je bila v Ljubljani ustanovljena prva slovenska vlada. V njej so bili predstavniki raznih političnih strank, glavne vaje pa je prijel Josip Pogačnik.

Karikaturist Hinko Smrekar je dogodke gledal s priostrenim pogledom in Pogačnika takole predstavil: LANI JUNGŠICEV POVELJNIK, LETOS NARODNE VLADE NAČELNIKI (Jungschütz — mladi avstrijski strelec).

Nemoč Pogačnikove vlade

Pogačnikova vlada je pričakovala, da ji bodo zavezniški oziroma sile Antante slovenske pokrajine (Koroško, Štajersko, Primorsko in druge) kar sami položili v naročje. To pa se ni zgodilo. Italijani so šli naprej in so prišli že na Vrhniko; Maribor so zasedle nemške čete, prebivalstvo Maribora — predvsem Nemci in nemčurji — pa je vdignilo glave, češ: «Maribor je in mora ostati nemški!» Jeseniški nemčurji so zahtevali Jesenice, Kranjsko goro, Bled in Radovljico za Avstrijo. Slovenska vlada ni bila sposobna, da bi ob vsem tem kaj munelega napravila.

Vstaja zavednih Slovencev

Tedaj so vstali pravi, zavedni, odločni in pogumni Slovenci in na svojo odgovornost organizirali odpor proti nemški pohlepnosti. General Malster je vodil odpor v Mariboru in na Štajerskem, Malgaj v Mežiški dolini, kapetan Martinčič in majorja Stefin ter Lavric na Gorenjskem, drugod drugi. Tako so zapsali kronisti.

Na avstrijski meji so se vneli boji. Iz Ljubljane je odhitela na fronto I. legija prostovoljcev, kmalu za njo še druga četa. Prostovoljci so bili napoteni na fronto v Področje onstran predora na Koroškem. Skupino prostovoljcev so najprej dodelili kapetanu Martinčiču, nato pa poveljstvu majorja Stefina. Iz te skupine in II. legije je nastala udarna enota

Na Dolenjskem skupen sindikat za promet

Delegati iz Kočevja, Ribnice, Grosuplje, Sevnice, Brezje, Krškega, Črnomlja, Metlike, Trebnjega in Novega mesta so 24. aprila ustanovili v Novem mestu sindikat prometa in zvez za Dolenjsko. Predsednik tega medobčinskega sindikata je Vinko Bambič iz Novega mesta, tajnik pa Franc Krajnc iz Kočevja. Na ustanovnem obnem zboru so sprejeli delni program, na podlagi katerega bodo razpravljali o nagrajevanju v delovnih organizacijah prometa in zvez, o osnutku zakona o cestah in poslovniku odbora.

bombašev, ki so jo imenovali I. naskočna četa za zahodno Koroško. Organizirana in oborožena je bila približno tako kot avstrijski šturmabataljoni v prvi ali partizanski jurišni bataljoni v drugi svetovni vojni. Naskočni četi je poveljeval nadporočnik Jaka Potočnik, doma iz Kroke. To je bil hraber, preudaren in

Niti za ped popuščanja!

»Če nas ne bi bilo, bi bila severna Slovenija še zdaj nemška. Doigo smo čakali, da bi nam družba to priznala. Zahtevamo samo to, da nas priznajo za borec. Pri pravicah, ki nam gredo, ne bomo niti za ped popustili!« so sklenili udeleženci bojev za severno slovensko mejo pred 50 leti iz novomeške, črnomajške, krške, sevnice in trebanjske občine na letni skupščini svoje organizacije 5. maja v Novem mestu. Za predsednika občinskega odbora Zveze prostovoljcev — borecev za severno mejo 1918 — 1919 v Novem mestu je bil izvoljen Lojze Mirtič.

tudi sicer izvrsten poveljnik. Vojski prostovoljci so ga imeli zelo radi. Zaupali so vanj in bili pripravljeno iti, kamor bi hotel. Bil je preprost in tovariški, jedel je iz istega kotla kot njegovo moštvo.

Hrabri šentjernejski prostovoljci

Po kraji vaji in pouku, kako je treba ravnati z orožjem, je četa zasedla odesk na Področici, na levi in desni strani železniškega predora.

Po večkratnih vsakdanjih manjših in večjih vpadih je bilo naskočni četi ukazano, naj obide fronto tako, da se bo pojavil v sovražnikovem zaledju, odkoder bo lahko že v jutranjem mraku z ročnimi bombami napadla avstrijsko-nemške prostovoljce v veliki šoli. Četa je nalogo odlično opravila: sovražniki so imeli veliko mrtvih in ranjenih, več njihovih mož pa je bilo ujetih.

Nekoga dne je skupina šestih prostovoljcev naskočne čete prebila fronto in s pomočjo topniške baterije, ki ji je poveljeval kapetan Oto Gregorič, zaplenila Nemcem top kalibra 70 mm in ga umaknila v predor. V tej skupini so bili štirje šentjernejski in dva primorci.

Ukaz Antante ustavil napredovanje

Ob močni avstrijski ofenzivi med komandami slovenskih prostovoljcev ni bilo najboljših povezav in uskladenosti, zato se je Nemcem in nemčurjem posrečilo slovenske oddelke potisniti v karavanški predor, nekaj skupin pa tudi na Karavanke. Ko se je četa zbrala na Jesenicah, so nemčurji že razvili nemško frankfurterico, ker so mislili, da bodo Nemci zdaj zdaj vkorakali na Je-

senice. Naskočna četa pa je se isto popoldne zasedla vse grebene in vrhove na Karavanah — Kočno, Stol, Petelina in druge strateške kote.

Vojaški stabi so pripravili načrte, po katerih bi dokončno očistili Koroško nemško-nemčurskih oddelkov, jo zasedli in obdržali. Prva naskočna četa je dobila nalogo, naj prebije fronto na Ljubelju, zavzame Borovlje in čez Dravo napreduje proti Celovcu. Četa se je z vlakom odpeljala iz Radovljice prek Kranja v Tržič, odkoder je prodirala proti Ljubelju in Borovljam. Pri Vajdišu v so teski se je vnel spopad, v katerem je Nemcem dobro pomagalo topništvo. Zvečer je četa že zasedla Borovlje, naprej pa ni mogla, ker so Nemci na umiku pognali v zrak oba mostova na Dravi. Čez nekaj dni je bilo četi ukazano, naj ne prodira proti Celovcu, marveč očisti ozemlje med Dravo in Karavanami, Rožno dolino od Borovelj, Področice, St. Jakob in Rožeka do Gosposvetkega polja. Nad Rožekom je četa ustavila vojaška komisija Antante, ki so jo sestavljali Angleži, Francozi, Američani in Italijani, in ukazala, naj se sovražnosti končajo. Nato je komisija določila demarkacijsko črto oziroma cono A in cono B, med katerima je bil nevtralni pas. Naskočna četa je obdržala položaje med Rožekom in Kopanjem in tam čakala na najavljeni plebiscit.

Srečanja po 50 letih

Ob 50-letnici začetka bojev za severno mejo (od Radgone, Maribora, Dravograda, Mežiške doline do Kranjske gore) bo letosno jesen v Ma-

Društvo knjigovodij iz Novega mesta je proslavilo 10. obletnico delovanja

Društvo knjigovodij v Novem mestu je imelo 20. aprila svoj 9. redni občni zbor. Istočasno je proslavilo 10-letnico delovanja. Poleg članov društva so prisostvovali tudi predstavniki družbeno-političnih skupnosti občin, društva knjigovodij in združenja knjigovodij Slovenije in Hrvaške.

Iz poročil in razprave na občnem zboru ter jubilejnega zbornika, ki ga je izdalo društvo ob svoji 10-letnici, je razvidno, da se je društvo uspešno uveljavilo. Ustanovljeno je bilo 1958 za področje okraja Novo mesto in je takrat štelo 160 članov. Po reorganizaciji okraja pa deluje na območjih občin Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Trebnje in Steje danes 725 članov ali 80 odst. vseh, ki so zaposleni v knjigovodstvih.

Osnovna skrb društva je bila ves čas posvečena strokovnemu izpopolnjevanju knjigovodskih kadrov. V času, ko se je pospešeno razvijalo gospodarstvo na Dolenjskem in nam je zelo primanjlo knjigovodskih kadrov, saj smo bili nekaj časa tudi brez ekonomske šole, je društvo izpopolnjevalo nastalo vrzel s knjigovodskimi tečaji na več stopnjah. Uspešno jih je zaključilo 348 slušateljev.

Ko so bile kasneje dane širše možnosti za redni in izredni študij, je društvo usmerjalo knjigovodske kadre in to obliko nadaljnega stro-

riboru osrednja proslava. Polek od Sloveniji so imeli tudi že občinske proslave, drugod pa se bodo nekdanji prostovoljci za osvoboditev Koroške srečali na krajevnih proslavah. Tako srečanje pripravljajo tudi v ponedeljek, 3. junija, v Šentjerneju.

Dandanes je le še malo borec — prostovoljcev za severno mejo. Zvečine so starejši od 70 let. Režim stare Jugoslavije jim ni dal priznanja, tudi po osvoboditvi so bili dolgo ob strani, pozabljeni. Časa za priznanje ni več veliko; morda je prav letos zadnji čas, da še živeči prostovoljci dobijo zasluženo priznanje.

Vrste nekdanjih prostovoljcev za severno mejo se hitro redčijo. Iz Šentjerneja je bilo v I. naskočni četi osem borec, zdaj pa živita le še dva.

FRANO JERELE,
Šentjernej
FRANCE RACIC,
Novo mesto

Dolenjska bo dobila prvo skupino inženirjev organizacije dela

V Trebnjem gredo proti koncu predavanja na oddelku Višje šole za organizacijo dela iz Kranja. Skupina 32 slušateljev zaključuje svojo študij in deloma že letos, deloma pa v prihodnjem letu bodo delovne organizacije iz Dolenjske razpolagale z inženirji organizacije dela.

Višja šola za organizacijo dela v Kranju izobražuje inženirje organizacije dela za industrijo in tudi druge delovne organizacije. Šola ima poseben učni načrt, ki se bistveno razlikuje od načrtov in programov drugih visokih šol. Inženir organizacije dela je poklic, ki se v zadnjih

dveh desetletjih po svetu močno uveljavlja kot poseben izobrazbeni profil. Leta se nahaja nekje v sredini med tehničnimi strokovnjaki in ekonomisti.

Študij na Višji šoli za organizacijo dela traja dve leti in ima poleg proizvodno-organizacijskih in splošnih organizacijskih elementov tudi ekonomske, pravno-sociološke in psihološko-pedagoške elemente. Šola omogoča specializacijo v dveh smereh, in sicer: v organizacijsko-proizvodni in organizacijsko-splodni. Učni načrt je v prvem letu pouka za vse slušatelje enak, v drugem letu pa so

poleg skupnih predmetov tudi predmeti, ki so različni za posamezne specializacije na šoli.

Organizacijsko-proizvodna usmeritev je najprimernejša za bodoče strokovnjake na področju organizacije proizvodnje v industrijskih in organizacijsko podobnih podjetjih. Ta usmeritev je prilagojena zlasti strokovnim potrebam tistih kadrov, ki se ukvarjajo v podjetjih s pravo, planiranjem in kontrolo proizvodnje, z organizacijo delovnega procesa in vzdrževanja, s študijem dela, s kontrolo kvalitete, z analizami in obravnavo proizvodnje ter operativnim vodenjem proizvodnje.

Organizacijsko-splodna usmeritev je najprimernejša za izobraževanje strokovnjakov na področju organizacije poslovanja v različnih delovnih organizacijah. Ta usmeritev je prilagojena zlasti strokovnim potrebam tistih kadrov, ki se ukvarjajo s planiranjem, organizacijsko kontrolo, vodenjem različnih funkcij delovne organizacije, z organizacijo administrativnega poslovanja, dalje je prilagojena potrebam vodij kadrovske službe in specializiranim strokovnjakom, ki se bavijo s planiranjem kadrov in analizo delovnih mest.

Predavanja v posameznem letu trajajo približno eno tretjino delovnih dni. Poslušanje teh predavanj pa je obvezno, razen predavanj iz tujega jezika. Seminarski način študija omogoča, da poslušanje predavanj bistveno ne moti opravljanja dela na delovnem mestu v rednem delovnem času. Študij pa je olajšan s tem, da imajo slušatelji na voljo precej študentskih pripomočkov (skript).

Ugodno za slušatelje in podjetja je, da šola na željo podjetij oziroma slušateljev organizira predavanja tudi v krajih, ki jih ti izberejo.

V šolskem letu 1968-69 je predvideno, da bodo predavanja tudi v Novem mestu, kar bo vsekakor ugodno za slušatelje iz Dolenjske in Bele Krajine ter Zasavja. To bo ugodna prilika, da si podjetja oblikujejo lastne kadre za svoj nadaljnji razvoj, saj se vsakodnevno srečujejo z različnimi vprašanji, ki se nanašajo na organizacijo in delo gospodarskih ter drugih delovnih organizacij.

CIRIL JARNOVIC

Pb

Takole si je »komisija« ogledovala Korenetovo hišo. Možaki so zmajali z glavami: »Saj je vse trhlo! Če ne bi popravljali, bi se samo podrla...« (Foto: R. Bačer)

NOVA AKCIJA ZA KORENETOVE TROJČKE

„Drugi teden začnemo zidati“

Ne smemo zamuditi ugodnega časa za popravilo hiše! S predsednikom krajevne skupnosti Pavlom Zupetom in šefom krajevnega urada Francem Gabričem smo pred dnevi obiskali Korenetove

Korenetovih trojčkov v Segonjah nismo pozabili, čeprav že dlje časa nismo poročali kako živijo. Pred kratkim smo pisali več sindikalnim podružnicam na področju vseh dolenskih, belokranjskih in spodnjeposavskih občin ter jih prosili finančne podpore, da bi trojčkom Petru, Pavlu in Anici pomagali do doma, v katerem ne bo zmeraj pihalo in kjer bodo lahko dorabljali v malo boljših razmerah.

Medtem pa smo se pred dnevi dogovorili s predsednikom krajevne skupnosti Skočjan Pavlom Zupetom in šefom krajevnega urada Francem Gabričem za skupen obisk pri Korenetovih, da bi se pomenili o popravilu hiše po načrtu, ki ga je že konec lanskega leta zastopil izdelalo podjetje PIONIR iz Novega mesta.

Korenetovi so nas bili

veseli, čeprav imajo skrb za otroke, ki že nekaj dni bolehalo. Vročina, izpuščaji, Petruku pa teče iz ušesa in tudi sliši bolj slabo. Mama je zaskrbljena, če ne bo ostal naglušen. Zdravnika so čakali že od prejšnjega dne.

Potem smo šli skupaj nekajkrat okoli hiše. Seštevila teta so prišli mirit otroke, ki so seveda capljali za nami, čeprav bi bilo boljše, da bi ostali v hiši. Zmenili smo se, da moramo takoj začeti s popravilom hiše, sicer bomo spet zamudili najugodnejše vreme, pa tudi čas, ki je za kmetovalca tako dragocen.

Korene nam je rekel, da bo takoj začel kopati pesek, nabavil bo tudi potrebno količino apna in ga zmešal, krajevna skupnost pa bo organizirala prevoze peska in lesa. Predsednik Zupet je bil prepričan, da bodo vaščani pomagali,

obljubil pa je nagovoriti tudi gasilce, da bodo iz doline pripeljali vodo v Segonje.

Podjetje PIONIR je doslej že prispevalo kompleten načrt za najnujnejšo obnovo hiše, razen tega bo podarilo za trojčke še 300.000 Sdin. Doslej so nabrali zbrali za Korenetove otroke že 1.157.027 Sdin, in če bodo priskočili le na pomoč še sindikalne podružnice večjih kolektivov, bo morda hišica popravljena. Po predračunu bi potrebovali za obnovitvena dela okoli 2 milijona starih dinarjev, tako da manjka danes nekaj nad 900.000 Sdin.

S pomočjo dobrosrčnih ljudi, ki ne grajo brezčutno mimo težav sočloveka, bodo trojčki le dobili sicer skromen, a vendarle dostojen dom. Sklenili smo, da se gradnja nemudoma prične!

Na hranilni knjižnici je zdaj 817.021 Sdin

Odkar smo 28. marca letos zadnjikrat poročali o zbirki za Korenetove trojčke, so zbrali za malčke v Segonjah še učenci 8. d razreda osnovne šole KATJA RUPENA v Novem mestu 2077 Sdin. Majhen znesek, a bil je podarjen iz srca in se v imenu trojčkov tudi zanj prav toplo zahvaljujemo!

USPEH ZBIRKE do 7. maja 1968: 1.157.027 Sdin, od česar pa smo lani decembra porabili za nakup oblek, obutve, perila in hrane za trojčke 340.006 Sdin, tako da znaša čista razlika danes 817.021 Sdin. Denar smo medtem naložili na hranilno knjižnico, kjer bo ostal do plačila računov SGP Pionir za gradbena dela, ki se bodo prihodnji teden začela.

PROSJE SINDIKALNIM PODRUŽNICAM smo razposlali 25. aprila — obrnili

smo se nanje, da iz svojih sredstev prispejajo pomoč, da bi Korenetovim trojčkom lahko dogradili skromen domek v Segonjah. Prispevke zbiramo na našem tekočem računu: Dolenjski list, Novo mesto: 521 89 (»Za trojčke«) in v imenu otrok prosimo vodstva vseh sindikalnih podružnic, da bi se čimprej spomnili naših trojčkov. Bralec Dolenjskega lista, pa tudi nekatere delovne organizacije so lani in letos že pokazali odprto srce za dolenske trojčke, zdaj pa trkamo še na sindikalne podružnice. Radi bi, da se akcija za trojčke dostojno zaključi, zato vladno prosimo za čimprejšnja nakazila!

Lepo pozdravljeni — tudi v imenu naših trojčkov! Vaš

DOLENJSKI LIST

Letos spet karavana prijateljstva

Zavod za evropske turistične prireditve RANCARIJA organizira letos spet veliko mednarodno dravsko karavano prijateljstva od Beljaka (Avstrija) do Barcsa (Madžarska), in sicer od 28. junija do 3. julija 1968. Potniki se bodo vozili na rancah, starih splavarskih čolnih, in na velikih splavih: udeležili se bodo vseh kulturnih, turističnih in drugih manifestacij, ki jih bodo v tem času pripravili posebej zanje številni kraji vzdolž Drave v Avstriji, Jugoslaviji in na Madžarskem. Rancarsko potovanje po Dravi, povezano z vsemi turističnimi atrakcijami, stane 150 dinarjev, za potnike, ki se bodo peljali s svojim čolnom, je cena za objekt 100 dinarjev, za potnike na tem objektu pa je cena za potovanje iz Maribora do Barcsa prav tako 100 dinarjev.

V navedene cene so vračunane prenočitve v značnih te-

toviščih (Bori, Otok pri Prelogu, Soderica in Barcs), večerja v Barcsu in vožnja z avtobusi v Maribor.

Zavod RANCARIJA iz Maribora pripravlja poleg mednarodne dravske karavane tudi VELIKO KOPENSKO AVTOMOBILSKO KARAVANO.

Start bo v Beljaku, na Dunaju in v Gradcu 28. junija z osebnimi in drugimi vozili, ki bodo spremljala dravsko ekspedicijo skupaj z dravskimi potniki in se udeležila vseh prireditev. Ta izredno zanimivi rancarsko-avtomobilski rally se bo končal prav tako v madžarskem mestu Barcs 3. julija.

Cena za potnike kopenske karavane je 100 dinarjev na osebo. V ceno je vračunana večerja v Barcsu in nonstop kovanje v olimpijskem bazenu ter prenočevanje v značnih letoviščih. Poniki iz drugih

držav plačajo ustrezne meške v tuji valuti. Vsak udeleženec letošnje Rancarije mora imeti tudi veljavni potni list. Dravsko in kopensko karavano bodo po vsej poti spremljali priznani narodno zabavni ansambli iz Avstrije, Jugoslavije in Madžarske, za potnike na plovnih objektih pa bodo skrbele posebne stewardese.

Prijave za potovanje z dravsko in kopensko karavano prijateljstva sprejema Zavod RANCARIJA, Maribor, Svetozarevska 14, od 10. aprila do 10. junija 1968. Vsi potniki bodo najmanj 14 dni pred odhodom prejeli obvestila o tej največji turistični atrakciji Evrope. Podrobnejše informacije boste lahko dobili prihodnje dni tudi v vseh evropskih turističnih agencijah, posebej pa vas opozarjamo na vse biroje Generalturista iz Jugoslavije.

»PROSEL JE, PROSEL PISANI VUZEM, DOSEL JE, DOSEL ZELENJI JURE...« se žal le še redko čuje v Beli krajini, kakor da Belokranjci že pozabljajo na svoj stari običaj. Fantiči v Gribljah pa le niso pozabili na jurjevanje in še jurjevski pesem so kar dobro zapeli pri vsaki hiši. — (Foto: Tone Strucelj)

Najvažnejša je skrb za pomladitev

Premalo mladih je, ki bi hoteli postati gasilci

Gasilci novomeškega gasilskega društva v stalni pripravljenosti. Skupno sodelovanje je rodilo že lepe uspehe. Skupno so sodelovali tudi na raznih tekmovanjih in obveznih vajah. Na Otočcu, v Zužembci, Dol. Straži in Lakovnicah so skupaj prikazali gašenje in reševanje s pomočjo modernega gasilskega orodja. Prebivalci teh krajev so radi gledali vaje, še bolj navdušeni pa so bili novomeški solarji, ki so si v tednu požarne vasi v gasilskem domu

poklicni gasilski enoti, ki je v stalni pripravljenosti. Skupno sodelovanje je rodilo že lepe uspehe. Skupno so sodelovali tudi na raznih tekmovanjih in obveznih vajah. Na Otočcu, v Zužembci, Dol. Straži in Lakovnicah so skupaj prikazali gašenje in reševanje s pomočjo modernega gasilskega orodja. Prebivalci teh krajev so radi gledali vaje, še bolj navdušeni pa so bili novomeški solarji, ki so si v tednu požarne vasi v gasilskem domu

lahko ogledali gasilsko opremo in orodje. Zadnja leta se vključuje zelo malo mladine. To je ena največjih težav, kajti društvo se že ves čas trudi, da bi pomladilo svoje vrste. Prav zaradi te težave so se močno razveselili tistih d'č članov, ki so v zadnjem času opravili potrebne izpite in postali izprašani gasilci. Še posebno razveselila je, da se je tudi 8 deklet iz Ljubode vključilo v novomeško žensko desetino.

BMC-IMV 1300 je na beograjskem sejmu vzbujal zanimanje vseh obiskovalcev. Prvi taki avtomobili bodo prišli iz novomeške tovarne že to jesen za ceno manj kot 30.000 dinarjev. — (Foto: S. Dokl)

NOVOMEŠKA OPEKARNA ZALOG

obveščata interesente za gradnjo stanovanjskih hiš, da bo 15. maja 1968

prodala gradbene parcele v Prečni.

Zazidalni načrt za naselje je potrjen in je gradnja možna takoj. Cena gradbenih parcel je 8-10 Ndin za 1 kvadratni meter.

Interesenti naj se zglasijo navedenega dne od 8. do 10. ure na prostoru bivše Opekarne Prečna.

PRODAJO

hladilno omaro 500 l, kuhinjsko kredenco, štedilnik in električni bojler (10 l).

KAVARNA CENTER

NOVO MESTO, Glavni trg

Izpolnjeno pričakovanje

V Dolenjski galeriji v Novem mestu je odprta razstava ekslibrisov — Razstavljenih je veliko število ekslibrisov iz raznih držav — Pozornost vzbujajo posebno ekslibrisi Božidarja Jakca

26. aprila so v Dolenjski galeriji v Novem mestu odprli razstavo ekslibrisov. Ekslibrisi so listki, ki jih ljudje lepilo v knjige, da z njimi označijo lastništvo. Dela slikarjev, čeprav tako drobna, so prave majhne umetnine. Izdelovalec s podobo, ki jo nariše, pogosto izrazi to ali ono lastnikovo značilnost, včasih kako življenjsko modrost, dostikrat pa je ekslibris le umetniško dopolnilo knjige in nadomestilo za lastnikov podpis ali pečat.

Razstavo v Novem mestu je s pomočjo Dolenjskega muzeja in Studijske knjižnice Mirana Jarca pripravilo Društvo ljubiteljev drobne grafike Ex libris Sloveniae iz Ljubljane. To je že tretja razstava, ki jo je pripravilo društvo v manj kot letu dni. Komaj tri četrt leta je preteklo od njegove ustanovitve, pa so v Škofji Loki, Ljubljani in sedaj v Novem mestu

vzбудili s svojim delom prav veliko zanimanje. Novomeška razstava se od prejšnjih razlikuje. Požlahtili so jo s prispevki iz zbirke ekslibrisov, ki jo hrani Študijska knjižnica Mirana Jarca. No-

sta in je širšemu krogu obiskovalcev le težko dosegljivo.

Razstavo v Dolenjski galeriji je odprl prof. Janko Jarc, ki je v odsotnosti tov. Pavlova prebral nekaj misli o tej razstavi ter o ekslibrisih nasploh. Razstave so se udeležili tudi nekateri člani Društva ljubiteljev drobne grafike, med njimi predsednica Dagmar Novaček iz Kranja. Predsednica je povabila obiskovalce razstave, naj se vključijo v njihovo društvo. (Vse informacije o tem lahko dobite v Dolenjskem muzeju, Dolenjski muzej ima tudi prijavnice za včlanjenje v društvo). Tov. Dagmar Novaček je menila, da bi bilo zelo lepo, ko bi knjižnice naročale ekslibrise ter jih tako še bolj popularizirale. Potem je obiskovalce vodila po razstavi ter tako posredovala Novomeščanom delček svojega znanja o tej vrsti drobne grafike. (Tov. Dagmar Novaček ima največjo zbirko ekslibrisov v Jugoslaviji.)

DAGMAR NOVAČEK

Richard Rother (Würzburg 1961): Ex libris za Dagmar Novaček

vomeški prispevek ni majhen, zlasti s starimi »grajskimi« ekslibrisi razstavo zanimivo dopolnjuje. Razstavo lokalizira, tako da se nam ne zdi samo kot splošen, čeprav sila zanimiv pregled nad deli številnih mojstrov, ampak tudi kot nekaj, kar sodi med kulturno blago Novega me-

Razstava v Dolenjski galeriji je prav vredna ogleda. Med dragocene ekslibrise sodijo dela akademika Božidarja Jakca, ki je časten član tega društva. Mojster Jakca je narisal celo vrsto ekslibrisov, ki so tesno povezani s slovensko kulturno zgodovino, saj so jih pri njem naročali znani kulturni delavci. V Dolenjskem muzeju pričakujejo, da se bo razstava udeležilo čimveč Novomeščanov ter dijakov novomeških in okoliških šol. Odprta bo do 20. maja.

P. BRESČAK

Viktor Magyar: MRTVA PRIRODA (1966). Uspeh naivnega slikarja Viktorja Magyarja, učitelja s Cateža nad Trebnjem, je na II. srečanju naivnih slikarjev Jugoslavije v Kostanjevici na Krki še posebno viden: izmed njegovih del so za to razstavo izbrali kar tri slike. — Obiščite nadvse zanimivo razstavo »SVET NAIVNIH«, ki prikazuje v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki 103 slike 46 avtorjev iz zbirke Gerharda Ledića iz Zagreba). Razstava bo odprta dva meseca.

V KOSTANJEVICI ZAGOREL FESTIVALSKI OGENJ

Svet naivnih od Ohrida do Mute

V Lamutovem salonu v Kostanjevici razstavlja 46 naivnih slikarjev — V središču pozornosti ustvarjalci hlebinske šole — Zbirka del naivnih slikarjev zagrebškega novinarja Gerharda Ledića brez primerjave

»Pol čara naivnega slikarstva se skriva v neznanju. To neznanje, ta nespretnost sta ustvarjala naključnosti in nepričakovanosti, ki so likovno zanimive kot slikarstvo otrok.« Je med drugim zapisal zagrebški akademik in ustanovitelj hlebinske šole naivnih slikarjev Krsto Hegedušić v katalog, ki sta ga za drugo razstavo naivnih slikarjev v Kostanjevici, od-

prto 28. aprila dopoldne v Lamutovem salonu, izdala tamkajšnji Dolenjski kulturni festival in Gorjupova galerija

Ob navzočnosti naivnih slikarjev, mnogih znanih kulturnih osebnosti in predstavnikov javnega življenja, med katerimi smo opazili tudi generalnega konzula republike Avstrije dr. Heinricha Riesenfelda iz Ljubljane, ter številnega občinstva iz Kostanjevice in okolice je prižgal festivalsko plamenico hlebinski kmet in slikar Dragan Gažl. Takoj nato je imel prvak zagrebškega dramskega gledališča Mladen Serment recital iz »Balad Petrice Kerempuš« Miroslava Križe, bratje Galekovič pa so pod vodstvom Martina Hegedušiča izvajali hlebinsko narodno muziko. Razstavo »Svet naivnih«, ki je hkrati dvanajsta prireditelj Dolenjskega kulturnega festivala, je odprl predsednik občinske skupščine Krško Stane Nunčič.

Najboljši spremljevalec na ogledu te razstave je bil obiskovalec, ki je omenjeni katalog; v njem so ljubitelji umetnosti našli prav vse, kar jih zanima o naivnem slikarstvu, slikarjih in organizatorjih razstave. Tu velja omeniti predvsem, kar je zapisal zbiralec del naivnih umetni-

kov in lastnik vseh 103 slik 46 avtorjev, predstavljenih na tej razstavi, novinar zagrebškega »Vjesnika u srijedu« Gerhard Ledić. »Zda, ko je zbirka tu, ko sem prehodil že precej dolgo in naporno pot, je vse pozabljeno spričo zadnje radosti in zadovoljstva, ki je popolno, če ste ga lahko z menoj deležni tudi vi (obiskovalci)«.

Razstava »Svet naivnih«, ki jo bodo ljubitelji likovne umetnosti lahko obiskovali do poznih julijskih dni, ni vse, kar premore bogata Ledićeva zbirka, je pa dovolj obsežna in bogata in da obiskovalcu vsaj približno predstavijo o umetnosti, imenovani naivno slikarstvo. Nemogoče je z besedami opisati doživljanje v stiku z deli, ki so jih ustvarili preprosti, likovno nešolani ljudje — kmetje, delavci, šoferji, holničarji, upokojeanci, učitelji, gospodinjice iz domala vse Jugoslavije — od makedonskega Ohrida in ravnega Banata do gorenskih Zirov in koroške Mute z osrčjem v Hlebinah. Resnično nemogoče, ker bi ne le vsak od 46 avtorjev, marveč vsako razstavljeno delo zaslužilo, da bi se ob njem dlje zadržali, kot dovoljuje ta skromni zapis v še bolj skromnem prostoru.

Radi bi nov kinoprojektor

V Dolenjskih Toplicah se člani kulturno-prosvetnega društva »Maks Henigmana« zelo prizadevajo, da bi dobili nov kinoprojektor. Stari je že pred časom odslužil, filmske predstave pa so zaradi slabe aparature pogosto okrnjene. Kulturno-prosvetno društvo je prosilo podjetja na področju Dolenjskih Toplic za pomoč. Prošnjo sta se odzvala Gozdno gospodarstvo in Kmetijska zadruga. Na sestanku s člani občinskega sveta ZKPO so pretresali možnosti za nakup novega kinoprojektorja. Upamo, da bodo zavzeti topiški kulturno-prosvetni delavci uspeli ter kraju pridobili kino predstave brez motenj in slabe slike. Za nakup projektorja bo prispeval tudi občinski svet ZKPO. Člani kulturno-prosvetnega društva so na sestanku ugotovljali, da se turistično društvo ter zdravilišče za njihove probleme premalo zanimata.

P. B.

Lep večer žlahtne lirike v Dolenjski galeriji

17. aprila zvečer je bila velika dvorana Dolenjske galerije polna hvaležnih poslušalcev, ki so prišli na recitacije rimskih pesnikov. Davne, a zavolje svoje izvirne lepote misli in čustev vedno žive in dragocene pesmi v prevodih, pa tudi odlomki in izvirmiki so navdušili udeležence večera, ki so toplo pozdravili prevajalce Božidarja Borke (ta je spregovoril tudi uvodno besedo, potem ko je goste in zbrane meščane pozdravil prof. Jože Milinarič), dr. Franja Smerduja in dr. Kajetana Gantarja. Pesmi sta brala Radko Polić in Helena Šobar-Zajc, na kitaro pa ju je spremljala kitaristka Lucija Zabkarjeva. Okolje galerije, v kateri je bila prejšnjo uredo še odprta razstava slik Antona Dolenca iz Ljubljane, je nudilo večeru rimske lirike pravišen okvir in nas znova potrdilo v prepričanju, da bi bilo takih in podobnih prireditev v tem domu umetnosti lahko še več.

Skoda le, da nihče v mestu ne usklajuje datumov prireditev; hkrati s tem večerom je bilo namreč tudi zanimivo zdravstveno predavanje v Domu kulture, mnogi pa bi radi slišali eno in drugo!

Direktor Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc v razgovoru s predsednico Društva ljubiteljev drobne grafike, tov. Dagmar Novaček iz Kranja, ki je na otvoritvi razstave ekslibrisov obiskovalce ljubeznivo vodila od ekspanata do ekspanata in jim povedala mnogo zanimivega in novega o tej mali in vendar veliki umetnosti. (Foto: M. Vesel)

Mali kulturni barometer

LETOSNJE KAJUHOVE NAGRADE. Založba Borec podeljuje vsako leto Kajuhove nagrade za najboljša dela s tematsko narodno-osvobodilno vojno in delavskega gibanja. Letos ni bila podeljena nobena nagrada za leposlojno delo, pač pa so bile podeljene tri nagrade za memoarsko literaturo in za znanstveno delo. Nagrade so dobili: dr. Metod Mikuš za znanstveno delo Slovenska gospodarstva dejavnost v luči partizanskih dokumentov, Marcel Zorja in Milka Kovič za knjigo spominov Most ter

Franca Križnar za knjigo spominov Ne vđaj se, fant.

NOVA TOVARNA GRAMOFONSKIH PLOŠČ. Mariborska založba Obzorja je odprla v Ljubljani tovarno gramofonskih plošč Helidon. To je prva slovenska tovarna te vrste in četrta v Jugoslaviji.

RAZPRAVA O TRDINOVH NAGRADAH. Na svoji 10. seji je svet za prosveto in kulturo pri občinski skupščini v Novem mestu razpravljal tudi o podeljevanju Trdinovih nagrad, ki naj bi postale širše delensko priznanje za dosežke na področju umetnosti, znanosti in kulturno-prosvetnega dela. Čeprav se dolenjske občine strinjajo s tem, da postanejo Trdinove nagrade največje dolenjsko priznanje, pa na drugi strani nekateri ustanavljajo svoje nagrade, tako da da je vse skupaj slutiti, da med občani ni bilo pravega dogovora.

25. maja srečanje pevcev v Dobovi

Na zadnjem sestanku predsednikov občinskih zvez kulturno-prosvetnih organizacij v krški, brežiški in sevniški občini so se dogovorili, da bo 25. maja v Dobovi pri Brežicah srečanje amaterskih pevskih zborov.

Ustanovitelj hlebinske slikarske šole in akademik Krsto Hegedušić, zbiralec del naivnih slikarjev, slutačji reporter Vjesnika u srijedu Gerhard Ledić, prvak zagrebškega dramskega gledališča Mladen Serment in organizator kostanjevskih kulturnih prireditev Lado Smrekar v pogovoru pred otvoritvijo razstave »Svet naivnih« v Lamutovem salonu v Kostanjevici. (Foto: Mirko Vesel)

Osankarica - Celulozar 1:4

Za srečanje v slovenski Bistrici je značilno, da je bilo zelo borbeno, saj je bilo odločilno za prvo mesto v celjski nogometni podzvezdi in s tem tudi za sodelovanje v vikem tekmovanju.

Takoj v začetku je začelo napadati domače moštvo, vendar je vse napade zavrnila odlična obramba gostov iz Krškega. Tudi veter je bil naklonjen domačinom, vendar jim ni uspelo nadigrati odličnih Celulozarjev. V drugem delu igre so Celulozarji z boljše kondicijsko in tehnično pripravljeno povsem presegli domačine. Krčanji so dosegli 4 zadetke, vendar enega sodnik ni priznal. Moštvo Celulozarja se je poznalo izredno disciplinoma, borbenost ter kolektivna igra, kakor tudi pripravljena taktika. Zaigrali so po načrtu, ki ga je pripravil odlični trener Lacl.

Gole za Celulozarja so dosegli: Krstič, Božič, Kandič in Stanojevič.

Ob koncu tekme je trener Lacl dal naslednje izjavo: »Celulozarjevi igralci so zaigrali v tej tekmi tako, kot se mora. Bili so taktično in tehnično mnogo boljše od igralcev Osankarice. Zato je njihova zmaga popolnoma zaslužena.«

drugouvrščeni ekipi Zagorja. Domači so bili boljše, vendar so napadali in imeli več prilik za dosego zadetka. Vendar nespreditelj napadali niso znali izkoristiti številnih priložnosti. V zadnji minuti prvega dela igre so gostje povedli z 1:0. Tudi v drugem delu domači niso uspeli; prešli so še en zadetek in s tem srečanje izgubili.

Celulozar - Ljubno 8:3

Piran - Novo mesto 1:1

Pri nogometnih Novoga mesta je zasitil kaneč upanja. Nedeljsko srečanje v Piranu so končali niso uspeli; prešli so še en zadetek in s tem srečanje izgubili.

Novo mesto - Izola 0:1

Rudar - Rogatec 6:1

Na stadionu Rudarja na Senovcu so domači porazili Bratstvo iz Rogatec 6:1. Tekma je bila zelo lepa in dinamična, polna duhovitih akcij, posebno v prvem delu, ko so domači vodili z visokim rezultatom 5:1. V nadaljevanju tekma ni bila več zanimiva, ker so bili domači zadovoljni z rezultatom. Gole za Senovo sta dosegla Gaser 4 in Jeršnik 3.

Brežice - Senovo 4:3

Brežičane je v gosteh čakala še zadnja, najtežja preizkušnja, točkrat so igrali le bolj vsaj zase kot pa za ekipo. Razen redkih posameznikov so vsi drugi zastajali. Pri rezultatu 1:1 so celo zastreljali enajstmetrovko. Zadetek za Brežice sta dosegla Džekič in Paunović.

Štore - Brežice 3:2

Brežičane je v gosteh čakala še zadnja, najtežja preizkušnja, točkrat so igrali le bolj vsaj zase kot pa za ekipo. Razen redkih posameznikov so vsi drugi zastajali. Pri rezultatu 1:1 so celo zastreljali enajstmetrovko. Zadetek za Brežice sta dosegla Džekič in Paunović.

Nastopilo je 380 tekmovalcev

Med najbolj uspešne atletske prireditve v zadnjem času lahko štejemo medobčinsko prvenstvo v krosu, ki je bilo preteklo nedeljo v Novem mestu. Mladi atleti iz vseh osnovnih šol štirih dolenskih občin so pokazali veliko smisla za atletiko. Skratka, bili so pravo presenečenje nove atletske sezone.

Rezultati: mlajše pionirke (80 tekmovalk) 1. Kump (Dol. Toplice), 2. Jakše (V. vas), 3. Gavoda (N. m.), 4. Zapane (Dol. Topl.), 5. Snetič (Dragatuš). Starejše pionirke: (58 tekmovalk) 1. Grden (Vel. Gaber), 2. Jerman (Crn.), 3. Sinkovec (N. m.), 4. Bolte (Mirna), 5. Avsee (Stopiče). Mlajši pionirji (67 tekmovalci): 1. Pungar (N. m.), 2. Perpar (M. peč), 3. Gajš (N. m.), 4. Lukšič (Smihel), 5. Kuzma (Dragatuš). Sta-

rejši pionirji (63 tekmovalci): 1. Pušelc (N. m.), 2. Govedič (Metlika), 3. Pucelj (Sentjerne), 4. Dragaš (N. m.), 5. Simonič (Dol. Toplice). Mladinke (32 tekmovalke):

Odlični Joras

Na republiškem atletskega mitingu v Murski soboti je poleg najboljših slovenskih atletov nastopila vrsta odličnih tekmovalcev iz Madžarske in Avstrije. Med drugimi so nastopili štirje atleti iz Kočevja in dosegli zelo dobre uspehe. Najboljši je bil Anton Joras, ki je bil prvi na 100 m in drugi v daljini.

Rezultati: 100 m - 1. Joras 11,1, 3. Hočevar 11,4 - daljina - 2. Joras 6,51, 8. Klajič 5,96 - 1000 m - 7. Lampe 2,45,0.

Lep uspeh Dolenjcev

Na pionirskem šahovskem prvenstvu Slovenije so se mladi šahisti Dolenjske ponovno izkazali. Največji uspeh je dosegel Stane Podkorinik iz Kočevja, ki je v skupini starejših pionirjev dosegel enako število točk kot zmagovalac Benkič iz Ptuj. Lep uspeh je dosegel tudi Ljubo Trobentar, ki je zasledil tretje mesto.

Pri mlajših pionirjih je Belič iz Črnomlja delil drugo in tretje mesto. Trobentar četsto, Obravnič pa šesto. Zelo dobro je igral tudi komaj 5 letni Przanik iz Stične. V skupini starejših pionirjev Przanikova iz Stične deli 3. do 4. mesto. Segova je peta, Gornikova 6. do 7., Omahnova pa je bila 10. Pri mlajših pionirkah sta Majda

Partek (Kočevje) in Darka Zajc (Višnja gora) delili četrto in peto mesto.

CRNOMELJ - Gimnazijci iz Črnomlja so imeli dve srečanja v odbojki in malem nogometu s Klubom belokranjskih študentov. V odbojki so zmagali gimnazijci s 3:1, ravno tako pa tudi v malem nogometu 4:2.

NOVO MESTO - Novomeški košarkarji so odigrali svojo prvo prvenstveno tekmo na tujem igrišču na Prulah in zmagali z rezultatom 55:50. Novomeščani so bili tehnično boljše pripravljene in so zasluženo zmagali. Pri Novem mestu sta bila najboljša Spilhan (24) in Kopač (17).

KOČEVJE - V spomladanskem delu delavskih športnih iger je končano tekmovanje v šahu. Vredni red je naslednji: 1. ITAS I, 2. TRGOPROMET, 3. Lesnoindustrijski kombinat, 4. ELEKTRO, 5. do 7. AVTO, MELAMIN in ITAS II, 8. ZIDAR.

CRNOMELJ - Obk ZMS je pripravil tekmovalce med mladimi v počastitev dneva mladosti. V malem nogometu so se tekmovalci že začeli. V prvi tekmi je gimnazija premagala PKS s 3:2, v drugi pa ekipa osnovne šole Črnomelj nogometne šole iz Grbelja z rezultatom 18:4.

ROKOMET

Brežice - Ribnica 23:17

Domači so zaigrali spet brez oveh standardnih igralcev, Setina in Pavlica. Poudarjena ekipa se v prvem delu nikakor ni znašla. Ribničani so vodili celo 7:1. Kasneje so domači uredili svoje vrste in goste prepričljivo premagali s šestimi goli razlike.

Postavi ekip: Brežice - Bergez, Rovar 3, Stangej 7, Svažič 1, Avsee 3, Zivc 5, Kukovica 2, Novak 2 in Mars. Ribnica - Keršič 1, Tanko, Radič 7, Joras, Penkvar 2, Česarček 2, Matelič 1, Blakšič in Keršič II 5.

Brežice - Celje 14:22

Branik (Maribor) - Brežice 14:10

Brežičanke so menda pričakovale poraz s solidno ekipo Branika, vendar bi razigrana Stanka Motanova skoraj sama obrnila tekmo v drugo smer. Seveda pa bi ji morala pri tem nekoliko bolj pomagati mlada vratarica. Brežičanke so nastopile v tej postavi: Bobnar, Bužančič 1, Motan 5, Zorko, Slak, Kolar 2, Les, Mišič 2, Zorko II in Mišič II.

Grosuplje - Hrastnik 14:14

Kranj - Grosuplje 32:19

Grosupeljčanki so se domačinom uspešno upirali samo prvih 15 minut, nato so naglo popustili in dovolili domačinom doseči visoko zmago. Najslabša točka gostov je bila počasna in neokretna obramba.

Grosuplje: Podobnik, Jankovič 4, Zajc, Kamnikar 1, Strehovec 3.

Mladi so za nogomet

Zvedeli smo, da so mladi Potočani ustanovili kar dve nogometni moštvi, in sicer v Retnjah in v Travniku. Na zadnji tekmi je zmagalo moštvo iz Retij 4:1. Od igralcev so nabirali prostovoljne prispevke in zbrali 110 ND. Za ta denar bodo kupili žogo. Mladim Potočanom moramo čestitati, ker so se tako dobro znašli.

1. Marinič (gimn.), 2. Bratkovič (Sol. zdr. del.), 3. Jančič (gimn.), 4. Praznik (gimn.), 5. Kozoglav (ESS). Mladinci: 1. Brinc (PKS Črnan.), 2. Matn (gimn.), 3. Kuzma (SKS Grm), 4. Vencelj (ESS), 5. Hrovat (Sentjerne). Med mladinci je izven konkurence zmagal Anton Kovačič (Olimpija) pred Jancsom Penco (Student). Člani (18 tekmovalcev): 1. Asim Petkovič (JLA).

Ekipno: Mlajše pionirke - 1. Vavta vas (Jakše, Mesarič, Paleškin); starejše pionirke - 1. Črnomelj (Jerman, Sterk, Svajger). Mlajši pionirji: 1. Vel. Gaber (Medved, Molk, Kastelic). Starejši pionirji: 1. Novo mesto (Purber, Dragaš, Pungar). Mladinke: 1. Gimnazija Novo mesto (Martinič, Jančič, Praznik). Mladinci: 1. Gimnazija N. mesto (Matn, Bučar, Košir).

Pred svetovnim prvenstvom v motokrosu v Tržiču

Na letošnji voliki motokross prireditelji v Tržiču bodo sodelovali nekateri najboljši tekmovalci na svetu. Doslej so se že prijavili tekmovalci iz Avstrije, Belgije, ČSSR, Danske, Italije, Irske, Norveške, Poljske, Romuni, JSSR, Švedske, Svvice, Velike Britanije in Vzhodne Nemčije.

Organizacijski komite je pred kratkim potrdil listo članov prireditvenega odbora in posameznim članom tudi že porazdelil naloge.

V kratkem bodo začeli v Tržiču na moto cross stezi s prvimi deli na startu in starnih napravah. Stezo bodo morali popraviti in jo izboljšati. Prireditveni odbor je govoril tudi o organizaciji novinarske službe.

Kmalu bo izšel tudi pravilnik tekmovalca za svetovno prvenstvo. Pravilnik bo izšel v štirih jezikih in s posebnim barvnim ovitkom starta proge na Ljubelju.

Brežice - Ribnica 23:17

Hribar 1, Zgonc 4, Susterič, S. Košak 2 in Kavšek 4.

Novo mesto - Šentvid 18:22

Na veliko presenečenje so rokometiški iz Šentvida premagali domače. Tekmo je sodil zelo slabo Lazorko iz Ljubljane, ki je bil zelo pristranski in je močno oskodoval Novo mesto. Sicer je bila igra dinamična in borbeno.

Za domače so dosegli zadetke: Jaklič 9, Lozar 5, Peiko 2, inž. Setina in Bele po enega.

Brežice - Celje 14:22

Krško - Krmelj 19:24

Križe - Krško 24:17

Zaradi poškodb in bolezni je ekipa iz Krškega odšla na pot močno oslajbena. Gostje so igrali brez rezerve, vendar so bili kljub temu enakovredni nasprotnik domačinom. Zal pa ekipa ni edrihala do konca, zato je tekmo tudi izgubila.

Gole za Krško so dosegli: R. Iskra 8, Rohič 4, Mlakar in Arh po 2 ter Božič 1.

Brežice - Steklar (Hrastnik) 11:6

Brežice (mladinci) - Dobova (člani) 18:15

Zagorje - Cerklje 25:15

Hrastnik - Krško 27:19

ENOSTAVNO - TRPEŽNO prenovite sami svoje stanovanje z vodnimi zidnimi barvami. DOMOFOR HITRO... POCENI. ZAHTEVAJTE JIH V VSEH TRGOVINAH Z BARVAMI.

ATLETIKA

Krčani najboljši

Na pionirskem prvenstvu osnovnih šol Spodnjega Zasavja je nastopilo 114 tekmovalcev. Osnovna šola Krčani se je pri organizaciji prireditve zelo potrudila in zaslužila posebno pohvalo.

Pionirke: 1. Legvart (Sevnica), 2. Erjavce (Krško), 3. Kragelj (Krško), 4. Cepičak (Boštanj), 5. Bratanič (Drobnice). Ekipno: 1. OS Krško, 2. OS Sevnica, 3. OS Boštanj I.

Pionirji: 1. Gelb (Krško), 2. Podlipnik (Boštanj), 3. Lahogaj (Cerklje), 4. Budna (Krško), 5. Gemovšek (Drobnice). Ekipno: 1. OS Krško, 2. OS Brežice, 3. OS Boštanj.

ODBOJKA

Kočevje - Kropa 3:0

V tretjem kolu so odbojkarji iz Kropce podlegli razpoloženim odbojkarjem Kočevja kar s 3:0. Tekma se je končala prej kot v eni uri, kar kaže, da so domači odbojkarji v solidni formi. Tako je prvi zalet močiva TVD Partizan. Kočevje popolnoma uspel, saj je dosegel tri čiste zmage.

Za Kočevje so nastopili: Murovič, Figar, Čankorlo, Pogorelec, Arko, Poje, Koruzar, D. Bižal in Luzar.

Bovec - Kočevje 0:3

Med prazniki so odbojkarji Koviča igrali v Bovcu, kjer so tamkajšnje ekipo premagali s 3:0.

Kropa - Trebnje 3:1

Kako hitro se lahko maščuje, če kdo podoenjuje nasprotnika, so se odbojkarji Trebnjega prepričali predtako nedeljo v Kropi. V nepopolni postavi so odstopovali na Gorenjsko in srečanje s tamnajšnji odbojkarji izgubili z rezultatom 3:1. Delno je k slabemu uspehu pripomnel neodločni sodnik Prešeren.

Trebnje - Kamnik II 3:0

Na domačih tleh so v nedeljo odbojkarji TVD Partizan Trebnje v tretjem kolu premagali odbojkarjsko ekipo Kamnika II s 3:0. Čeprav so domačini zmagali, niso navdušili številnih gledalcev. Med igralci Trebnjega sta se ob mreži odlikovala Franci Opara in Janez Pavlin.

NOVO MESTO

Na občinskem pionirskem in mladinskem strelskem tekmovanju z značno puško je zmagal pri pionirjih Damjanovič pred Brodarjem in Spelkom, pri mladincih pa Zibert pred Pirca in Dvorjakom. V tekmovanju gluhih je zmagal Kreen.

Vložena kandidatura

Trebanjski odbojkarji že vrsto let z uspehom nastopajo v II. republiški odbojkarjski ligi. Njihova uvrstitev je vedno pod Olimpijsko. To pa je premalo, da bi »pogledali« se v kvalitetnejšo republiko ligo. Kako pa bo telet? Da bi jim pri vloženi kandidaturi za visoko mesto pomagali, smo se očetliko sprehodili med njimi, da jih opogumimo.

Takšnih razburjivih scen (slika zgoraj) pri odbojki ne manjka. Zlasti napadalnjski trebanjske strani so Peter Stor, Janez Pavlin in Franci Opara. Ti trije, ki so odlični igralci ob mreži, pričarajo gledalcem vse lepe trenutke odbojkarjske igre.

Meden od najstarejših moč v ekipi trebanjskih odbojkarjev Franci Opara (slika levo) je še vedno nenadomestljiv igralec. S svojimi stopovskimi izstrelki ob mreži mlajšim igralcem vliva vero in pogum.

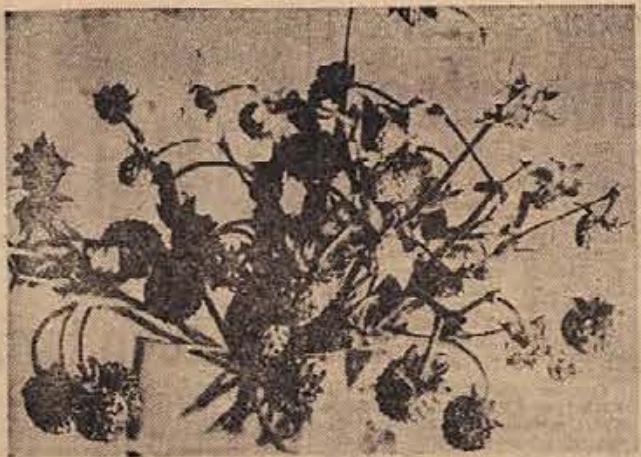
OGNJEVITI NAVLJACI, ki se zberejo ob odbojkarjskem igrišču (slika spodaj), z burnim, a dostojnim navljanjem bodijo svoje ljubljence. Njihov delci pri zmagah njihovih odbojkarjev niti ni tako majhen Pomagajo zlasti tedaj, kadar začne škripatis.

—OL

Kelihaste posode iz novomeških grobov

PRVOMAJSKE JAGODE so še en dokaz za letošnjo toplo pomlad. Lojzka Anderlič iz Novega mesta jih je nabrala nad Dolom pri Smarjeti.

Zadnje dni smo v veliki halštatski gomili na Znančevih njivah odprali grobove, ki smo jih že pred časom zasledili, obkopalni in izolirani. Naše potpuno izločene in skrajno previdno odpiranje grobov, ki terja mnogo spretnosti strokovnega znanja, je rodilo bogate plodove. Ob teh delih so nam bili v pomoč študenti arheologije z ljubljanske univerze, ki si ob izkopsavanju nabirajo praktičnih terenskih izkušenj. Posebej pa moram poudariti pomoč preparatorja pruskega muzeja Jureca Gokovića, ki je s svojo več kot tridesetletno terensko prakso postal pravi specialist za odkrivanje grobov. Prvih terenskih izkušenj si je nabiral že pred drugo svetovno vojno pod vodstvom znamenitega arheologa prof. Walterja Smida, do danes pa je sodeloval skoraj pri vseh večjih arheoloških izkopavanjih v Sloveniji. Vedna restavratorna in arheološka zbirka Dolenjskega muzeja, so delo njegovih rok, saj slori kot najboljši muzejski restavrator za keramiko v Sloveniji.

Naše izkopavanje traja že mesec dni in je bilo v predzadnjem aprilem tednu bogato plačano. Kljub maloštevilnim grobovom (precej jih je bilo uničenih pri poljskih delih in raznih vstopih), pa so leži, ki smo jih že doslej odkrili, precej bogato opremljeni in v njih smo našli nekaj presenetljivo lepih in za halštatsko obdobje izrednih keramičnih oblik, ki so v Sloveniji zamenkrat ušle.

Naj omenim samo dve zelo lepi kelihasti obredni posodi, ki sta okrašeni z vitnimi ornamentami in z lepo oblikovanima pokrovo. Nekaj jantarnih in steklenih ogrlice, bronaste fibule in zapeljivice. Obilje nakitnih predmetov kaže na to, da so bile v teh grobovih pokopane bogate in ugledne ženske. Prav posebno pozornost pa vzbujata bogato opremljen moški grob, ki je vseboval med drugimi posodami tudi edinstveno keramično posodo, ki jo z grškimi strokovniki izrazimo imenujemo rhyton. To

je v bistvu pivski rog, izdelan v obliki močno stilizirane ptice, narejen iz pečene gline. Takšni pivski rogi so v prazgodovini pri nas v Jugoslaviji zelo redki, v mlajši halštatski dobi pa jih doslej sploh nismo poznali. Tako je naš novomeški pivski rog v obliki ptice zamenkrat edinstvena najdba! Položili so ga v grob najbrž častivrednemu pivcu.

Številni gledalci in radovedneži, se vsak dan ustavljajo ob našem gradbišču in z veliko radovednostjo, pa tudi z zanimanjem spremljajo naše delo. Minulo soboto so najbližje na Znančevih njivah obiskali dijaki novomeške gimnazije, katerim je vodja izkopavanja v kratkem predavanju orisal pomen Novega mesta v halštatskem obdobju ter potek in način izkopavanja ilirske gomile. Tone Knez

Valvasor o naših trgih in gradovih

STERNISENHOF Pungart

PUNGART

Kje Pungart leži. Po kom je dobil tako ime. Rodovitna tla. Zadnji Strniša je ropal na lastno pest. Nekega dne ustreli. Ujamejo ga. Predrzno govori o sodnikih. Uide iz ječe. Ustrele ga uporniki. Sedanji lastnik gradu.

Gradje Sternisenhof ali Sternisenhof, po kranjsko Pungart, leži v Slovenski marki, ki jo sedaj pristojeva k Srednji Kranjski, od glavnega mesta Ljubljane enajst milj, od Metlike pa samo eno miljo, blizu Senciha, in torej takoj pod Uskoškim pogorjem (Gorjanci).

Kar zadeva ime, ga je grad dobil po svojem graditelju, saj je bil neki gospod Strniša, ki je tu sezidal majhno stavbo in jo poimenoval Sternisenhof (Strnišev dvorec). Kranjsko ime Pungart, kar po nemško pomeni sadovnjak, pa ima grad zaradi tega, ker je bil to nekod prijeten kraj, poln sadnega drevja, tako da so mu s pravico dali tako ime.

Craščina stoji na zelo dobrem in rodovitnem kraju ter ima v okolici polno vinogradov, ki dajejo nadvse okusno vino.

Ko je današnji gospod lastnik postal gospodar poslopja, ki ga je sezidal Strniša in ki je bilo prej mnogo manjše, je dal zgraditi današnje večjo zgradbo, kakršna stoji še danes, ter jo popolnoma izboljšal.

Torej so imeli gradje, kakor smo to povedali, v lasti najprej gospodje Strniša; imeli pa so ga do smrti zadnjega tega imena in rodu. Zadnji gospod Strniša je bil zelo dober in neustrašen vojak, ki se je tudi največji sili postavil po robu ter je bil stotnik v regimentu Piccolominijevih kirasirjev. Ko so ga skupaj z drugimi poslali v zimski tabor na Avstrijsko, ni znal mirovati, ampak je pogosto hodil na lastno pest pleniti. Ko je nekod v gozdu med Dunajem in Dunajskim Novim mestom solajšala nekega trgovca za tisoč zlatih dukatov ter se je že namenil vrniti, je trgovec zavpil nad njim tole besede: »Strniša, le dobro spravi denar, upam, da ga bom pri tebi zopet dobila. Mož je na te besede obrnil konja in ustreliš trgovca v upanju, da ga ta mrtvi pes, ka-

Pungart (Sternisenhof) pri Sencihi. Danes o tem gradu ni več sledu.

Z naših vstov

Avto in medved

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so razpravljali tudi o lovskega gospodarstva naletu za leto 1963-69. Nekateri kmetje so zahtevali večji odstrel medvedov, kot je bil načrtu predložen, češ da medvedje delajo škodo, nevarni pa so tudi ljudem.

Odbornik Stane Gorše, ki je tudi lovec, je nekaj časa tarnanje kmetov odbornikom poslušal, potem pa je dejal: — Ne vem, zakaj se toliko bojite medvedov. Jaz se ne bojim, da bi me na Veliki pori medved požrl, pač pa se bojim, da me ne bi na c. sti Jurjevica — Ribnica povozil avto!

Koliko je medvedov? Ko so na ribniški občinski seji razpravljali o lovske, je neki odbornik vprašal: — Koliko je na območju naše lovske družine medvedov? — Osem, — je bil odgovor. Odbornik lovec je zmaja: — Ne verjamem, da jih je toliko. — Pa se oglašaj nekdo iz zadnje klopi: — Verjetno so psteji tudi osti občani, ki se pišejo Medved!

Ko sta se Slavko Udovc in Viktor Kos vradala domov, ju je Hudoroveva družina pri Kaburjevem mlinu res počakala. Matija Hudorovec se je leli Udovca, mlajša dva pa Kosa. Hudorovec je Udovcu vzel denarnico s 400 din in dokumenti ter mu razgrgal obleko, pri Kosu pa napadal, da nista našla denarja. Po pogodu so roparji pbehnili. Se isto noč so jih prijel.

Poizvedovanje pa je kmalu odkrilo zločinca in Strnišo so v nekem oddaljenem mestu Rimskega cesarstva, ki pa ga iz tehničnih razlogov ne bom imenoval, utjeli in zaprli. Ker so ga javne prijeli, so ga takoj vsi spoznali in ker so se ga zaradi njegovega razbojništva prej vsi bali, se zdaj ljudje, ki so prišli mimo, niso mogli zadržati ter so govorili: »Zdaj naj ropar, za katerega se je menilo, da je nepremagljiv, le končno dobi svojo zaslužen besede! Te na glas izgovorjene besede so Strniši prišle na uho. Na kar je ta zoper te ljudi kakor tudi zoper sodnike predrzno govoril brezbožne in pregrešne besede, češ ko bo že stal pod visilicami, bodo morali sodniki in še več drugih ljudi umreti. Čez nekaj dni, ko se je približala ura njegove usmrtitve, se je v ječi rožil ječo, da bi ga peljali ven, je skočil naprej, zagrabil meč enega izmed rabiljev, si z njim napravil pot in se tako izognil dnevni svoje usmrtitve.

Nato je prišel na Češko in potem v Slezijo, kjer ni napravil nič manj slabega kakor na drugih krajih. Končno so ga v zadnjem uporu na Maričarskem ustrelili uporniki, prej pa je postal konjeniški poveljnik. Seveda pa je prej svojo kožo zelo drago prodal. Tako je bilo uničeno ime rodu Strnišev, pri čemer je obžalovanja vredno to, da zadnji Strniša ni znal biti brez roparskih in prepovedanih dejanj, ker bi ga sicer, ko bi s tem grehom ne bil omadeževal svojega življenja, mogli uvrstiti med junake in neustrašene vojake.

Po njegovi smrti je gradje kupil sedanji gospodar, gospod Franc Bernard grof Lichtenberški, ki ga je na novo zgradil.

RADIOKLUB YU31QP iz Krškega se je 4. maja ob 19. uri prvič vključil v mednarodno tekmovalno radioamaterjev CONTEST. Poizrtvovalni radioamaterji so na Gmadi, najvišji točki Sremiča, 24 ur delovali ob svoji sprejemni in oddajni postaji. Pogovarjali so se s tovariši po domovini in v tujini ter izmenjali pozdrave ne glede na meje in razdalje. — (Foto: Tone Zalokar — tretja nagrada za fotografijo tedna)

an tena

Ne navadna ribiška sreča se je 1. maja na večer namučnila novomeškemu športnemu ribiču Nikoli Dju-rasčeviću: pri Grabnu je po plurnem boju potegnil na suho 21,80 kg težkega in 152 cm dolgega soma. Lovil je na črve in je komaj pol ure namakal trnek v vodi, ko je som že prijel. To je drugi največji som, ulovljen v vodah ribiške družine Novo mesto po vojni. Doslej je največjega (bil je dolg 164 cm in je tehtal 30 kg) potegnil na suho ribič Jože Kovačič poletil 1965. Na sliki: srečni ribič Nikola Dju-rasčević s plenom. (Foto: M. Jakopec)

Ukradel je privezanega volčjaka

Branko Kovačič je bil obsojen na mesec dni zapora

Jože Barabanič iz Novega mesta je konec novembra lani ugotovil, da je izpod kozolca pri stavbi veterinarske postaje na Cesti herojev izgubil njegov z verigo priklonjen volčjak, vreden vsaj 300 din. Pod kozolcem pa so našli cigansko hišago z nekaj hrane. Za sled je privedel do Branka Kovačiča, delavca z Otočca, poročenega s Ciganko.

Občinsko sodišče v Novem mestu je nedavno tega tavnno obravnavalo in spoznalo Branka Kovačiča za krivega. Na razpravi obžalovane dejanja ni priznal. Zatrjeval je, da tega psa še nikoli ni videl, pač pa je več pric videlo, kako je Kovačič volčjaka vodil skozi Ločno. Branko Kovačič je bil obsojen na mesec dni zapora. Ker pa lastnik psa, svojega volčjaka, ni nikdar več videl, bo verjetno zahteval odškodnino. To pa bo moral iztožiti v ovisni pravdi.

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

TO JE NEKAJ HERMELIKO ZA VARNOSTIŠNE SPREMLJIVCE

ONI DAN SE JE RAZVEDELO TUDI V KOČEVJU

Divja koza je slekla občana

Vendar ni bilo tako hudo — Le gams, ki je prišel na obisk v vas Mirtoviče, je Marjanu Rugoletu dobro izprašil in strgal hlače

Gams je prišel 12. aprila v vas Mirtoviče ob Kolpi (občina Kočevje) in se ustavil na dvorišču pri Jožetu Štimcu. Štimc ga je lepo poklical in gams je prišel prav do njega.

Potem je Štimc s pomočjo nekoga vaščana obvestil lovca Slavka Ferbežarja iz Dosljive loke, da je pri njem na dvorišču gams. Ferbežar se je hitro pripeljal z mopedom. Z gamsom sta se kmalu spoprijateljila. Potem je Ferbežar z eno roko peljal moped (pes), z drugo pa val bil gamsa.

»Na mali... na mali... In sta tako prišla z gamsom kar po cesti do kamnoloma pred Bosljiivo toko. Tu so delali Marjan Rugolet, Jože Poje in drugi delavci. Lovec Ferbežar je dejal Rugoletu: — Daj, zapodi tega vraga! Rugolet je takoj ubogal in vrzel proti gamsu kapo. Gams pa se je zapodil proti kapi in jo z rogom vrzel visoko v zrak. Rugolet je še kapo pobiral, lakrat pa se je zapodil gams vanj, ga trčil z rogov. Odkočil in ga spet trčil... To se je ponavljalo tako dolgo, da je imal Rugolet strganje že vse hlače. Pri tem početju, pravijo pribe, je gams skakal dva metra visoko. Potem je gams enkrat le svojo širvo zgrešil. Na svojo nesrečo se je Rugoletu zapodil prav med nogo. Napadeni je noge samo stisnil, lovec Ferbežar pa je hitro zgrabil gamsa za zadnje noge in gams je bil ujet ter ukročen. Nato so ga navezali kot telčica in ga gnil v Bosljiivo loko, kjer so ga zaprli v podro hišo, ki ima dva metra visoke zidove. Vendar je gams skočil ovs zid in pobegnil grobim dnovočnem. Verjetno se je močno kesal, da jim je v začetku zaupal in bil z njim priazen. Prav zato ni šdnno, da se je, ko je bežal, zapodil še za enim izmed vaških otročev, ki so tekli za njim, vendar je otrok ušel na drevo. Gamsa so videli, kako se je pod gozdom še ulegel in odhahnil od naporov istega dne, nato pa je odšel proti planini Krempf. JOZE PRIMC

NESPAMETNO je ubogati nasvete

»Da, prav ljubeč, sem rekel! Ni treba preveč poditi, dokler je mlad! Sem rekel: Deset milj ima za seboj in sem imel polne roke dela, da sem ga ukrotil. Najbrž sem jaz precej bolj izčrpan kakor on! Stopil sem noter, opravil svoje, in ko sem prišel spet ven, je možak še stal tam. — Vi se vračate čez klanec? me je vprašal.

Od vsega početka mi mož nekako ni bil nič všeč. Pa sem rekel: I, mi, saj vendar moram na ono stran, in če morda nimate kakšnega novega patenta, da pridem čez klanec, ne da bi peljal navkreber, moram pač najprej gor! Je rekel: Mene ubogajte! Preden odrirete, mu dajte pol litra belega piva! Piva? sem vprašal. Neumnost, saj je abstinent! Nič zato! Je bil odgovor. Dajte mu pol litra piva. Poznam ponjje. Taki je imeniten, nizek dečko, toda se ne dovolj čokot. Pol litra piva, pa vam bo vzel tale klanec kakor žičnica, ne da bi se kolikaj upeljal! Ne vem, kaj je na teh ljudeh. Pozneje so vprašali, zakaj mu nisi zbil klobuka z glave ali pa ga pahnil v vodnjak. Toda najprej ga ubogaš. Naročil sem pol litra piva in ga prinesel iz krčme. Takole kakšnega pol ducata fantov je stalo naokoli in so me seveda pridno napadali. Vi pa zavrajte konja na grešno pot! reče eden izmed njih. Prihodnjije bo začel kvartopirati, oplenil bo banko in

lastno mater umoril. To je vedno posledica kakšnega kozarčka piva. Le preberite razpravice o tem! Kaj takega vendar ne bo pil, meni drugi. Saj je pušto kakor pomjje. Malo pene je treba povrh! Ali nimate zanj tudi kakšne cigare? vpraša tretji. Skodela kave in kruheč z maslom bi mu na takle hladan dan bolj godila, pripomni četrti. Tisto tekočino sem že hotel stran žiti ali sam popiti; saj je bilo res prekleto neumno dajati dobro pivu štrilnemu ponjju; toda brž ko je živalca pijajo zavohtala, je iztognila glavico in sreballa kakor pošten kristjan — jaz pa sem skočil na voz in sva odrinila med hruščem in truščem. Klanec sva prav lepo zmagala. Potem pa mu je začela pijaka počasi siliti v glavo. Ze prenekkrat sem spravil kakšnega pijanca domov, in ni bolj nevesnečnega opravka kakor to. Tudi pijane ženske sem že videl, te so še hušje. Ampak s pijanim ponjem nočem imeti vse žive dni nič več opraviti. Ker je imel štiri noge, se je držal pokonci, toda ravno ni mogel hoditi, voditi se pa tudi ni dal. Zdaj sva bila na tem robu ceste, zdaj na onem. Kadar nisva bila na robu, sva bila pošev, na sredi. Za seboj zasllišim kolesarski zvonček, ozreti pa se ne smem. Kolesarju lahko samo vzkliznem, naj ostane, kjer je. Jaz hočem mimo! je zavpil, ko se je približal. Lahko rečeno, toda ne morete. Zakaž ne? Hočete vso cesto zase? Da, še celo nekaj več, sem odgovoril. Kakšne pol milje mi je sledil in zmerjal kakor kak korporal. In vsakokrat, kadar je videl malo praznine, je hotel mimo. Ampak poni mu je najagal. Mislim, da res samo iz ljubovalnosti. Saj sploh ne znate voziti! je vpil kolesar. Prav je imel, jaz sem bil že čisto zdelan. Nu, kolesar me je na konec koncev tudi razkuril. Kaj to meni tvezete! sem zavpil nazaj, ozmerjajte ponjja, če že res morate zmerjati. Jaz imam glavo polno brez tega vašega preidelega žvenkljanja. Glejte, da zginete, vi ga samo še bolj dražite! Kaj pa je z vašim ponjem? Kaj ste slepi? sem odgovoril. Pijan je. — To se je rodna neumno stisalo, ampak resnica se pač katerikrat neumno sliši. Da, eden izmed vašu je pijan, je odvrnil. Pri moji veri, najrajši bi vas vrzel z voza. Mar bi bil to storiti, jaz bi bil hudo vesel, če bi me bil soravil z voza. To pa ni bilo usojeno na meni ne njemu. Zostel je poni zakrenil, bržčas se mu je kolesar preveč približal. Zaslisal sem krik in kletvino, in že sem bil moker od glave do nog. Potem je mrha sbežajala. Neki voz je prišel naproti, voznik je smrtnal visoko na tovoru. (Nadaljevanje prihodnjije)

Riše in piše Božo Debeljak

Niso proti, vendar...

Občani Obkolpa v kočevski občini ne nasprotujejo gradnji plovne poti Kolpa-Jadran, menijo pa, da je ta načrt neuresničljiv (?). Dodajajo še, naj bi prej modernizirali cesto Kočevje-Brod na Kolpi oziroma Delnice, kar bo veljalo manj. Pravijo, da je treba razprave, delo in zbiranje denarja usmerjati naprej na modernizacijo ceste. Boje se namreč, da bi razprave o gradnji plovne poti Kolpa-Jadran samo zavrle modernizacijo ceste, in potem, kot je za te kraje že običajno, ne bodo imeli ceste na plovne poti in ne elektrarn.

V Osilnici so te dni uredili okolico šole in spomenika. Denar za ureditev je prispevala krajevna organizacija Zveze horcev. Postavili so nizko ograjo in zasadili sadike drevesc. — (Foto: Prime)

Jutri odličja aktivistom RK

Jutri, 10. maja ob 9. uri, bo imel občinski odbor Rdečega križa Kočevje v hotelu Pugled delovno konferenco. Na njej se bodo pogovorili o delu Rdečega križa, razen tega bodo podelili zasluznim aktivistom odličja. Konferenca je sklicana tudi v počastitev tedna RK in mednarodnega dneva RK.

Zasebna gradnja

V kočevski občini je vedno večje zanimanje za zasebno gradnjo stanovanjskih hiš. Letos je bilo zasebnikom izdanih že 30 gradbenih dovoljenj in še nadaljnjih 25 lokacijskih dovoljenj. Na območju mesta (Trata, Rudnik) bo gradilo 26 zasebnikov ostali pa v vaseh (Zeljne, Klinja vas, Konca vas, Ložine, Stara cerkev, Podčator, Draga, Dolga vas). Vedno večje je tudi zanimanje za postavitve montažnih hiš. Letos bodo zasebniki postavili najmanj štiri.

Muhasta Rinža nagaja

Predstavnik Vodne skupnosti Ljubljana-Sava so si pred kratkim ogledali Rinžo in jez na njej. Rinža, ki je za Kočevje življenjskega pomena, jo rada zagode. Tako bi v zadnjem letu dvakrat skoraj ušla. Izpodjedla je namreč zemljo in beton pri zapornicah. Samo s hitrimi ukrepi so jo ukrotili. Vendar pa je Rinža potrebna temeljite študije in sistematičnega urejanja. Zdej namreč dela, kar sama hoče. Zdej skuša uiti, zdej grozi s poplavi, vedno pa je umazana, smrdeča in mestu v sramoto. Vodna skupnost bo letos vložila za dela na Rinži skoraj 200.000 din (nadaljevanje gradnje kanalizacije, urejanje brega od «Avta» do mostu na Roški cesti in izdelava načrtov za popravilo zapornice).

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje	Ribnica
	(cena v din za kg)	
krompir	0,89	0,90
sveta zelje	—	5,40
kislo zelje	1,96	—
fižol v strju	4,72 in 5,35	3,80
čebula	2,68	2,80
česen	—	15
solata	3,40	3,60
paradižnik	12	—
kurjarec	5,90	—
koronje	2,60	3
petovčij	6,30	5,40
cvetiča	4,95	—
špinata	2,80	—
jabolka	4,50	1,50 in 5
hruske	3,35	5
pomaranče	4,90	5
limone	4,85	5
banane	6,80	6,30
ribe	4 in 8,55	—
ajca	—	—
(cena za kos)	0,32 in 0,42	0,54

Visoki prispevki, a malo koristi

Kočevske delovne organizacije prispevajo precej v republiški vodni sklad, za urejanje Rinže pa se vrača le malo denarja — Kljub prispevkom morajo pogosto urejati Rinžo še same domače delovne organizacije — Za občane in delovne organizacije je Rinža življenjskega pomena

Kočevske delovne organizacije vplačajo v republiški vodni sklad na leto nad 400.000 Ndin vodnega prispevka, razen tega pa morajo plačevati še poseben prispevek Vodni skupnosti Ljubljana-Sava, ker je okolica Rinže melioracijsko območje. V občino se tega denarja vrne zelo malo. Občinska skupščina je pred kratkim s posebnim dopisom zahtevala, naj republiški vodni sklad več investira v urejanje Rinže, ki je za Kočevje življenjskega pomena.

Rinža namreč spomladi in mesto Kočevje. V zadnjih nekaj letih je kar dvakrat poplavlila in ogroža

plavila precejšen del mesta, saj je pred dobrim letom soga narasla voda celo do hotela Pugled, poplavlila precej kleti, več ulic, zalila prostore nekaj podjetij itd.

Leti je Rinža izpodjedla dno pri zapornicah in bi skoraj ušla. Kemična tovarna je na svoje stroške zamažila luknjo z več sto vrečami gline, saj bi pomanjkanje vode onemogočilo proizvodnjo v več kočevskih podjetjih. Tako morajo delovne organizacije kljub občutnim vodnim prispevkom še same skrbeti za Rinžo.

Pa vendar niso same. Res so nekatera podjetja zgradila jezove na Rinži ali sodelovala pri njihovi gradnji, nekaj pa je v zadnjih letih napravila tudi Vodna skupnost Ljubljana-Sava. Vendar je nujno potrebno še naprej urejati strugo in obrežje Rinže, čistiti požiralnike, urediti še nove jezove, popraviti zapornico, obistiti strugo in zgraditi melioracijski kanal, ki bi ob visokem stanju vode razbremenil strugo Rinže že pri Kočevju in zmanjšal nevarnost poplav.

Poleti pa bi morali v strugi zadržati še več vode. Takrat je namreč Rinža zaradi skromnega pretoka zelo umazana.

Posebno problematične so za Kočevje in Rinžo čistilne naprave, ki bi preprečile, da se v reko oziroma naravo vrača onesnažena voda. Prav za onesnaženje vode plačujejo podjetja tudi prispevek Seveda je Rinža potrebna večje pozornosti, kot smo ji jo posvečali doslej, predvsem pa bi bilo treba izdelati temeljito študijo o njej in jo sistematično urejati. Pri tem je treba razen že naštetega upoštevati še spuščanje odpadkov, pogoste pogine rib in drugo.

I. P.

Odbor za obrambno vzgojo je že ustanovljen

Koordinacijski odbor za obrambno vzgojo prebivalstva šteje 17 članov — Za predsednika so izvolili Lojzeta Rauha — Odbor bo usklajeval delo vseh organizacij, ki se ukvarjajo z obrambo

Konec preteklega meseca je bil pri občinski konferenci SZDL v Kočevju ustanovljen koordinacijski odbor za obrambno vzgojo prebivalstva, ki šteje 17 članov, njegov predsednik pa je Lojze Rauh. Glavna naloga odbora je, da usklajuje delo raznih organov, organizacij in društev, ki delajo na področju obrambne vzgoje prebivalstva: da neprestano spremlja obrambnovzgojno delo posameznih organizacij, ugotavlja njihove uspehe in pomanjkljivosti ter jim hkrati politično, strokovno in denarno pomaga.

Odbor pa bo moral ob strokovni in drugi pomoči raznih organov seznaniti prebivalce s samozaščito v primarni vojni, z odstranjevanjem posledic vojne, množičnim reševanjem v primeru vojne, hkrati pa ljudi usposobiti tudi za ukrepanje v primeru elementarnih nesreč, ki se lahko zgodijo v mirnem času.

Vse prebivalce je treba seznaniti z našo obrambno politiko in doseči, da bi bilo ukrepanje ljudi v primeru vojne čim bolj organizirano, učinkovito in množično. Prav zato je treba prebivalce duševno, telesno in strokovno pripraviti, da bodo sposobni za čim bolj učinkovit in vse ljudski odpor proti morebitnemu napadku.

Na sestanku so člani odbora

ugotovili, da je v programih večine družbenih in strokovnih organizacij zajeta tudi obrambna vzgoja; največ pa so za obrambno vzgojo napravili upravni organi za narodno obrambo in delavska univerza. Vendar dosedanje delo ni bilo dovolj usklajeno. Novi organ, koordinacijski odbor za obrambno vzgojo prebivalstva, pa si bo prizadeval, da bo postala obrambna vzgoja del družbene in narodnostne vzgoje vsakega občana, da bo vzgoja celotna, enotna in učinkovita ter da se bosta posameznik in organizacija vključila v obrambno vzgojo na istem področju, ki jima najbolj ustreza.

narodnostne vzgoje vsakega občana, da bo vzgoja celotna, enotna in učinkovita ter da se bosta posameznik in organizacija vključila v obrambno vzgojo na istem področju, ki jima najbolj ustreza.

Vodovod za Dolgo vas

Dovoljenje za gradnjo vodovoda v Dolgi vasi bo kmalu izdano. Gradnja bi po prvotnem predračunu veljala nad 686.000 din, po novem predračunu oziroma nekaterih popravkih starega pa še vedno okoli 435.000 din. Za gradnjo vodovoda bodo po dosedanjih predvidevanjih zbrali vsaj 100.000 din, občinska skupščina in Vodna skupnost okoli 305.000 din, za preostalih 130.000 din pa bodo predvidoma najeli kredit. Z gradnjo bodo začeli takoj, ko bodo rešene vse zadeve v zvezi s financiranjem.

Matični urad Kočevje

V aprilu sta se rodila dva dekca in deklica. — Poročenihi je bilo 8 parov. — Umrli so: Alojzija Goljevčec, gospodinja iz Dolge vasi 58, stara 63 let; Ivan Miklič, upokojenec iz Kočevja, Rudnik 29, star 72 let; Feliks Papež, upokojenec iz Bruga pri Kočevju 11, star 66 let; Ivan Pajnič, upokojenec iz Kočevja, Reška cesta 7 b, star 77 let; Marija Miholič, gospodinja iz Stare cerkve 18, stara 63 let; in Ivan Komne, upokojenec iz Kočevja, Kolodvorska 8, star 65 let.

Zbirajo krvodajalce

V občini Kočevje so že začeli zbirati prijave za oddajo krvi. Krvodajalci bodo dali kri 23. in 28. maja, razen tega pa še 27. avgusta. Prijave zbirajo krajevne organizacije Rdečega križa na terenu in v delovnih organizacijah. Pri tem jim pomagajo krajevne skupnosti, krajevne organizacije SZDL in sindikalne podružnice. Letos naj bi v kočevski občini oddali po planu 800 l krvi ali 50 l več kot lani. Prav zato bo treba precej truda, da bo plan dosežen. Kri naj bi oddali vsi zdravi občani, saj je to njihova dolžnost. Nesrečje je namreč vedno več in jo bo marsikateri dajalec tudi sam potreboval.

Kup nereda sredi vasi

Kdor pride v središče Mozilja, opazi pred gostilno kup nereda. Najbolj boče v oči gospodarsko poslopje KGP, ki bi ga bilo treba lepo urediti ali pa porušiti. Posestvo tega poslopja menda ne potrebuje, zato bi ga lahko odstopilo za druge namene. Nekateri menijo, da bi ga lahko pretvrdili v stanovanja, za kar se posamezniki že zanimajo, drugi pa, da bi ga obnovili in uporabili za kaj drugega.

DROBNE IZ KOČEVJA

IZLETNIKOV JE BILO ZA PRAZNIKE tudi v Kočevju precej. Opazili pa smo, da si nekateri izletniki, posebno tisti z lastnimi avtomobili, veliko dovolijo. Zvijajo z glavne ceste in vožjo kar prek travnikov do bližnjih goščic in jes, kjer zapuščajo ob odhodu pravo razdejano. Ognjišče, razni odpadki jedi, papir, konzerve in vse mogoče leži, kjer so se vgnezdili taki izletniki. Nimamo nič proti izletnikom, celo veselimo smo jih, vendar morajo imeti vsaj osnovno spoštovanje do kraja, kjer si privoščijo tak ali drugačen piknik.

«METKA» BAR NIKAKOR NE MORE normalno obratovati. Ker je ta obrat izredno slabičarna, bi moralo biti v njem kajenje prepovedano, saj razstavljene slabičarne kaj hitro vsakojuh puho tobaku in dobe nesrdav oltus. Ker nihče nič ne ukreva, bodo potrošniki sami poslali nekaj znosov tega pečiva v Ljubljano higieniki inpekciiji v pregled.

NOVA «RESTAVRACIJA» SI JE UREDILA na asfaltiranem delu lepo zeleno ograjo za gostilniški vrtiček. Tudi stari del restavracije je že na novo prepleksan, točilnica pa obložena s tapetami. Popravljajo tudi obrat «Jelke» na Reški cesti. To bo zopet nova pridobitev za ugodno početje turistov in stalnih gostov.

NOVA ASPALTRANA CESTA MIMO KEMICNE TOVARNE Melamin je končana. Tako smo dobili lepo povezo obvozne

ceste se mestom od železniške postaje mimo kemične tovarne do ceste mesto—Rudnik. Ta cesta bo precej razbremenila tovorni promet skozi mesto.

BAJAR OZIROMA MOCVIRJE med stanovanjskimi zgradbami v Podgorški ulici in domom telesne kulture je končno zasut in izravnat. Zadnja dela z buldozerjem so bila končana pred 1. majem. Tu je nastala sedaj prav lepa in prostorna parcela, ki jo bo treba zasaditi, da bo dobila okolica doma telesne kulture obliko po že določenih načrtih. Po starih letih je uspelo upravi doma navostiti v bajar dovolj zemlje, s tem je bilo veliko dela in stroškov, zdej pa so se že pojavili zainteresirani za parcelo. Kje so bili prej, ko je bilo treba skrbeti za dovoz materiala in izsuševanje močvirja?

PRED SLAŠČICARNO PRI STARI POSTI bo tudi urejen vrtiček za goste. Postavljena je še lična železna ograja, ki bo obložena s ukrasnimi cvetjem. Ko bodo dobili opremo, bo slaščičarna odprla tudi vrtiček.

DOMAČI KRUI VEK-KRAT PEČEJO v Kolodvorski restavraciji. Je zelo okusen in vedno svež. Pravijo, da ga počejo zato, ker ga gostje rajši jedo kot kupljenega, ki je zadnje čase zelo nestalne kakovosti in se tudi hitro suši. Nekateri pa dobivajo kruh celo iz zasebne pekarnice v Sočražici.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA UPKOJENCEV bo v dvorani množičnih organizacij 15. maja. Po področnih konferencah v Fari, Banji Loki, Osilnici in Dragi bodo obravnavali celoten material, ki bo obravnavan na občnem zboru. Tu se bodo pogovorili upokojenci o svoji organizaciji, težavah in težnjah ter o svojem mestu v današnji družbi.

Asfalt za cesto in ulico

Možnosti so, da bo leta 1969 asfaltirana cesta skozi Šalko vas, v Kočevju pa Rožna ulica

Možnosti so, da bo cesta skozi Šalko vas do priključka na cesto iz Zeljn že prihodnje leto v celoti asfaltirana. Glede na dosedanje možnosti so jo nameravali asfaltirati le od gostilne do cerkve. Dela bodo veljala 20—25 milijonov din, delno pa bodo financirana iz prispevka za uporabo mestnega

zemljišča, ki ga bodo začeli pobirati že letos tudi za zaidalno območje Šalke vasi. Vendar ta prispevek sam ne bo zadoščal, saj bodo nabrali le okoli 6000 N din na leto. Celotno traso te ceste si je pred kratkim ogledal tudi predstavnik podjetja Slovenija ceste in ugotovil, da bo z 10 cm visokim poslopom gramozna cesta sposobna za asfaltiranje.

Podobne možnosti so tudi za Rožno ulico v Kočevju, kjer pa je prej treba urediti kanalizacijo, za kar že delajo načrte, in izravnati teren. Asfaltiranje te ulice bo veljalo 11 do 14 milijonov din.

Dva izleta TD Kočevje

Turistično društvo Kočevje bo organiziralo 19. maja izlet po Štajerskem. Izletniki si bodo ogledali Izlake, zasavske revirje, Rimske Toplice, Celje, Rozaško Slatino, Kumravec in Brežice. Cena izleta je 38 din, za člane Turističnega društva pa 32 din.

26. maja bo društvo organiziralo izlet po Gorskem kotarju in Liki prek Delnic, Ogulina in Plitvice, nato pa nazaj proti Slunju, Vinici in Črnomlju. Cena je 33 din, za člane Turističnega društva pa 30 din.

Odhod bo ob 21. uri v cenil izleta je vračunana le vožnja. Prijave sprejemajo v turistični pisarni.

PREDLOGI DOPOLNILNIH ZAZIDALNIH NAČRTOV:

pri «Unionu» za komitejem in pri mlekarini ob novi Tomšičevi cesti so

RAZGRNjeni

v prostorih občinske skupščine Kočevje (hodnik I. nad. levo). Razstavljeni bodo do 27. maja 1968.

Občane vabimo, da si ogledajo razstavljene načrte in ostalo dokumentacijo, ki jo po želji lahko dobijo na vpogled na oddelku za gospodarstvo in finance občinske skupščine Kočevje (soba št. 27/I). Temu oddelku sporočite najkasneje do 27. maja 1968 morebitne pripombe in predloge v zvezi s temi načrti.

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Živinoreja zgubo, mesnica dobiček

Kooperanti žele tako zadrugo, v kateri bodo imeli besedo — Kmetijstvo brez programa — Kmetje menijo, da ni prav, če ima mesnica zaradi nizkih odkupnih cen živine dobiček

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica, 26. aprila, so zelo podrobno razpravljali o zaključnih računih posameznih gospodarskih organizacij za lani, o zaključnih računih in delovnih programih skladov, prebrano je bilo poročilo o izvajanju odloka o krajevnem samoprispevku za gradnjo šol, lovsko-gospodarskem načrtu, imenovane so bile nekatere komisije in sprejetih je bilo nekaj odlokov; najbolj zanimiv za občane je tisti o cenah kruha.

Ko so razpravljali o zaključnih računih, so se odborniki najdalj zadržali pri kmetijski zadrugi Ribnica, kar je tudi razumljivo, saj je v občini največ kmetov.

Ze poročilo je ugotovilo, da je imela zadruga izgubo z lastno proizvodnjo — zato jo namerava letos postopno ukiniti — in s traktorji; medtem ko sta imela mesnica in trgovina precejšen ostanek dohodka.

Odborniki so bili o težavah zadruga zelo različnega mnenja.

Nekateri so trdili, da težave niso samo posledica slabega gospodarjenja kmetijske zadruga, ampak tudi naše in evropske gospodarske politike. Drugi so spet menili, da so si težav sami krivi, ker so se pustili zapeljati raznim političnim akcijam, zdaj pa morajo težave sami reševati. Tretji pa so ostali prepričani, da so bile politične akcije dobro zamišljene, le na terenu so bile slabo izpeljane.

Vendar so bili v nekaterih

zadevah skoraj vsi odborniki enotni. Tako so menili, da bi bilo bolje, če bi zadruga imela še gozdove. Kritizirali so tudi, da kooperanti zadruga poldrugo leto niso imeli seje. Zdaj jo bodo sklicali s pomočjo SZDL. Poudarili so, da želijo imeti tako zadrugo, kakršna kooperantom najbolj ustreza in v kateri bodo imeli tudi besedo.

Razumeli so, da zadruga ni kriva, če živina ne gre v promet, poudarili pa so, da je kriva, če ima mesnica velik dobiček na račun kmetov. Ta presežek naj bi šel vsaj za pospeševanje kmetijstva, če že kmetom niso odkupili živine po primernih cenah.

Zanimivo je bilo tudi, ko sta predstavnik zadruga in predstavnik občinske skupščine spraševala drug drugega: »Ima občinska skupščina izdelan program kmetijstva?« »Ima KZ program razvoja kmetijstva?« Ugotovila sta, da ga nima nihče. Prav zato so sklenili, naj kmetijska zadruga do naslednje seje skupščine pripravi svoj delovni program za nekaj let naprej.

Turisti za svojo zvezo

Na nedavnem sestanku turističnih društev občin Ribnica in Kočevje v Ribnici so sklenili, da bodo za obe občini ustanovili samostojno turistično zvezo oziroma podzvezo. Turistični delavci so namreč menili, da od sedanjih ljubljanske turistične zveze niso imeli posebne koristi. Po njihovem predlogu naj bi delalo vodstvo novega organa amatersko, sodež organa pa naj bi bil izmenično eno leto v Kočevju, drugo pa v Ribnici. Sestanek je bil sklican na pobudo ljubljanske turistične zveze, udeležil pa se ga je tudi dr. Danilo Dougan, predsednik Turistične zveze Slovenije.

KS o vzdrževanju cest

Ko so na zadnji seji občinske skupščine Ribnica razpravljali o osemnem skladu, je nek odbornik želel zvedeti, koliko stane vzdrževanje kilometra ceste (odgovora na seji ni dobil). Menil je namreč, da bi krajevne skupnosti lahko cenele in boljše vzdrževale občinske ceste na svojem območju. Neka krajevna skupnost je že kupila plug za oranje snega. Predlog odbornika je vsekakor vreden temeljitega premisleka.

Tukaj so že pred leti izkopali temelje za turistični dom pri Belih vodah (Loški potok). Denarja za gradnjo ni navdušenje je uplahnilo, zbrani material pa propada. — (Foto: Cveto Križ)

Za šole doslej 182.000 din

V prvem tromesečju je redno pritekalo le samoprispevek od osebnih dohodkov zaposlenih

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica so ugotovili, da je bilo v prvem tromesečju letos zbranih na podlagi odloka o krajevnem samoprispevku za gradnjo šol in obnovo šol 75.371,22 din.

Dohodek iz prispevka od osebnih dohodkov je znašal 67.226,91 din, prispevek od delovnega razmerja zaposlenih pri zasebnikih 2.714,77 din in prispevek od obrti 5.429,54 din. Razen tega je med dohodki knjižen še lanski saldo (ostanek), ki znaša 107.140,78 din.

Prispevek za gradnjo šol iz osebnih dohodkov so redno odvajale vse delovne organizacije na območju občine Ribnica. O plačevanju prispevka so bile obveščene tudi vse sosednje občine, v katerih so zaposleni ribniški občani, vendar po doslej znanih podatkih redno odvajajo prispevek le delovne organizacije iz območja občine Kočevje.

Ovreden ni bil tudi prispevek od pokojnin in prispevek od katastrskega dohodka, ker je bil razpis za prvo akontacijo vseh davščin izveden nekoliko kasno. Oboje bo urejeno najkasneje do 30. maja. Hkrati bo izvršena odmera krajevnega samoprispevka od obrti.

Posvetovanje sindikalnih svetov je združilo mnenja

Pred kratkim je bil v Ribnici posvet predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov iz Kočevja, Grosuplje in Ribnice. Na posvetovanju so govorili o predkongresni dejavnosti sindikatov. Da bi ta dejavnost zajela čim širši krog ljudi, so sklicali več sestankov, na katerih so razpravljali o vlogi sindikatov in o programu sindikatov, o delitvi dohodkov, oddihu in rekreaciji, razvoju zdravstvene zaščite in socialnega zavarovanja in o drugih vprašanjih.

Predstavniki občinskih sindikalnih svetov se bodo spet zbrali in izmenjali svoje ugotovitve. Tako sodelovanje je nedvomno koristno zlasti v času predkongresne aktivnosti.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

SAMO SE TOVORNI VLAKI vozijo skozi Ribnico. Odkar so ukiniteli na kočevski progi potniški promet, vozil skozi Ribnico le osem vlakov na dan. Promet naraščajo, zato obetaja nevarnost, da bodo v doglednem času ukiniteli tovorni promet.

SAMOPOSTREŽBA V RIBNICI je odprla pred kratkim gostinski lokal, v katerem dobi gost lahko alkoholne in nealkoholne pijače, morda jedi in enolončnice. Lokal je sodobno urejen, cene pa so ugodne. Novi gostinski lokal je lepa pridobitev za Ribnico.

V RIBNIŠKI RIBIŠKI DRUŽINI je vključenih 64 članov in 15 mladincev. Ribniška družina skrbi za obogatitev ribjega zarodka, saj vsako leto polnijo potoke s ribjim naraščanjem. Letos namerava družina organizirati tudi ribiško zabavo.

DOVOZ BUKOVH HLODOV na skladišče Inlesa v Ribnici je bil

Pregled pred sezono

Inšpektorji so v glavnem že zaključili pregled gostišč pred sezono v ribniški občini. V vseh gostiščih, kjer so vsaj malenkostna možnost, so v glavnem zahtevali, da morajo imeti stranišča na izplakovanje; pri točilnih mizah boljše s toplo vodo; podi v gostiščih pa morajo biti iz takega materiala, da se lahko čistijo. Pregledovali so prostore, opremo in kvaliteto pijače ter opozarjali na čistočo, nošenje delovne obleke itd. Kot skrajni rok za odpravo pomanjkljivosti so določili 15. maj ali 1. junij. Odvezli so tudi precej vzorcev vin, če so sumili, da vina morda niso primerna za prodajo. Tudi lani so odvezli precej vzorcev vin in v 60 odstotkih odvzetih vzorcev so z analizo ugotovili, da vsebujejo samorodnico. Pray zato so letos kontrolo vin še zaostri.

Proslava bo 22. julija

Občinska skupščina in občinski odbor ZZZ NOV Ribnica sta sporazumno določila, da bodo slovesnosti ob praznovanju 25 letnice velike partizanske zmage nad Italijani v Jelenovem žlebu na dan vstaje slovenskega naroda, 22. julija, v Jelenovem žlebu. Na proslavo bodo povabili udeležence partizanskih brigad, ki so sodelovale v boju, ter borce Levstikove brigade, ki ima v ribniški občini domicil. Na nedavni občinski skupščini ZZZ NOV Ribnica so predlagali, da bi bila letošnja proslava v Jelenovem žlebu osrednja partizanska proslava v Sloveniji.

Dražji kruh

Občinska skupščina Ribnica je na zadnji seji razpravljala o predlogu, naj bi se črn kruh podražil od 1,34 din na 1,40, beli pa od 2 din na 2,20. Razen tega naj bi »žito« iz Ljubljane odobrili na račun prevoza kruha podražitev za nadaljnjih 10 par, domačim zasebnim pekarnam pa nič. Odborniki so sklenili, da se predlagana podražitev sprejme, vendar brez dostavka, da lahko »žito« na račun prevoza podraži kruh še za 10 par pri kilogramu.

Volitve v »Pletilnici«

9. maja bodo volitve v delavski svet v delovni organizaciji Pletilnica Sodražica. Prav v teh dneh razpravljajo člani kolektiva na svojih sestankih po obratih o lanskem zaključnem računu podjetja, načrtu za leto in o vseh zadevah v zvezi s proizvodnjo, hkrati pa izbirajo kandidate za bližnje volitve članov delavskega sveta.

Bolje je s čelado kot brez

3. maja ob 9.15 sta trčila na cesti pod Jurjevico osebni avto taunus, ki ga je upravljal Franc Stupica in mopedist Alojz Košir, ki je vozil brez izpita. Oba sta domačina in sta vozila bolj po sredi ceste. Na vozilih je škoda za 1500 din, mopedist pa je bil težko poškodovan (počena lobanja, zlomljena noga) in prepeljan v ljubljansko bolnišnico.

Pred kratkim je prišlo do podobne nesreče v Kočevju, ko sta trčila motorist in avto. Motorist je ob trčenju priletel v avto in tako močno, da je napravil s glavno v karoserijo avtobusa precej veliko luknjo. Vendar motoristu ni bilo nič hudega, ker je nosil zaščitno čelado.

Ne reševati izgubljenih!

Iz sklada skupnih rezerv bodo dobili posojilo le tisti, ki ga bodo lahko vračali

Upravni odbor sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij občine Ribnica je na zadnji seji sklenil, da ne bo nekoristno porabljal denarja, kot je delal stari odbor. Novi odbor je namreč zameril staremu, da je ves denar porabil za reševanje »Gradbenikas«, ki pa je bil kljub temu likvidiran.

Novi odbor je sklenil, da denar sklada v bodoče ne bo porabljen za reševanje podjetij za vsako ceno. Upravni odbor bo dajal posojila le gospodarskim organizacijam, ki bodo dokazale, da bodo s posojilom povečale proizvodnjo in da ga bodo lahko tudi vrnilo.

Program dela pa sklad ni sprejel, ker bo pač moral

Prilodnjilč o mladini

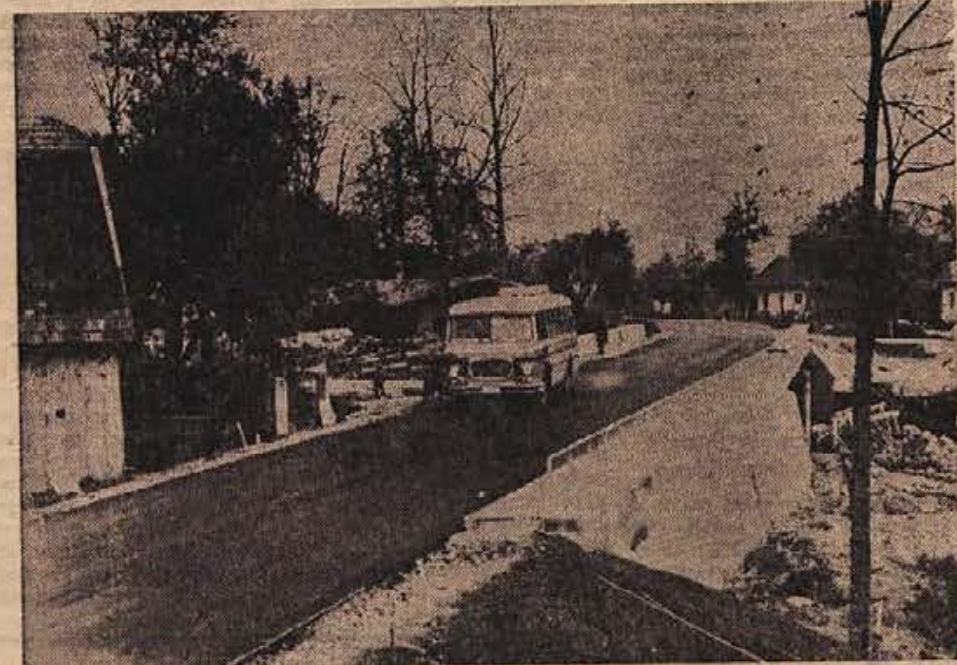
Poselna skupina občinske konference ZK za občino Ribnica že pripravlja material za sejo konference, ki bo predvidoma prilodnjil mesec. Na njej bodo razpravljali o mladini, njenem delu, vzgoji, zabavi in drugem. Komunisti namreč ugotavljajo, da sedanjše mladinsko vodstvo nima posebnih uspehov pri delu z mladino in da so mladi prepričani v glavnem sami sebi.

obravnavati posamezne primere oziroma zadeve šole, ko bo dobil vloge gospodarskih organizacij za posojilo. Vendar sklad ne bo mogel kaj posebnega pomagati podjetjem, saj bo letos razpolagal le s 60.000 dinarji.

Vodovod je prinesel v Lepovče radost

Prebivalci naselja Lepovče pri Ribnici, so imeli 27. aprila veliko slavo: praznovali so zaključek del in otvoritev novega vodovoda. Vodovod je bila želja prebivalcev tega delovnega naselja vsa povojna leta. Režijski odbor pod vodstvom Petra Begiča je začel akcijo letos zgodaj spomladi. Pri izkopu so sodelovali vsi vaščani. Ker sta šli graditeljem na roko tudi Vodovodno podjetje iz Kočevja in Stanovanjsko podjetje iz Ribnice, je bil vodovod zgrajen v kratkem času. Prebivalci Lepovč so izkope za vodovod opravili s prostovoljnimi delom.

Veliko delovno zmagalo so proslavili z zabavo in v prijetnem razpoloženju. Režijski odbor za gradnjo vodovoda in še posebej njen predsednik Peter Begič sta uspešno opravila svoje delo.

Mostu smrti v Goriči vasi ni več. Zgrajen je nov betonski most, ki dopušča vozilom normalno hitrost in je varen. Novi most je bil več kot nujen. Stari most je bil velika ovira za hitri promet, zato ni nič čudnega, da je terjal več prometnih nesreč, med njimi tudi smrtno. Ob prisotnosti predstavnikov občine, političnih organizacij in graditeljev so novi most 29. aprila izročili svojememu namenu. Vsem uporabnikom ceste želimo po novem mostu srečno vožnjo. — Na fotografiji: prvi dan na novem mostu. (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

Vsak nekaj, pa bi se pomoč poznala

V tednu Rdečega križa od 5. do 11. maja so v črnomaljski občini začeli zbirati podporne člane organizacije. Kdor vsaj enkrat na leto pokloni Rdečemu križu 10 din, postane podporni član. Tako zbrani denar bo v celoti ostal na domačem področju, porabili pa ga bodo za zdravstvenotvorno dejavnost, letovanje otrok, šolske pomoči in pomoči socialno šibkim občanom. Razen tega Rdeči križ zbira tudi rabljena oblačila in obutev, to pa predvsem v mestu. Pri vsaki hiši se najde stara obleka, ki bi jo morda lahko pogrešal, na dečeli pa bi marsikomu prav prišla, zato prosijo črnomaljskane, naj ne odrečejo pomoči.

Lepa prireditve črnomaljskih dijakov

Dijaki črnomaljske gimnazije so se v nedeljo, 5. maja zvečer, predstavili Metličanom z zelo kvalitetno prireditvijo »Mladost, podaj mi krilca«. Spored, ki je obsegal belokranjske folklorne pesmi, starejše ljudske pesmi in moderne melodije, je zredil ravnatelj glasbene šole Silvo Mihelčič, medtem ko je posamezne točke sporeda kot gost duhovito povezoval Toni Gašperšič.

Pa se to: dijaki so nekaterim vidnejšim predstavnikom družbeno-političnega in kulturnega življenja poslali po dve vstopnici (za predstavnika in ženo), pa so od vseh vabljenih videli le enega samega predstavnika. Prav bi bilo, če bi se drugi vsaj opravičili in vrtili vstopnico, po možnosti pa priložili tudi svoj prispevek, da bi tako moralno in gnotno podprli prizadevanja belokranjskih dijakov.

Prvi koncert ansambla Pussyke

Prvi beat ansambel v Beli krajini je imel 2. maja svoj prvi celovečerni koncert. Priredili so ga v Senuhu, kjer je bilo okoli 100 poslušalcev. Koncert je s primerno spretno besedo vodil gimnazijec Darko Stražar.

Več kot polovico programa so fantje izvedli brez posebnih napak, živeto, s pravo mero za glasnost. Člani ansambla so učenci inž. Jankovića na glasbeni šoli. Da so lahko organizirali samostojen koncert, so morali premostiti vrsto težav, med katerimi je največja pomanjkljiva oprema. Pa tudi časa imajo malo, saj so gimnazijci, razen tega pa nastopajo še na prireditvi »Mladost, podaj mi krilca«. Fantje priznajo, da jim v šoli res ne gre najbolje, hkrati pa menijo, da jim ne more nihče očitati, da nič ne delajo. Naslednji koncert ansambla Pussyke bo v Metliki.

Za kulturno revijo izbrani nastopajoči

Na občinski kulturni reviji, ki bo v Črnomlju od 20. do 25. maja, bo uprizorjenih 6 dramskih del, 1 mlad. igra, 1 folklorno-glasbena prireditve, dva večera pa bosta posvečena glasbi in petju, kjer bodo sodelovali 4 instrumentalni ansamblji in 3 pevski sbori. Predstave bodo popoldne in zvečer. Abonmajske vstopnice za vseh 11 nastopov bodo te dni v prodaji po 20, 15 in 12 din. Točen spored prireditev bomo objavili prihodnjič. K. W.

Vpijemo po kadrih, a ne znamo obdržati tistih, ki jih imamo

Diploma ni vse, je pa res, da brez šolanih ljudi gospodarstvo ne bo napredovalo — Škodljiv primitivizem je nekaj strokovnjakov že pognal — Zdrava kadrovska politika si počasi utira pot

Socialistična zveza je o kadrovski politiki nazadnje razpravljala leta 1964, pred reformo, tokrat pa so ugotavljali, do kod so v triletnih prizadevanjih prišli. Napredek bi bil lahko večji, če bi iz glav nekaterih dokončno izginili strah pred strokovnjaki.

Gospodarjenje je zmeraj manj odvisno od naključij in trenutnega stanja na trgu, vse bolj pa od dobre organizacije dela, strokovnega proučevanja trga in sodobnega delovnega procesa. Prav zato se ugotovitev pred tremi leti, da brez strokovnjakov ne bo uspehov, šele zdaj kaže v pravi luči.

V treh letih se je število nekvalificiranih v proizvodnji občutno zmanjšalo, izobrazbena struktura zaposlenih je napredovala, še zmeraj pa ni dovolj ljudi z visokošolsko izobrazbo. Najbolj pogrešajo pravnikov in ekonomistov.

16 strokovnjakov je že odšlo

Razveseljiva je ugotovitev, da je v zadnjih letih naraslo število domačih strokovnih kadrov — teh je še več kot 60 odst. — po drugi strani pa daje občine odšlo 16 univerzitetno izobrazbenih ljudi in da nekateri odhod še napovedujejo.

Ugotovili so, da so strokovnjaki odšli največ zaradi slabih delovnih in življenjskih pogojev, zaradi neustreznih delovnih sistemov v proizvodnji, ki ne nagrajujejo uspehov posameznika, ne nazadnje pa jih je pognalo proč tudi to, kar so se čutili v svojem okolju nezaželeni.

Manj razgledani ljudje v podjetjih so ponekod še vedno »rezervirani« do prišlekov, medtem ko domače strokovnjake podcenjujejo. Kadar pride v kolektivih do finančnih težav in ko zmanjkuje za plače, pa taka nerazpoloženja privrejo na dan. Strokovnjak z diplomom v žepu si tedaj prebere delovno mesto in gre tja, kjer so s primitivizmom opravili. Marsikdo, ki je

že služboval v Beli krajini, odsvetuje tudi drugim, da bi se tja javili na razpisana delovna mesta.

Leta 1964 so na srednjih, višjih in visokih šolah stipendirali 106 mladih ljudi, lani pa je bilo samo še 97 študentov. Če upoštevamo osip kadrov in preselejevanje, potem je število sedanjih študentov odločno premajhno.

V nekaterih kolektivih, posebno manjših (ki jim sicer ne gre slabo!), kažejo do študentstva pravočutni odpor. Njihova izobrazbena struktura je danes še prav taka, kot je bila pred 15 leti.

Nezadovoljivo je tudi izobraževanje na delovnem mestu. Dosti ljudi z neustrežno izobrazbo se zaseda delovna mesta strokovnjakov, ob tem pa si prav nič ne prizadevajo dokopati se do znanja. Tudi opravljanje strokovnih izpitov zamira, razen

tam, kjer jih izrecno zahtevajo.

Ne več starih napak!
Na občinski konferenci SZDL so se odločno zavzeli za to, da bi odnos do kadrovske politike in stipendiranja izboljšali. Predlagali so tudi, naj bi podjetja kot osnovo vsemu temu vpeljali močno kadrovske službe. To delo se marsikje podcenjujejo ali pa ga sploh ni. Če pa že kadrovske službe imajo, običajno nima prave bode. Nič čudnega tedaj, so dejali, da je spritko takih razmer tudi letosnja reelekcija pogorela.

RIA BAČER

Redna pomoč nezaposlenim

Občinski sindikalni svet v Črnomlju je letos izplačal že 5114 din redne pomoči nezaposlenim. Pomagali so predvsem brezposelnim delavcem iz bivšega podjetja LIC ter nekaterim drugim, ki so izpolnjevali pogoje pravilnika o delitvi sredstev iz sklada za nezaposlene.

ČAS TECE, NALOGE KOMUNISTOV SO VSE ZAHTEVNEJŠE

Delajmo z mladino, sicer bodo drugi

Na črnomaljskem področju je Zveza komunistov izvedla precej organizacijskih sprememb, idejnost članstva pa še ni pravšnja

Po reorganizaciji je večina večjih aktivov Zveze komunistov pokazala nov zalet pri delu, ena izmed pomembnih nalog, sprejemanje novih članov v vrste ZK, pa po mnenju konference ni bila uspešno izpeljana. Zamenjali so zlasti sprejem mladih komunistov. V občini je več kot 3000 občanov, mlajših od 25 let, med temi pa je zdaj le okoli 50 komunistov, čeprav jih še veliko izpolnjuje pogoje za članstvo.

Okoli sprejemanja mladih v organizacijo je bilo precej govora. Nekateri so menili, da bi jih morali na sprejem šele pripravljati, medtem ko je po daljši razpravi obveljalo načelo: mlade sprejeti, nato pa jih vzgojiti v dobre komuniste. Konferenca je bila enotna v tem, da je treba mladini nasploh posvečiti več pozornosti, sicer zapada pod napaden vpliv. Ugotovili so, da tam, kjer s svojim vplivom uspeva kler, dejavnost ZK in drugih organizacij ni dovolj močna.

Vinisko krajevno organizacijo so pohvalili kot eno najboljših, saj je prišla najdlje v ideološkem izobraževanju, prav tako pa se je resno lotila dela z mladino in obravnave gospodarskih vprašanj. Tudi krajevne organizacije v Črnomlju in drugod

se lahko se pohvalijo z uspehi, medtem pa nekateri aktivisti še niso našli vsebine dela. Omenili so komuniste v obrtnem komunalnem podjetju, ki pripravljajo čas predvsem z razpravami o partijski članarini, ne vidijo pa pomembnih nalog, kot so razvoj podjetja, utrditev šibke discipline in drugih.

Viniška himna je najbolj vžgala

26. aprila zvečer so na livadi ob Kolpi Vinčani praznovali obletnico ustanovitve OF in letošnji prvi maj. Za kulturni del proslave ob tabornem ognju so poskrbeli prosvetni delavci in šolska mladina, o pomenu praznovanja pa je govoril Franc Pavlakovič. Na prireditvi je bilo okoli 300 ljudi, ki so zlasti toplo pozdravili nastop viniških fantov. Ti so morali kar dvakrat zapeti viniško himno. Proslava je zaključila 12 plesnih parov v narodnih nošah. V kolo so nato vstopali tudi gledalci. Zborna petje se je čez Kolpo razlegalo dolgo v noč.

Nezaupnica direktorju zdravstvenega doma

Svet zdravstvenega doma v Črnomlju je na zadnji seji tik pred prvomajskimi prazniki razrešil dolžnosti direktorja ustanove dr. Pavla Slamaya, ker ni izpolnjeval sklepov samoupravnih organov. Na seji je bilo navzočih 10 do 15 članov sveta. Vsi so s tajnim glasovanjem izrekli direktorju nezaupnico, ker menijo, da po vsem, kar se je v zdravstvenem domu zgodilo, dr. Slamay ne more ostati na položaju.

Dragatušani so v svoji sredi tople pozdravili pisatelja Franceta Bevka. Tokrat se v vasi ni ugnel dlje zadržati, ker so ga čakali pionirji na Vinici, obljubil pa je, da bo pionirje spet obiskal ob koncu šolskega leta. (Foto: R. Bačer)

V Dragatušu letos manj besed, pa več dejanj

Lep krajevni praznik s proslavo in veselico — V gosteh so imeli tudi pisatelja Franceta Bevka, ki je solarjem razdelil 74 župančičevih bralnih značk

V nedeljo, 5. maja, so v Dragatušu spet praznovali krajevni praznik. Popoldne ob 9.30 je bila v dvorani združenega doma prav lepa proslava. Po krajšem govoru predsednika krajevne organizacije ZZB Poldeta Bečija je bil kulturni program. Nastopila sta že znana in dobro uvežbana folklorna skupina učencev osnovne šole ter šolski pevski zbor pod vodstvom učiteljice Mare Brodarič, slišali smo nekaj recita-

cij, nato pa se je prvič predstavil vaški moški pevski zbor, ki ga vodi Evgen Cestnik.

Po programu, kateremu so v nabito polni dvorani vaščanov prisostvovali tudi pisatelj Francet Bevka in predstavniki občine ter organizacij, so solarjem na svečan način podelili 74 župančičevih bralnih značk. Veselje je bilo tem večje, ker je pisatelj Bevka vsakemu značkarju posebej čestital.

Vaščani so imeli popoldne še gasilsko veselico na prostem. V pogovorih ob kozarcu vina pa je marsikdo povedal, da so z letošnjim krajevnim praznikom zelo zadovoljni. Bilo je sicer manj govorov, pa več narejenega. Začeli so graditi težko pričakovano asfaltno cesto do Vinice, nekaj dni pred praznikom pa so v vasi dokončali tudi preureditvena dela v združenih hlevih.

Dragatuš: pošta in cesta v ospredju

Ko je pošta jeseni uvedla poštni predal v Dragovanji vasi za dostavo pošilk v zaselek Finki, so ljudje močno negodovali. Pred kratkim pa so se na razširjeni seji krajevnega odbora SZDL s predstavniki pošte in prizadetih vasi o tem pogovorili. Sklenili so, da bo dragatuška pošta odslej dostavljala pošiljke le dvakrat na teden v vasi Črešnjevci in Knežina (doslej je bila dostava trikrat na teden), zato bo poštar dvakrat tedensko prihajal tudi v Pinke.

V Starem trgu »Upanje na kredit«

Medtem ko so v vsaki večji vasi na črnomaljskem območju spravili skupaj kako prireditve, s katero so se pripravili na tekmovanje za župančičevo nagrado, pa so zaradi raznih težav v Starem trgu odlašali. Pred kratkim pa je tamkajšnje prosvetno društvo v režiji prof. Marka Kobeta postavilo na oder »Upanje na kredit«. Igra je uspeša, vprašanje pa je, če bo prišla v poštev za tekmovanje, ker so rok za prijavo zamudili.

Velika izbira novih vzorcev za pomladne in letne obleke, konfekcije, pletenin, posteljnine, perila in preprog pri

„Beleteksfil“ ČRNOMELJ

NOVICE črnomaljske romune

Začeli bodo graditi gasilski dom

V Metliki tečejo zadnje priprave za slovesen začetek del za novi gasilski dom. Svečanost bo v nedeljo, 12. maja, ob 9. uri v bližini avtobusne delavnice, ko bodo štirje najstarejši člani metliškega gasilskega društva, in sicer Ivan Drobnič, Gustav Henigman, Anton Rus in Ignac Stupar zasadi prve lopate za gradnjo novega doma. Nato bo prebrana listina, ki bo pozneje vzidana v temeljni kamen.

Ta dan bo društvo tudi dobilo novo motorno brizgalno tipa Rosenbauer. Novo motoriko bodo takoj preizkusili, saj bo po slovesni izročilni brizgalne v parku pred vinsko kletjo velika vaja, na katero je povabljenih vseh 17 društev metliške gasilske zveze.

Novi gasilski dom v Metliki bo gradilo belokranjsko gradbeno podjetje BEGRAD.

Tudi v kmetijstvu brez znanja ni uspehov

Mladina, ki je končala obvezno šolanje v nižjih razredih osemletke, ostaja doma — Njej je namenjeno kmetijsko izobraževanje, ki ga vpeljuje delavska univerza — Prijave so že začeli zbirati

Na metliškem področju vse več mladine po obveznem šolanju ostaja doma. Nekateri nimajo denarja za nadaljnje šolanje, drugim je pot v poklice tudi sicer zaprta, ker nimajo končane osemletke. Edino možnost zaposlitve jim nudi kmetijstvo, saj prav v Beli krajini na kmetijah občutno primanjkuje delovne sile.

Za kmetovanje se je marsikateri že odločil, toda mladini manjka znanja, saj se o kmetovanju ni nič učila v šoli. Starši so že večkrat predlagali, naj bi v šolah spet uvedli kmetijski pouk, toda zaradi prenatrpanih učnih programov to ni mogoče. Vse to je v Metliki privedlo do razmišljanja o možnostih za posolsko kmetijsko izobraževanje. Na pobudo SZDL in v sodelovanju s kmetijsko zadrugo se je delav-

ska univerza odločila organizirati kmetijsko šolo. Po vaseh že zbirajo prijave, koliko mladih ljudi je doma in koliko je med temi intereso za dopolnilno izobraževanje.

Ko bodo prijave zbrane, se bodo na skupnem sestanku pogovorili, za kakšno obliko izobraževanja so najbolj vneti. Če bo dovolj prijav, nameravajo organizirati redno

dvoletno kmetijsko šolo, sicer pa trimesečne tečaje v zimski sezoni. Na teh naj bi učenci pridobili vsaj osnovno znanje iz poljedelstva, živiloreje, vinogradništva, sadjarstva, zaščite rastlin in gnojenja, spoznali pa bi tudi sodobne kmetijske stroje.

Za predavatelje v Metliki niso v zadregi, saj je pripravljenih poučevati več agronomov, zadruga pa je obljubi-

la dati na razpolago svoje kmetijske stroje za praktičen pouk.

Pri vsej stvari je edino nerešeno vprašanje financiranje takega izobraževanja. Kot kaže, pa tudi s tem ne bo nepremostljivih ovir. Seveda pa bo moral del stroškov za šolanje prispevati vsak učenec. Čim več bo prijavljenih, tem manj bo treba plačati.

Razveseljivo pa je, da so kmetje pripravljene žrtvovati nekaj tisočakov za znanje. Vse bolj se zavedajo, da danes na kmetiji ne zadošča več samo pridne roke in da tu brez znanja ni uspehov.

Priložnost ga je zapeljala

Ivan Koželj iz okolice Metlike je bil obsojen zaradi treh tatvin

Takojšnje priznanje in obžalovanje storjenega kaznivega dejanja je senat okrožnega sodišča v Novem mestu upošteval kot olajševalno okoliščino, ko je sodil Ivanu Koželju, delavcu iz okolice Metlike.

4. novembra lani se je ta splazil v komaj zgrajeni transformator tovarne BETI ter vzel v njem shranjen električni vrtni stroj, last podjetja ELEKTRO. Ker je kot zidar delavec v tovarni BETI pomagal graditi transformator, je vedel za stroj in zasnoval načrt, kako si ga bo prilastil. Tatvina pa je bila takoj odkrita in ker je sum padel na Koželja, so

ga kralu obiskali miličniki. Tatvino jim je takoj priznal, obenem pa pokazal, kam je v šupi zakopal stroj. Tam

Poslednje pismo Vilmi Štajer

Mnogo let je minilo od tvojega pisma naših borcev in bork, zdaj pa je naneslo, da Ti jaz napišem v poslednje slovo.

Zalostni in globoko pretreneni ob Tvoji nenaadni smrti smo se zbrali pred domom, za katerega si dolga leta skrbela z veliko ljubeznijo, saj si bila v našem mestu vzor matere in delovne žene.

Že leta 1941 si bila med aktivnimi udeleženci naše revolucije, ponosna si bila na svoji hčerki, posebno na prvoborko Olgo. V težkih dneh našega boja si bila tako trdno prepričana v uspeh in zmago, da si bila nam vsem v močno oporo. Postala si ena izmed nepozabnih mater, katerih imena bodo v naši zgodovini zapisana z zlatimi črkami.

Nikoli ne bomo pozabili Tvojega joka in krinka, ko si morala s hčerko Zlato leta 1942 nasilno zapustiti dom. Dolgo je bilo trpljenje v taborišču na Rabu, toda s svojo večrno in globokim zaupanjem v zmago si se vrnila, čeprav z nacetim zdravjem.

Ob povratku med svoje sodelavce je bila Tvoja glavna skrb pomoč partizanskim bolnišnicam. Največje priznanje pa si dobila spomladi 1944, ko si bila na listi OF izvoljena v prvi narodno-osvobodilni odbor v Metliki. Se in še bi lahko govorili o Tvojem delu, kajti mnogo Ti dolgujemo. Draga Vilma, v naših srcih boš za zmeraj ostala v najlepšem spominu!

REGINA FIR

138 značkarjev v Metliki

Pred dnevi so na osnovni šoli v Metliki svečano podelili Zupancičeve pralne značke. Zaslužila si jih je 138 učencev. Med temi je 20 učencev dobila zlato značko, 34 srebrno, 47 bronasto, 37 pa Očebanovo. Učenci so ob tej priložnosti v programu pokazali, kaj so se naučili, ko so prebirali dela za tekmovanje. Vsakemu učenec posebej je značko pripel pisatelj prof. Jože Dular. NI

V Beli krajini boljša luč

Predvideni investicijski plan Elektra Ljubljana — poslovne enote Novo mesto je letos za Belo krajino dokaj obsežen. Plan sicer še ni bil dokončno sprejet, predvidevajo pa, da bo investicija po približnih izračunih znašala okrog 260.000 din.

Podjetje bo letos zgradilo daljnovod Lokvica-Metlika, dogradili bodo omrežje in nov transformator v Čankarje-

vem naselju v Metliki, poskrbeli pa bodo tudi za boljšo napetost v Bušnji vasi in na Suhorju.

Če bo občinska skupščina Crnomelj dobila posojilo v višini 462.000 din, ki ga bo odplačevala poslovna enota Novo mesto, bodo letos zgradili nove transformatorske postaje in elektrificirali tudi nekatera manjša naselja v crnomeljski občini. Letos nameravajo zgraditi transformatorske postaje v Loki pri Crnomlju, pri Zori na Otovcu, elektrificirali pa bodo tudi hiše v Rodinah.

Jelki Štampohar v spomin

Vest o tragični smrti gostilničarke Jelke iz Gradaca nas je pretresla tembolj, ker je našla smrt prav tam, kjer je nekoč reševala življenje sebi in drugim. Za pred vojno napredno usmerjena je začela z vso družino 1941 do lani v NOB. Ko pa je prišel usodni 26. julij 1942, ko so se nad domačijami partizanskih druščin v Gradcu začeli zbirati ognjeni valovi in so okupatorji polovili precej domačinov ter jih odgnali v internacijo, se je Jelka še posebno izkazala. Ujeli so tudi njene starše, Jelka pa je preplavalala Lahinjo, obvestila o nevarnosti še nekaj druščin ter odšla v gozd.

Domov se je vrnila po kapitulaciji Italije, ko je postala mati. Medtem je kot partizan padel tudi njen edini brat Ivan. Tudi po osvoboditvi je zmeraj našla čas za udeleževanje v družbeno-političnem življenju, zlasti pa je bila delavna pri Zvezi borcev, AFZ ter v gasilskem društvu. Zadnje čase je delala še pri društvu upoko-jencev.

Kako prijudljena je bila Štampoharjeva Jelka, se je izkazalo na pogrebu. Od bitu in daleč so prihitali prijatelji in znanci, da ni izkazali poslednje čast.

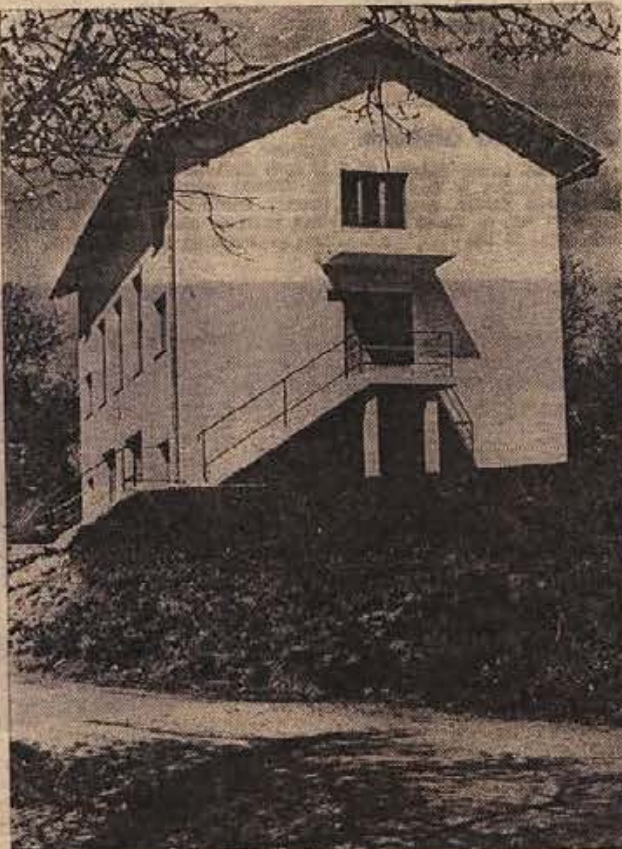
F. R.

Mesec in pol ni bilo dežja

V vsej Beli krajini letos prideleki slabo kažejo. Nekaj je kriva pozeba v marcu, nekaj pa suša, kajti že mesec dni in pol ni bilo omembe vrednega dežja. Travnate površine so že zdaj močno prizadete, pšenica je nizka in ima kratko klasje, škoda pa bo tudi v vinogradih, če v kratkem ne bo vremenskih sprememb. Verjetno pa se bodo kmetje pritoževali tudi nad koruzo. Sadržli so jo v suho zemljo, zato najbrž ne bo skakala.

Zaživelo je delo v klubu

V mladinskem klubu v Metliki se je začelo prijetno mladinsko življenje. Za 1. maj so gojenke poklicne šole tovarne BETI pripravile proslavo, ki pa je bila, žal, zelo slabo obiskana. Med prazniki je bil v klubu ples. Mladincem se je prvič predstavil domači beat ansambel »Bele brez«, ki je požel vse simpatije mladih. NI

Gasilski dom, zgrajen pred dvema letoma pretežno z delom občanov, je v Draščih najlepša stavba. V njem ima svoje prostore tudi krajevna skupnost, imajo pa tudi dvorano za vaše prireditve in sestanke (Foto: R. Bačer)

ZASADIMO LOPATE!

Vabimo vse prijatelje gasilstva, da se v nedeljo, 12. maja, udeležite slavlja ob zasadi prvih lopat za gradnjo novega gasilskega doma v Metliki in prisostvujejo predaji nove gasilne brigadne metliškega gasilca ter vaji vseh gasilskih društev metliške občine. Začetek slavlja bo ob 9. uri na gradbišču pri avtoservisu delavnici.

Franc Jakljevič — petdesetletnik

28. aprila so številni znanci in prijatelji tovariško stisnili roko Francu Jakljeviču, znamenemu družbeno-političnemu delavcu, ki je ta dan praznoval svojo 50-letnico rojstva.

Kot večini naših naprednih ljudi so bila tudi Jakljevičeva mladostna leta v stari Jugoslaviji trda in grenka. Bil je najstarejši sin in je po prezgodnji očetovi smrti na majhnem posestvu moral prevzeti skrb za preživljanje družine — materu in nedoletnih bratov in sester. Delal je kot pri ložnostni delavcu, dokler mu ni uspelo dovršiti kmetijsko šolo na Grmu in se je nato zaposlil pri takratni banovinski trsnici in drevesnici na Vinomeru. Tu ga je zatekla druga svetovna vojna in mladi Jakljevič se je takoj p-

vso vneto vključil v delo za Osvobodilno fronto. Sodeloval je pri pripravah za vstajo, pri ustanavljanju vaške zaščite in v odboru OF za vzhodno Belo krajino. Že leta 1942 je bil sprejet v Partijo, postal je član rajonskega komiteja KPS Metlika, kasneje pa je bil sekretar rajonskega in okrajnega komiteja KPS Semčje vse do leta 1944, ko je bil dodeljen službi državne varnosti.

Jakljevičovo delo na terenu ni ostalo skrito sovražniku. Tako ga je že 1943 pri izvrševanju dolžnosti iz zasede zadelo belogardistično krogljo in je ranej komaj ušel najhujšemu. Tik pred koncem vojne so ga spet prešetale sovražne kroglje in je naključje in hitra zdravniška pomoč sta pripomogla, da je v bolnišnici živ dočakal svobodo.

Takoj po vojni najdemo lov. Jakljeviča sredi neutrudnega dela za obnovo in socializacijo lagradnje osvobodjene domovine. Druga je vrsta odgovornih dolžnosti, ki jih je opravljal vsa povojna leta. Nazadnje pa je bil od 1938 do svoje upokojitve 1960 direktor Kmetijske zadruge v Metliki.

Vsa leta so bila pri Jakljeviču bogato izpolnjena z delom za skupne koristi, z delom, ki je skraj vedno bilo kronano z uspehom, čeprav so neredko stala na poti velike ovire. Prav v letih, ko je vodil metliško občino, se je ta pričela trgati iz svoje zaostalosti in nerazvitosti, saj so bila takrat pereča vprašanja zaposlitev delovne sile, napeljava dobre pitne vode, gradnja zdravstvenega doma in pekarnice, kanalizacija in tlakovanje cest, poskrbeti je bilo treba za nova stanovanja, popraviti školska poslopja in pokopalnice po vaseh, reševati kmetijska vprašanja, predvsem pa pridobiti občini prvo industrijo, ki naj bi dvignila standard v dolge kmetične in obrtniške zaostali Metliki.

Zato je tov. Jakljeviču — danes že vedno uspešno sodeluje v našem družbenem življenju — lahko prijetna vest, da je njegovo delo za skupnost obrnilo lepe sadove. Želimo mu pa še čimveč zdravih in uspešnih let! D.

Kopališče na Kolpi odprto

V Metliki so za 1. maj odprli lani zgrajeno kopališče na Kolpi. Ze prve dni je imel gostinski lokal na kopališču precej gostov, v nedeljo pa se jih je nekaj tudi kopalo v Kolpi. Tokrat se v vodo niso spuščali le posamezniki, kot zadnje marčevsko nedeljo, temveč je bilo kopalcev že precej.

SPREHOD PO METLIKI

■ KER JE DOSLEJ DRUSTVO mojstrov v Metliki uporabljalo za shranjevanje svojih pogrebnih rekvizitov nosila, orožje, vrvi itd.) mrtvašnico na mestnem pokopališču pri Sv. Roku, se je z župnim uradom dogovorilo, da bi za te rekvizite uporabili prostor pod levim zvonikom pokopališke cerkve. S skupnimi sredstvi Društva mojstrov in župnega urada je Komunalno podjetje uredilo ta prostor, napravilo nova vrata, ometalo steno in namestilo žleb, da ne bo deževje zamakalo stene.

Mrtvašnica pa bo odsej služila le svojemu namenu in jo bodo temu primerno tudi uredili.

■ POSLOPJE NEKDANJE PRVE DOLENJSKE hranilnice in posojilnice v Metliki, v kateri je sedež Dolenjske banke in posojilnice ter metliških družbeno-političnih organizacij, so minul mesec okusno prepletkali. Prav tako je dobila novo podobo sosednja stanovanjska hiša, v kateri stanujejo nekateri prosvetni delavci.

■ KOMUNALNO PODJETJE JE pred prazniki z belo barvo ojačilo na parkiriščih bokse za avtomobile. Obenem je s cebrami ponovno prepletkalo vse prehode za pešce.

■ NA BREGU NASPROTI parne pekarnice je posestnik Niko Vujčić zgradil nove stopnice, ki vodijo s ceste naprej na breg do njegove hiše. Nove stopnice tudi čisto tako lepo učinkujejo na prejšnjem zaračunem bregu, kamor so mnogi odlagali črepljine in smeti.

■ V METLIškem KINU bodo od petka do nedelje (od 10. do 12. maja) predvajali zgodovinski spektakel KLEOPATRA, na kar že danes opozarjamo Metličane in okolčane.

■ NA OSNOVNI SOLI V Podzemlju so 30. aprila mladim tekmovalcem za Zupancičovo bralno značko slovesno podelili 18 bravnastih, srebrnih in starih značk. Po lepem kulturnem sporedu je značke mladim bralcem razdelil pisatelj Jože Dular.

Nič vpliva na reelekcijo?

Aprila letos je potekel mandat 13 direktorjem. Občinska volilna komisija v Brežicah je ugotovila, da se tudi letošnja reelekcija ni posrečila in da so se kar v desetih delovnih organizacijah prijavili prejšnji direktorji. Razpisni pogoji so bili v 13 primerih prepisani iz statutov delovnih organizacij in prilagojeni sedanjemu vodstvu.

Reelekcija se po mnenju komisije preveč sprovača v kampanjo. V občini je premalo skrbi za vodilne kadre, saj trenutno res ni nobene izbire. Občinska volilna komisija in širša družbeno-politična skupnost nimata dovolj vpliva na reelekcijo, del politične odgovornosti pa morata prevzemati na svoje rame ob likvidaciji podjetij.

Gasilci tokrat kritični

28. aprila je bil v Brežicah redni občni zbor gasilske organizacije. Prisostvovali so mu gostje iz Ljubljane, Zapršiča in Samobora.

Izredno kritično operativno poročilo je podal tovariš Hotko. O dvoletnem delu upravnega in nadzornega odbora je poročal tov. Golder. Po poročilih in razpravi so izvolili novo vodstvo občinske gasilske zveze in delegate za republiški kongres. Republiški poslanec Mirko Kambič je prisotnim obljubil, da bo v skupščini razpravjal o financiranju gasilskih organizacij in novem zakonu.

Igrišče za minigolf odprto

Dan pred 1. majem so v Cateških Toplicah odprli novo igrišče za minigolf. Zgradilo ga je gradbeno podjetje TEMELJ iz Črnuča. To je četrto igrišče, ki so ga napravili v Sloveniji. Imajo ga v avtokampu na Ježici, v Mednem in v Porecu, pred kratkim pa so ga začeli graditi v Podvumu.

Ta investicija je veljala zdravilišče 200.000 dinarjev, od tega 100 ameriških dolarjev licenca.

Za turiste, ki obiskujejo Toplice, bo minigolf prijetno razvedrilo. V malce enolično zdraviliško življenje bo vnesel nekaj živahnosti, kakršne si želijo predvsem zdravi gostje.

J. T.

NOVO V BREŽICAH

SONČNO PRVOMAJSKO JUTRO je zbralo v Sentrvid veliko Brežičanov. Za jedila, pijačo in dobro voljo so poskrbeli iznajdljivi člani SZDL z Zelnege. Za dobro voljo je igral instrumentalni duet, številne točke pa so popoldne dodali še člani brežiškega pevskega zbora. Vsega je bilo dovolj, je vode je akoraj zmanjkalo. Znanjo so morali skrbeti mladi taborniki, ki so ostali v Sentrvidu do 2. maja.

V ČATEŠKIH TOPLICAH so s prvim majem odprli turistično sezono. Z veliko skrbo so že nekaj tednov urejali okolico zdravilišča, pri omer so s prostovoljnimi delom pomagali val člani kolektiva. Na novo so asfaltirali poti in uredili parkirne prostore. Za prvomajске praznike so na polnili z vodo tudi letni bazen. Kopalci se ga hitro nasedli. Zdej sta urejena tudi vrtova pred kavarno in pred kopalniško restavracijo.

DIJAKI BREŽIŠKE GIMNAZIJE so s prostovoljnimi delom že lani začeli urejati igrišče pred šolo. Letos so napravili tribuno, po prvomajskih praznikih pa jim je prišel na pomoč še buldožer in splinarjal okoliško igrišče. Novo igrišče bodo odprli za dan

Gasilci iz Brežic so pripeljali vodo in jo natočili v izsušeni vodnjak pri Orešarjevih na Dobnem. Za nekaj časa bodo ljudje spet brez skrbi, toda dežja si še vedno želijo, da bi vsaj malo omilili posledice suše. (Foto: J. Teppey)

PREBIVALCI HRIBOVSKIH VASI DVA MESECA BREZ VODE

Vode ni bilo, presahnili so vsi izviri

Iz Brežic so vozili gasilci vodo 8 kilometrov daleč — »Zdej preživljamo čase, ko je v sodih več vina kot vode v vodnjakih,« so pripovedovali na Dobnem. Občinski skupščini so hvaležni za pomoč — Ljudje so v strahu za sadno letino

Brežiški gasilski avtomobil je bil v tednu pred prvomajskimi prazniki vse dneve na poti. Pod vodovodnim stolpom so vsak dan natakali vanj vodo in jo dovažali vasem, ki jih je suša najbolj prizadela.

Najbolj kritično je bilo na Cerini in na Dobnem. Pomikanje vode so v teh hribovskih vaseh občutili že dva meseca, za Jurjevo pa so bili suhi vsi vodnjaki in tudi iz izvira že zdavnaj ni pritekla niti kaplja studenčnice.

V četrtek, 25. aprila, sem se okrog polnoči pridružila šoferju gasilskega avtomobila Tonetu Dvorščaku in spremljevalcu Antonu Novaku, ki sta že drugi dan vozila vodo po naročilu občinske skupščine.

Peljak smo se 8 kilometrov daleč v vas Dobeno. Prva hiša je tisto jutro dobila vodo že kmalu po sončnem vzhodu. Tokrat je bila na vrsti domačija Jožeta Orešarja.

Na dvorišču se je zbrala ob prihodu gasilcev vsa družina. Avtomobilsko cisterno so zapeljali poleg vodnjaka za kapnico, v katerega že meseca ni pritekla voda. Nič čudnega, da so domači tako željno pričakali potujoči rezervoar.

»Zdej so časi ko imamo vina več kot vode,« je pol v žali, pol zares pripomnil gospodar.

»Kako dolgo še to traja?«
»Dva meseca nam že primanjkuje vode. Dovažali smo jo z Zelnege,« je pojasnil.
»Ni tu v bližini nobenega izvira?«
»Seveda je, a je že zdavnaj presahnil. Take suše ne pomnimo. Suhi jeseni je sledila zima brez snega, suhi zimi pa pomlad brez dežja.«

»Koliko morate plačati za 2000 litrov vode, ki vam jo pripeljejo z gasilskim avtomobilom?«
»Stirideset dinarjev, včera j danes pa le deset. Drugo bo prispievala občinska skupščina. Tega razumevanja v stiski smo zelo veseli.«

JOZICA TEPPEY

Pogovor z delavci v tujini

Občani, ki žive in delajo v tujini, so se radi volje udeležili razgovora, ki ga je pred dnevi sklical z njimi občinski sindikalni svet. Na pogovor so prišli tudi njihovi svojci, ker so nekateri povabljenci medtem že odpotovali nazaj.

Na srečanje z delavci v tujini so prišli razen predstavnikov družbenih organizacij iz domače občine tudi sekretar republiške komisije za mednarodne odnose, predstavnik Komunalnega zavoda za zaposlovanje v Celju, predstavnik celjske Kreditne banke in predstavnik socialnega zavarovanja.

Delavci so dobili odgovore na zastavljena vprašanja in so menili, naj bi podobne razgovore še sklicovali. Moti jih zlasti visoka carina za uvoz starih kmetijskih stro-

jev in gospodinjstkih pripomočkov. Zanimali so se za zdravstveno zavarovanje svojcev in dobili potrebna pojasnila. Po končanem uradnem delu so si ogledali Posavski muzej.

Radio Brežice

PETEREK, 10. MAJA: 20.00—20.25 — Nove plošče RTB, obvestila. 20.25—21.15 — Glasbena oddaja — Izbrali ste sami.

NEDELJA, 12. MAJA: 11.00 — Domače zanimivosti — Mirica Avsec: Letošnji občinski proračun in trenutni problemi — Stane Škalar: Nekateri novosti v financiranju šolstva — Za naše kmetovalce: Inž. Olga Lubšina — Kako bomo letos škropili; sadno drevje — Igra vam ansambl Borisa Franka — Magnetofonski zapis: priprave na letošnje praznovanje dneva mladosti — Pozor, nimas prednosti! — Obvestila, reklame in sponzor kinematografov. 12.40 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 14. MAJA: 18.00—19.00 — Novo v knjižnici — Jugoton vam predstavlja — Literarni utrinki: Desanka Maksimović — iz naše glasbene šole — Obvestila in filmski pregled — Tedenski športni komentar — 19.00—19.30 Tuji pevec se predstavlja z najboljšimi popularnimi kompozicijami.

Krvodajalci, pridite!

Občinski odbor Rdečega križa v Brežicah vabi občane, naj se udeležijo krvodajalske akcije, ki bo v sredo 15., in v četrtek, 16. maja. Darovalcem bodo odvzemali kri v brežiškem zdravstvenem domu od 7. do 15. ure. Pridite!

Asfalt do Skopice

Krškovaščani so 30. aprila pripravili pogostitev za delavce Cestnega podjetja. Zraven so povabili predstavnike občinske skupščine in političnih organizacij, da so skupaj proslavili novo asfaltno zvezo med Skopicami in Krško vasjo.

V imenu prebivalcev ob tej cesti in v imenu vseh tistih, ki se vozijo po njej, se je odbornik Ivan Prah srčno zahvalil vsem, ki so jo pomagali modernizirati. Dejal je, da je to zanje velik prvomajski dar, ki jim bo ostal v najlepšem spominu.

Nastopi za dan mladosti

Zadnji ponedeljek v aprilu se je sestel operativni štab za prireditve ob dnevu mladosti. Predstavniki mladinskega komiteja, doma JLA in prosvetni delavci so določili okvirni program praznovanja.

V četrtek, 23. maja, bo v Brežicah javna oddaja »Pokaži, kaj znaš, dan za tem pa ulični tek. Za 25. maj so napovedana športna tekmovanja na novem gimnazijskem igrišču. Praznik dneva mladosti bo zaključil sprevod športnikov in članov drugih organizacij skozi mesto do stadiona, kjer bodo po skupinskem nastopu podelili priznanja najboljšim.

UREDILI BODO NOTRANJOST IN PROČELJE

„Potrošnja“ obljublja...

Odslej trgovina in sodobni gostinski prostori

O pripojitvi Gostinskega podjetja k trgovskemu podjetju LJUDSKA POTROŠNJA smo bralce obvestili po zadnji seji občinske skupščine. Ta se je soglasno izrekla za tako rešitev, dokončno pa sta jo potrdila oba kolektiva.

Ta teden je na vrsti izročitev in predaja poslov novi upravi LJUDSKA POTROŠNJA namerava takoj naročiti načrte za preureditev narodnega doma.

V spodnji in zgornji dvorani bo razstavnica in prodajni salon pohištva. Desno od sedanjega vhoda bo kmečka pivnica, levo pa sodobna restavracija z novo kuhinjo. Malo dvorano v prvem nadstropju bodo preuredili za družabne prireditve in bo

lahko sprejela do 300 gostov. V nadstropju više želi podjetje postopoma urediti tujске sobe. Stavba bo dobila tudi centralno ogrevanje.

Letni vrt na dvorišču bodo asfaltirali. Vse to, kar je bilo pravkar naštet, bo predvidoma urejeno do novembra letos. Za narodnim domom se bo LJUDSKA POTROŠNJA lotila še modernizacije drugih gostinskih lokalah v okviru dosedanjega gostinskega podjetja.

V. P.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Ivanka Glogovšek iz Dol. vasi — Aleša, Milena Komučar iz Krške vasi — Ireno, Rozalija Polovič iz Krškega — Alenko, Metka Kršak iz Brežic — Natašo, Jožica Vebje z Bizeljskega — Mojco, Slavka Tomše iz Trnja — Darjo, Milena Agreš iz Sela — Brigito, Ruža Roščohar iz Dukovšca — Vesno, Dragica Štoje iz Leskoveca — dečka, Mihaela Cvet iz Križi — Mirana, Anica Savrič iz Sentenarta — dečko, Ivana Jalovec iz Kremenca — Darjo, Marija Podgoršek iz Pečic — Ladislavo, Katica Kapusta iz Križi — Tihomira, Ana Pigar iz Sremiča — dečka, Ljiljana Čukmak iz Brežic — dečka.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREC

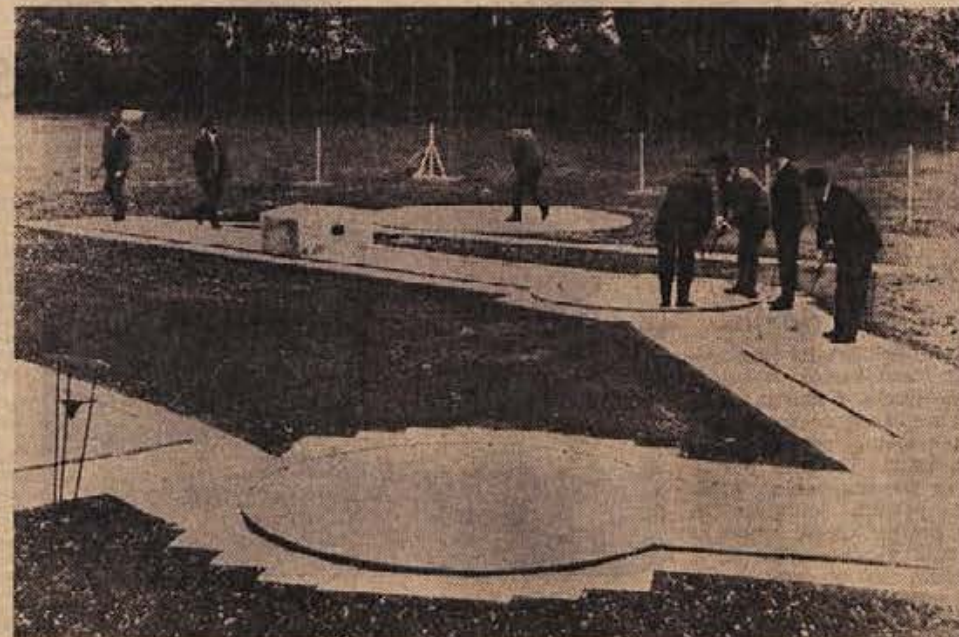
Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Dušan Zlatiš, tehnik iz Lenarta, je padel pri delu v podjetju in si poškodoval glavo in levo roko; Rudolf Jambrešič, delavec iz Ledine, je padel z motorjem in si poškodoval levo nogo; Jože Kozuh, papirničar iz Krškega, je padel s mopedom in si poškodoval desno roko in desno nogo; Biserka Polovič, hiš delavka iz Rigone, je padla pri igri in si poškodovala desno nogo; Jože Sinkovec, ključničar iz Malkoveca, je padel po stopnicah in si poškodoval levi kolik; Ivan Pinterič, moč delavke iz Kapele, je padel z voza in si poškodoval levo nogo; Franca Zariča, upokojenka iz Skopice, je nekdo povozil z mopedom in mu poškodoval glavo in levo roko; Vladimira Leša, delavka iz Police, je brnil kosa v levo nogo, Alojz Redenič, sin kmetja iz Radnice, se je uskal v vinjakom v levo roko; Julija Vidrih, žena kmetja z Blance, je padla po stopnicah in si poškodovala desno nogo; Milena Černešič, hiš delavka iz Pavlove vasi, je nekdo povozil z mopedom in ji poškodoval levo nogo.

Novi darovalci

Za nakup rešilnega avtomobila je darovalo trgovsko podjetje KRKA 100 dinarjev, Fani Obreč iz Brežic 20 dinarjev, Marjanca Ogorevc, gostilničarka iz Pišec, 60 dinarjev, Milan Sumrak, gostilničar iz Pišec 150 dinarjev in Erna Cerovšek, natakarica iz Zakota, 10 dinarjev.

Občinski odbor RK se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje in pričakuje, da bodo ta imena spodbudila še mnoge, ki jih do sedaj še ni med darovalci.

Igrišče za minigolf je oživel že prvo uro po otvoritvi. Vsi povabljeni po vrsti so preskusili svoje spretnosti v tej zanimivi igri. (Foto: Baškovič, Brežice)

BREŽIŠKE VESTI

Oglašajte v DL!

V CELULOZI je najbolje

Kozjansko obnovljeno, na vrsti gorjanski predel - V tovarni papirja borci zadovoljni s prejemki

V zadnjih dveh letih je za dodelitev posojila za gradnjo ali popravilo stanovanjskih hiš zaprosilo 177 članov ZB v občini Krško. Med prošilci je bilo 66 kmetov, 86 upokoencev in 25 delavcev. Odobreno jim je bilo 2.200.000 dinarjev.

Kmetje borci so dobili največ 15.000 dinarjev kredita za dobo 5 do 15 let. Obresti se gibljejo med 1 in 2 odst. Za kraje, ki so med narodnosvobodilno vojno pripadali kozjanskemu območju, pri dodeljevanju posojila ni težav, še vedno pa je problematičen gorjanski predel. Tam so med vojno besneli hudi boji med partizani, Italijani, Nemci, belogardisti in ustaši.

Pri najemanju posojil nudijo vse ugodnosti tudi delovne organizacije, v katerih so ti zaposleni.

Zaposleni borci so imeli priložnost obiskovati tečaje za pridobitev kvalifikacije, da so si na ta način lažje is-

boljšali socialni položaj in se zaposlili na ustrežnejših delovnih mestih.

Najbolj pohvalijo borci samoupravne organe v tovarni papirja. Tam jih dela okrog 90. Osebnih dohodkov vseh so precej visoki, tako da nihče od njih ne prejema niti republiškega niti zveznega dodatka. Skoda le, da komunalna skupnost socialnega varovanja v Novem mestu tega ni upoštevala pri upokojitvah.

Za obiske bolnih borcev doma in v bolnišnicah skrbi krajevna združenja borcev in invalidov. Borci pogrešajo zdraviljenje v termalnih in drugih zdraviliščih. Zaradi pomanjkanja denarja se morajo temu marsikdaj odreči.

KAREL ZORKO

V soboto popoldne je bila v Brestanici osrednja proslava kurirčkove pošte v krški občini. Na proslavo so prišli pionirji iz vseh šol, organizirani v partizanske brigade, ki so jih vodili nekdanji horci. Po kulturnem sporedu, v katerem so nastopili harmonikarji, recitatorji in pevski zbori, ki so imeli ta dan pevski festival in je na njem nastopilo 6 pevskih zborov, so se pionirji okrepčali s pravim partizanskim golažem. (Foto: Mirko Vesel)

V krajih za severno mejo

Maistrovi borci so bili nadvse veseli povabila na Koroško

Letos mineva 50 let od bojev za Koroško. Vsi živeči Maistrovi borci iz krške občine se nameravajo udeležiti jubilejne proslave v Mariboru.

Za nekdanje borce je njihov pododbor v Krškem organiziral 22. aprila skupaj s predstavniki ZZB in občinske konference SZDL ogled znamenitih krajev na Koroškem. Na izletu je bilo 39 udeležencev, članov ZB.

O zgodovinskem pomenu bojev za severno mejo je med potjo razlagal sekretar obč. konference Peter Markovič. Vtisi s poti po slovenski Koroški so bili nepozabni zlasti za tiste tovariše, ki so se pred pol stoletja bojevali zanjo. V krški občini so živi samo še trije.

Politični zaporniki in interniranci, deportiranci in vojni ujetniki iz prve svetovne se bodo septembra letos udeležili tridnevnega izleta v Dachau skupaj z Jesenicami, če bodo le imeli na voljo dovolj denarja.

KAREL ZORKO

Dovolj je samo naslov

Ste zaposleni v tujini, živite že desetletja v zamejstvu, pa nimate pravih stikov z domovino? Sporočite samo svoj naslov in že vam bo podala roko podružnica Slovenske izseljenske matice za Spodnjo Posavje, za občine Brežice, Krško in Sevnico.

Podružnica obvešča vse soprodnike izseljencev in svojcev tistih, ki so začasno na delu v zamejstvu, naj sporočijo njihove naslove v tujini in doma krajevnim uradom ali občinski konferenci Socialistične zveze.

Šele ko bo podružnica imela te podatke, bo lahko navezala stike z izseljenci, ponudila jim bo naš tisk - Rodno grudo in druga glasila, vabila jih bo na vsakoletne prireditve za izseljence, za naše delavce v tujini pa bo pripravila posvetovanje in jim pomagala premagovati težave, s katerimi se srečujejo na tujem. Pomoči bodo deležni tudi vsi tisti, ki se pripravljajo na zaposlitev v tujini. Če so to skupine, bodo pred odhodom lahko obiskovale seminarje in na njih svedele kaj več o deželi, v katero odhajajo.

NAD 2000 OTROK PRI SPREJEMU KURIRČKOVE POŠTE

Festival mladih pevcev

V Brestanici je 4. maja pelo nekaj sto pionirjev - Sprejem kurirčkove pošte so počastili tudi z zborom brigad

Sprejem kurirčkove pošte je za osnovnošolsko mladino v krški občini vsako leto veličasten dogodek. Lani je bil za to priložnost partizanski miting na Zdolah, letos pa je pionirje gostoljubno sprejela Brestanica.

Pred šolo se je zbralo okoli 2000 otrok iz vseh osnovnih šol. Prireditev se je začela s festivalom šolskih pevskih zborov. Nastopili so učenci iz Brestanice, iz Krške, Kostanjevice, iz Koprivnice in Senovega. Senovsko šolo sta predstavila kar dva pevška zbora.

Ko je utihnila pesem v tolovadni dvorani, je bil pred šolskim poslopjem zbor pionirskih brigad pod vodstvom rezervnih oficirjev in podoficirjev. V brigadah se je strumno postrojilo okrog 900 pionirjev iz Krškega, s Senovega, iz Koprivnice in Zdol. Pozdravil jih je predsednik občinske skupščine Stane Nunčič.

Sprejemu kurirčkove pošte je sledilo povabilo na partizanski golaž, nato pa so bile pionirske gasilske vaje.

Otvoritev igrišča

Za dan mladosti bodo pod internatom tehniške srednje šole v Krškem odprli novo igrišče za odbojko, košarko in rokomet. Konec aprila so ga prelili z asfaltom. To delo je opravilo Cestno podjetje iz Novega mesta. Največ pa so pripomogli dijaki sami. Nešteto prostovoljnih ur so žrtvovali za to, da imajo poleg doma lep športni objekt.

KRŠKE NOVICE

Stroški te akcije bodo znašali nad 60.000 dinarjev.

V štab so bili izvoljeni: Vid Budna kot predsednik, za člane pa Alojz Rihter, Rezi Pirc, dr. Andrej Lenarčič, Kristijan Pavlič, Stane Bergant, Anton Plesterški, Rudi Draškovič in inž. Stane Novak.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL je v počastitev 1. maja organizirala tekmovanje kegljčev v disciplini 2 x 200 lučajev. Tekmovanje je 23 kegljčev iz vse občine. Zmagal je Bojan Bogovc pred Zmavcem in Rovarom.

V KRŠKEM SE TEMELJITO PRIPRAVLJALO NA SPORTELNE IGRE ELEKTRO-GOSPODARSTEV Slovenije. Prihajajoči nad 500 udeležencev. Zaradi tolikšnega števila bodo morali povečati nekatero športno objekte, nekaj pa bodo morali napraviti tudi novih. Športne igre bodo trajale tri dni, od 20. do 23. junija. Organizatorjem povzročajo največ stresa skrbi za prenočišča. Velik del udeležencev bodo morali usmeriti v brežiško občino in druge sosednje kraje.

IMENOVANJE STABA ZA FLUOROGRAFIJANJE. Na zadnji seji sveta za zdravstvo pri občinski skupščini so razpravljali o financnem položaju zdravstvene službe, imenovali pa so tudi štab za organizacijo slikanja pljuč. Fluorografiranje bo od 8. do 18. julija in bo zajelo okrog 15.100 nad 24 let starih občanov. Za slikanje pljuč bo v občini 35 baz.

OBISKOVANJE POSEBNE ŠOLE NI NOBENA SRAMOTA

Po vsakega otroka domov k staršem

Ni prav, da starši iz sramu pred sosedi in znanci prikrivajo duševno nerazvitost svojih otrok - S tem jim le škodujejo

Hitler razvoj posebnega šolstva kot sestavnega dela osnovnega šolanja je nakazal veliko problemov, ki presega okvire dela v šoli, meni defektologinja Lučka Jančičeva, tajnica Društva za pomoč duševno prizadetim v Spodnjem Posavju.

«Imate morda pri roki podatke o številu takih otrok na tem območju?»

«Po statistiki jih lahko računamo 2,5 odst. Torej bi jih našli v krški občini okrog 170, v brežiški prav tako, v sevnški pa okrog 120. Pri nas je bilo kategori-

ziranih 129 otrok, a za preskus duševnih sposobnosti jih je prijavljenih še 161. Redne šole obiskuje 23 duševno prizadetih otrok, nekaj pa jih je v našem oddelku in v posebnih zavodih v Celju in Smihelu.»

«Kako gledajo starši na prešolanje otrok?»

«Pogosto sem naletela na to, da so se iz nepoučenosti branili poslati otroke v posebno šolo. Strah jih je pred pripombami sosedov, znancev in sorodnikov, zato poskušajo prikriti pojave duševne prizadetosti v družini.»

Po dvehkrat ali trikrat sem morala v hišo, preden sem lahko pripeljal otroka v posebno šolo. Semanila sem starše s predpisi, kajti marsikje mislijo, da je to kratenje pravic njim in njihovim otrokom. V resnici je to le oblika pomoči, da več otrok konča osamljenost.»

«Kaj pa poklicno usmerjanje teh otrok?»

Vse sobe zasedene

Prvomajske prezničke je dočakalo v Krškem precej gostov. V hotelu SREMIC so bile vse sobe zasedene. Tam se je zadrževala skupina izletnikov iz Skopja in manjša skupina iz Škofje Loke. Bilo je tudi precej prehodnih gostov, med katerimi so prevladovali naši državljani. V restavraciji je oba večera igral zabavni orkester.

Z novimi stroji boljši pridelek

Agrokombinat iz Krškega je odprl v začetku maja poleg bencinske črpalke v Krškem specializirano trgovino kmetijskih strojev. Trgovina je bogato založena s kmetijskimi stroji in kmetje lahko v njej kupijo vse, od pluga do traktorja.

Skupščina občine Krško se je odrekla prometnemu davku na kmetijske stroje in je tako prispevala svoj delež pri pospeševanju strojne kmetijske proizvodnje. Zaradi te odločitve bodo kmetijski stroji v Krškem cenejši kot v drugih krajih.

V času od 3. do 11. maja je Agrokombinat organiziral, tudi razstavo kmetijskih strojev, ki je odprta vsak dan od 7. do 17. ure. Pričakujejo, da bo razstavo obiskalo večje število kmetov iz Dolenjske in Spodnjega Posavja.

Na obiske čez mejo

Zadnje mesece se manjša število potovanj v tujino zaradi zaposlitve. Lani je veliko občanov prekoračilo državne meje. Večinoma so bila to turistična potovanja. Po tina dovoljenja so izdali 3762 prošilcem. Povečalo se je zlasti zanimanje za obiske sosednje Avstrije in Italije.

Slavje v Brestanici

Občinska Zveza prijateljev iz Krškega je organizirala vrsto prireditev ob sprejemu KURIRČKOVE POŠTE. Sodelovale so vse šole. Osrednja prireditev je bila v Brestanici v soboto, 4. maja. Za pionirje bo to nepozaben praznik.

S kurirsko torbo na pot. Pionirske odrede v brežiški in krški občini je te dni obiskala KURIRČKOVA POŠTA. Povsod so se pionirji pristrčno pridružili dobrim željam za rojstni dan dragega predsednika Tita.

Za dan vstaje bo odkrit spomenik Maroku

Predsednjega aprila je na prvi seji novo, 9-člansko vodstvo ZZB Sevnica imenovalo iniciativni odbor za letošnjo proslavo dneva borca 4. julija. Ob spomeniku v Sevnici bo za ta praznik odkrit doprni spomenik narodnega heroja Alojza Kolmana — Maroka, sevniskega rojaka. Na sestanku so določili tudi količino denarja za letošnje proslave, ki bodo v občinskih in krajevnih merilih. 30. junija bodo sodelovali na srečanju nekdanjih borcev Kozjanskega odreda v Brestanici ter na zborovanju posavskih in obsoletjskih preseljencev. Čeravno je sevnška skupščina zmanjšala občinsko pomoč, se organizacija ne bo odpovedala osnovni dejavnosti. Na četrtkovni seji so bile imenovane tudi komisije ZZB.

K. Z.

Pred bližnjo krvodajalsko akcijo v Sevnici

6. maja je bil v Sevnici posvet s predstavniki delovnih organizacij o pomoči pri letošnji krvodajalski akciji, ki bo sredi maja. Organizator akcije Rdeči križ je prepričan, da bodo imela vodstva posluh za potrebe krvodajalstva in dale darovalcem prost in plačan delovni dan. Tako so naredili v sosednjih občinah Trbovljah, Zagorju in Hrastniku, zato uspeh ni izostal.

S. Sk.

25.000 dinarjev republiške pomoči za Lutrovo klet

Čprav je sprva kazalo, da ne bo letos nobene republiške pomoči za nadaljevanje obnovitvenih del v 2a slovnici Lutrove kleti, je bila končno vendarle določena pomoč 25 tisoč N dinarjev. Ker je tudi občina namenila za klet 32.660 dinarjev, se bo s tem denarjem že dalo nekaj narediti. V kleti je treba položiti pod, dokončati zračne kanale in oporne stebre, še naprej restavrirati freske ter prekriti streho nad kletjo. Prejšnji teden so obiskali Slivnico zastopniki Zavoda za spomeniško varstvo, med njimi tudi dr. Komelj, ter skupaj z zastopniki občine in turističnega društva sestavili načrt za obnovo.

Boštanj: popravljen gasilski dom

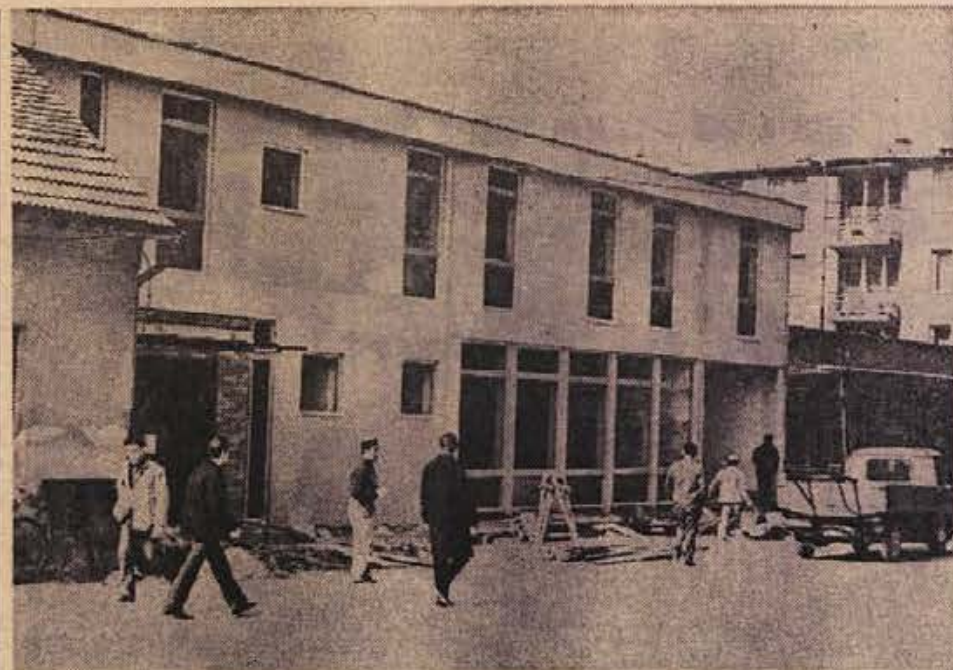
Te dni je bila končana obnova boštanskega gasilskega doma. Zgradba je dobila nov omet, precej nove cementne opeke, vodo kanalizacijo in je postala primerna shramba za gasilsko orodje. Za praznik dela so gasilci organizirali prireditev, ki je tudi vrgla nekaj denarja za plačilo teh stroškov.

SEVNIŠKI PABERKI

ZAKAJ TAKO SLAB OBISK? V čast praznika dela in ustanovitve Osvobodilne fronte je 29. aprila nastopil v Sevnici invalidski pevski zbor. Ta zbor si je s svojo posmisljivo pridobilo prijatelje po vsej naši domovini in zunaj nje, zato je skoraj neverjetno, da je bilo v Sevnici polne le pol dvorane.

OBISK IZ AVSTRIJE. 2. maja so obiskali sedel sevniske gasilске zveze štirje predstavniki gasilcev Triebna v avstrijskem delu Štajerske. Kn jim je Jože Smolec, predsednik zveze, razkazal opremo, so se čudili, češ: tako dobrih brigad Rosenbauer nimamo niti sami.

IVACIČ POHVALIL KUHNJO NA GRADU. Naš znani kuharski strokovnjak mojster Ivacič se je tuk pred letošnjim praznikom dela mudil v Sevnici na gradu in zelo pohvalil kuhinjo, ki jo vodi Marija Repše.

Sredi maja bo trboveljsko gradbeno podjetje v Sevnici dogradilo novi irakti kolo-dvorske restavracije, ki bo lahko sprejemala tudi mnogo bolj zahtevne goste. Pivnico bo Mizarska zadruga opremila v angleškem kmetskem slogu, prenočišča pa bodo sodobno opremljena. Na sliki je novi del stavbe ob zadnjih zidarskih delih. (Foto: Legan)

Dohodke, izdatke in programe šol naj ocenijo republiški izvedenci

Tako je 29. aprila sklenila sevnška občinska skupščina, ko je obravnavala vprašanje republiškega poslanca Jožeta Bogoviča

Pismeno vprašanje poslanca Jožeta Bogoviča: kaj je naredila občinska skupščina, da bi zagotovila denar za redno osnovnošolsko dejavnost, je bilo na zadnji seji skupščine povod za ponovno razpravo o težavnih razmerah v sevnški občini.

Poslanec je v vprašanju poudaril, da je republiški prosvetno-kulturni zbor sprejel predlog republiške izobraževalne skupnosti, ki je predlagala, da občinam, ki ne bodo do 40 odst. dohodkov proračuna namenile za šolstvo, zmanjšajo republiško pomoč za 30 odst.

Občinska skupščina je menila, da tak sklep za sevnško

občino ni sprejemljiv, ker so pokrite le najnujnejše potrebe drugih proračunskih porabnikov.

Odborniki o ultimatu gasilcev

O ultimatu sevnških gasilcev, ki so zahtevali, naj se v treh mesecih iz njihovega doma umakne dispencer za žene in otroke, je predsednjega aprila razpravljala tudi sevnška občinska skupščina. Ugotovljeno je bilo, da v kraju ni primernih prostorov, kamor bi preselili ta dispencer, in bo treba poiskati na gradnjo novega zdravstvenega doma. O tem je bilo že veliko besed in pisarije, ker tudi sedanja splošna in zobna ambulanta nista na primernem kraju. Da denarja ni, ljudi ne zadovoljuje, zato se bo treba o tem pogovoriti tudi s predstavniki zdravstvenega doma Celje in komunalnega zavoda za zdravstveno zagotavljanje.

Ukrep mlajših nas je razžalostil

Več članov planinskega društva LISCA, ki se je udeležilo občnega zbora v nedeljo, 21. aprila, bi rado javno povedalo pripombe k sklepom občnega zbora.

Naši javnosti je bilo že znano, da je nameravala konfederacija LISCA vstati postojanko v najem, kar se je na tem občnem zboru tudi zgodilo. Zelo nas je razžalostilo to, da dajejo mlajši planinci v najem nekaj, kar so starejši zgradili z velikim trudom. Morali bi se potruditi in ohraniti postojanko, da ne bi bil tako okrnjen pones planincev in planinskega društva.

Čudno se nam zdi, zakaj je društvo nekdanj, ko se na Lisca ni dalo pripeljati z avtomobili, vedno dobro uspevalo, zdaj pa je postojanka nenadoma postala nedonosna. Planinci in ljubitelji narave si tega ne znamo razložiti.

TONE PIVC, upokojeni strojepodja iz Loke pri Zidanem mostu

Rok je dolg tri leta

Predlog občinam, naj prispevajo za gradnjo delavnice sevniske vajeenske lesne šole

Odkar so se začele razprave o reorganizaciji tovrstnega šolstva v Sloveniji, je prihodnost sevniske vajeenske šole za lesno stroko še vedno neznana.

Prvotno so republiški organi predlagali, naj bi v Sloveniji imeli samo tri take šole: v Mariboru, Skofji Loki in v Novi Gorici, kasneje pa je bilo dodano, da bo lahko obstajala tudi sevniska šola, če bo v treh letih zgradila delavnico in si preskrbela dovolj učnega osebja.

Za vsa leta je ugotovljeno veliko zanimanje za vpis na sevnisko šolo, ki je mnogim

edina možnost za pridobitev poklica. Za prihodnje šolsko leto pričakujejo celo 150 učencev, ki so povečini iz občin nekdanjega celjskega in novomeškega okraja.

Delavnica bi skupaj z opremo stala približno 150.000 dinarjev (novih), to pa pomeni, da bi bilo potrebno na enega učenca vložiti 1000 din. V petek, 19. aprila, so poslali iz Sevnice predlog vsem občinam, ki imajo v tej šoli svoje učence, naj posodijo ali darujejo ta denar glede na število učencev, da bo delavnica pravočasno zgrajena in šola verificirana.

85 let Terezije Kovačič

Polna življenjske vedrine je v Tržišču 16. aprila praznovala 85-letnico rojstva Terezija Kovačič roj. Mevželj, najstarejša in edina še živeča hči Blaža Mevželja iz Mokronoga.

Rojena je bila v Polju pri Tržišču in je že v zgodnjem detinstvu izgubila mater. Komaj je končala osnovno šolo, že je morala voditi gostilno svojega očeta. Ko se je pred 60 leti v Tržišču poročila, je odšla z možem v Gorico, kjer sta vodila kantino v eni izmed tamkajšnjih vojašnic. V prvi svetovni vojni sta se kot begunca vrnila v Tržišče in se znova lotila gostinstva.

Druga svetovna vojna ju je hudo prizadela: avgusta 1942 so Italijani ustrelili njunega sina Rafaela, Nemci pa požgali njun dom. Po vojni sta si postavila nov dom. Terezija trdna volja do življenja pa ni popustila niti potem, ko ji je umrl mož.

Kljub starosti je Terezija še vedno živahna, rada prebira knjige in časnike, prav neverjeten pa je njen spomin, saj še vedno zna posami, ki se jih je učila v osnovni

šoli v Trbovljah. Ponosna je lahko tudi na svoje otroke, ki sta jih z možem vzgojila in zavednem delu. Najmlajša hči inž. Marta je bila prva tajnica OF v Tržišču, zdaj živi v Zagrebu in je ena red.

lich žena — ekonomist, ki se je uveljavila v zunanji trgovini.

Tereziji Kovačič želimo, da bi v krogu domačih še večkrat praznovala svoj rojstni dan. L. MOČAN

Spomini umirajo hkrati z ljudmi

Mnogi dogodki iz NOB še živijo v ljudeh, niso pa nikjer zapisani

V sevnški občini živi okoli 1250 članov ZZB. — Med njimi je 3500 žensk, ki so sodelovale v vstaji. Nekdanji borci delujejo v desetih krajevnih organizacijah. Ze sedaj je čutili pomanjkanje zapisanega gradiva o NOB v občini.

Znano je, da se je narodnoosvobodilni boj v sevnškem delu Spod. Posavja razpametel s prihodom štirinajste divizije na Štajersko. Toda že predtem je bilo nekaj organiziranih partizanskih akcij, ki so pokazale, da domoljubi iz krajev ob Savi ne držijo rok križem. Rešitev potih na smrt obsojenih članov

Osvobodilne fronte v Sevnici, napad na nemško policijsko postajo na Bučki, to sta bili dve najbolj pomembni akciji, ki sta ju vodila Du-

šan Kveder in Miha Marin-

ko. Skoraj vse leto 1944 je med vasema Zgornje Brezovo in Blanco, čez Savo, med Impoljoo in Studencem, čez Male in Velike Hubajnice skozi vasi Atresk, Spod. in Zgor. Dule tekla vojaška pot s Kozjanskega na Dolenjsko in v Belo krajino. Po tej poti je bilo prenesena in prepeljana velika orožja.

Čprav živi še precej borcev in aktivistov, ki so skrbeli za to zvezo, do sedaj še nihče ni napisal spominov, ki bi očuvali te dogodke pred pozabo. Prav tako je bilo doslej o delu predvojnih komunistov v Spod. Posavju bore malo napisanega. Potreben bi bil dogovor, da bi te stvari čimprej uredili tako, kot zasluži naša ljudska revolucija.

K. ZORKO

Občni zbor upokojencev bo 12. maja

Vodstvo sevniskega društva upokojencev, ki šteje čez 700 članov, je pred kratkim sklenilo, da bo letošnji občni zbor društva v nedeljo, 12. maja. Do tega časa naj bi člani poravnali članarino, da bi se na zboru lahko vsaj kot organizacijskih zadevah pogovarjali o načrtih društva. Prejšnje leto je društvo pridelilo precej izletov, med drugimi so za novo leto obdarili 90 članov.

Je bilo zanj vse dobro?

Vinko Košmrlj, delavec Splošne vodne skupnosti iz Novega mesta, se je 3. maja zglasil na občini zaradi neobičajne zadeve. Sanitarnemu in tržnemu inšpektorju so se prišel pritožiti nad poslovanjem bifeja na sevnški železniški postaji. Tega dne je namreč v tem bifeju kupil konzervo sardin, ki je bila na površini zarjavela, datum je dokazoval, da je stara mesec dni manj kot tri leta. Ko jo je hotel vzeti s seboj, da bi jo pokazal inšpektorjema, mu je prodajalka ni hotela vrniti, češ naj si kupuje drugje, če ni s tem zadovoljen. Ker je prizadeti delavec zaradi teh poti in sitnosti zgubil polovico delovnega dne, je sklenil zahtevati povračilo.

»Cvetje v jeseni« v Boštanju

V nedeljo, 21. aprila, je gostovalo KUD »Milan Majcenski« iz St. Janža v Boštanju z igro »Cvetje v jeseni«. Dvorana je bila le na pol zasedena, kljub temu da so igralci lepo zaigrali nekatero kmečko prizore iz znane Tavčarjeve povesti. F. D.

Povečali bodo Dom počitka na Impoljcih

Dom počitka na Impoljci bodo do letošnjega občinskega praznika povečali in delno prenovili, tako da bo lahko sprejel še več ostarelih in lažje duševno prizadetih ljudi. V kratkem bo z novomeškim gradbenim podjetjem Pionir sklenjena pogodba. Delo bo veljalo okoli 450.000 novih dinarjev.

Suša v pomoč proti suši

Nepojmljivo suh april je bil graditeljem kot našč za delo na močvirnem zemljišču

Za delo zelo ugodno okolnostjo so povzročile, da bo mirenski vodovod kmalu dograjen. Tudi vasi Trstenik, Straža, Slovenska vas in Rakovnik bodo do konca maja

že dobile vodovodno napeljava, ki jo bo napajalo zajetje v Zabukovju, kjer bo naredila zajetje tovarna DANA z Mirne.

Pobudo za priključitev na ta vodovod so dali udeleženci na februarški letni konferenci krajevne organizacije SZDL v Slovenski vasi. Ob tej priložnosti je bil imenovan 7-članski odbor, ki je pripravil račune in načrte. Glavni vod bo dolg 1383 m in bo stal 66.000 novih dinarjev.

Vse štiri vasi štejejo skupaj okoli 70 gospodinjstev. Vsako od njih bo moralo prispevati za glavni vod 800 dinarjev, vse stroške stranskih odcepov pa bodo nosili uporabniki sami. Prizadeveni odbor je zbral že več kot polovico potrebnega denarja.

Te dni so zemeljska dela v polnem zamahu. Vodi jih Čevomontaža iz Zalca, ki je bila najugonejši ponudnik. Letošnja spomladanska suša, ki je bila gradnji sicer v prid, je naučila ljudi ceniti tekočo vodo, ki bo kmalu pritekla v hiše teh vasi. Slovenska vas je imela tekočo vodo že doslej, vendar je bila ob močnih nalivih voda kalna, včasih pa celo okužena z odpadno vodo.

Že imena šol naj opozarjajo

Na letošnji skupščini ZZB je bilo sklenjeno, da bo ustanovljena komisija iz članov mladine in borbevske organizacije, ki bo skrbelo za prenašanje tradicij NOB na mlajši rod. Prejšnjo sredo se je komisija prvič sestala in sprejela delovni načrt. Člani so predlagali, naj bi večje šole v občini imenovali po padlih borcih, šole pa naj bi ob obletnicah pripravile spominke svečanosti skupaj s preživeli borci. Udeleženci sestanka so tudi vztrajali pri tem, da je potrebno boljše izkoristiti stalno razstavo v domu družbenih organizacij v Trebnjem, pripraviti izlete z mladino v partizanske kraje in na prizorišča nekdanjih borb, po šolah pa vrteti filme, ki obravnavajo našo ljudsko vstajo.

V soboto, 27. aprila je bila pri spominskem obeležju v Radohovi vasi žalna svečanost ob 26-letnici streljanja prvih talcev v takratni Ljubljanski pokrajini. Te prve žrtve fašističnega terorja so bile: Niko Totalovič, Janez Kramar, tov. Klemenčič ter trije Mokronožani: Franc Kodrič, Ivan Majcen in Franc Zlajpoh. Priveditev je pripravila ZB Sentvid, pionirji osnovne šole iz Sentvida pa so recitali vrsto partizanskih pesmi in zapeli nekatere domoljubne pesmi. Komemoracije sta se udeležili tudi delegaciji ZZB iz Trebnjega in Grosupljega.

34 vasi je pilo vodo iz cistern

Odkrit nov izvir vode, ki ima zmogljivost 30 litrov na sekundo?

Take suše v trebanjski občini v tem letnem času ne pomnijo. Zadnje dni aprila so s cisternami vozili vodo v 34 vasi in prizori so bili marsikdaj podobni tistim iz vojnih časov, ko so sestradani ljudje dobili hrano. Obravnava skupnih stroškov prevoza še ni, vendar jih ocenjujejo na okoli dva milijona starih dinarjev.

Skode na posevkih, posebno na travinju, ni mogoče niti približno oceniti. Iz Mo-

kronoga poročajo, da bo ta suša verjetno uničila nov, skoraj tri hektarje velik nasad macesna in smreke. Kmetovalci se tolažijo s tem, da je za te dni napovedano deževno obdobje, ki bo trajalo nekako do 20. maja.

Prepoved za uporabo vodovodne vode za zalivanje vrtov, pranje avtomobilov in podobno velja do preklica, je dejal vodja štaba za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami Ciril Pevec.

V Radohovi vasi smo zvedeli, da so v Sentspavlju nekaj kilometrov od dosežanja napeljave stiškega vodovoda odkrili nov izvir, ki ima zmogljivost 30 litrov vode na sekundo. Uradno ni o tem še nič rečenega; pomembno pa je, da bi tako močan izvir odpravil za lep čas pomanjkanje vode v stičenskem vodovodu, ki napaja tudi spodnjo temeniško dolino.

M. L.

Opomin iz Velike Loke

»Potepuški psi nam pogosto uničujejo divjad«

Tako kot vsako leto smo tudi letos na obnem zboru LD Velika Loka imeli letni obračun dela. Naše lovišče meri 3200 ha zemljišč, družina pa ima 32 članov, povprečno kmetov in delavcev.

Za divjad skrbimo tako, da uničujemo roparice, ki ne daje škode samo lovstvu, mar-

več tudi kmetijstvu. Za preteklo obdobje smo imeli v načrtu odstreliti za 1600 točk različnih roparic in škodljivcev, odstrelili pa smo jih za 2695 točk: 58 lisic, 14 jazbecov, 285 srak, vran in šoj, 21 kraguljev, razen tega pa še nekatere druge škodljivce. Uplenjene roparice smo komisijsko uničili.

Pri skrbi za lovišča pa ugotavljamo, da nekateri lastniki psov čuvajev še vedno ne prevezujejo, marveč jih spuščajo po loviščih, kjer psi uničujejo legla pemat in druge divjadi.

Lovci smo tudi vnaprej pripravljene varovati divjad in ji preprečevati, da ne bo delala škode na poljih, vendar se je treba tudi zavedati, da lov ni samo športna organizacija, temveč splošna družbena potreba. Zato pozivamo ljudi, naj imajo več razumevanja za lovstvo.

I. PRAZNIK

Novo Mercatorjeve trgovine

Gradišče, trebanjska poslovna enota Mercatorja, je v glavnem držalo besedo in do maja uredilo večino prodvi denih novih prodajal. Novo trgovino so dobili v Dobrnju, Sentlovcu in na Catežu, v Sentrupertu pa bodo morali nanjo še malo počakati. V omenjenih krajih imajo ljudje zdaj na voljo trgovine KZ Trebnje in Mercatorja.

Si sto kilometri na uro je pripeljal svoj Mercedes z nemško registracijo v petek, 3. maja, Jernej Božič s Sebralskega vrha pri Vipavi v hud dvojni ovinek čez železniško progo pred Mirno. Kdor pozna ta nevarni del ceste, ve, da se to ni moglo končati drugače kot z nesrečo. Tako se je tudi zgodilo. Avtomobil je prebil ograjo in se zaril v zemljo pod cesto. Zena lastnika, Franciška Božič, si je zlomila roko, poškodovala obe nogi in prsni koš, drugih težjih poškodb pa ni bilo. Na avtomobilu je škode za milijon starih dinarjev. Po podatkih milice iz Trebnjega je to že osma nesreča na tem odseku ceste. Na sliki je nakladanje avtomobila po nesreči. (Foto: Legan)

SVET IN SKUPŠČINA O TRENUTNEM GOSPODARSKEM STANJU

Gospodarska slika bolj črna, kot kažejo zaključni računi

Nizka amortizacija in visoko obračunane neprodane zaloge — varajo — Sedeži podjetij zunaj občine se za potrebe skupščine — ne zmenijo

Povečani stroški v poslovanju gospodarskih organizacij v trebanjski občini so lani povzročili, da se je čisti dohodek povečal komaj osembe vredno. Osebnih dohodkov so hitreje narasčali kot delovna storilnost, to pa se je poznalo tudi pri skladih. Velika medsebojna zadolženost pa je vrhu vsega še zameglila, kdo gospodari dobro in kdo slabše.

Svet za gospodarstvo je na zadnji seji opozoril na umetno ustvarjanje vtisa, da je poslovanje dovolj donosno. K temu vtisu pripomore obračunavanje zalog po cenah, po katerih zalog kolektiv ne bo mogel prodati, ter tako nizko obračunavanje amortizacije, ki še daleč ne zagotavlja obnavljanja delovnih naprav.

Predsednik sveta za gospodarstvo Tone Pate je na zadnji seji občinske skupščine posredoval mnenje članov, da je potrebno vplivati na samoupravne organe in počasno odpraviti plačevanje obresti na poslovni sklad, ki so dohodek federacije. Po njihovem mnenju obresti niso najbolj primerno merilo za obdavčenje.

Poslanec gospodarskega zbora Janez Mihevc je priporočal, naj delovne organizacije ne spreminjajo delitvenega razmerja v škodo skladov, ker bo podjetjem še kako manjkalo denarja za modernizacijo, saj banke nočejo posoditi, če ni lastne udeležbe.

Kot še vedno doslej, kadar je občinska skupščina obravnavala gospodarstvo, so tudi tokrat odborniki opozorili na sedanje nemogoče stanje, ko skupščina za polovico obratov v občini ne vé, kako go-

spodarijo. Ti imajo namreč sedeže zunaj meja občine, njihova vodstva pa kljub večkratnim pozivom kaj malo zanimajo občinske potrebe in nočejo prostovoljno dati potrebnih podatkov. Ne zaleže nič; vse kaže, da so ta vodstva prepričana, da je manj razvita občina le v r oonejšje delovne sile, vse drugo pa je njihova stvar.

M. L.

TREBANJSKE IVERI

SE EN BLOK. 30. aprila je bil v Trebnjem tehnični prevzem novega bloka, ki ima 15 stanovanj. Čez pramike se je večina strank že tudi vselila.

POLN MOTEL MED PRAZNIKI. V prvem tednu maja so bile v motelu vsak dan oddane vse sobe. To je pravi začetek v letošnje turistično sezono, ki za ta motel obeta dobro leto.

BI KURILI S PLINOM? Tov. Starič, ki zastopa plinarno, je začel prodajati plin za uporabo v gospodinjstvu. Ker je znano, da je plin občutno cenejši kot druga goriva, in kar ima primestan opozorilni plin, niti ni tako nevaren, kot mnogi mislijo; zato se bo gotovo še več ljudi odločilo za takšno kurjavo.

TREBNJE praznuje

15. maja bo Trebnje slavilo krajevni praznik v spomin na svojo osvoboditev. Pripravljali odbor je 6. maja določil takle spored: 14. maja zvečer — taborni ogenj in kresovi, 15. maja ob 15. uri — strelsko tekmovanje, ob 18.30 — odbojka; Trebnje: Novo mesto, ob 18. uri — s'avnostna seja krajevske skupnosti, ob 18.30 — komemoracija pred spomenikom NOV, ob 19. uri — svečana akademija v kulturni dvorani, kjer bo nastopila tudi skupina ljubljanske Opere — zatem pa bo družabno srečanje.

Zeleni Jurij tudi v Sentrupertu

Jurjevanje je znan ljudski običaj v Beli krajini. Ker pa imamo na šoli učiteljico, ki je doma iz tamkajšnjih krajev, smo tudi pri nas letos priredili jurjevanje. V sredo, 24. aprila, smo se zbrali pred šolo, kjer nas je čakal zeleni Jurij. Skupaj smo šli do Blaževih in trobili na rogove. Na pragu nas je čakala gospodinja, ki nas je postregla z domačim kruhom in jajci. Zapeli smo pesem o zelenem Juriju, dali gospodnji vejico od koša in se potem napotili še k Prelihovim, kjer se je prizor še enkrat ponovil.

Ko smo odhajali proti šoli, smo sklenili, da bomo drugo leto z zelenim Jurijem obiskali še druge hiše.

JANEZ KVAS, NOVINARSKI KROZEK, SENTRUPERT

Srečanje jurišačev v Primštalu

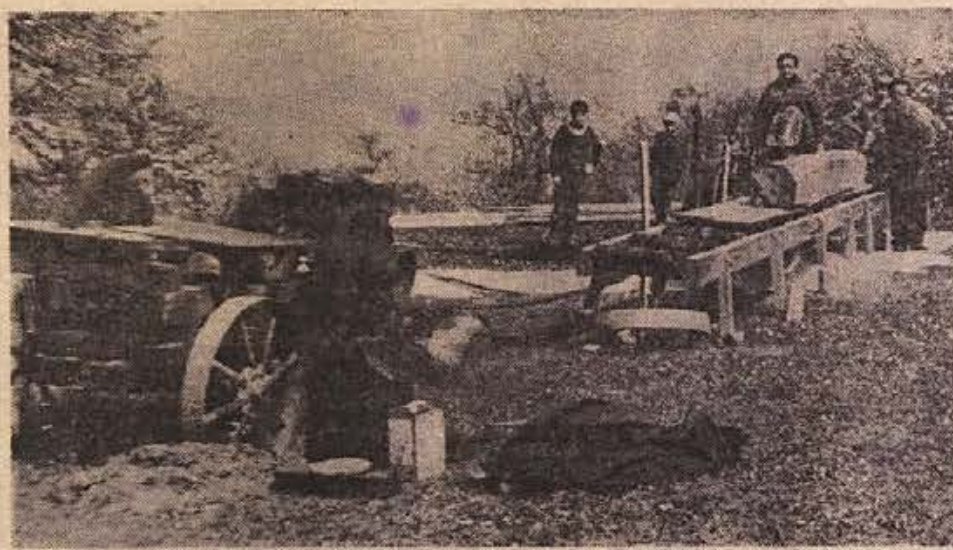
Prvega maja je bilo pri Cirilu Vidmarju v Primštalu pri Sentjanžu prijateljsko srečanje borcev jurišne bataljona XV. divizije. Ta pogumna enota je bila znana po mnogih akcijah v Suhi krajini, vsehkozi pa jo je vodil Rudi Pušenjak — Uragan, ki se je skupaj z okoli 30 borci udeležil srečanja. Nekaj časa je bil njegov namestnik tudi Ciril Vidmar. Bataljon je štel ob ustanovitvi 80 borcev, skozi njegove vrste pa je šlo nad 400 pogumnih partizanov.

Prvomajsko srečanje je organizirala ZB Sentjanž, sodelovali pa so tudi pionirji šentjanske šole. Pozdravno besedo je imel tudi sekretar občinskega komiteja ZK inž. Albin Ješelnik, od drugih družbeno političnih delavcev pa sta se srečanja udeležila Viktor Auer, predsednik ObSS, in Maks Bilc, poslanec in direktor Kopitarne.

Predavanja in krvodajalstvo

V Sentyernej se je 17. aprila sestala krajevni odbor Rdečega križa, pripravil delovni načrt za teden RK in za dan krvodajalcev ter obravnaval priprave na jesensko in zimsko dejavnost. Lani je dalo kri 125 ljudi, letos pa pričakujejo še boljši uspeh. Sklenili so tudi, da bodo v delovnih organizacijah zbirali denar za letovanje otrok. Marca je krajevni zdravnik dr. Vladimir Zorič predaval v Sentyernej, Vrhopolju, Orehovi in na roditeljskem sestanku v Sentyernejski osnovni šoli o tem, kako si lahko ohranimo zdravje. V RK so bili zelo marljivi podmladkarji, ki imajo veliko zaslug, da se je število članov RK na Sentyernejškem območju povečalo na 467. P. T.

Javorčani in Banovci so najeli krožno žago, da jim doma razreže hlodovino, medtem ko so do zdaj hlode vozili v dolino. Zagarjem, ki so doma iz okolice Banje Luke, gre delo hitro od rok in razzagajo na dan tudi po 12 m³ hlodovine. (Foto: Polde Miklič)

Včasih opekarna, zdaj hiše

23. aprila je občinska skupščina v Novem mestu sprejela zadnji načrt za območje Prečne, na katerem je bila pred leti opekarna. Zazidalna površina meri nekaj več kot 5 ha, na njej pa bodo občani lahko sezidali 43 enostanovanjskih hiš. Za zazidavo na prostoru nekdanje opekarnice se zanimajo delavci, ki so zaposleni v Bršljinu in v Zalogu.

Proslava z recitalom

V počastitev obletnice Osvobodilne fronte in praznika dela je bila v četrtek, 25. aprila zvečer, v novomeškem Domu kulture proslava. O pomenu in vlogi OF ter o Socialistični zvezi kot njeni naslednici je govoril predsednik občinske konference SZDL Slavko Dokl. Za kulturni del prireditve so cilbani in pionirji pripravili skupinske recitacije, Odr mladih pa je nastopil z recitalom Borove pesnitve. Šel je popotnik skozi atomski vek. Na proslavo je prišlo veliko občanov, predvsem dijakov iz srednjih sol.

Komisija za pomoč lovskim družinam

Upravni odbor novomeške lovske zveze je 16. aprila imenoval komisijo, ki bo lovskim družinam pomagala izdelati 5-letne gospodarske programe. Člani upravnega odbora so razpravljali o razvrstitvi lovišč v razrede, ob tem pa so spregovorili tudi o lovišču Zilni gori, ki ga upravlja Lovska zveza Slovenije. Sejl je prisostvoval predsednik LZS Rado Pehaček.

Vavta vas: naposled le postaja?

Za avtobusno postajo v Vavti vasi še vedno ni prostora. Posebna komisija se je pred dnevi spet sestala in ugotovila, da je najprimernejši prostor za postanek avtobusov pri Bradavovi hiši. Ker je to le predlog, se še ne da reči, če bo postaja res na tem mestu.

Strazane pa žuli vprašanje javne razsvetljave. Ljudje so že večkrat povedali, da bi naredili marsikaj brezplačno, če bi začeli urejati javno razsvetljavo.

Na križišču v Straži je predvidena bencinska črpalka. Postavili naj bi jo že letos. Stražani upajo, da bodo ta prepotrebni objekt res dobili. Če črpalke ne bodo kmalu postavili, bodo na tistem mestu uredili park.

NA SKUPŠČINI ZZB NOV V NOVEM MESTU SO SKLENILI

Iz opazovalnic v sredino življenja!

»Dokler bomo mogli, bomo v prvih vrstah za družbeni napredek.« so poudarili nekdanji borci NOV iz novomeške občine

»Borci NOV ne smemo biti samo opazovalci, marveč zavzeti družbeno-politični delavci.« je poudaril med drugim Miloš Jančič v uvodnem poročilu na skupščini ZZB NOV v soboto, 27. aprila dopoldne v novomeškem Domu kulture.

»Podpiram stališče, da se moramo borci bolj uveljaviti.« je v razpravi dejal Rihard Romih. »Če ne bomo mi aktivni, bo aktiven kdo drug v drugi smeri, to pa nam ne bo vseeno.« je poudaril.

Podpredsednik občinske skupščine Avgust Avbar je opozoril na možnost, da bi lahko nekaj stanovanjskih in drugih razmer uredili, če bi dobili ustrezne del sredstev, ki so se zbrala od pokojnin pri republiškem zavodu za socialno zavarovanje. Predstavnik upokojencev Marcel Godnik je pojasnil, da bo možno omenjena sredstva dobiti letos.

Janez Potočar je poročal o težavah, ki jih ima komisija za ugotavljanje posebne delovne dobe. Omenil je, da so zahtevki, ki so jih prosilci še pravočasno vložili, večkrat precej čudni. Tako je komisija dobila tudi zahtevek

»Vodomci« s sandolini

V odredu gorjanskih tabornikov v Novem mestu so »vodomci« četa, ki se učvarja predvsem z vodnim taborništvom. »Vodomci« so naredili čolnarno na nekdanjem perišču pri Krki in uredili delavnico na prostem. Do zdaj so si sami naredili šest sandolinov in večji čoln.

Lovski nasvet kmetovalcem

Novomeška lovska družina je plačala lani za škodo, ki jo je divjad povzročila na kmetijskih površinah, 3200 din in 80 par. Za redno vzdrževanje lovišča je bilo porabljeno 17.323 din in 90 par.

Lovska družina se je za leto odločila, da bo opozorila kmetovalce, naj zaščitijo poljske pridelke pred divjadjo. Njive bo treba zavarovati na način, ki je že v navadi — z žico in konzervnimi žcatlami. Če njive ne bodo tako

nekoga, ki je hotel imeti priznano posebno delovno dobo zato, ker je tega in tega leta videl partizanskega aktivista.« je povedal.

Zvone Suštaršič, direktor KZSZ je omenil, da bo služba za socialno zavarovanje maja zamenjavala zdravstvene izkaznice za kmete. Povedal je, da bodo vzeli izkaznice vsem, ki ne bodo plačali obveznosti. To bo doletelo tudi nekdanje borce, ki se preživljajo s kmetijstvom. »To bo hud problem in ga brez sodelovanja vseh družbeno-političnih dejavnikov ne bo možno rešiti.« je poudaril.

Sekretar občinskega komiteja ZKS Slavko Vuče je me-

nil, da bodo akcije uspešne le tedaj, če ZZB NOV ne bo nastopilo samo zase, izolirano.

Ivan Grašič in Boris Gabrič sta govorila o prenosu partizanskih tradicij na najmlajši rod. Gabrič je povedal, da je v šolskih učbenikih premalo gradiva o NOV, zato učitelji ne morejo zadovoljivo poučevati otroke.

Milica Šali je prebrala resolucijo, ki so jo s skupščine poslali Fronti narodne osvoboditve Južnega Vietnama. V resoluciji nekdanji borci NOV iz novomeške občine hrabro lo Vietnamce in obsojajo krutost ameriškega imperializma nad vietnamskim ljudstvom

Septembra bo zborovala XII. SNOUB

V Novem mestu hkrati zborovanje XII. brigade, borcev za severno mejo in brigadirjev?

Stalni odbor XII. SNOUB, ki ima domičil v novomeški občini, je sklical 15. aprila v Novem mestu posvet o praznovanju 25-letnice ustanovitve te brigade. S predstavniki občine in družbeno-političnih organizacij so se dogovorili, da bo osrednja proslava ob pomembni obletnici XII. brigade 8. septembra v Novem mestu, in predlagali, da bi to praznovanje vključili v proslavljanje letošnjega občinskega praznika.

25-letnico ustanovitve XII. SNOUB bodo praznovali od maja do septembra. V tem času bo več prireditve, posvečanij brigadi. Med pomembnejšimi bo razstava dokumentov o življenju, delu in bojih XII. brigade. V drugi

polovici maja bo izšla v brošuri tudi zgoščena zgodovina te brigade, borci pa bodo o njej v šolah pripovedovali spomine. Na posvetu so predlagali, naj bi osnovnošolci iz obeh dominicalnih občin — severiške in novomeške — na javni prireditvi tekmovali v znanju o XII. brigadi.

Predstavniki družbeno-političnih organizacij so na tem posvetu predlagali, naj bi zborovanje XII. SNOUB združili z zborovanjem brigadirjev ob 10-letnici avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb in z zborovanjem (koroških) borcev za severno mejo.

Izlet na Kum

Novomeško planinsko društvo prireja izlet na dolenski vrh — Kum v nedeljo, 17. maja. Odhodi bo ob 5. uri z avtomobili izpred hotela Metropol. Stroški za prevoz so 10,00. Ndin.

Prijave zbira do 10. maja Babika Kos v knjigarni mladinske knjige v Novem mestu. V primeru slabega vremena bo izlet naslednje nedelje.

Planinsko društvo Novo mesto

Šolski vodnjak usahnil

Vodnjak mirnopeske osnovne šole je intos že zgodaj presahnil. Polnijo ga iz Temenice, že večkrat pa so vodo pripeljali iz Novega mesta.

84 par družbene pomoči za taborniško skromnost!

Pogovor s starejšino Brankom Lukičem o delu in načrtih Odreda gorjanskih tabornikov

Tovariš Lukič, ali napoveduje letošnja izredno razgibana dejavnost novomeških tabornikov prepoved ali samo pozitivitev dela te organizacije?

Začet b. z dejstvom, da je odred gorjanskih tabornikov, kateremu sem starešina, tri leta — do lani — bolj spal kot delal. Lani smo vodstvo pomladili, v njem so samo štirje starejši od 20 let, in to se že pozna.

Kolendar letošnjega odredovega dela je verjetno bogat. Dovolite pogled vanj?

Najprej o tem, kar je bilo januarja — 6-dnevno taborjenje pod šotari na Gorjaneh, 1. aprila — kresovi za dan MDB, 14. aprila — taborniški mnogoboj za Dolenjsko (znaga), 20. aprila — kresovi na Marofu (v počastitev kurirskove pošte), 21. aprila — naraščajniški mnogoboj v Brežicah, 23. aprila — taborniški mnogoboj za prvenstvo Slovenije; poleti pa — taborjenje v Ohridu s srečanjem z makedonskim tabornikom.

Slišali smo, da bo vaš odred dobil v varstvo prapor Gorjanskega bataljona — B lahko kaj več povedali o tem?

Zelo na kratko: borbeni prapor Gorjanskega bataljona bodo novomeški taborniki dobili v varstvo na proslavi bataljona 9. junija v Kostanjevici.

Kako pa družba priznava vse to delo tabornikov?

V zadnjih petih letih smo dobili za osnovno taborniško

dejavnost povprečno po 1270 din (127.000 S din) na leto. V odredu imamo 150 tabornikov, družbena pomoč na enega tabornika pa je znašala povprečno 84 par (84 din). Zakaj samo toliko? Gotovo zato, ker se je glas tabornikov premalokrat oglašal v javnosti, v zahtevah pa so bili taborniki preskromni. Malo priznanja so deležni tudi taborniški aktivisti, čeprav se nekateri že po 15 let ukvarjajo z mladino. Zunanji ocnjevalci taborništvu ob vsem tem ne vedo, kakšno samoodpovedovanje je potrebno pri delu z mladino. Naj povem, da so do zdaj še vsi vodje tabornikov za taborjenje izrabili letne dopuste, da so prav tako plačali tabornino kot drugi taborniki, ne da bi dobili vrnjen en sam dinar.

Delegati za VI. kongres ZSJ

26. aprila je občinski sindikalni svet v Novem mestu izvolil štiri delegate za VI. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije: Jožeta Marolta, tajnika RS ZSS, Jožeta Blažiča, občinskega inšpektorja, Milana Blatnika, direktorja KOVINARJA, in Adolfa Šuštarja, predsednika ObSS. Na tej konferenci so ocenili tudi predkongresne razprave o resolucijah razpravljali o družbenem in osebnem standardu stanovanjski izgradnji, razvoju kulture, otroškem varstvu, varstvu pri delu in podobno.

Novo mesto: danes posvet o MDB

Predstavniki iz občin vzdolž avtomobilske ceste — Grosuplje, Trebnje, Novo mesto, Krško, Brežice in Samobor — se bodo danes v Novem mestu pogovorili o proslavljanju 10-letnice mladinskih delovnih brigad, ki so gradile avtomobilsko cesto Zagreb—Ljubljana. Posvet so sklicali občinska skupščina, občinska konferenca SZDL in občinski komite ZMS iz Novega mesta.

V občinskem štabu za obrambo ni gasilcev

Po posebnem republiškem zakonu o boju proti elementarnim nesrečam so vse občine dolžne ustanoviti posebne štabe in pripraviti ustrezne plane za hitro pomoč.

V številnih elementarnih nesrečah so bili prav gasilci na pomoč. To je namreč ena njihovih osnovnih nalog. V vseh občinah so zato pritegnili v te štabe sposobne gasilce — operative. Izjemo so tokrat naredili le v novomeškem občinskem štabu za obrambo pred elementarnimi in drugimi nesrečami, kjer ni niti enega gasilca.

RADIO IN TV SPREJEMNIKE
tam takoj in poceni
popravi
RTV delavnica
TONE ROSTAN
Vrhovčeva 1, Novo mesto
tel. 21.053

Se bo povečal tisti odstotek v vrtcih?

Za varstvo otrok trenutno zagotovljeno le 280.000 din letno

Veliko zaposlenih mater in malo otroških vrtcev — je v novomeški občini že znano nasprotje, nanj pa so opozorili tudi na seji občinske skupščine 23. aprila, ko so znova pretresali vprašanja otroškega varstva.

V novomeški občini je več kot 7600 predšolskih otrok in le 214 (ali 2,8 odst.) jih starši pošiljajo v vzgojno-varstvene ustanove. Za več kot 214 otrok pa v vrtcih tudi ni prostora. V občini je premalo vrtcev.

Kako rešiti vprašanje otroškega varstva, ki je zlasti pereče zdaj, ko delovne organizacije prehajajo na nov delovni čas (s prosti soboto)? Kje dobiti denar za nove vrtce, da bodo vanje lahko poslane svoje otroke vse zaposlene matere? Ti dve vprašanji sta se globoko zavrteli v razpravo tudi na zadnji seji občinske skupščine.

Na podlagi zakonskih predpisov se bo letos v novomeški občini nabralo za otroško varstvo 280.000 din. Približno tolikšno vsoto bodo obvezni viri zagotovili tudi prihodnje leto. V dveh letih se bo nabralo približno 600.000 din. Za uresničitev programa otroškega varstva pa bi mo-

rali v teh dveh letih zagotoviti 2.600.000 din.

Občinska skupščina je po večurni razpravi ugotovila, da tudi otroškega varstva ne bo mogoče rešiti brez pomoči delovnih organizacij, te pa naj bi pomagale urediti varstvo predvsem za otroke svojih delavcev in uslužbencev.

Večina odbornikov je menila, da bo treba razvojni program otroškega varstva znova obdelati. To nalogo

Voda že v Brezovici!

»Voda je že v Brezovici, imajo pa jo tudi v Šmarju,« so povedali te dni v novomeškem VODOVODU, ki gradi šentjernejski vodovod. Do zdaj so položili nekaj več kot 3 km cevododa od izvira. Predvidevajo, da bodo čez štirinajst dni polagali cevi že v Šentjerneju. Tudi za rezervoar nad Šmarjem je vse pripravljeno. Do jeseni pa bo tekla pitna voda tudi že v hišah. V Šentjerneju težko pričakujejo vodovod; te dni so sporočili, da so jim pričeli usihati vodnjaki.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jelka Tršelič iz Velikega Podloga — Aloja, Marija Zupančič iz Dolnjih Lakovnic — Janjo, Terezija Malenšek iz Mikot — Marijo, Marija Bambič iz Šentjerneja — Blaža, Slava Gačnik iz Male Bučne vasi — Petro, Marija Sašek iz Smolenje vasi — Martina, Nežka Kotinc iz Dolnjega Bošnjana — Romana, Pani Drobnič iz Malene — Marjana, Majda Škarja iz Skričevega — Jožeta, Ivanka Štanič iz Avguštin — Marjo, Marija Bizjak iz Leskoveca — Janeza in Marka, Marija Klobučar iz Uršnih sel — Franca, Terezija Suštar iz Vrhovega — Jerneja, Marica Dolac iz Gornje Brezovice — Marijo, Anica Planinc iz Svibnika — Dalijo, Silva Pijača iz Gabrijel — Franca.

V treh dneh očišči oblačila neprekinjeno odprta kemična čistilnica nasproti prodajalni ROBOVO

GALEB ANTON OBERC

Novomeška kronika

VODE IN ELEKTRIKE je zadnje dni zlasti na desnem bregu Krke (v blokih ob Trdinovi ulici in Zagrebški cesti) večkrat smanjkalo. Voda je prenehala teči popoldne do večernih ur ali pa je imela v tem času tako majhen pritisk, da ni bilo možno uporabljati pralnih in drugih gospodinskih strojev. Pri podjetju VODOVOD, ki oskrbuje mesto s pitno vodo, so povedali, da so v Trdinovi in Kristanovi ulici, na Zagrebški cesti na desnem bregu Krke ozka vodovodna grla. Priporočili so tudi, da bi bilo več vode, če ne bi ljudje popoldne toliko zalivali trto.

Z GLAVNEGA TRGA večkrat na dan odpelje rumena cisterna pitno vodo na podeželje, kjer v letošnji suši stradajo pitne vode. Iz Novega mesta vozijo vodo v Suho krajino, Mirno peč in druge kraje, kjer so presahli potoki, studenci in vodnjaki.

AVTOBUSNI IZLET v Dražgose, Zelenike in na Vrhniko bodo priredili upokojevcem 18. maja; odhod ob 6. uri. Izlet bo enodnevno. Prijave bodo sprejemali v Društvu upokojevcem v Čitaniški ulici do 15. maja.

SOPEK NAGELJNOV so dali nekdanjemu priorju samostana v Pletierjah dr. Edgardu Leopoldu Lavovu borci NOV na letni skupščini ZZB NOV 27. aprila v Domu kulture in tako dali priznanje nosilcu spomenice NOV in velikemu sodelavcu s slovenskimi partizani za njegovo delovanje med NOV in po njej do današnjih dni.

PARKIRIŠČE PRI DBH ob Trdinovi ulici bodo v kratkem

asfaltirali in ga izročili namenu. Na njem bo prostora za 10 osebnih avtomobilov, uporabljali pa ga bodo lahko vsi, ki so do zdaj svoja vozila parkirali kar na ulici pred banko.

PRED PRVOMAJSKIMI PRAZNIKI so na Glavnem trgu uredili okolje nove MERCATORJEVE blagovnice in ELEKTRO-TEHNE. Poleg obeh hiš so na novo uredili stopnišča prehode z Glavnega trga v stranke ulice. V Vrhovevi ulici so uredili tudi pročelje Ribje restavracije in drugih stavb.

GIRANJE PREBIVALSTVA — Rodila je Rozalija Siak s Smihelske ceste — Matijo.

»Ema gospa je rekla, da se čudi, ko nihče ne pobira davka na prah iz sosednjih ulic, ki se nabira na zelenjavi in mesu na novomeški tržnici... Saj to je vendar prah posebne sorte!»

naj bi opravila predvsem komisija za otroško varstvo pri temeljni izobraževalni skupnosti v sodelovanju z vsemi zainteresiranimi. Skupščina je predlagala, naj bi napravili srednjeročni načrt otroškega varstva, to pa kaj kmalu, ker želi o otroškem varstvu razpravljati še pred svojimi poletnimi počitnicami.

Odbornik Erno Sali je povedal, da v Straži NOVOLES pomaga urejati vprašanje otroškega varstva. Odprli bodo — morda že jeseni — vrtec za 70 otrok s tem, da bo ustanova odprtega tipa.

Odbornik Rudi Mraz je med drugim povedal, da so v Bršlinu že imeli denar za vrtec, vendar pa le-tega niso mogli urediti, ker niso dobili lokacije. Te izjave pa na skupščini ni nihče komentiral niti dal kakršnegakoli pojasnila.

Odbornika Milica Sali in Boris Gabrič sta poudarjala predvsem, da bi moralo biti otroško varstvo poceni in dostopno tudi starem z manjšimi osebnimi dohodki.

Poslanec Jože Glonar je menil, da bo treba proučiti možnost, da bi Novo mesto dobilo tudi varstveno ustanovo za dojenčke. Povedal je, da je veliko dojenčkov zdaj v zasebni oskrbi in da so take oskrbine zelo drage. Zavzel se je tudi za to, da bi pospeševali male šole.

»KRKA« svojim upokojencem

Pred prvomajskimi prazniki je novomeška tovarna zavaril KRKA obdarila svoje upokojevence s po 40.000 Sdin. Darilo je bilo tudi nadomestilo za nekdanji K-15. Upokojevcem so hvaležni za pozornost svoje delovne organizacije.

PO KORAKIH REORGANIZACIJE

Tri vprašanja sekretarju ZK

Odgovarja Miroslav Vute, sekretar občinskega komiteja ZK Novo mesto — Tokrat vprašanje: kako in kaj delati, da bi čimprej uresnili vsebinsko reorganizacijo Zveze komunistov

— Kako si zamišljaš delo krajevne organizacije ZK ali pa organizacije ZK v podjetju na način, ki bi omogočil čimprej doseči vsebinsko preobrazbo?

— Nekateri naloge osnovnih organizacij ZK so enake. Te so predvsem skrb za idejno rast članstva, vključevanje članov v razne organe samouprave v delovnih organizacijah in družbi ter v delo družbeno političnih organizacij v krajevnih skupnostih itd. ZK pa se mora vedno bolj preoklepiti svojih članov uvrščati v vsa dogajanja družbenega razvoja. Vsebinska preobrazba ZK je predvsem v preobrazbi ljudi in članov ZK, ki morajo odločneje, dosledneje in hitreje usmerjati družbeni razvoj v vsaki osnovni celici naše družbe tja do najnižjih samoupravnih skupnosti v družbeno politični skupnosti.

V osnovnih organizacijah bi morali predvsem čvrsteje oblikovati lik komunistov, zato bi moral vsak član cutiti za svoje ravnanje največjo odgovornost prav nasproti osnovni organizaciji, kar pomeni največjo odgovornost do drugih komunistov, ki so vključeni v to osnovno organizacijo.

Zivljenje in družbeni razvoj nista zaprti okvir osnovne organizacije ZK. Zato menim, da se v naših organizacijah morajo komunisti pripravljati na akcije v družbi, soočati svoje poglede in oblikovati stališča, ki jih hočemo v širši ali ozjih družbenih skupnostih uveljaviti.

Doumeti moramo, da bomo dotle, dokler bomo samo sprejemali sklepe in določali linijo, ne pa jih tudi v praksi uresničevali, še vedno samo govorili o najnostni preobrazbe v ZK. Sicer pa ta proces ni nikoli zaključen in življenje ter razvoj terjata nenehne preobrazbe v mišljenju in preobrazbi ljudi, seveda pa tudi naše organizacije.

Enotnih receptov za delo ni. Težko pa je določiti tudi generalno linijo za delo osnovnih organizacij. Našel bom torej le nekaj glavnih nalog, ki nas čakajo pred kongresom ZK. Te naloge so:

1. Hitreje moramo pritegovati mladino v ZK, da bi v naše delo pritegnili nove ideje in mlade sile.

2. Močnejše moramo komuniste usposabljeni za naloge v družbenem razvoju (študij, izmenjavopogledov in stališč, individualno spoznavanje objektivnih zakonitosti razvoja za oblike dela znotraj ZK, ki jih moramo hitreje uveljaviti v našo prakso).

3. Analizirati moramo svoje delovanje, ga usmerjati in sproti korigirati, ali skratka: oblikovati lik komunistov revolucionarja v današnjih pogojih in v tem procesu odstraniti iz ZK vse tiste, ki nam kvarijo ugled. Če predvsem zadnji nalogi ne bomo posvetili dovolj pozornosti in volje, nam tista prva ne bo uspela. Mladina bo vstopala v ZK le, če bo v njej videla možnost za uresničitev svojih težnj. Težnje mladih ljudi pa so večinoma napredne.

TO NE KNEZ: IZ NOVOMEŠKE PRADAVNINE

8. NADALJEVANJE

Vsa ta dogajanja se najlepše zrcalijo v grobovih tedanjega časa, ki so nam še vedno glavna opora za poznavanje te dobe. Velike spremembe v gospodarskem in družbenem življenju so narekovale tudi spremembe pri obredu in načinu pokopavanja. Odslej naprej iliri svojih mrtvih ne sežigajo več, temveč jih pokopavajo z vso opremo in okrasjem, ki so ga nosili za življenja. Socialna diferenciacija in družbeni položaj se prenašata iz življenja tudi v mesto mrtvih. Grobna konstrukcija ni več enostavna in grobovi niso več brezimni. Odličnejše osebe pokopavajo tudi že v preprostim lesenih krstah. Na grobove začno nasipavati zemljo — nastajajo gomile, tako značilna pokopališča halstatskih ilirov, s katerimi je tako bogata prav dolenska dežela. Število grobov v posameznih gomilah je zelo različno, kot se gomile tudi že na zunaj razlikujejo po velikosti. Poznamo gomile samo z enim ali dvema groboma, lahko je družinska grobnica z več pokopi, običajno pa najdemo v gomilah več desetih grobov, za katere menimo, da so rodovne grobnice. Najvažnejše med njimi, na primer tiste v Stični in na Magdalenski

umrlemu. V bogatih ženskih grobovih pa najdemo veliko število bronaste nakita: zapesnice in zaponke, ogrlice iz jantarja in raznobarvnega stekla, ki so ga uvažali iz sredozemskega prostora. Našli pa so tudi že iz tankih zlatih lističev

Bronasta vedrica — situla, ki jo je izkopal Dr. W. Šmid v Malenškovi gomili 1905. Čeprav je močno pokodovana, se vendarle vidi, da je bila okrašena z iztočnicami geometrijskimi motivi. Take vedrice so uporabljali kot posode za dragoceno pijačo ob prazničnih dneh. Podeljevali pa so jih tudi kot nagrade zmagovalcem v tekmah in rokoborbi.

izdelane diademe, ki jih je »prva dama« nosila okrog čela. K nogam pa so jim položili še več lončenih posod s hrano. Poleg nekaterih razmeroma še dovolj dobro ohranjenih halstatskih gradšč so ilirske gomile najljepši arhitektonski spomeniki naše prazgodovine, neme priče veličine in moči tistih prebivalcev, ki so v zadnjem tisočletju pred našim štetjem prvi intenzivno naselili in kultivirali našo zemljo, doživeli tu svoj največji razcvet, pa tudi svoj zaton.

Taka halštatska gomilna grobišča z bogatimi najdbami pozna tudi Novo mesto, čeprav gomil danes zaradi izkopavanja in sanjdar ne moremo več videti, oziroma jih komaj še zaznamo. Pokopališča prahistoričnih ilirov v Novem mestu so bila na več mestih. Eno je bilo na Marofu, na travniški ravnici severno nad Kettejevimi drevoredom in nad utrjenim gradščem, odkoder se odpira lep razgled na Bršlin in proti Hmeljniku. Tu lahko opazimo še komaj zaznavno sled ene gomile. Na tem travniku sta bili dve gomili, ki ju je 1894 prekopal Pečnik za Prirodoslovni muzej na Dunaju.

Bronasti trinožni kotliček (visok je 43 cm) so izkopal junija 1941 v Kandiji, po vsej verjetnosti v isti gomili kot dve leti prej bronasti oklep. Ta kotliček je služil kot daritvena posoda, kar nam povedo upodobitve na situlah. Ker se take posode zelo redko najdejo, sklepamo, da so kotliček položili v grob neki zelo odlični osebi. Kotliček hrani Narodni muzej v Ljubljani.

gori, so kriše v sebi celo nad dvesto grobov. Te največje gomile so podobne že kar majhnim gričkom, saj merijo do 7 metrov v višino in nekaj desetih metrov v premeru. Domnevamo, da so v takih gomilah pokopani člani ene plemenske skupnosti. Praviloma so grobovi v gomili razporejeni v več ali manj koncentričnih krogih okoli centralnega groba velikaša in njegove družice. Po navadi so gomile na zunanjem robu omejene z vencem zloženega kamena. Osrednje grobove v velikih gomilah, ki so zelo bogato opremljeni, imenujemo knežje grobove. Po navadi so te halštatske aristokrate pokopavali skupaj s konjem v svečani opremi. Tako lahko najdemo v takem knežjem grobu bronasto čelado ali celo oklep, več sulec, sekire, okrašene kotličke, dekorativne bronaste plošče za pas in več keramičnih posod, v katere so dajali popotno hrano

Bronasta posoda z ročajem, valjaste oblike, z narebranim platiščem, ki jo strokovno imenujemo cista. Tudi te posode so uporabljali za pijačo. Cista je prav tako izkopal 1905 Walter Šmid v Malenškovi gomili.

LOVEC, lovska zadruga, NOVO MESTO, Cesta herojev 8

Prodajalna je dobro založena z vsemi vrstami lovskih in športnih pušk, vsem lovskim priborom, ribiško opremo in opremo za izletništvo. Obiščite nas!

V vsem tem je gotovo veliko lepote in nedvomno je ta pojav največja čudo narave. Seveda pa lahko ta sposobnost — kot vsaka — človeška tudi onesreči, če ne ravna z njo pametno. Lahko si recimo misliš, kakšno razočaranje je za žensko, če zanosi z moškim, ki je sploh nima rad, ki je potem še pogleda ne ali morda celo še za otroka ne skrbi. V takem primeru pade veliko večje breme na žensko, zato mora biti predvsem ona še bolj previdna in razsodna v tem, kdaj in s kom ima razmerje. Vedeti je namreč treba, da lahko prav vsakemu spolnemu razmerju sledi zanositev. Sicer pa imaš časa za premišljevanje o teh stvareh še dovolj. Zdej boš stopila šele na prag življenja in pravega zanimanja za spolnost. Rada bi le eno — da bi v meni zmeraj videla ženske, ki ti je pripravljen prav in koristno svetovati.

Ker sta se precej zakasnila, sta morali kar krepko pohiteti s pripravljanim večerje.

O nekaterih težavah fantovstva

Po zadnjih pogovorih nista dajala oče in mati otrokoma nobenih posebnih pobud več za pomenke o spolnosti. Menila sta, da sta jima glavne stvari povedala in ju zmerom

opozarjala na to, da spolnost ne smeta imeti za nekaj, o čemer se ne bi mogla pogovarjati z njima. Zdej sta otroka že v letih zorenja in je njuna stvar, koliko se želita svoje skrbi in pomisleke obravnavati z roditeljsma. S prepogostim vračanjem na ta vprašanja bi spolnost prej preveč poudarjala, kot pa ji prisojala pravašjo mero pomena. Skratka, sklenila sta pustiti ju in čakati, kdaj in v kakšni obliki bosta morda fant in dekle sprožila novo vprašanje. Prvi je storil to Matjaž.

Bil je vroč poletni dan. Namenili so se na kopanje, toda Alenka ni smogla iti. Oče in fant sta šla sama, mama in Alenka pa sta ostali doma. Matjaž je nenadno odpoved sprejel z razumevanjem; kazno je bilo, da ve; zakaj si je sestra uprjemila. Ko je oče na poti namenoma mimogrede omenil, da je škoda, da Alenka ni mogla iti, ko je tako lep dan, se je Matjažu nenkrat razvezal jezik:

— Najbrž ima tisto, ne, kar imajo le ženske?

— Menstruacijo, da, — je brz rekel oče.

Proti pričakovanju ga je fant presenetil z novo pripombo:

— Fantje oziroma mošči pa tega nimamo.

Oče je bil zelo vesel, ker je čutil, da je bil njegov dosedanj pouk fantu v tem pomankljiv.

Tako vidnega in stalno ponavljajočega se ni, to je res. Toda neko posebno pa prinesejo ta leta tudi fantom in še posebej fantom. Včasih se na primer v modih nabere toliko semena, da se ga morata znebiti. V takih primerih včasih fantom ta odvečna tekočina sama odteče. Največkrat ponči v spanju. To imenujemo nehoteni izliv semena ali polucijo. Ne nastaja redno, marveč različno, pri nekaterih pogostejše, pri drugih manjkrat ali celo nikoli. Fantje, ki jim ni nihče o tem nikoli pravil, so sprito tega večkrat prestrašeni ali celo zaskrbljeni. Mislijo, da se jim je kdove kaj zgodilo, da so morda bolni. Pa ne gre za bolezen ne za kakoli nenavadnega ali čudnega.

Taki nehoteni izlivi so zlasti pogostni v letih zorenja in sploh v mladosti. Kasneje se organizem umiri in človek si tudi uredi življenje in spolne odnose, pa je tega vse manj oziroma sploh ni več. Glavno pa je, da veš, da to sploh ni bolezen in tudi nič posebnega.

V tem času sta prišla že do kopalnice. Fant je predlagal, da bi si izbrala koticček, kjer bi bila lahko sama. Oče je slutil, da bi morda rad še

o čem govoril, in mu je seveda rad ugodil. Ko sta sedla, mu je željo prebral kar iz oči.

— Veš, fantom pa so taki izlivi prijetni, da si jih celo zaželijo in jih z draženjem spolnega uda tudi sprožijo. V takem primeru seveda ne moremo več govoriti o nehotenem, marveč o hotenem izlivu. Ta pojav imenujemo samozadovoljevanje ali s tujim izrazom masturbacija, včasih boš slišal tudi izraz onanija. Ljudje radi, vendar zmotno mislijo, da se samozadovoljevanje pojavi šele v tvojih letih, to je v puberteti, v letih

France Slana: Razmišljajoči Matjaž

zorenja. Večkrat naletimo nanj že tudi pri mnogo mlajših otrocih, čeprav je tedaj zaradi nezorelosti nekoliko drugače izraženo, denimo, ne pride do izliva. Napačno je tudi mnenje, da nastane samo pri fantih. Res je pri njih bolj pogostno kot pri dekletih in zaradi razlik med spoloma tudi drugačno. Eni in drugi se zatekajo kdaj k samozadovoljevanju zaradi prijetnih občutkov, ki jih prinaša. Največ samozadovoljevanja je v razdobju spolnega zorenja.

Mlad človek naj veliko dela, goji šport, se dovolj giblje in živi sredi veselega društvenega življenja!

Fant je mirno ležal na progu in pretresal kamenčke iz roke v roko. Vpraševal ni, vendar ga je stvar očitno zelo zanimala. Oče ga je razumel in nadaljeval:

— Včasih so imeli samozadovoljevanje na pravo strahoto. Menili so, da povzroči ne vem kakšne bolezni, sušenje hrbtničnega mozga in celo blaznost, moško spolno nemoč ali impotenco in kdove kaj še. Zdej pa vemo, da

samozadovoljevanje ne zapuosti nobenih posledic.

Vendar če se mlad človek temu vda, izgubi smisel za druge, življenjsko važne reči. To je velika škoda, kajti to mu zmanjšuje uspehe na različnih področjih, tako pri učenju in pripravi na poklic, kakor tudi pri športu in pri drugih dejavnostih, s katerimi se mladi ljudje ukvarjajo v prostem času.

Nekateri ljudje, ki so se na samozadovoljevanje preveč navadili, pa celo tudi izgubljajo smisel za druženje z ljudmi drugega spola, s druženjem za vrstniki nasploh. To je spet velika škoda, zakaj človek obogati, če se družiti z drugimi ljudmi, izmenjava z njimi misli, z njimi dela, se veseli in zabava.

Mlad človek je poln sil, zato je priporočljivo, da veliko dela, goji šport, se dovolj giblje in udeležuje društvenega življenja.

Zanemarjanje druženja z drugimi ljudmi in pretirano sedenje, še celo ob cenjenih ljubezenskih romanjih in filmih ter podobni navlaki, gotovo pospešuje samozadovoljevanje. Sicer pa je poglavito, da veš, da je to znanje nedoraslosti in nezrelosti. Zato je potrebno, da si utrujamo voljo in da se učimo obvladati se. Kolikor bolj se kdo počuti zares fanta in mladega moškega, odraslega človeka, toliko manj kaj takega dela. Zna se obvladati in noče, da bi ravnal kot nedorasel in nezrel človek.

Samozadovoljevanje je bolj ali manj prehodni pojav, ko človek ni več otrok, odrasel pa tudi še ne. Ko smo zares odrasli, hočemo več kot pa zgolj samozadovoljevanje. Predvsem se hočemo trajno vezati na človeka, ki bi nas iz vsega sroa ljubil in bi ga mi ljubili ter si z njim uredili skupno življenje in skupen dom. Človeka, ki bi delil z nami, mi pa z njim, tako zadovoljstvo kakor tudi težave življenja...

Pogovor o moči spolnega nagona in previdnosti v odnosih

Matjaž je lepo razvit fant in Alenka mlado, čedno dekle. Matjaž še obiskuje plesne vaje na šoli, kar mu Alenka, ki je mlajša in še nima te pravice, na vso moč zavida. Oba pa sta predvsem navdušena tabornika. Roditelja nobenega v stilih z mladimi ljudmi različnih spojev in podobne starosti ne ovirata, pač pa ju — kot doslej — skušata tudi v teh stikih voditi in jima odnose med fanti in dekleti trezno pojasnjevati.

Pisma, ki so jih napisale tuje roke...

Zadnje tri tedne smo dobili precej pisem, v katerih neznanji pisci in ljudje z izmišljenimi podpisi (to smo ugotovili ob naših obiskih v različnih krajih) sporočajo svoja mnenja, ogrobenje, jezo, razočaranje in grožnje, ker objavljamo v našem tedniku na tej vzgojni strani spis Matjaž in Alenka. Nekaj teh pisem objavljamo danes v prvem delu našega časnika, nekaterim neznanim junakom in ljudem, ki so se skrili za tuja imena, pa bomo izjemoma odgovorili še enkrat na tej strani.

Med pošto, ki je prihajala na naš naslov, smo brali tudi takele cvetke.

*Kako ste licemerni in enolični vi, ne pa uredništvo vašega lista DRUŽINA in še manj OGNJISCA. To je zelo

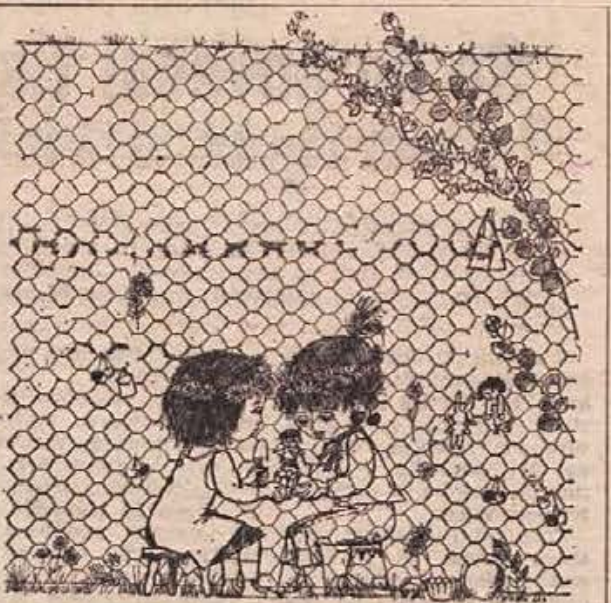
razburkalo prebivalstvo majhnega kraja. Nekulturno je, da si upate tako direktno obsojati navete za spolno življenje, ki nam jih daje verski list OGNJISCE. Vidno ste pokazali, da ste iskači stavek, s katerim bi naravnost osmešili nauke OGNJISCA. Toda na žalost vam to ni uspelo. Ali se kdaj uredništvo OGNJISCE spetika v Vaš list? Mirno lahko rečete mes. No, pa primerjajte vaš list z OGNJISCEM, ki nam daje toliko naukov, to je prava hrana za nas mlade, ne, za nas vse. Ne recite, da je to religiozno in da je to pisal kak verski zagriženec. Ne, toda hoče se resnica...*

Podobnih pisem z različnimi grožnjami, neumnostmi, versko zagriženostjo in podobnim gradivom je bilo nekaj

iz različnih manjših krajev, pisci pa so jih oddali v bližnjem večjem mestu, hoteč še tako skriti zaščitno sled o piscu. Dejali smo že, da dobivamo pisma z izmišljenimi podpisi in z imeni oseb, ki jih sploh ni na svetu. Ni težko za takimi sestanki prepoznati tudi tujih rok, ki včasih vodijo pisce teh skromnih pisem, v katerih je za skrito precej zlobe, hinaščine, predvsem pa onemogle jeze in besa nad vsem, kar je sodobno, napredno in ljudem všeč.

Naj povemo še enkrat: ne podpisana pisma oz. pisma z izmišljenimi (zlaganimi) imeni romajo v koš. Njihovi duhovni očeti tako mesto tudi zaslužijo.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Ančka Gošnik-Godce: ilustracija k zgodbi Elc Peroci OGRAJA V ROZAH

Pogovor z zdravnikom

Pravilna in potrebna prehrana

Kalcijeve soli so osnova za okostenevanje. Brez prisotnosti vitamina D ali kalciferola okostenevanje ni mogoče. Kosti rastejo do 35. leta starosti, potem počasi upadajo do 65. leta, pozneje pa je upadanje hitrejše. Otroku potrebuje veliko kalcija že v razvoju v materi, kjer ga dobi iz materine krvi, po rojstvu pa iz mleka. Kalcij je nujen tudi v krvi, kjer mora biti njegova sorazmerna količina stalna, sicer se pojavijo krči. Brez kalcija ni živčne prevodnosti niti strjevanja krvi, pa tudi fizikalno-kemični procesi v celicah niso uravnovešeni. Odrasel človek ga potrebuje na dan 0,8 grama, nosečnica 1,5 grama, doječa mati 2 grama. Otroku do 10. leta starosti ga potrebuje 1 g dnevno, v dobi pred zorenjem 1,2 grama, v dobi zorenja do 20. leta — fantje 1,4 grama na dan, dekleta pa 1,3 grama na dan. Največ kalcija dobimo v mleku in siru, v jajčnem rumenjaku, deloma v trdi vodi. V drugih živilih ga je manj.

Železo je osnova za rdeče krvno barvilo, pa tudi celice ga potrebujejo za svoje celično dihanje. Če je železa premalo, se razvije slabokrvnost in zaradi tega težavno dihanje, pomanjkanje kisika, s tem v zvezi pa še druge težave. Ker ga je v mleku premalo, se lahko zgodi, da dojenček postane slabokrven, če ga hranimo le z mlekom. Zaloga železa, ki jih dojenček prinese na svet v svojih jetrih, trajajo le okrog pol leta. Odrasel človek potrebuje 8 mg železa na dan, nosečnica 15 mg, doječa mati približno enako. Ustrezne količine veljajo za otroke in odrasle mladi. Največ železa dobimo v krvi, na primer v krvavicih, vrancih, jetrih, pa tudi v spinaci, regratu, korenju, paradizniku, rdečem zelju in zeleni solati, nekaj ga je tudi v sadju.

Kalij, natrij in klor urejajo osnovno presnovo in ravnotežje vode v telesu, pa še solno kislino v želodcu. Zapleten sistem kalijevih in natrijevih soli v krvi in tkivnih tekočinah je važen regulator ozmotskega pritiska in dihanja. Kalija je dovolj v vsaki hrani, natrij in klor pa do dibo v kuhinjski soli, ki jo potrebujemo dnevno 12 gramov. Jedi navadno solimo, večkrat pa je sol že v jedeh. Če se potimo, potem sol z mnom izločamo; tedaj potrebujemo še več soli.

Fosfor je v telesu vezan s kalcijem. Pri odraslih je razmerje fosfor : kalcij 1,5:1, pri nosečnicah pa 1:1. Največ fosforja je v kosteh, nujen pa je tudi za sestavo beljakovin in maščob. Tudi presnova sladkorjev ne gre brez fosforja. Zelo dosti ga je v osrednjem živčevju. Dnevna potreba po fosforju je 1 gram. Dobimo ga v mleku, mesu in jajčnem rumenjaku.

Brez bakra po najnovejših raziskavah ne bi bilo rojevanja krvi oziroma obnavljanja te važne tekočine. Najdemo ga povsod v tkivih. Potrebujemo ga 10-krat manj kot železa. Ker ga je v vsaki hrani nekaj, ga pojemo dovolj.

Jod je sestavni del izločka žleze ščitnice. Če ga ni dovolj ali pa ga sploh manjka v hrani, se razvije gošča. To se rado dogaja povsod tam, kjer je morje daleč. Da bi goščo preprečili, dodajajo jod kuhinjski soli že pred prodajo. Zato pri nas pomanjkanja joda ni več. Dosti joda dobimo tudi v morskih in sladkovodnih ribah, zelenjavi in jajcih.

Fluor preprečuje piskavost zob. Zato ga dajemo šolskim otrokom v obliki tablet. Brez žvepla ni nohtov, pa tudi ne povrhnice kože; silicij je potreben za lase. Vsak element ali njegova spojina ima svoj pomen v telesu. Ker gre tu za izredno majhne količine ali pa za količine, ki so v hrani že tako prisotne, se v to ne bi podrobneje spuščali.

6. VITAMINI

Za pravilno delovanje človeškega organizma so nujno potrebni vitamini. Če manjka ta ali oni vitamin, zbolimo. Razvije se bolezen, ki ji pravimo avitaminoza in jo imenujemo po vitaminu, ki manjka, na primer avitaminoza C. Vitamina pa je lahko samo premalo, potem pravimo temu hipovitaminoza. Vitamini niso le zaščitniki zdravja, delujejo tudi pri važnih življenjskih procesih, posebno pri presnovi hrane. Delujejo vedno v zvezi z encimi ali fermenti, nekateri pa v zvezi s hormoni. Dolgo časa so mislili, da telo vitaminov ne more sestaviti, sedaj pa vemo, da nekateri lahko. Najnovejša razdelitev vitaminov temelji na njihovih učinkih v zvezi z encimi in hormoni, pa jih zato razdelimo na endoencimovitamini in eksoencimovitamini ter na endohormonovitamini in eksohormonovitamini, kar odgovarja njihovemu delovanju v celici ali pa izven nje. Ker pa je stara razdelitev vitaminov bolj znana, jih bomo razdelili na:

Podoficir Prišibejev

»Podoficir Prišibejev! Obtoženi ste, da ste 3. septembra tekočega leta z besedo in dejanjem razžalili policaja Žigina, predsednika občine Aljapova, žandarja Ivanova in Gavrilova in še šest kmetov. Ob tej priložnosti ste trem od nastetih prizadejali zalitev med opravljanjem njihovih službene dolžnosti. Priznate, da ste krivi?«

Prišibejev, mrkogled podoficir s kosmatim obrazom, je stegnil roke ob hlačnicah in začel odgovarjati z zamolklim glasom. Sekal je vsako besedo, kakor da po veljuje:

»Vaše visoko blagorodje, gospod mirovni sodnik! To reč je vseh paragrafov zakona izhaja razlog, da se vsako dejanje dokumentira po vzajemnosti. Nisem kriv jaz, ampak vsi drugi. Vsa storiša se je zgodila zavoljo mrtvega trupla, bog mu daj večni mir in pokoj! Šel sem lepo tretje-ga t. m. z ženo Anfiso, šel mirno, bogu ugodno. Pogledam: na obrežju stoji dihal vseh sort ljudi. S kakšno pravico se svet tukaj kar na lepem zbira? Sem se vprašal. Zakaj? Mar piše v postavah, naj se ljudje zbirajo kot žrepci? Pa sem jim lepo zavpil: »Narazen! Začel sem jih pehati, odrivati, podil sem svojat domov, velel žandarjem, naj jih poženejo kot bika...«

»Ampak, prosim vas: saj niste ne policaj ne zupnik Mar je vaš posej, da razganjate ljudi?«

»Ni njegov posej, niti je bilo slišati glasove iz različnih kotov sodne dvorane. Zmeraj nas našira, vaše blagorodje! Petnaš let že trpimo njegovo šikaniranje! Kar se

Ljudska modrost

Dober nauk do smrti ne škodi.

Gorje onemu, ki ga ljudje pomilujejo.

Ne klesti dresesa, pod katerim počivaš.

Dober izgovor, čeprav je iz trte zvit.

Gospodje, kakor hočejo, ubožci, kakor morejo.

Hisa razdeljena — razpada kakor zapuščenca.

Dober je domek, če ga tudi ni več kot za en bodek.

Gospodinja pridna tri ogled podpira.

GEORGE B. SHAW:

O brezdelnih bogatinih

(Nadaljevanje in konec)

Le tako si lahko pojasnimo sicer čisto nerazumljivi odpor lastniškega razreda zoper vsak poskus, da bi bilo delo v parlamentu zadostno plačano, čeprav imajo sami poglavitna mesta v parlamentu. Čeprav so sami bili častniki v armadi, so storili vse, da častnik ne bi mogel živeti s svojo plačo. Čeprav so se tepili za vsak sedež v parlamentu, so odklanjali, da bi država plačevala poslance in njihove volilne stroške. Čeprav so videli v diplomatski službi rezervat za svoje mlajše sinove, so vendar stavili pogoje, da ne more biti sprejet noben mladenič, ki nima vsaj sturto funtov lastnega dohodka. Borili so se in se še borijo, da od političnega dela nihče ne bi mogel živeti, sicer bi se uprava odprla tudi revnim, oni pa bi bili ob svoj monopol.

Ker pa delo pri upravi države mora biti opravljeno, ga morajo opraviti sami, če ga nočejo prepustiti drugim. Zato najdete bogatine v parlamentu, v diplomaciji, v vojski, v pravosodju in krajevni samoupravi, da ne govorimo o upravljanju njihovih posestev. Ljudi, ki tako delajo, pravzaprav ne moremo imeti za »brezdelne bogatine«. Zal pa opravljajo to delo pri vladanju s predsojdom in korist privilegijem svojega razreda, da lahko ta lenari. Zaradi splošne koristi bi bilo dosti boljše, če bi se zabavali kakor večina njihovega razreda, vladanje pa rajši prepustili dobro plačanim uradnikom in ministrom, ki bi varovali koristi vse države.

je vrnil iz vojske, je tak, da bi najraje pobegnil v božji svet. Prav v tla nas je zatolkel.»

»To je čisto res, vaše blagorodje! Je rekel vaški starešina. »Vsi se pritožujemo, kar nas leze in gre. Prav življenje nam je priskutil. Naj bo procesija, naj bo svatba ali recimo kaj podobnega, povsod vpije, razgraja, kar naprej in naprej vzpostavlja red. Otroške vlačiče za uhlje, špionira ženske, da se kaj ne zgodi... Lejte, zadnji pot je sel po hišah in ukazoval, da se ne smejo peli pesmi, da ljudje ne smejo prizgati luči. Ni take postave, pravi, po kateri bi se lahko pesmi popevale.«

»Pocakajte možak, boste pričevali pozneje,« je rekel sodnik. »Sedaj naj nadaljuje Prišibejev. No, Prišibejev, nadaljujte.«

»Razumem!« je zasikal podoficir. »Vi ste, vaše blagorodje, izvolili reči, da ni moj posej, da bi razganjal ljudi... Pravi! Kaj pa če je nered? Ali je mogoče dovoliti, da bi ljudje pobeli, kar jim pade v glavo? Kje in v kateri postavi piše, da naj se ljudem pustijo svobodne vajeti? Recimo, da jih jaz ne bi preganjal in kaznoval, kdo pa jih bo? Živ krst ne pozna pravega reda. Lahko bi rekel, vaše blagorodje, da samo jaz vem, kako je treba držati na uzdi preproste ljudi, in samo jaz lahko vse razumem, vaše blagorodje. Kajti jaz nisem prostak, ampak podoficir, vojaški skladiščnik v penziji, v Varšavi sem služboval v štabu. Potlej, izvolite vedeti, ko sem odslužil svoj rok do kraja, sem bil gasilec, zavoljo telesne izčrpanosti pa sem pustil požarno brambo in sem bil dve leti vratar v moški klasični gimnaziji. Jaz imam vos red v mezinu. Kmet pa je stor, pod milim bogom nič ne razume, zato me mora ubogati, saj je le njemu v prid. Vzemimo za primer ta dogodljaj: jaz podim ljudi domov, na obrežju pa leži na pesku mrtvo truplo utopljenega človeka. In zakaj leži? Kje je zapisano, naj leži na tem pesku? Mar je to red? In kaj počne policaj? Zakaj ti, policaja, ne obvestiš oblasti? ga vprašam. Morda se je ta utopljeni rajnik samovoljno utopil, morda pa stvar smrdi po Sibiriji. Morda je to kriminalni umor...«

Policaju Žiginu pa so moje besede figo mar, prizgal je pa lepo kadi. »No, kje pa si se vzvel, ti komandant?« mi pravi nenadoma. »Kdo pa te je postavil, da komandiraš?«

Mišliš, da brez tebe ne vemo, kaj in kako je treba?« Zabrul se mu: »Ti že ne veš, butec, ko stojš kar v tri dni! Pa mi reče: »Jaz sem to reč že včeraj javil policijskemu pisarju.« Policijskemu pisarju, prosim vas! Po katerem paragrafu zakonika pa policijskemu pisarju? Kaj pa naj pisar počne v takih primerih, ko gre za utopljenca, obešenca ali njemu podobne? To je vendar kriminalna, državljanska zadeva... Treba čimprej poslati glas gospodu preiskovalcu ali sodnikom. Najprej je treba sestaviti akt, sem mu rekel, akt pa poslati gospodu mirovnemu sodniku. Ta strola policijska me sicer posluša, zraven se pa reži. Kmetje prav tako. Vsi so se smejali, vaše blagorodje! Lahko prispežem. »Zakaj se krotote?« sem jih vprašal. Policaj pa meni nazaj: »Takele stvari mirovni sodnik ne vzame v postopek! Prav pot me je obilil po teh besedah. No, policija,« se je Prišibejev obrnil k policaju Žiginu, »si rekel tako ali ne?«

»Seveda sem.«

»In vsi tisti preprosti ljudje so slišali, kako si rekel v pričo njih: »Takele stvari mirovni sodnik ne vzame v postopek.« Vsi so slišali prav te besede... Veste, vaše blagorodje, obilil me je mrzel pot in zacetpal sem. »Ponovi, kar si rekel, ponovite sem mu rekel tam pred preprostimi kmeti. Ponovil je iste besede. »Torej ti, policijski uslužbenec, pa delaš proti oblasti?« sem mu rekel. »Ali ne veš, da te gospod sodnik za take besede, če le hoče, pošlje na gubernijsko žandarmerijo, ker se tako obnašas? Mar ne veš, kam te za take politične besede gospod mirovni sodnik lahko spravi?« Tedaj se je oglašil še župan pa rekel: »Mirovni sodnik se na to po-zvižga; on sodi le drobne prestopke.« Prav tako je rekel. So vsi slišali. »Kako se upaš nasprotovati oblasti?« ga usekam nazaj. »Veš, jaz ne poznam sale, lahko ti, bog in bogme, preneto vročo kašo zakuham! Verjemite, da se mi je kar stemnilo pred očmi. Kako je mogel današnji svet postati tako samovoljen in neubogljiv! Pa sem zamahnil... ne prehudo, seveda, ampak tako po predpisih, da se o vašem blagorodju ne bo več upal kaj takega čvekniti. Tedaj se je za župana postavil policaj — no, sem pa se policaja usekal... Zgrabilo me je pač, vaše blagorodje. Saj veste, če bedaku ne poravnas reber, pade greh na

tvojo dušo. In če je tak nered...«

»Čakajte! Za red so drugi, bodo že poskrbeli. Policaj, župan, orožniki.«

»Policaj ne more biti povsod zraven, razen tega ne razume stvari tako kot jih razumem jaz...«

»Ampak poslušajte vendar: to sploh ni vaš posej!«

»Kaj? Da ni moj posej? No, lepo, bog in bogme! Ljudje počno, kar se jim zljubi, vi pa: Ni tvoj posej! Tožijo me, recimo, da jim prepovedujem peti pesmi... I kaj pa je lopega v pesmih? Namesto da bi delali — po jo... In še novo modo so vpejali, da zvečer britijo pri sveči. Ko je treba iti spat, ne: pa tisto pa ono pa pripovedovanje pa smeh! O, imam vse zapisano.«

»Kaj imate zapisano?«

»Kdo sedi pri sveči.«

Prišibejev je vzel iz žepa zamaščen papir, si nataknil naočnike in bral:

»Kmetje, ki sedijo pri sveči: Ivan Prohor, Sava Mikiforov, žena vojaka Sustrava, vdova, ki živi razvratno s Semjonom Kislovom, Ignjat Crvčkov, ki se ukvarja s coprnjari, njegova žena Mavra pa je coprnica in hodi ponoči mlesti tuje krava...«

»Dovolje!« je rekel sodnik.

»Mesec dni zapor!«

»Zakaj?« se je začudil podoficir in v dvomu razširil roke. »Po katerem paragrafu?«

Zdaj natanko ve, da se je svet spremenil, sploh ni več mogoče živeti na njem. Obhajajo ga težke, turobne misli... Ko pa je stopil iz sodnice in zagledal zbrane kmete, ki so se živahno pogovarjali, je iz navade, ki je ni mogel premagati, zavpil s prehlajenim glasom:

»Možje, narazen! Razidite se! Zbiranje prepovedano. Zginite domov!«

HAIWOOD:

Najdeni soprog

»Pravite, da je vaš mož zginil, gospa Trevis? Pojasnite mi natančneje.«

»Veste, zginil je pred tremi leti. Saj veste, kako je, če sta zakonca že deset let poročena in brez otrok. Prepripi pa to in ono...«

»Torej je bil vzrok prepripi?«

»Da. Odsel je razkačen... Mislija sem, da se bo vrnil. No, ko ga dva tedna ni bilo, sem vedela, da ga ne bom več videla...«

»Ste prijavili policiji, da je izginil?«

»Nisem. Saj sem bila že tako navajena živeti sama.«

»In zakaj ste se tega spomnili sedaj, po treh letih?« jo je vprašal narednik Weitt.

»Zaradi sorodnikov... Zanima jih premoženje, mož pa ni pustil nobenega pisanega dokumenta.«

»Aha, vaše premoženje je v nevarnosti. In mi naj po treh letih najdemo gospoda Trevisa?«

»Saj vam ga ni treba najti. Sploh ne. Le to ugotovite, da je živ, potem bom imela mir pred sorodniki.«

»Oho! se je začudil narednik. »Ali se vam kaj

sanja, kje bi morda bil?«

»Najbrž nekje tukaj v San Franciscu. Bil je trgovski potnik. Lahko pa bi opravljal kakršnen koli poklic. Take narave je...«

»Ali veste, gospa: mogoče je, da ga sploh ne najdemo.«

»Vem. Zato pa ne bo mogel biti razglašen za mrtvega in premoženje ostane meni.«

Narednik Weitt se je vrnil na postajo, premišljal o tem čudnem begu in še bolj čudni zahtevi gospe Trevis. Neumno, da bi iskal, toda dolžnost je dolžnost...«

Tedaj ga je poklical glavni inšpektor Rennis.

»Narednik, s kakšnim primerom se sedaj ukvarjate?«

Weitt mu je povedal o gospe Trevis.

»Kar pustite to iskanje,« mu je rekel inšpektor.

»Zakaj?« se je začudil narednik.

»Veste, gospod Trevis sem jaz, bivši mož gospe Trevisove. Zdelo se mi je najbolje, da izginem. Tistega usodnega dne mi je žena v mleko dala strup. Le po naključju ga je popila njena ljubljena siamska mačka...«

MOTORNA ČRPALKA MP-300/20

24 MESECEV
GARANCIJE

•TOMOS• KOPER

ben upravitelj enega dela ljudskega premoženja, ki mu je pripadal. Ljudje tega kar niso mogli razumeti in so menili, da ni čisto pri pravem. Ko je pozneje kakor Jonathan Swift zapadel melanholiji in obupu zaradi pokvarjenosti in neumnosti kapitalistične civilizacije, so si veselo zatrjevali, da se niso o njem prav nič motili.

Ko smo tako izčrpali pomen besed »brezdelni bogatini« in smo dobera spoznali, da »brezdelna« ne pomeni, da nič ne dela (kar ni mogoče), temveč da ne dela nič koristnega, da samo zapravlja in nič ne ustvarja, lahko pritaknemo ta vzdevek razredu, ki šteje v skrajnem primeru desetino prebivalstva. Da lahko vztrajajo v brezdelju, mora ostalih devet desetih živeti v tako popolnem suženstvu, da njihova sužnost kot taka sploh ni uzakonjena. Lakota zadosti kroti reveže, da ne nalaga njihovim gospodarjem nobene tistih obveznosti, zaradi katerih so sužnji za lastnike tako dragi. Se več, revine ženske bi se bridko pritoževale, če bi se kakšna bogatinka zgolj zaradi zdravja lotila navadnega dela. Kajti zdela bi se jim, da bogatinka odjeda revam kruh.

In zdaj prihajamo do viška ironije vsega tega Marsikatera razumna ženska, ki ironije niti ne voha, bo rajši rekla, da je to božja sodba. Ko smo dovolili tem ljudem zavidano prednost, da smejo imeti dosti denarja in nič dela (naš prismojeni recept za popolno srečo in polno svobodo), spoznamo, da smo jih napravili kilave in nezdrave; namesto da bi lenarili, vedno kaj delajo, da bi ostali zmogni za brezdelje. Namesto da bi delali, kar se jim poljubi, se navezujejo na utrudljiv red, ki mu pravijo družba in zabava. Če bi kaj takega skušali vsiliti navadni služkinji, bi vam pri priči odpovedala, trapist bi postal brezbožnik, samo da bi se rešil. Samo del vsega tega, indijski del, odkriti povratek k preprostemu življenju, k lovu, streljanju in življenju na deželi, je znosen. Pa še za to moraš biti po polji divjak, da se ne naveličaš. Toliko o početju brezdelnih ljudi!

NESREČE

Nesreča pri streljanju z možnarjem

V Loki pri Ornomlju so na predvečer 1. maja fantje postavljali mlaj, zraven pa počkali z možnarjem. Zaradi neprevidnega ravnanja in premočnega razstreliva je možnar razneslo. Lukančičev Tone, ki je stal najbliže in je bil najbolj pogumen, je bil teže poškodovan; ožgalo mu je obraz in prebilo lobanjo. Tri dni je bil nezavesten v novomeški bolnišnici. Srečo je imel, če jo bo odnesel brez trajnih posledic.

Podobnih nesreč pri streljanju z možnarji je bilo že precej, zato bi bilo bolje, če bi v bodoče tak način manifestacij opustili. K. W.

Vol in avto trčila

Avto in vol sta trčila na cesti pri Travniku v Loškem potoku. Nesreča se je zgodila 30. aprila ob 20. uri, ko je Jože Lavrič iz Travnika vodil vola proti domu, vanj pa je trčil osebni avto, ki ga je upravljal Anton Vesel iz Ljubljane. Vol si je pri trčenju zlomil nogo in so ga morali zaklati. Škoda se ni ocenjena. Vendar vse kaže, da bosta morala pred sodnika za prekrške šofer in vodilč vola; prvi je namreč vozil preveč po levi strani ceste, drugi pa bi moral imeti vola navezanega.

Z motorjem na travnik

5. maja popoldne sta se pri Dol. Kotu prevrnila s motorjem voznik brez izpita Franc Vidmar iz Petan in lastnik vozila Anton Košir iz Bircne vas. Vidmar se je pri padcu tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. medtem ko je dobil Košir le odrgnine. Vidmar in Košir sta se peljala iz Soteske proti Dvoru.

Avtomobiloma sneli tablice

Pri Malem Lipovcu sta se 5. maja zalelela s osebnima avtomobiloma Stefan Hren iz Srednjega Lipovca in Ivan Rober iz Ribnice. Vozili nista bili sposobni za nadaljno vožnjo, zato so jima sneli registrske tablice. Hren je vozil po levi strani ceste.

Volkswagen v fička

Rudi Zerav iz Osijeka se je 4. maja dopoldne pripeljal s osebnim avtom v Dolenjske Toplice in zavil na parkirišče. Za njim se je precej hitro pripeljal s volkswagenom domačin Roman Kavčič in trčil v Zeravovega fička. Škoda so ocenili na 500 din.

S ceste v ograjo in na travnik

Jurnej Bošič s Šebarskega vrha pri Idriji se je 3. maja peljal s nemškimi osebnimi avtomobili iz Trebnjega v Mirno. Zaradi neprimerne hitrosti je avto pri Gomili zaneslo v železno ograjo, od tam pa po nasipu na travnik. Sopotnica Frančiška Bošič se je hudo poškodovala in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Škoda so ocenili na 10.000 din.

Zagrebčan »obsedel« v jarku

3. maja zjutraj se je zagrebški inženir Safet Aganović peljal s osebnim avtom iz Metlike v Novo mesto. Pri Trnovcu ga je zaneslo na strmino, od tam pa je zdrknil nazaj in obličal v jarku. Škoda so ocenili na 2.000 din.

Someščana na ozki cesti

2. maja sta se na ozki cesti med Zvirčani in Strugami srečala in se zalelela s osebnima avtomobiloma Vladimir Kočvar in Japet Meršak iz Kočevja. Kočvarjeva žena si je poškodovala glavo in nogo, Kočvar pa glebenj. Voziloma so odvzeli registrske tablice. Škoda so ocenili na 7.500 din.

Potnica skočila iz avtobusa

Angela Senica iz Sel pri Dolenjskih Toplicah se je 21. aprila sveder peljala s avtobusom. V Podturnu je pozabila izstopiti, zato je skočila iz avtobusa, ko je že odpeljal naprej. Potnica sprva ni čutila poškodb, čeprav je padla, naslednji dan pa je omenila. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

NOVOTEKS

tekstilna tovarna — NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

osebnega avtomobila
ZASTAVA 750,

leta izdelave 1965. izključna cena 8.000 din.

Licitacija bo 13. maja 1968 ob 10. uri v podjetju. Vsi prijavitelji morajo položiti kavecijo v višini 10% izključne cene.

Interesenti si lahko ogledajo avtomobil dne 13. 5. 1968 od 8. do 10. ure.

Stanovanjsko podjetje KGP Kočevje

preklicuje

JAVNO DRAŽBO za

hišo št. 30 v Žlebiču pri Ribnici,
ki je bila razpisana za 15. maj 1968,

ker je ne bo.

Razpisna komisija za imenovanje direktorja
PODJETJA ZA PTT PROMET
V NOVEM MESTU

razpisuje

na podlagi II. odstavka 112. člena temeljnega
zakona o volitvah delavskih svetov in drugih
organov upravljanja delovno mesto

DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

1. fakultetno izobrazbo druge stopnje ali priznano strokovno usposobljenost v ptt stroki za delo na delovnih mestih, za katera se zahteva visoka strokovna izobrazba, in 10 let delovnih izkušenj, od tega najmanj pet let na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih v ptt dejavnosti;
2. prvo stopnjo fakultete ali priznano strokovno usposobljenost v ptt stroki za delo na delovnih mestih, za katera se zahteva višja strokovna izobrazba, in 15 let delovnih izkušenj, od tega najmanj sedem let na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih v ptt dejavnosti.

Ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev ter s potrdilom o nekanovanosti in potrdilom, da niso v kazenskem postopku, morajo kandidati predložiti do 31. maja 1968 na naslov Podjetje za PTT promet v Novem mestu — razpisna komisija za imenovanje direktorja PTT podjetja.

Oglašujte v DOLENJSKEM LISTU!

Ob izgubi našega dragega moža, očeta,
brata in svaka

ANTONA CVELBARJA

iz Zaloga pri Skočjanu

se iskreno zahvaljujemo pljučnemu oddelku splošne bolnišnice Novo mesto za nego in lajšanje bolečin, posebej pa bolniku Francu Cvelbarju, ki mu je v težkih trenutkih stal ob strani. Zahvaljujemo se tudi organizacijam ZB, Gasilskemu društvu Zbure in ostalim za udeležbo na pogrebu in govornikom za poslovlilne besede, godbenikom za žalostinke ter vsem darovalcem vencev in cvetja.

Zahjujoči domači

OPREMALES

NOVO MESTO,
Trdinova cesta 45

sprejme

več priučenih
lesnoindustrijskih
delavcev

oziroma

mizarjev

za delo v strojnem
oddelku.

Starost najmanj 18 let.

MALI OGLAS,

Ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prejete ga 130 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, slušbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

Kmetijska zadruga Trebnje

proda
pod zelo ugodnimi
pogoji

DVA ŽITNA
KOMBAINA
ZMAJ 630

v zelo dobrem stanju.
Informacije dobite na
upravi zadruga v Trebnjem,
tel. št. 83-020.

VEČ KAKOR
10.000
DOBITKOV BO
IZŽREBANIH ZA
ČLANE IN
NAROČNIKE
KNJIG
PREŠERNOVE
DRUŽBE.

NAŠIM KMETOVALCEM V VEDNOST!

Na lepi ravnini je vsaka kosilnica dobra — toda prava vrednost motorne kosilnice se izkaže le na popolnoma nepravilno valovitih in strmih tleh, kjer je do sedaj kosila le ročna kosa.

Lahka motorna kosilnica IRUS, model »MICKY« je edina motorna kosilnica, ki se avtomatično najtesneje prilagodi terenu, zato edina tudi na valovitih in strmih terenih »najbolj čisto« pokosi, je izvrstna za košnjo trave in žita v ravninah, je idealna za košnjo na neravnih, nepravilno valovitih, strmih, kamnitih košenih in rovtah, prekaša vse ostale motorne kosilnice, čim bolj neraven je teren in čim večja je strmina košnje.

Kjer na strmini koscu spodrsne, se edinole »MICKY« ne zvrne!

Zahtevajte ponudbo od pooblaščenih dobaviteljev:

INTERMERX, Postfach 173, A-9500 VILLACH (Beljak), Avstrija, ali pa
MARINO BRUMAT, Via Gorizia 3, FARRA d' Isonzo, Italija

ZALSTAVA FIAT SERVIS NOVOTEHNA NOVO MESTO

V NOVIH PROSTORIH

Smihelska 12 — pri kandijski železniški postaji
telefon: 21-538

- redni servisni pregledi in popravila v garancijskem roku in izven njega
- vsa druga popravila, razen avtoličarstva
- pranje, mazanje, zamenjava olja in spodnji premazi
- skladišče in prevzem novih avtomobilov

OBISCIITE NAS!

NOVOTEHNA

TRGOVSKO PODJETJE NOVO MESTO

Obveščamo cenjene občane Dobove in okolice, da ima

Trgovsko podjetje
»KRKA« iz Brežic

v Dobovi lepo preurejeno poslovalnico, ki je bogato založena. V njej boste vedno lepo postreženi.

Pridite, pričakujemo vas! Priporoča se kolektiv prodajalne!

NOVO
Gateske
Toplice
MINI GOLF
vstopnina 3 din

UGODEN ZASLUŽEK

Knjigarna MLADINSKA KNJIGA
v Novem mestu

nudi dijakom, študentom, upokojevcem in vsem, ki želijo prodajati knjige kot akviziterji na Dolenjskem ali na stojnicah v Novem mestu, ugoden zaslužek. Prodaja je možna takoj. Prijave (pismene ali ustne) sprejema Knjigarna, Novo mesto, Glavni trg 9.

Vas potrošniki in kupci še ne poznajo? Pokličite Novo mesto (068)-21-227!

PRI DRŽAVNI ZALOZBI SLOVENIJE
JE IZŠLO DELO

CHARLES DE GAULLE: VOJNI SPOMINI

Prva knjiga: POZIV 1940—1942

V prvi knjigi nam avtor nazorno pojasnjuje, zakaj rešitve, sprejete po prvi svetovni vojni, niso mogle zagotoviti miru na svetu in kako se je v predvojni Franciji začela degradacija režima, ki se ni ustavila prav do junjske kapitulacije leta 1940. Ko je francoska vlada kapitulirala, se de Gaulle ni priključil s sklopom vlade, katere član je bil. Vojni je treba nadaljevati, obnoviti francoske oborožene sile — je govoril. Pogoj za to so: francoska posest kolonije — in tja je treba spraviti momarico, letala, ostanek kopenskih sil, vlado ter nadaljevati vojno. Vendar so ga le redki poslušali: bil je skorajda čisto sam, ob sebi je imel le nekaj zaveznikov. Za sabo ni imel organiziranega odpora v deželi in ne kreditov v tujini. Zavedal se je svojih omejenih možnosti tako doma kakor v primerjavi z Veliko Britanijo in drugimi vojskujočimi se silami. In vendar je začel politično in vojaško akcijo »svobodne Francije«, ki je nadaljevala vojno. Znanaj matro-pole, v francoskih kolonijah, je zbral sile in s pomočjo zaveznikov stopil na pot osvoboditve. Od take poti ga niso mogli odvrtiti ne močan odpor Vichyja, ne posebni interesi Velike Britanije, ne svezna med Washingtonom in Vichyjem in ne druge večje ali manjše ovire. In prav o teh ovirah in o tej začeti poti govori zelo natančno njegova prva knjiga »POZIV 1940—1942«.

PRVA KNJIGA je dodano izredno bogato dokumentarno gradivo de Gaullovih pism, govorov, komunicacij, not, poslanic in telegramov takratnim najvidnejšim politikom in vojskovodijem. Knjiga obsega poredno tudi de Gaullovi značaj: iz nje spoznamo avtorjevo dosledno premočrnost, izredno

vdržljivost, politično in strateško ostroumnost in delovno sposobnost, silno natipčnost, ko vodi sestanke ali akcije, ko si izbira sodelavce, ko jim daje direktive, končno: po splošni sodbi je de Gaulle eden najboljših stilistov sodobne Francije, tako da tudi formalne oblike de Gaullova pisanja pomagajo k temu, da se njegovi VOJNI SPOMINI zanimivo in prijetno bere.

Knjigo je prevedel Bogomil Fatur.

PRVA KNJIGA IMA SKORAJ 700 STRANI IN KOT PRILOGO ZEMLJEVID POSAMEZNIH VOJASKIH OPERACIJ. VEZANA V PLATNO IN S CELOFANSKIM SČITNIM OVITKOM VELJA 100 NOVIH DINARJEV. DO JESENI JI BOSTA SLEDILI SE DVE.

Še je čas, da se naročite na vse tri knjige
DE GAULLOVIH VOJNIH SPOMINOV

CENA ZA NAROČNIKE VSEH TREH KNJIG (približno 1800 strani) JE ZNATNO NIZJA, IN SICE: 240 NOVIH DINARJEV. NAROČNIKI IMAJO POVRH SE UGODNOST 10 MESEČNEGA OBROČNEGA PLAČILA PO 24 NOVIH DINARJEV.

NAROČITE SE LAHKO NA VSE TRI KNJIGE V KNJIGARNAH, PRI ZASTOPNIKI ZALOZBE ALI S PRILožENO NAROČILNICO NEPOSREDNO PRI
DRŽAVNI ZALOZBI SLOVENIJE,
LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

NAROČILNICA DL

Nepreklicno naročam

DE GAULLE: Vojni spomini I-III

Vezano v platno, cena 240,00 Ndin.

Naročnino bom plačal v enem znesku ali v desetih obrokih po 24 Ndin.

Knjige pošljite na naslov: službovanja — stalnega bivališča (neustrezno prečrtajte).

_____ dne _____

Podpis:

Ime in priimek:

Zaposleni:

Naslov stalnega bivališča:

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 10. MAJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Slovenske narodne peje Ileana Bratuž-Kacjanova. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Leon Kocijan: Zatriranje nose-mavosti. 12.40 Iz kraja v kraj. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Turistični napotki. 15.25 Glasbeni intermezzo. 15.45 Kulturni globus. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Človek in zdravje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko. Majdo Šepetovo. 20.00 Pojo italijanski zbori. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 11. MAJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Feršič: Velika mlečnost krav in hitra rast mlade živine. 12.40 Popevke iz studia. 14.30 Priporočajo vam... 14.05 Od melodije do melodije. 15.45 Naš podlistek — G. McDonnell: Stari oce — II. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Igramo beat! 18.15 Pravkar prispelo. 18.50 S knjižnega trega. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 12. MAJA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Wolfgang Koker: »Moj črn vauček«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši! — Matevž Hec: Zaga ob vodi. 11.00—11.20 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor s poslušalci. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.40 Nedeljska reportaža. 14.30—14.45 Humoreska tega tedna. 15.05 Pojo slavni operni pevci. 16.00 Radijska igra — Prešihov Voranc — Mitja Mejak: »Judenburk«. 17.05 Nedeljsko sportno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer.

PONEDELJEK, 13. MAJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Janez Verbič: Prav dobro seno in silaža sta osnova za uspešno rejo goved. 12.40 Slovenske narodne ob sprem-ljavi harmonike. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Poje zbor »France Prešeren« iz Kranja. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interna 469«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Marjano Deržaj. 20.00 Skupni program JRT — studio Beograd. 22.10 Radi se jih poslušati.

TOREK, 14. MAJA: 8.08 Opera

matineja. 9.25 Petnajst minut z Valčim kvintetom in pevci. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Franjo Tušek: Slahtni in divji rodo-droni za vrtno rabo. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesnico. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 V torek na svidenje! 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Igra simfonični orkester RTV Ljubljana. 18.45 Svet tehnike — inž. Janko Čušek: Tehnika posega v naravo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Lidija Kodrič. 20.00 Radijska igra — Eugène O'Neill: »O divljina«. 21.15 Deset pevcev — deset melodij.

SREDA, 15. MAJA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Vilko Štern: Prilagajanje poljedelstva razmeram na tržišču. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši po-

slušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš podlistek — Drago Grub: Deveta velusa I. 1900 Vsak dan za vas. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.15 Naši umetniki igrajo... 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Wolfgang Amadeus Mozart: »Requiem«. 21.00 »Nočni akordi«.

CETRTEK, 16. MAJA: 8.08 Opera matineja. 9.25 Pesmi in plesi iz Vojvodine. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Janez Brlog: Zdravljenje zajedrskih boleznih pri goveji čredi. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Labrali smo vam. 14.35 Lirika za otroke: »Mehurč-ki«. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Cetrtkov simfonični koncert. 18.15 Turistična oddaja. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko: Erdo Viler. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesni in napevov. 21.40 Glasbeni bokturno.

MOTORNA ČRPALKA MP-300/20
24 MESECEV GARANCIJE
•TOMOS• KOPER

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA 12 MAJA
9.10 Kmetijska oddaja v madžarsini (Pohorje, Plešivec) — (Beograd)
9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansambliom Pavla Kosca in Toneta Kmetca (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
11.00 Proslava 13. proletarske divizije — prenos z Reke — (Zagreb)
12.00 Rinea raja — oddaja za otroke (Ljubljana)
15.30 Mojo kros v Zaboku (Zagreb)
16.05 TV kaspot (Ljubljana)
16.25 Osa — zabavno humoristična oddaja (Zagreb)
18.55 Vija vaja (Ljubljana)
19.10 Gora skrivnosti — serijski film (Ljubljana)
19.45 Filmska burleska (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.45 Cik cik (Ljubljana)
20.50 Zlati zadetek — quiz (Beograd)
20.50 Sportni pregled (JRT)
22.20 TV dnevnik (Beograd)

20.40 Okus po medu — angleški celovečerni film (Ljubljana)
22.20 Šahovski komentar Braslava Rabarja (Zagreb)
22.35 Zadnja poročila (Ljubljana)

PONEDELJEK 13 MAJA
9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.45 Ruščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet — oddaja za otroke (do 17.30) (Zagreb)
18.25 Poklicno usmerjanje (Ljubljana)
18.50 Reportaža (Zagreb)
19.20 Znanost in mi (Ljubljana)
19.40 Vokalno instrumentalni solisti: Lidija Kodrič (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.35 Mihailo Bulgarov: Beg — TV drama (Beograd)
21.35 Oddaja resne glasbe (Ljubljana)
22.05 Šahovski komentar Braslava Rabarja (Zagreb)
22.20 Zadnja poročila (Ljubljana)

SREDA 15 MAJA
16.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.15 Poročila (Ljubljana)
17.20 Ključke kot pestunja — zadržljiva zgodba (Ljubljana)
17.45 Kje je, kaj je (Beograd)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.15 Vija vaja (Ljubljana)
18.20 Ne črno, ne belo — oddaja za otroke (Beograd)
19.05 TV robot — glasbena oddaja (Skopje)
19.45 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Cik cik (Ljubljana)
20.55 Rezerviran čas (JRT)
20.55 Torino: Nogomet Juventus — Benfice (EVR)
22.50 Belfegor — serijski film — (Ljubljana)
23.40 Zadnja poročila (Ljubljana)

TOREK 14 MAJA
9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Ruščina (Zagreb)
11.00 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
14.50 TV v šoli — ponovitev — (Zagreb)
15.45 Ruščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Beograd)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet — oddaja za otroke (do 17.30) (Zagreb)
18.25 Poklicno usmerjanje (Ljubljana)
18.50 Reportaža (Zagreb)
19.20 Znanost in mi (Ljubljana)
19.40 Vokalno instrumentalni solisti: Lidija Kodrič (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.35 Mihailo Bulgarov: Beg — TV drama (Beograd)
21.35 Oddaja resne glasbe (Ljubljana)
22.05 Šahovski komentar Braslava Rabarja (Zagreb)
22.20 Zadnja poročila (Ljubljana)

CETRTEK 16 MAJA
9.40 TV v šoli (Zagreb)
10.35 Ruščina (Zagreb)
15.45 Nemščina — ponovitev — (Zagreb)
16.10 Osnove splošne izobrazbe — (Beograd)
17.10 Poročila (Ljubljana)
17.15 Tik tak (Ljubljana)
17.30 Daljnogled — oddaja za otroke (Beograd)
18.00 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.30 Naši zbori: Nastop moškega zbora »Lira« iz Kamnika — (Ljubljana)
18.45 Kalejdoskop (Ljubljana)
19.05 Samar — humoreska (Beograd)
19.45 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Cik cik (Ljubljana)
20.35 Med Sočo in Dravo — prenos iz Piv in Dravski elektrarni (Ljubljana)
22.00 Biseri glasbene literature — (Ljubljana)
22.15 Zadnja poročila (Ljubljana)
22.25 Šahovski komentar Braslava Rabarja (Zagreb)

NEDELJA 12 MAJA
9.10 Kmetijska oddaja v madžarsini (Pohorje, Plešivec) — (Beograd)
9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansambliom Pavla Kosca in Toneta Kmetca (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
11.00 Proslava 13. proletarske divizije — prenos z Reke — (Zagreb)
12.00 Rinea raja — oddaja za otroke (Ljubljana)
15.30 Mojo kros v Zaboku (Zagreb)
16.05 TV kaspot (Ljubljana)
16.25 Osa — zabavno humoristična oddaja (Zagreb)
18.55 Vija vaja (Ljubljana)
19.10 Gora skrivnosti — serijski film (Ljubljana)
19.45 Filmska burleska (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.45 Cik cik (Ljubljana)
20.50 Zlati zadetek — quiz (Beograd)
20.50 Sportni pregled (JRT)
22.20 TV dnevnik (Beograd)

PETEK 17 MAJA
9.40 TV v šoli (Zagreb)
16.10 Filmi iz produkcije zastava filma (Beograd)
17.50 Deček iz džungle — serijski film (Ljubljana)
18.20 Glasbeni zaston (Beograd)
19.05 Brez parole: Učni programi (Ljubljana)
19.35 Niso samo rože rdeče: Ati Soss (Ljubljana)
19.55 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Cik cik (Ljubljana)
20.35 Sovražnik — jugoslovanski celovečerni film (Ljubljana)
22.05 Šahovski komentar Braslava Rabarja (Zagreb)
22.20 Zadnja poročila (Ljubljana)
22.40 L. van Beethoven: Prva simfonija (Ljubljana)

SOBOTA 18 MAJA
9.40 TV v šoli (Zagreb)
14.30 Wembley: Britanski nogometni finale (EVR)
15.05 TV kaspot (Ljubljana)
18.30 Pustolovščina kapitana Coo-cica — serijski film (Ljubljana)
19.20 Naš globus — zanimivosti v svetu (Ljubljana)
19.45 Vija vaja (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Cik cik (Ljubljana)
20.35 Mirna solje — humoristična oddaja (Beograd)
21.35 A. Puškin: Stotnikova hči — I del (Ljubljana)
22.35 Zadnja poročila (Ljubljana)

MARMOR
GRADAC
tel. 76-177 lok 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela nitro in kvalitetno.

vsak četrtek

antena

ZA MLADE PO SRCU

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE
in ostanite tudi njihov potrošnik!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- kranjske klobase
- lovsko salamo
- sunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečenice in safalade sprejemamo posebna naročila.

AB Agraria BREZICE
OBRT KLAVNICA
tel. 72-231

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

ČESTITKE

Prepevujem pašo kokoši po obih mojih njivah in hojo čez travnik. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. Justina Kozole, Roštanj 20, p. Senovo.

Kdor bi se veselil v našo hišo na Trdinavi 12 brez našega dovoljenja, ga bom sodno preganjala. Franci in Jože Moškon, Ulica talcov 12, Novo mesto.

TEDENSKI LEDAR

Petek, 10. maja — Izidor
Sobota, 11. maja — Zlga
Nedelja, 12. maja — Pankraej
Ponedeljek, 13. maja — Servacij
Torek, 14. maja — Bonifacij
Sreda, 15. maja — Zofija
Četrtek, 16. maja — Janez

KINIO

Brežice: 10. in 11. maja ameriški barvni film »Fantastično potovanje«. 12. in 13. maja ameriški barvni film »Revolverji ne diskurirajo«. 14. in 15. maja francoski film »Dokler si zdrave«.
Črnomelj: 10. do 12. maja francoski film »Razkošna restavracija«.

ja, 14. in 15. maja ameriški barvni film »Kane smrt«.
Kočevje — Jadranec: 10. do 12. maja ameriški barvni film »Seks samostojnega dekleta«. 13. in 14. maja indijski barvni film »Priateljstvo«. 15. in 16. maja nemški film »Dolge noge, dolgi prsti«.

Za uspešno zdravljenje iskrena hvala vsem zdravnikom, višjim medicinskim sestram, otroškimi negovalkam in strožnemu osestvu. Prav posebnog se zahvaljujemo višji medicinski sestri Jožici Martičič.

Ob prerani smrti naše ljube, do bre sestre, tete, svakinje

REZKE NOVAK

Iz Račjega sela pri Trebnjem iskreno toplo zahvalo zdravniku zdravstvenega doma Trebnje dr. Viličiču, bojničarki Mariji Dum, ki sta ji v času njene bolezni nudili vso pomoč in ji lajšali trpienje. Naša priščana zahvala velja Onkološkemu inštitutu v Ljubljani in ginekološkemu oddelku splošne bolnice v Novem mestu — vsem zdravnikom in sestram za požrtvovalno nego in trud, da bi nam jo ohranili pri življenju. Najlepša hvala za podarjene vence organizaciji RK in SZDL Račje sela in Trebnje, vsem darovalcem cvetja, častiti duhovščini za zadnje srenstvo, pevcem za prelepe žalostinke, vsem sosedom, ki so bili dobri in so nam v težkih urah nesebično stali ob strani. Vsem skupaj in vsakemu posebej se enkrat naša topla zahvala.

Zaljuoč: sestri Pepca Dermastja, Marija Janežič, brat Lojze Novak, svakinja Novak, nečakinje nečaki in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi moča, očeta in starega očeta

IVANA PAJNIČA

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo dr. Božidarju Tomiču in bolničarji Ljubenci in Kočevju za njuno požrtvovalno pomoč.

Zaljuoč: žena Fani, hčerka Miel, zet Drago in vnuka Biljana in Boris

Ob bridki izgubi dragoga moča, očeta in sina

TONETA MALNARIČA

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence in nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo dr. Pircu in Onkološkemu inštitutu v Ljubljani za vso skrb in Čestnemu podjetju Novo mesto, gasilskemu društvu Strekljavec, kolektivu IZREK Gemc in ZB Strekljavec.

Zaljuoč: žena Neža, sin Tone in Jože, mati Marija Na Strekljcvu, 20. 4. 1968

ZAHVALNICE

Ob holec izgubi njeta, starega očeta in deda

ANTONA SLAKA

Iz Vinice pri Smarju se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pomagali in nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo kolektivu trgovskega podjetja DOLENJKA in Čestnemu podjetju Novo mesto za vence in denarno pomoč. Zahvaljujemo se tudi gosopodu župniku za poslovilne besede. Vsem se enkrat iskrena hvala!

Zaljuoč: domači

Ob težki izgubi našega dragoga moča in očeta

JAKOBA HOČEVARJA

Iz Stranske vasi pri Semiču se zahvaljujemo vsem, ki so jim lajšali trpienje v boleznih in jih spremlili na zadnji poti ter jim darovali vence in cvetje. Lepo se zahvaljujemo gasilskemu društvu Stranska vas, sosedom, prijateljem, vsem sorodnikom in gosopodu župniku za spremstvo ter vsem, ki so nam izrekli sožalje in karkoli storili za našega dragoga očeta.

Zaljuoč: žena, sinovi in hčerkice z družinami in drugo sorodstvo Somič, 25. maja 1968

Družina Furar iz Senalže vasi Semljanje se lepo zahvaljuje kolektivu otroškega oddelka splošne bolnice Novo mesto za vso skrb, požrtvovalnost in ljubeznivost pri zdravljenju našega sina Dolčeta.

OBVESTILA

Drago hčerki in sestri Ivanki Lindič iz Metlike želijo za njen 60. rojstni dan vse najlepše ter se mnogo zdravih let domači, posebno mama in sestri Francka.

PREKLIČ

Ana Jenič, Gabrje 52 pri Brusnicah, prepevujem pašo živine pa vseh mojih njivah in vožjo po gosdu na Krznarju. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jože Nose, Gabrje 41 pri Brusnicah, prepevujem pašo kokoši in hojo po moji parceli na Dulih. Kdor tega ne bo upošteval, za bom sodno preganjala.

Ivan Jakše, Uršna sela 78, prepevujem pašo kokoši, vožjo in obracanje vozov ter povzročanje kakršnekoli škode po mojih njivah na Lubenju. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Alojz in Alojzija Borjan, Hrušica 1, Stročice, prepevujeta pašo kokoši, hojo vožjo in kakršnokoli povzročanje škode po najinem posesivu. Posebno opozorjva Ivana in Nelko Gavodca iz Hrušice št. 4. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Franc Božič iz Dol. Suhadola 27, Brusnice, prepevujem vsako vožjo, hojo in pašo po mojih parcelah, posebno v »Koprivniku« in »Sadežih«. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

OBVESTILA (cont.)

OBLAČILA OCISTI tako! Pralnice in kemična čistilnice, Novo mesto, Gormova 5.

KOTLE ZA ŽGANJEKUHU vseh vrst izdeluje kvalitetno V. Kapelj, bakrokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4 — Šiška.

Med tednom do štirih!

Obveščamo javnost, da smo spremenili delovni čas uredništva in uprave DOLENJSKEGA LISTA v Novem mestu. Novi delovni čas traja vsak teden
□ v ponedeljek, torek, sredo in četrtek od pol osmih zjutraj do štirikih popoldne
□ v petek pa od pol osmih zjutraj do pol štirih popoldne.
□ V soboto bo stranke v upravi sprejemal dežurni uslužbenec od 7.30 do 12.00, v uredništvu pa bo na razpolago dežurni novinar.
UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLE. LISTA

maliglasni

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO POMOČNICO s znanjem kuje sprejem, Lado Šajc, Gorjančeva 17, Ljubljana.
SPREJMEMO v službo mlinarkega pomočnika, Plača po dogovoru, Ignac Kusičan, Sentsjerne 58.
SPREJMEM pridojo la mlarvo mlajšog gospodinjstva pomočnico, lajko tudi snobstno, k dvema starsejima osebam. Vsak dan od 9. ure dalje se lahko javi na naslov: dr. Anica Budnar, Ljubljana, Pavliščeva 7.
TAKOJ SPREJMEM mizarkega pomočnika. Mizar Jože Bobič, Nad milni, Novo mesto.
TAKOJ ZAPOSLEM kvalificirano vrtnarsko pomočnico za prodajo vrtnarskih proizvodov na trgu Stanovanje in hrana zagotovljena. Ponudbe pošljite na naslov: Vrtnarstvo Bizovičar, Ljubljana, Kolezijska 16.

SLUŽBO IŠČE

POMOŽNI NATAKAR išče prosto delovno mesto kjerkoli v Sloveniji, tudi samo sezonsko. Naslov v upravi lista (759/68).
ABSOLVENTKA administrativne šole išče kakršnokoli zaposlitev. Naslov v upravi lista (758/68).

STANOVANJA

ZAKONSKI PAR z dvema otrokoma išče stanovanje, sobo in kuhinjo ali samo vožjo sobo. Plačam do 40.000 dinarjev. Ponudbe pošljite na naslov: Radičev Stančević, V. P. 1394/31, Novo mesto.
IŠČEM neopremljeno sobo v Novem mestu, plačam 20.000 mesečno. Naslov v upravi lista (725/68).
MIREN, soliden izobraženec išče opremljeno sobo v centru Novega mesta. Ponudbe pod »Samski«.
IŠČEM neopremljeno sobo in kuhinjo. Potrebno dodelavo in popravilo stanovanja plačam sam. Mila Vozelj, KRKA, Novo mesto.
ODAM tako v vseljivo neopremljeno sobo in 1. junija tudi opremljeno sobo. Naslov v upravi lista (755/68).
HIŠO Z VRTOM, primerno za vikend, prodam v bližini Žužemberka. Naslov v upravi lista (751/68).
PRODAM HIŠO na Mostah njivah, dograjeno do prve plošče; velikost stavbne parcele 10 arov. Naslov v upravi lista (761/68).
PRODAM enostanovanjsko hišo za 58.000 Ndin. Naslov v upravi lista (774/68).
PRODAM vseljivo hišo s vinogradom in inventarjem med Senovim in Brestanico; dostop s avtomobilom. Naslov v upravi lista (779/68).
V SREDISCU BRESTANICE ob Savi 71 je napradjal takoj vseljiva hiša v dobrem stanju, s vrtom; lahko za peščiansko družino ali za manjšo obrt. Poltze se pri Leopoldini Medvešek, Brestanica 71.
V OKOLICI Novega mesta prodam hišo in majhno posestvo na lepem razglednem kraju na Sohih pri Zajčjem vrhu št. 7. J.l. citacija bo 19. 5. 1968, ob 14 uri na kraju samem. Informacije — Zabaj vas 20.

MOTORNÁ VOZILA

PRODAM AVTO kombi TMV 1000, letnik 1962, po ugodni ceni. Edvid Fornazarić, Resa 3, Krško.
UGODNO PRODAM traktor znamke »Hanomaks«. Informacije do bite pri Alojzu Stangiju, Jama 1, Novo mesto.
PRODAM FIAT Zastava 750, prevoženih 30.000 km. Suklje, Gubčeva 23, Novo mesto.
PRODAM generalno popravljen močve »Galeba« in vprežno kosilnico »Kruppe«. Janez Vovko, Breg 1, Brusnice.
PRODAM TRAKTOR »Fend 17« s kosilnico, hidravlika s enobraznim plugom Račič. Dol. Pirošica 10 Cerklje ob Krki.
MOTOR PUCH 250 SGS, odlično prodam. Milan Tekavec, Vel. Osošnik 18, p. Rob na Dol.
PRODAM MOPED v dobrem stanju in pea volčjaka, starega 9 mesecev. Petrič, Breg 15, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM FIAT 750, dobro ohranjen. Ogled na Glavnem trgu 7 od 14. do 19. ure.
SPORTNI DVOSLED MG Midgoc (1967), odlično ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista — telefon 21-227.
UGODNO PRODAM senik (pod). Miniš, Podturi, 34, Dol. Toplice.
PRODAM odlično kravo po prvem teletu, hrejo dva meseca. Bagova 4, Novo mesto.
PRODAM več vrst košnje detelje in sena 12. 5. 1968 ob 10. uri na dražbi pri Julijanu Zupančiču, Girm 5 pri Trebnjem.
PRODAM nov lahek 14-colaki gumni voz, dva komata (lahki in teški), dva jermena za cirkular in elektromotor stidže Kočevca (2 KM 2-fazni). Franc Rutar, Goriska vas 12, Škocjan.
PRODAM VINOGRAD v Rebru pri Drganjih seih. Interesenti naj se ogledajo pri Francu Hosičmanu, Jurka vas 25, Stranča.
PRODAM kuhinjsko viševše pohišvo, raztagljivo mizo in stole. Pungercar, Majde Šile, 7, Novo mesto.
PRODAM novo klavirsko harmoniko »Hohner« (120 basov, 13 registrov), tudi na obrčno odplačilo, in avtoradio. Karel Anđić, potovalni urad GORJANCI, Novo mesto.
PRODAM dnevno sobo, spalnico in fiat 750. Čermigoi, Zagrebka 6, Novo mesto.
PRODAM gradbeni material za garžo 1,5 m². Mestne njive, blok 5, prvo nadstropje.
UGODNO PRODAM vprežno kosilnico »Dautza« in ročno motorno kosilnico »Agras« v dobrem stanju. Franc Petek, Hrovčeva 38, Ribnica na Dolenjskem.
PRODAM vprežno kombinirko (Fahr) in voz zapraviljček. Pucelj, Dobruška vas, Škocjan.
VAHLIN APARAT 220/380 V, 60-240 A, za elektrode 2-5 mil, a uveljavno garancija prodam. Stane Zorman, Gora 20, p. Komenda.
PRODAM VINOGRAD 30 arov v Ljubnu, gozd 2 ha in 24 arov pri Stranski vasi in njivo na Rakovniku — Krivco, Alajz Koklič, Zalovce 29, Smarjeta. Ogled 12. 5. 1968 dopoldne v gosdu.
PRODAM mizaraki stroj, širina 80 cm, močnih 5 operacij. Cena 450.000 Sdin. Jurij Rogina, Starra lipa 18, Vinica pri Črnomlju.
PRODAM GRUŠT za hišo. Drago Rejčakovič, Gotna vas 42, Novo mesto.
PRODAM GLAVO za kombiniran skobelni stroj. Urbančič, Predoski 5, Kranj.
PRODAM ZEMLJO za gradnjo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (776/68).
PRODAM VINOGRAD s zidano v Ljubnu in moped na dve prestavi. Ivan Jakše, Rogarča vas, n. h., Novo mesto.
NOV ENOFAZNI elektromotor 220 V — 2 KM s stikalom in enoletno garancijo prodam. Cena je 889 Ndin. Babnik, Ljubljana, Vodnikova 84.
PRODAM kompletan čebeljak s toplnico, točilnico na 3 sale ter vsem orodjem in pripomočki za uspešno čebelarjenje. Drago Gorenc, Dol. Toplice 81.

KUPIM

KUPIM dobro ohranjeno vprežno kosilnico s žetveno napravo. Naslov v upravi lista (783/68).

RAZNO

POUČLJEM krojenje vseh vrst ženskih oblačil. Pojasnila do bite pri Kranju, Oskičkega 26, Ljubljana.
SCETKE ZA LOSCILCE in za sešale za prah obcovi čebelarstvo Armid, Ljubljana, Trešška 82.
HOČETE PRESENETITI NEVESTO? Zlatur Omar Zidaric v Ljubljani v Gosposki 5 (poleg universe) vam bo rad pomagal!
DESETTISOČI vaših sotrpinov, ki so kakor vi bolelahi na šolodcu jetrih, šolžu in črevesju, so se pozdravili s učinkovitim naravnim zdravilom — rogaškim DONAT vrecicom. Zahtevajte DONAT v svoji trgovini! V Novem mestu ga do bite pri HMEJNKU in STANDARU (MERCATORJU).

Prav je, da zveste: Še enkrat: zamudniki

■ PRED 14 DNEVI SMO TALE OKVIRCEK namenili snasi nesreči — zamudnikoma, ki se pustijo prositi za »poravnavo polletne naročnine«. Nekateri izmed njih so se oglašili še prej kot so dobili ponovno opominško položnico oz. obisk svojega pismonoše. Prišlo pa je tudi precej pisem starih in novih naročnikov, ki nas grajajo, čemu se toliko ubadamo z zamudniki. »Komur ni za domači časopis in ga noče plačati, ta je skregan z napredkom in hoče zaostajati... nam piše M. K. iz Brežic. Mnogi nam svetujo, naj zamudnikom list takoj ustavimo, pa bo konec prepričevanja. »K meni pride pismonoša samo dvakrat v letu, pa mu takoj plačam, ker vem, da mu je nerodno tolikokrat terjati...« nam sporoča tov. Kostanjeveča, aštara naročnica vašega lista«, kot piše sama v pismu iz Trebnjega.

■ Ze zadnjic smo pojasnili; sedanja izterjava polletne naročnine pri zamudnikih je naš zadnji poskus, da bodo tudi ti naročniki Dolenjski list še naprej v redu dobivali. Upoštevali smo njihove izgovore in opravičila pred meseci, zdaj pa je čas, da nemudoma izpolnijo svojo obveznost do uprave lista.

■ POJASNILO NOVIM NAROČNIKOM, ki so si naš tednik naročili februarja, marea in aprila letos (seveda potem, ko je prva izterjava polletne naročnine že tekla); tudi vam smo te dni poslali položnico za 16 dinarjev, s čimer boste plačali polletno naročnino. Pri izterjavi naročnine za drugo polletje 1968 pa boste poravnali seveda samo še razliko do konca leta; na tak način si olajšamo obračun letoletne naročnine.

VSEM STARIM IN NOVIM NAROČNIKOM lep pozdrav in mnogo veselja ob prebiranju domačega pokrajinskega tednika!

DOLENJSKI LIST

Prvomajski cestni davek

2. maja zjutraj so se na jadranski magistrali pri Novem Vinodolu ponesrečili štirje mladi Novomeščani. Osební avtomobil, ki ga je upravljaval Franc Radi, je zaradi prevelike hitrosti zavil s ceste in zgrmel v 20 m globok prepad 19-letni Stančo Kumar s Mestnih njiv je bil takoj mrtev. Jože Knasič je dobil težke, voznik Radi in Andrej Simičič pa lažje poškodbe.

Uprava javne varnosti v Novem mestu pa je sporočila, da je bilo od popoldne 30. aprila do 24. ure 2. maja na njenem območju štirinajst prometnih nesreč, ki so terjale eno človeško življenje in povzročile 36.500 din škodo. Za posledicami prometne nesreče 1. maja v Drnovem je v zagrebški bolnišnici umrla žena motorista Osmarna Pešlagiča iz Trziča.

Motorist zaslepil voznika tovornjaka

Novomeščan Vladimir Romšek se je 1. maja peljal s tovornjakom iz Metlike v Novo mesto. Pod Suhorjem so ga zaslepile luči motorja, ki je drvel naproti. Romšek je zavil na levo, obdrtal

Motoristova šopotnica umrla

1. maja je Zagrebčan Alojz Kováč s osebnim avtomobilom fordtaunus potoval proti Ljubljani. Pri Drnovem se je ustavil na peščevlisku. Po nekajminutnem postanku je spet zapeljal na cesto, da bi se vrnil v Zagreb. Ko je bil na sredini ceste, sta se iz ljubljanske smeri pripeljala na motorju Osman Pešlagič in njegova žena iz Trzica. Motorist je z vso silo treščil v Kováčev avtomobil. Voznik in žena sta padla in se hudo poškodovala. Motoristova žena je 3. maja umrla v zagrebški bolnišnici. Škodo so ocenili na 7.500 din.

SVETLOMER

Od 20. aprila 1968 pogrešamo fotografski svetlomec Lunasix v rjavosnjenj torbici, ki je izgubil tega dne na poti med Jugorjem na Gorjanjih, Novim mestom in Dolenjskimi Toplicami. Morebitnega najditelja nasprošamo, da vrne svetlomec proti lepi nagradi uredništva Dolenjskega lista — vsi, ki bi o svetlomeru kaj vedeli, pa naj to sporoče najbližji postaji milice. UREDNIŠTVO

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Mihoš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppy in Ivan Zoran Tehničnik urednik: Marjan Moškon

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 32 novih dinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina: 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnapraj — Za inozemstvo: 50 novih dinarjev (5000 Sdin) oz 4 ameriške dolarje ali ustrezná druga valuta v vrednosti 1 ameriške dolarjev — Tekoči račun pri podr SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068)-21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: CP »Delo« v Ljubljani